NHLRP National Home Language Reading Programme

IHlelo lokuFundisa

ISINDEBELE

ILIMI LEKHAYA

IGREYIDI 1

ITHEMU 1 & 2

basic education
Department: Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NATIONAL EDUCATION COLLABORATION TRUST

ETDP SETA

2030 NDP

Read to Lead
A Reading Nation is a Leading Nation

SACE

IHlelo lokuFundisa

IGREYIDI 1 | ITHEMU 1 & 2

ISINDEBELE

NHLRP National Home Language Reading Programme

Copyright © 2026 National Educational Collaboration Trust (NECT)

This work is licensed under a Creative Commons Attribution–NonCommercial–NoDerivatives 4.0 International License (CC BY-NC-ND 4.0).

Additional permissions beyond the scope of this license may be available. For further information, please contact the publisher at **materials@nect.org.za**.

First edition, 2026

NHLRP | National Home Language Reading Programme

ITHEMU 1
IHLELO LOKUFUNDISA

UkuLalela nokuKhuluma: Yethula ummongo

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
Iinthombe nezinto zamambala zokukhangisa ummongo

INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Lungiselela ummongomkhangiso:** *Siya esikolweni*
2. **Buza imibuzo evulekileko ukukhuthaza ilwazi langaphambilini labafundi.**
   - *Uzizwe njani ngokuthoma iGreyidi 1 unyaka lo?*
   - *Ngiziphi izinto onethemba lokuzenza esikolweni?*
   - *Kukhona into mayelana nesikolo ekwethusako nofana ekukhathazako? Lokha kunjalo, khuyini?*
3. **Yenza umebhe wengqondo usebenzise imibuzo neempendulo zabafundi.**
4. **Ngezelela iimpendulo zakho kumebhe wengqondo ukunabisa ilwazi labafundi.**
5. **Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 2.**
6. **Tjela abafundi bakhombe ukunothisa ilimi kommongo.**
   a. Fundela ukunothiswa kwelimi phezulu.
   b. Abafundi bakufunde nawe, nofana bakutjho emva kwakho: Kubamba ezumako.
7. **Cocisana nabafundi ngokunothisa ilimi.**
   a. Buza: Ningangitjela ukuthi lokhu kutjho ukuthini? Ningayifumana ipendulo yalokhu?
   b. Khuthaza abafundi ukwabelana ngemibono yabo.
   c. Nikela ihlathululo nofana ipendulo ngalendllela: Isagesi sisifundisa bona kuyasiza ukuzilungiselela. Siyasikhumbuza bona nasingavuka ngesikhathi, sizilungiselele ukuya esikolweni, singazuza amathuba amanengi wokufunda.

AmatThada: Yenza umtlolo-phenyo wokuthoma

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
Incwadi Yokuhlola

1. **Sebenzisa Isikhathi lesi ukuhlola ilemuko lamatjhada.**
   a. Yiba neNcwadi yeHlolo-phenyo elungele ukwenzela amanothi wabafundi ngamunye.
   b. Sebenzisa ikhowudi ebulula yokurekhoda ukusebenza kwabafundi, isib.:

1 = akanakghono
2 = unekghono
3 = udlula izinga lekghono

2. **Hlela kuhle abafundi ukwazi ukufumana itjhejo labo.**
   a. Khombisa abafundi indlela ‘yokubethela amagama ihlombe’ (ngeenhlavu).
   b. Sebenzisa ukudla okwehlukahlukeneko njengesibonelo, isib.: i-nya-ma; i-tjhu-kela.

3. **Zombazombeleza itlasi bese ubawa omunye nomunye umfundi bona:**
   a. Bethela ibizo labo ihlombe, isib.: Ka-ra-bo
   b. Itjho itjhada lokuthoma lebizo labo, isib.: /k/
   c. Lingisa lokhu ebafundini bese khonokho uthome ngabafundi abasezingeni elidlula lekghono.

4. **iLeveli yemiFanekiso:**

1 = Umfundi ufuna isizo ukuqedelela imisebenzi yomibili.
2 = Umfundi uqedelele umsebenzi owodwa ngokuzijamela.
3 = Umfundi uqedelele imisebenzi yombili ngokuzijamela.

Umtlolo wesandla: Yenza umtlolo-phenyo wokuthoma

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
Incwadi Yokuhlola

1. **Sebenzisa isikhathi lesi ukuhlola ukwakhiwa kweledere.**
   a. Hlela kuhle abafundi ukwazi ukufumana itjhejo labo.
   b. Nikela amaphepha kanye namakhrayoni wewaksi namkha amapensela.
2. **Tjela abafundi bona batlole:**
   - Woke amaledere abawaziko
3. **iLeveli yemiFanekiso:**

1 = Umfundi utlola amaledere angaphasi kwe-10, namkha kubakhona iimphoso ezinengi ngokwakhiwa kweledere.
2 = Umfundi utlola amaledere ali-10–15, kungenzeka kubekhona iimphoso ngokwakhiwa kweledere.
3 = Umfundi utlola amaledere angehla kwe-15, ubunengi bawo atlolwe kuhle.

Ukufunda ngokuhlanganyela: Yethula indatjana

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
IbuThelelo lemiTlolo, ikhasi elisiseThulo 1

1. **Yethula indatjana.**
   a. Itjho: Iveke le sizokufunda indatjana yesihloko, *Ilanga likaSizani lokuthoma*
   b. Itjho: *Lendatjana imayelana no-Sizani, umntazanyana onevalo mayelana nokuyokuthoma iGreyidi 1. Sifunda mayelana nangendlela azizwa ngayo ngaphambi kokuyokuthoma isikolo, bese godu mayelana nangendlela azizwa ngayo nasele asithomile isikolo.*
   c. Buza: Kukhona okwaziko mayelana nalokhu?
   d. khombisa abafundi iinthombe zendatjana.
2. **Yakha ilwazi labafundi langaphambilini.**
   a. Yabelana bewuhlathulule ilwazi langaphambilini elivezwa yindatjana.
   b. Khombisa abafundi lapho indatjana yenzeka khona usebenzisa umebhe wendatjana.
   c. Buza: Ninemibuzo mayelana nalendatjana?
3. **Hlathulula iqhiga lokuzwisisa.**
   a. Itjho, leveke sizokufunda ngokuthi senza njani uku: Hlobanisa
   b. Hlathululela abafundi leliqhinga.

Ukufunda ngesiqhema esilawulwako: Yenza umtlolo-phenyo wokuthoma: Ukuzwisiseka kwelimi lomlomo

ISIKHATHI:
30 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
Incwadi Yokuhlola

Indatjana yokutjelwa abafundi namkha ukufundelwa phezulu

1. **Sebenzisa isikhathi lesi ukuhlola ilimi lomlomo. (Tjheja: Umsebenzi lo ubuyelelwe ukukuvumela ukuthi ulalele zoke iimpendulo zabafundi.)**
   a. Hlela kuhle abafundi ukwazi ukufumana itjhejo labo.
2. **Tjela namkha fundela abafundi indatjana (imizuzu emi-5).**
   a. Bawa abafundi ngamunye ukuphendula imibuzo enqophileko oyikhumbulako, isib.: ngubani, nini, kuphi, ini.
3. **iLeveli yemiFanekiso:**

1 = Umfundi angekhe aphendule umbuzo kuhle.
2 = Umfundi uphendula umbuzo kuhle kodwana ngokuzaza.
3 = Umfundi uphendula umbuzo kuhle nangokurhaba.

EkuPheleni kweLanga: Fundela Phezulu

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
Iinset-jenziswa zikatitjhere siqu

- Sebenzisa iinsetjenziswa zakho: iiNcwadi eziKulu, iButhelelo leeNdatjana neeNcwadi zeeNdatjana zoke zilungile.
- Sebenzisa lesi sikhathi ukulingisa ubutjhelela nekariso ekufundeni.
- Lomsebenzi usiza abafundi ngokuthuthukisa ithando leendatjana nokufunda.
- Begodu kwakha ilwazimagama labo, ilwazi langaphambilini nememori yokusebenza. Woke la makghono aqakathekileko wokulalela.

UkuLalela nokuKhuluma: Fundisa ilwazimagama

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
Ikarada lelwazi-magama, isithombe, izinto

INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Khumbuza abafundi ngommongo.**
   a. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 2.
   b. Funda nofana itjho ukunothiswa kwelimi godu.
   c. Khombisa abafundi irhelo lelwazimagama wommongo.
   d. Hlathulula ukuthi lamagama azosisiza ukuzwisisa nokukhuluma ngommongo.
   e. Bafundele irhelo lamagama.
2. **Sebanzisa i-KLTY ukufundisa ilwazimagama.**
   a. Fundisa ilwazimagama elilandelako:
      - *isikolo: Indawo lapho abantwana baya khona nabangani babo ukuyokufundiswa ngutitjhere.*
      - *esaba: Indlela ocabanga ngayo nawucabanga ukuthi ungahle ulimale.*
      - *Kokuthoma: ukuza ngaphambi kwabo boke abanye; ukwenza into kokuthoma; inomboro yokuthoma emudeni.*
3. **Sebanzisa amaqhinga we-KLTY afaneleko kwelinye nelinye igama:**
   K: Khomba isithombe nofana into yamambala
   L: Lingisa okusuka egameni
   T: Tjela abafundi ihlathululo yegama
   Y: Yitjho igama elisemutjhweni

AmatThada: Yenza umtlolo-phenyo wokuthoma

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
Incwadi Yokuhlola

1. **Sebenzisa isikhathi lesi ukuhlola amatjhada.**
   (Tjheja umsebenzi lo uyabuyelelwa ukuvumela wena bona uhlole umfundi ngamunye.)
   a. Hlela kuhle itlasi uqedelele umdwebo namkha umsebenzi wokutlola.
   b. Bizela abafundi ngamunye etafuleni lakho.
   c. Yiba nerhelo lamaledere we-alfabhethi yelimi lakho, etlolwe ngendlela ecacileko ngegadangiso elikhulu.
2. **Khomba elinye nelinye iledere bese ubawa umfundi bona afunde iledere (itjhada).**
   a. Tjheja amaledere umfundi angakabi ukwazi ukuwafunda.
3. **iLeveli yemiFanekiso:**

1 = Umfundi ufunda amaledere 0–8 ngendlela efaneleko.
2 = Umfundi ufunda amaledere 9–18 ngendlela efaneleko.
3 = Umfundi ufunda amaledere 19 namkha ngehla ngendlela efaneleko.

Umtlolo wesandla: Yenza umtlolo-phenyo wokuthoma

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
Incwadi Yokuhlola

1. **Sebenzisa lesi sikhathi ukuhlola ukwakheka kweenomboro.**
   a. Hlela kuhle abafundi ukwazi ukufumana itjhejo labo.
   b. Nikela amaphepha kanye namakhrayoni wewaksi namkha amapensela.
2. **Tjela abafundi bona batlole:**
   Inomboro kusukela ku-0–9
3. **iLeveli yemiFanekiso:**

1 = Umfundi utlola iinomboro ezingaphasi kwaka-4, namkha kuba neemphoso ezinengi ngokwakhiwa kwenomboro.
2 = Umfundi utlola iinomboro 4–7, kungenzeka kube neemphoso ezithileko ngokwakhiwa kwenomboro.
3 = Umfundi utlola iinomboro ezingehla kwezi-7, iinomboro ezinengi zitloleke kuhle.

-

Ukufunda ngokuhlanganyela: Yenza ukuFunda kwangaPhambili

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
IbuThelelo lemiTlolo, ekhasini 3

1. **Hlalisela abafundi ukuFunda kwangaPhambili kuhle.**
   a. Biza abafundi ukuzokuhlala emadeni nofana phasi.
   b. Hlala phambi kwabafundi neButhelelo lemiTlolo.
   c. Qinisekisa ukuthi boke abafundi bayakghona ukubona incwadi.
   d. Khumbuza abafundi ngokuziphatha okulindeleko ngesikhathi sokuFunda ngoKwabelana. Isib. hlala uphambanise iinyawo, beka izandla zakho emathangeni, lalela kuhle, phendula lokha ubizwako, phakamisa isandla ukubuza umbuzo.
2. **Yenza ukuFunda kwangaPhambilini ngalendlela:**
   a. Itjho isihloko sendatjana: *Ilanga likaSizani lokuthoma*
   b. Hlathulula ikghono lokucabangela. Itjho: Lokha sicabangelako, sisebenzisa isihloko neenthombe ukuzama ukwenza ngamandla ukuvezabona indatjana izokuba mayelana nani.
   c. Khombisa abafundi iinthombe ekhasini elinye nelinye.
   d. Buza: Ucabanga ukuthi kwenzekani lapha?
   e. Buza: Ucabanga ukuthi iinthombezi zihlobana njani?

Ukufunda ngesiqhema esilawulwako: Yenza umtlolo-phenyo wokuthoma: Ukuzwisiseka kwelimi lomlomo

ISIKHATHI:
30 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
Incwadi Yokuhlola

Indatjana yokutjelwa abafundi namkha ukufundelwa phezulu

1. **Sebenzisa isikhathi lesi ukuhlola ilimi lomlomo. (Buyelela umSebenzi).**
   a. Hlela kuhle abafundi ukwazi ukufumana itjhejo labo.
2. **Tjela namkha fundela abafundi indatjana (imizuzu emi-5).**
   a. Bawa abafundi ngamunye ukuphendula imibuzo enqophileko oyikhumbulako, isib.: ngubani, nini, kuphi, ini.
3. **iLeveli yemiFanekiso:**

1 = Umfundi angekhe aphendule umbuzo kuhle.
2 = Umfundi uphendula umbuzo kuhle kodwana ngokuzaza.
3 = Umfundi uphendula umbuzo kuhle nangokurhaba.

EkuPheleni kweLanga: Fundela Phezulu

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
Iinset-jenziswa zikatitjhere siqu

- Sebenzisa iinsetjenziswa zakho: iiNcwadi eziKulu, iButhelelo leeNdatjana neeNcwadi zeeNdatjana zoke zilungile.
- Sebenzisa lesi sikhathi ukulingisa ubutjhelela nekariso ekufundeni.
- Lomsebenzi usiza abafundi ngokuthuthukisa ithando leendatjana nokufunda.
- Begodu kwakha ilwazimagama labo, ilwazi langaphambilini nememori yokusebenza. Woke la makghono aqakathekileko wokulalela.

UkuLalela nokuKhuluma: Fundisa ilwazimagama bese ucoca ngesithombe sommongo

ISIKHATHI: 15 imizuzu

IINSET-JENZISWA: Ikarada lelwazi-magama, isithombe, izinto

INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Sebanzisa i-KLTY ukufundisa ilwazimagama.**
   a. Fundisa ilwazimagama elilandelako:
      - *ijinifomu: Izambatho ezikhethekileko zesikolo ozembathako nofana ezitjengisa bona usesiqhemeni esithileko.*
      - *ibhege: Ibhege oyiphathako ephatha iincwadi nenye ipahla yakho.*
      - *zilungiselele: Ukuzilungiselela into ethileko, njengokupaka ibhegakho ngaphambi kobana uye esikolweni.*
   b. Sebanzisa amaqhinga we-KLTY afaneleko kwelinye nelinye igama.
2. **Yakha ilwazi labafundi langaphambilini.**
   a. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 4.
   b. Tjela abafundi ngelwazi elilandelako mayelana nesithombe:
      - *Qobe malanga wevekeni ekuseni, abentwana bephasini mazombe bazilungiselela ukuya esikolweni.*
      - *Bapaka iimbhege zabo zesikolo bafake izinto ebazozitlhoga: iincwadi, iimpensela namarula.*
      - *Boke abentwana ephasini mazombe, bafundiswa botitjhere babo ngematlasini.*
3. **Coca ngesithombe.**
   a. Sebenzisa imibuzo elandelako ukucocisana ngesithombe ngalendlela:
      - Buza umbuzo wokuthoma.
      - Yalela abafundi ukuthi bacocisane ngombuzo nabalingani babo.
      - Biza abafundi abambalwa ukuzokwabelana ngeempendulo zabo.
      - Yakha ilwazi langaphambilini labafundi ngokulungisa ukungazwisisi kanye nangokwabelana ngelwazi eliphathelene nommongo.
      - Buyelela ikambiso le ngayo yoke imibuzo.
4. **Imibuzo:**
   a. Kuyini eyenzwa bentwana besikolo ukuzilungiselela ukuya esikolweni ngamalanga?
   b. Ngiziphi izinto ozifumana ngetlasini?
   c. Ngiziphi izinto ezenzeka esikolweni?

AmatThada: Yenza umtlolo-phenyo wokuthoma

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
Incwadi Yokuhlola

1. **Sebenzisa isikhathi lesi ukuhlola amatjhada. (Buyelela umSebenzi).**
   a. Hlela kuhle itlasi uqedelele umdwebo namkha umsebenzi wokutlola.
   b. Bizela abafundi ngamunye etafuleni lakho.
   c. Yiba nerhelo lamaledere we-alfabhethi yelimi lakho, etlolwe ngendlela ecacileko ngegadangiso elikhulu.
2. **Khomba elinye nelinye iledere bese ubawa umfundi bona afunde iledere (itjhada).**
   a. Tjheja amaledere umfundi angakabi ukwazi ukuwafunda.
3. **iLeveli yemiFanekiso:**

1 = Umfundi ufunda amaledere 0–8 ngendlela efaneleko.
2 = Umfundi ufunda amaledere 9–18 ngendlela efaneleko.
3 = Umfundi ufunda amaledere 19 namkha ngehla ngendlela efaneleko.

Umtlolo wesandla: Yenza umtlolo-phenyo wokuthoma

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
Incwadi Yokuhlola

1. **Sebenzisa Isikhathi lesi ukuhlola ukukhopha nokulawula.**
   a. Hlela kuhle abafundi ukwazi ukufumana itjhejo labo.
   b. Nikela amaphepha kanye namakhrayoni wewaksi namkha amapensela.
2. **Tjela abafundi bona batjheje nawutlola ebhodini:**
   - Iphetheni elula, isib.:

   a. Tjela abafundi bakhophele amagama emaphepheni wabo.
   b. Bafanele bazame ukugcina iphetheni iyiltjhoizi efanako.
   c. Bafanele benze amaphetheni kusukela ehlangothini elinye lephepha kuya kwelinye.
3. **iLeveli yemiFanekiso:**

1 = Umfundi akawuqedeleli umsebenzi. Kuneemphoso ekukhopheni. Ubukhulu abulingani.
2 = Umfundi akawuqedeleli umsebenzi NAMKHA kuneemphoso ekukhopheni.
3 = Umfundi uqedelela umsebenzi kuhle. Ubukhulu buyalingana.

Ukufunda ngokuhlanganyela: Yenza ukuFunda kokuThoma

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
IbuThelelo lemiTlolo, ekhasini 3

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda kokuThoma.**
   a. Hlalisa abafundi kuhle emadeni.
   b. Khumbuza abafundi ngokuziphatha okulindelekileko.
   c. Khumbuza abafundi ngesihloko sendatjana: *Ilanga likaSizani lokuthoma*
   d. Itjho: *Lendatjana imayelana no-Sizani, umntazanyana onevalo mayelana nokuyokuthoma iGreyidi 1. Sifunda mayelana nangendlela azizwa ngayo ngaphambi kokuyokuthoma isikolo, bese godu mayelana nangendlela azizwa ngayo nasele asithomile isikolo.*
2. **Yenza ukuFunda kokuThoma ngalendlela:**
   a. Fundela elinye nelinye ikhasi lalendatjana phezulu, butjhelela nangokuzwalako.
   b. Khombisa abafundi iinthombe.
   c. Nakukghonekako jama bese uhlathululela abafundi.
   d. Khomba amagama welwazimagama ngendlela abekeke ngayo.
   e. Ekugcineni kwendatjana, buza imibuzo yokuFunda 1 ngalendlela:
      - Nqophisa umBuzo 1 nomBuzo 2 kumfundi ngamunye.
      - Nqophisa umBuzo 3 etlasini loke. Bawa abafundi. Ukucocisana nabalingani babo ngombuzo.
      - Biza abafundi abambalwa ukuzokwabelana ngeempendulo zabo.
   f. Khumbuza abafundi ngamaqhinga wokulalela.
      - Ithi, iveke le sifunda ngokuthi sicabangela njani: Hlobanisa
      - Buza abafundi: Ungahlobanisa endatjaneni le? Into enje yakhe yenzeka kuwe nofana komunye omaziko?

Umtlolo: Lingisa umsebenzi kanye ne-KKL

ISIKHATHI:
20 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
Itlhatlha lokutlola:

Ilebula: Ibizo

1. **Yethula umnqopho we-KKL.**
   a. Ithi, iveke le sizokunqophisa ku: Ukusebenzisa igabhadlhela kubizomuntu.
   b. Tlola umutjho ebhodini: Ibizo lenja yami ngu-Spot.
   c. Khomba i-KKL: Iledere lokuthoma lebizo ligabhadlhela.
2. **Yethula umsebenzi wokutlola.**
   a. Itjho: iVeke le sizoku: Gwala isithombe bese ufaka amalebula 1–2.
   b. Itjho: Sizokugwala besitlole mayelana: Sazizwa njani ngelanga lokuthoma esikolweni.
3. **Hlathulula ipendulo yakho ngomlomo emsebenzini wokutlola ngesandla, ngaphambi kokutlola.**
   a. Itjho: Ngazizwa... ngelanga lokuthoma esikolweni.
4. **Lingisa umsebenzi ebhodini.**
   a. Gwala isithombe esirhabako esikhombisa: Wena ngelanga lokuthoma esikolweni.
   b. Khombisa abafundi ukuthi uqedelela njani itlhatlha lokutlola ngesandla.
   c. Khomba i-KKL: Iledere lokuthoma lebizo ligabhadlhela.

Ukufunda ngesiqhema esilawulwako: Yenza umtlolo-phenyo wokuthoma: Ukuzwisiseka kwelimi lomlomo

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
Incwadi Yokuhlola

Indatjana yokutjelwa abafundi namkha ukufundelwa phezulu

1. **Sebenzisa isikhathi lesi ukuhlola ilimi lomlomo. (Buyelela umSebenzi).**
   a. Hlela kuhle abafundi ukwazi ukufumana itjhejo labo.
2. **Tjela namkha fundela abafundi indatjana (imizuzu emi-5).**
   a. Bawa abafundi ngamunye ukuphendula imibuzo enqophileko oyikhumbulako, isib.: ngubani, nini, kuphi, ini.
3. **iLeveli yemiFanekiso:**

1 = Umfundi angekhe aphendule umbuzo kuhle.
2 = Umfundi uphendula umbuzo kuhle kodwana ngokuzaza.
3 = Umfundi uphendula umbuzo kuhle nangokurhaba.

EkuPheleni kweLanga: Fundela Phezulu

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
Iinset-jenziswa zikatitjhere siqu

- Sebenzisa iinsetjenziswa zakho: iiNcwadi eziKulu, iButhelelo leeNdatjana neeNcwadi zeeNdatjana zoke zilungile.
- Sebenzisa lesi sikhathi ukulingisa ubutjhelela nekariso ekufundeni.
- Lomsebenzi usiza abafundi ngokuthuthukisa ithando leendatjana nokufunda.
- Begodu kwakha ilwazimagama labo, ilwazi langaphambilini nememori yokusebenza. Woke la makghono aqakathekileko wokulalela.

AmatThada: Yenza umtlolo-phenyo wokuthoma

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
Incwadi Yokuhlola

1. **Sebenzisa isikhathi lesi ukuhlola amatjhada. (Buyelela umSebenzi).**
   a. Hlela kuhle itlasi uqedelele umdwebo namkha umsebenzi wokutlola.
   b. Bizela abafundi ngamunye etafuleni lakho.
   c. Yiba nerhelo lamaledere we-alfabhethi yelimi lakho, etlolwe ngendlela ecacileko ngegadangiso elikhulu.
2. **Khomba elinye nelinye iledere bese ubawa umfundi bona afunde iledere (itjhada).**
   a. Tjheja amaledere umfundi angakabi ukwazi ukuwafunda.
3. **iLeveli yemiFanekiso:**

1 = Umfundi ufunda amaledere 0–8 ngendlela efaneleko.
2 = Umfundi ufunda amaledere 9–18 ngendlela efaneleko.
3 = Umfundi ufunda amaledere 19 namkha ngehla ngendlela efaneleko.

Umtlolo wesandla: Yenza umtlolo-phenyo wokuthoma

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
Incwadi Yokuhlola

1. **Sebenzisa Isikhathi lesi ukuhlola ukukhopha nokulawula.**
   a. Hlela kuhle abafundi ukwazi ukufumana itjhejo labo.
   b. Nikela amaphepha kanye namakhrayoni wewaksi namkha amapensela.
2. **Tjela abafundi bona batjheje nawutlola ebhodini:**
   - Igama letlasi, Isib.: iGreyidi 1 B

   a. Tjela abafundi bakhophele amagama emaphepheni wabo.
   b. Kumele balinge ukugcina amaledere ngobukhulu obufanako.
3. **iLeveli yemiFanekiso:**

1 = Umfundi akawuqedeleli umsebenzi. Kuneemphoso ekukhopheni. Ubukhulu abulingani.
2 = Umfundi akawuqedeleli umsebenzi NAMKHA kuneemphoso ekukhopheni.
3 = Umfundi uqedelela umsebenzi kuhle. Ubukhulu buyalingana.

Ukufunda ngokuhlanganyela: Yenza ukuFunda kwesiBili

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
IbuThelelo lemiTlolo, ekhasini 3

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda kwesiBili.**
   a. Hlalisa abafundi kuhle emadeni.
   b. Khumbuza abafundi ngokuziphatha okulindelekileko.
   c. Khumbuza abafundi ngesihloko sendatjana: *Ilanga likaSizani lokuthoma*
      - Ithi, iveke le sifunda ngokuthi sicabangela njani: Hlobanisa
      - Ithi, khumbulani, sikhulumisene ngalokhu izolo, lokha nginibuzako: Ungahlobanisa endatjaneni le? Into enje yakhe yenzeka kuwe nofana komunye omaziko?
2. **Yenza ukuFunda kwesiBili ngalendlela:**
   a. Fundela elinye nelinye ikhasi lalendatjana phezulu, butjhelela nangokuzwalako.
   b. Khombisa abafundi isithombe.
   c. Sebenzisa iimbonelo ezisekhasini lesingeniso ukulingisa amano wokukuzwisisa.
   d. Ekugcineni kwendatjana, buza imibuzo yokuFunda 2 ngalendlela:
      - Nqophisa umBuzo 1 nomBuzo 2 kumfundi ngamunye.
      - Nqophisa umBuzo 3 etlasini loke. Bawa abafundi. Ukucocisana nabalingani babo ngombuzo.
      - Biza abafundi abambalwa ukuzokwabelana ngeempendulo zabo.

Umtlolo: Ukuhlela nokutlama

ISIKHATHI:
20 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
Itlhatlha lokutlola:

Ilebula: Ibizo

1. **Yethula kabutjha umsebenzi wokutlola.**
   a. Itjho: Khumbula ukuthi iveke le sizokugwala bese sitlola mayelana: Sazizwa njani ngelanga lokuthoma esikolweni.
2. **Yalela abafundi ukuthi bacabange ngemitlolo yabo.**
   a. Itjho: Vala amehlo bese ucabanga ngokuthi uzoliphendula njani itlhatlha lokutlola.
   b. Itjho: Yabelana ngombono wakho nomlingani wakho.
   c. Cabanga ngokungeneleleko bese utlola amagama asebenzako ebhodini, Isib. thabileko, danileko, thukiweko
3. **Yalela abafundi ukuthi bathome ukutlola eencwadini zabo zomsebenzi.**
   a. Itjho: Kwanjesi gwala bese utlola phasi imibono yakho.
   b. Khumbuza abafundi nge-KKL: Iledere lokuthoma lebizo ligabhadlhela.
4. **Khambakhamba uzombazombe ikumba yokufundela ukusiza umfundi ngamunye.**
   a. Bawa abafundi bakutjele imibono yabo.
   b. Siza abafundi abanobunzima bokuthoma umsebenzi wokutlola.

Ukufunda ngesiqhema esilawulwako: Yenza umtlolo-phenyo wokuthoma: Ukuzwisiseka kwelimi lomlomo

ISIKHATHI: 15 imizuzu

IINSET-JENZISWA: Incwadi Yokuhlola

Indatjana yokutjelwa abafundi namkha ukufundelwa phezulu

1. **Sebenzisa isikhathi lesi ukuhlola ilimi lomlomo. (Buyelela umSebenzi).**
   a. Hlela kuhle abafundi ukwazi ukufumana itjhejo labo.
2. **Tjela namkha fundela abafundi indatjana (imizuzu emi-5).**
   a. Bawa abafundi ngamunye ukuphendula imibuzo enqophileko oyikhumbulako, isib.: ngubani, nini, kuphi, ini.
3. **iLeveli yemiFanekiso:**

1 = Umfundi angekhe aphendule umbuzo kuhle.
2 = Umfundi uphendula umbuzo kuhle kodwana ngokuzaza.
3 = Umfundi uphendula umbuzo kuhle nangokurhaba.

EkuPheleni kweLanga: Fundela Phezulu

ISIKHATHI: 15 imizuzu

IINSET-JENZISWA: Iinset-jenziswa zikatitjhere siqu

- Sebenzisa iinsetjenziswa zakho: iiNcwadi eziKulu, iButhelelo leeNdatjana neeNcwadi zeeNdatjana zoke zilungile.
- Sebenzisa lesi sikhathi ukulingisa ubutjhelela nekariso ekufundeni.
- Lomsebenzi usiza abafundi ngokuthuthukisa ithando leendatjana nokufunda.
- Begodu kwakha ilwazimagama labo, ilwazi langaphambilini nememori yokusebenza. Woke la makghono aqakathekileko wokulalela.

UkuLalela nokuKhuluma: Cocisanani ngendatjana yokuFunda ngoKwabelana

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
IPhahla locucoca:

Lendatjana beyi-mayelana...

Ngiyithande lokha...

Ngifunde ukuthi...

1. **Lungiselela abafundi ukucocisana ngesiqhema.**
   a. Hlela abafundi ngeenqhema ezi-4.
   b. Nikela umfundi ngamunye 'isigojwana sokukhuluma nofana ilitjhe'.
   c. Itjho: Ungakhuluma kwaphela lokha uphethe 'isigojwana sokukhuluma/ ilitje'.
2. **Funda yoke imibuzo yokucocisana.**
   a. Khumbuza abafundi ngendatjana yokufunda ngokwabelana yeveke.
   b. Tlola iphahla lokucocisana ebhodini.
   c. Funda bewuhlathulule omunye nomunye umbuzo (isisizakuthoma umutjho).
   d. Tjela abafundi ukuthi elinye nelinye ilunga lesiqhema lifanele libe nedlhego yokuphendula umbuzo ngamunye.
   e. Khuthaza abafundi ukuthi bacabange ngeempendulo ezihlukahlukeneko.
3. **Yalela abafundi ukuthi bathome ngokucocisana.**
   a. Bawa abafundi abaphethe 'iingojwana zokukhuluma/amatje' bathome.
   b. Khambakhamba uzombazombe bese unikela ngesekelo elitlhogekako.
   c. Emizuzwini embalwa yokugcina, biza isiqhema sizokwabelana ngeependulo zaso.
4. **UkuziLungiselela komFundi**
   a. Tshwaya abafundi aba-3–4 bazokwenza iSethulo somLomo sangoMvulo.
   b. Tjela laba bafundi ukuthi balungise ini kwangoMvulo. (Qala i-SL yehlelo lesifundo sangoMvulo)

AmatThada: Yenza umtlolo-phenyo wokuthoma

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
Incwadi Yokuhlola

1. **Sebenzisa isikhathi lesi ukuhlola amatjhada. (Buyelela umSebenzi).**
   a. Hlela kuhle itlasi uqedelele umdwebo namkha umsebenzi wokutlola.
   b. Bizela abafundi ngamunye etafuleni lakho.
   c. Yiba nerhelo lamaledere we-alfabhethi yelimi lakho, etlolwe ngendlela ecacileko ngegadangiso elikhulu.
2. **Khomba elinye nelinye iledere bese ubawa umfundi bona afunde iledere (itjhada).**
   a. Tjheja amaledere umfundi angakabi ukwazi ukuwafunda.
3. **iLeveli yemiFanekiso:**

1 = Umfundi ufunda amaledere 0–8 ngendlela efaneleko.
2 = Umfundi ufunda amaledere 9–18 ngendlela efaneleko.
3 = Umfundi ufunda amaledere 19 namkha ngehla ngendlela efaneleko.

Ukufunda ngokuhlanganyela: Yenza ukufunda kwangemuva

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
IbuThelelo lemiTlolo, ekhasini 3

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda kwangeMuva.**
   a. Khumbuza abafundi ngesihloko sendatjana: *Ilanga likaSizani lokuthoma*
   b. Hlathulula umsebenzi. Itjho: Namhlanje siyokugwala bese silebula iingcenye esizithandako zendatjana.
2. **Lingisa umsebenzi ngalendlela:**
   a. Vala amehlo wakho bese wenze ngathi uyacabanga.
   b. Vula amehlo wakho bese uthi: Ingcenye engiyithandako yendatjana bekungesikhathi...
   c. Zama ukuthi ungakhethi ingcenye yendatjana esepepeneneni khulu esibonelweni sakho.
   d. Gwala isithombe ngokurhaba ebhodini. Njengoba ugwala, hlathulula ukuthi ugwalani.
   e. Faka 1–2 yamalebula.
3. **Yalela abafundi ukuthi baqedelele umsebenzi.**
   a. Tjela abafundi bavale amehlo wabo bese bacabanga ngengcenye abayithandako yendatjana.
   b. Itjho: Cabanga ngowakho umbono, ungakopi isibonelo sami.
   c. Okulandelako, tjela abafundi bavule amehlo wabo bese bacocisana nabalingani babo ngeempendulo zabo.
   d. Khonokho, uyalele abafundi ukuthi bagwale lengcenye yendatjana eencwadini zabo zemisebenzi.
   e. Siza abafundi ukufaka ilebula 1–2 emigwalweni yabo.
4. **Vumela abafundi ukuthi babelane ngomsebenzi wabo.**
   a. Nikela abafundi imizuzu embalwa ukuthi bakhombise abalingani babo imisebenzi yabo.
   b. Biza umfundi ukuzokwabelana umsebenzi wakhe netlasi.

Umtlolo: Ukutlama nokulungisa

ISIKHATHI:
20 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
Itlhatlha lokutlola:

Ilebula: Ibizo

1. **Khumbuza abafundi ngomsebenzi wokutlola kanye neemfuneko.**
   a. Itjho: Namhlanjesi sizokuqedelela umsebenzi wethu wokutlola.
2. **Yethula ukwehlukanisa.**
   a. Khambakhamba uzombazombe ngekumbeni yokufundisa bese usiza abafundi abanobunzima.
   b. Nikela abafundi abakghonako ukukhuthaza okungezelelweko: Faka imininingwana emgwalweni wakho.
3. **Yalela abafundi ukufunda nokulungisa imitlolo yabo.**
   a. Itjho: Kwanjesi sikhathi sokufunda nokulungisa imitlolo yenu.
   b. Itjho: Khumbula ukuhlola ukuthi: Iledere lokuthoma lebizo ligabhadlhela.
4. **Lokha isikhathi sisavuma, bawa abafundi ukuthi babelane ngemitlolo yabo.**
   a. Abafundi bangabelana imitlolo yabo nabalingani babo.
   b. Abafundi abambalwa bangabelana imitlolo yabo netlasi.

Ukufunda ngesiqhema esilawulwako: Yenza umtlolo-phenyo wokuthoma: Ukuzwisiseka kwelimi lomlomo

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
Incwadi Yokuhlola

Indatjana yokutjelwa abafundi namkha ukufundelwa phezulu

1. **Sebenzisa isikhathi lesi ukuhlola ilimi lomlomo. (Buyelela umSebenzi).**
   a. Hlela kuhle abafundi ukwazi ukufumana itjhejo labo.
2. **Tjela namkha fundela abafundi indatjana (imizuzu emi-5).**
   a. Bawa abafundi ngamunye ukuphendula imibuzo enqophileko oyikhumbulako, isib.: ngubani, nini, kuphi, ini.
3. **iLeveli yemiFanekiso:**

1 = Umfundi angekhe aphendule umbuzo kuhle.
2 = Umfundi uphendula umbuzo kuhle kodwana ngokuzaza.
3 = Umfundi uphendula umbuzo kuhle nangokurhaba.

Tjheja: Sebenzisa imiphumela yokuhlola esisekelo uku:

- Hlalisa abafundi ngababili ngabili ngamakghono avangileko
- Hlela abafundi ngeenqhema zamakghono afanako ukuzokufunda ngesiQhema sokuFunda esiLawulwako

EkuPheleni kweLanga: Fundela Phezulu

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
Iinset-jenziswa zikatitjhere siqu

- Sebenzisa iinsetjenziswa zakho: iiNcwadi eziKulu, iButhelelo leeNdatjana neeNcwadi zeeNdatjana zoke zilungile.
- Sebenzisa lesi sikhathi ukulingisa ubutjhelela nekariso ekufundeni.
- Lomsebenzi usiza abafundi ngokuthuthukisa ithando leendatjana nokufunda.
- Begodu kwakha ilwazimagama labo, ilwazi langaphambilini nememori yokusebenza. Woke la makghono aqakathekileko wokulalela.

UkuLalela nokuKhuluma: Izethulo Zomlomo

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
Abafundi aba-khethiweko ukuletha into nofana isithombe ‘ukuKhombisa nokuTjela’

1. **Hlalisa abafundi bakwazi ukubukela abangani babo nabenza izethulo zomlomo.**
2. **Khumbuza abafundi ngomsebenzi olandelako: Khombisa bese uyatjela**
   a. Phakamisa into nofana isithombe oze naso ukuzosikhombisa.
   b. Sitjela mayelana nento leyo nofana isithombeso. Itjho:
      - Namhlanje ngizonitjela mayelana...
      - Yi... (ubungako, umbala, ubudisi, ubunjalo, njll.)
      - Isetjenziselwa...
      - Ngiyayithanda ngoba...
   c. Khonokho, buza itlasi: Ikhona imibuzo?
   d. Nange kukhona onombuzo, zama ngamandla ukuwuphendula.
3. **Khumbuza abafundi ngamakghono ezethulo ezilandelako:**
   a. Lokha wenza isethulo, khumbula uku:
      - Bamba into yakho nofana isithombe sakho ukuze omunye nomunye akwazi ukusibona
      - Itjho imitjho yakho ngelandelwano elifaneleko
      - Itjho izinto kanye – ungalokhu uzibuyelela
      - Khuluma ngelizwi eliphezulu, elizwakalako
4. **Biza abafundi abakhethiweko ngamunye ngamunye bona benze izethulo zabo.**
   a. Akha ukuzethemba komunye nomunye umfundi ngokubathokoza ngezethulo zabo nangokubanikela umbiko omuhle obuyako.
   b. Ekugcineni kwesifundo, nikela itlasi umbiko othileko obuyako ukwenza ngcono izethulo zabo. Isibonelo: Ngitlhagile ukuzwa abanye benu. Ngibawa nilinge ukuphakamisa amaphimbo wenu ezwakale-sifuna ukuzwa lokho okutjhoko.

AmatThada: Fundisa itjhada elitjha

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
IKhadi le-Frieze: a

linthombe / zinto ezithoma nge-a

1. **Yethula itjhada elitjha:** *a*
   a. Itjho itjhada u-x3.
   b. Khombisa abafundi iKhadi le-Frieze bese ubafundela itjhada u-x3.
   c. Tjela abafudi ukuthi balalele bese babuyelele itjhada.
2. **Itjho amagama athoma ngo nofana sebenzisa itjhada:** *a*
   a. Buza: Ngubani ongatjho igama elithoma ngo nofana asebenzise itjhada, *a*?
   b. Bawa abafundi ukuthi batjho iinsetjenziswa ozibutheleleko, isib. ayina, amanzi.

Umtlolo wesandla: Fundisa ngokwakhiwa kwamaledere amancani

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
ITjhadi lomTlolo weSandla

1. **Lungiselela abafundi umtlolo wesandla.**
   a. Itjho: Asithabululeni imino yethu ngokujikelezisa iinhlakala zethu zibe yisiyingilizi, ukuya ngesinceleni begodu nokuya ngesidleni.
   b. Tjheja bewulungise ubujamo babafundi nokubamba kwabo ipensela.
2. **Khombisa abafundi ukuthi lakhiwa njani:** *a*
   a. Jama ufulathele abafundi.
   b. Yalela abafundi abatlola ngesincele ukubeka iinhloko zabo edeskeni.
   c. Sebenzisa isandla sakho sokudla ukwakha iledere: *a*
   d. Yalela abatlola ngesandla sokudla ukwakha igama nawe.
   e. Buyela nabafundi abatlola ngesincele.
3. **Yalela abafundi ukuzijayeza ukwakha:** *a*
   a. Tlola iledere emgogodlheni womlingani wakho, edeskeni, etjhwabatjhwabeni/esandeni.
4. **Yalela abafundi ukuzijayeza ukutlola:** *a*
   a. Itjho: Tlola iledere encwadini yakho yomsebenzi u-x3.
   b. Khambakhamba uzombazombe uhlole ukwakhiwa kweledere komunye nomunye umfundi.

Ukufunda ngokuhlanganyela: Yethula indatjana

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
IbuThelelo lemiTlolo, ikhasi elisiseThulo 13

1. **Yethula indatjana.**
   a. Itjho: Iveke le sizokufunda indatjana yesihloko, *Umngani* wami wepeni, uLi Wei
   b. Itjho: *Abangani* bepeni babantu abahlala eengcenyeni ezihlukeneko zephasi, abakha ubungani ngokutlolelana iincwadi. Endatjaneni le sifunda mayelana nabantwana betlasi leGreyidi 1 leSewula Afrika elinabangani bepeni e-China. Ngaphambi kobana utitjhere wabo abanikele iincwadi zabo, ubacocela ngakho koke mayelana neenkolo ze-China.
   c. Buza: Kukhona okwaziko mayelana nalokhu?
   d. khombisa abafundi iinthombe zendatjana.
2. **Yakha ilwazi labafundi langaphambilini.**
   a. Yabelana bewuhlathulule ilwazi langaphambilini elivezwa yindatjana.
   b. Khombisa abafundi lapho indatjana yenzeka khona usebenzisa umebhe wendatjana.
   c. Buza: Ninemibuzo mayelana nalendatjana?
3. **Hlathulula iqhiga lokuzwisisa.**
   a. Itjho, leveke sizokufunda ngokuthi senza njani uku: Hlobanisa
   b. Hlathululela abafundi leliqhinga.

Ukufunda ngesiqhema esilawulwako: UkuJayeza iTlasi loke

ISIKHATHI: 30 imizuzu

IINSET-JENZISWA: INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

IiNcwadi zemiSebenzi zabaFundi

Iimpensela zabafundi

- Sebenzisa isikhathesi ukubandula abafundi ngekambiso nemithetho ye-FQL.
- Lokha lokhu nakwenziwa kuhle kulokha kuba lula ukulawula i-FQL.

Amalungiselelo

1. Ekuthomeni kwesikhathi se-FQL, tshwaya bese ubandule amamonitha ukunikela:
   - IiNcwadi ezisiSekelo sokuFunda
   - IiNcwadi zemiSebenzi zabaFundi
2. Bandula ukuthi abafundi bavule iiNcwadi zabo ezisiSekelo sokuFunda neencwadi zabo zemisebenzi ekhasini okungilo.
3. Hlathulula ukuthi ukusuka eVekeni 5 ngesikhathi se-FQL abafundi bazakusebenza ngababili ukuqedelela imisebenzi ngeeNcwadini zabo ezisiSekelo sokuFunda.

UkuFunda ngabaBili

1. Tjela abafundi ukuthi ukusuka eVekeni 5, bazakusebenza nabalingani babo ukuqedelela imisebenzi.
2. Raga nabafundi ngemisebenzi yokuzijayeza ilanga loke.
3. Basize ukutshwaya umsebenzi ngamunye, bebazwisise okufanele kwenziwe.

Hloma imihlahlandlela ye-FQL

1. Bandula abafundi ngesede yemihlahlandlela esebenzela wena nommongo.
2. Lokhu kufanele kufake imihlahlandlela njenge:
   a. Thatha idlhego lokufunda nelokulalela lokha usebenza nomlingani wakho.
   b. Sebenzisa ilizwi lakho langaphakathi / ilizwi lezinga 1/ ilizwi lokuhleba.
   c. Bekezela usize umlingani wakho.
   d. Ungaphakamisi isandla nofana uphazamise utitjhere lokha alaleleko.
   e. Nangabe ufuna indlwana sebenzisa iPasi leNdlwaneni.
   f. Nawubambekileko, yeqela emsebenzini olandelako. Bawa utitjhere ukukusiza lokha akhululekileko.

Ukuqeda isifundo

1. Bandula abafundi ukuvala iiNcwadi zabo ezisiSekelo sokuFunda kanye neencwadi zabo zemisebenzi.
2. Bandula amamonitha ukubutha iincwadi ngokurhaba nangokuthula bese bazibuyisele etjhelifini.
3. Thokoza abafundi emizameni yabo. Khomba izinto ezimbalwa ezenziwe kuhle.

Yenza ikambiso nemihlahlandlela kube sengqondweni.

1. Raga nalekambiso ngamalanga iimveke zibe zimbili.
2. Ukuze i-FQL ibe yipumelelo abafundi bafanele bazi ukuthi kulindelekeni kibo nokuthi bafanele baziphathe njani.

EkuPheleni kweLanga: Fundela Phezulu

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
Iinset-jenziswa zikatitjhere siqu

- Sebenzisa iinsetjenziswa zakho: iiNcwadi eziKulu, iButhelelo leeNdatjana neeNcwadi zeeNdatjana zoke zilungile.
- Sebenzisa lesi sikhathi ukulingisa ubutjhelela nekariso ekufundeni.
- Lomsebenzi usiza abafundi ngokuthuthukisa ithando leendatjana nokufunda.
- Begodu kwakha ilwazimagama labo, ilwazi langaphambilini nememori yokusebenza. Woke la makghono aqakathekileko wokulalela.

UkuLalela nokuKhuluma: Fundisa ilwazimagama

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
Ikarada lelwazi-magama, isithombe, izinto

INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Khumbuza abafundi ngommongo.**
   a. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 2.
   b. Funda nofana itjho ukunothiswa kwelimi godu.
   c. Khombisa abafundi irhelo lelwazimagama wommongo.
   d. Hlathulula ukuthi lamagama azosisiza ukuzwisisa nokukhuluma ngommongo.
   e. Bafundele irhelo lamagama.
2. **Sebanzisa i-KLTY ukufundisa ilwazimagama.**
   a. Fundisa ilwazimagama elilandelako:
      - *i-China: inarha ekulu e-Asia. Abantu abanengi bahlala la; inokudla namalimi ahlukeneko.*
      - *funda: ukwazi ngezinto ezitjha nokuthi ungazenza njani izinto ebewungakwazi ukuzenza ngaphambilini.*
      - *incwadi: umlayezo owutlola ephepheni ukuwunikela nofana ukuwuthumela komunye.*
3. **Sebanzisa amaqhinga we-KLTY afaneleko kwelinye nelinye igama:**
   K: Khomba isithombe nofana into yamambala
   L: Lingisa okusuka egameni
   T: Tjela abafundi ihlathululo yegama
   Y: Yitjho igama elisemutjhweni

AmatThada: Fundisa itjhada elitjha

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
IKhadi le-Frieze: a

1. **Buyekeza itjhada elitjha:** *a*
   a. Itjho itjhada u-x3.
   b. Khombisa abafundi iKhadi le-Frieze bese ubafundela itjhada u-x3.
   c. Tjela abafudi ukuthi balalele bese babuyelele itjhada.
2. **Itjho amagama athoma ngo nofana sebenzisa itjhada:** *a*
   a. Buza: Ngubani ongatjho igama elithoma ngo nofana asebenzise itjhada, *a*?
   b. Bawa abafundi ukuthi batjho iinsetjenziswa ozibutheleleko, isib. ayina, amanzi.

Umtlolo wesandla: Fundisa ngokwakhiwa kwamaledere amakhulu

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
ITjhadi lomTlolo weSandla

1. **Lungiselela abafundi umtlolo wesandla.**
   a. Itjho: Asithabululeni imino yethu ngokugobela imino yethu ngaphakathi nangaphandle.
   b. Tjheja bewulungise ubujamo babafundi nokubamba kwabo ipensela.
2. **Khombisa abafundi ukuthi lakhiwa njani:** *A*
   a. Jama ufulathele abafundi.
   b. Yalela abafundi abatlola ngesincele ukubeka iinhloko zabo edeskeni.
   c. Sebenzisa isandla sakho sokudla ukwakha iledere: *A*
   d. Yalela abatlola ngesandla sokudla ukwakha igama nawe.
   e. Buyela nabafundi abatlola ngesincele.
3. **Yalela abafundi ukuzijayeza ukwakha:** *A*
   - Tlola iledere emgogodlheni womlingani wakho, edeskeni, etjhwabatjhwabeni/esandeni.
4. **Yalela abafundi ukuzijayeza ukutlola:** *A*
   a. Itjho: Tlola iledere encwadini yakho yomsebenzi u-x3.
   b. Khambakhamba uzombazombe uhlole ukwakhiwa kweledere komunye nomunye umfundi.

Ukufunda ngokuhlanganyela: Yenza ukuFunda kwangaPhambili

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
IbuThelelo lemiTlolo, ekhasini 15

1. **Hlalisela abafundi ukuFunda kwangaPhambili kuhle.**
   a. Biza abafundi ukuzokuhlala emadeni nofana phasi.
   b. Hlala phambi kwabafundi neButhelelo lemiTlolo.
   c. Qinisekisa ukuthi boke abafundi bayakghona ukubona incwadi.
   d. Khumbuza abafundi ngokuziphatha okulindeleko ngesikhathi sokuFunda ngoKwabelana. Isib. hlala uphambanise iinyawo, beka izandla zakho emathangeni, lalela kuhle, phendula lokha ubizwako, phakamisa isandla ukubuza umbuzo.
2. **Yenza ukuFunda kwangaPhambilini ngalendlela:**
   a. Itjho isihloko sendatjana: *Umngani wami wepeni, uLi Wei*
   b. Hlathulula ikghono lokucabangela. Itjho: Lokha sicabangelako, sisebenzisa isihloko neenthombe ukuzama ukwenza ngamandla ukuvezabona indatjana izokuba mayelana nani.
   c. Khombisa abafundi iinthombe ekhasini elinye nelinye.
   d. Buza: Ucabanga ukuthi kwenzekani lapha?
   e. Buza: Ucabanga ukuthi iinthombezi zihlobana njani?

Ukufunda ngesiqhema esilawulwako: UkuJayeza iTlasi loke

ISIKHATHI: 30 imizuzu

IINSET-JENZISWA: INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

liNcwadi zemiSebenzi zabaFundi

limpensela zabafundi

1. Buyelela ikambiso yokuzijayeza, khulukhulu ngoMvulo.
2. Raga nabafundi ngemisebenzi yokuzijayeza ilanga loke.

EkuPheleni kweLanga: Fundela Phezulu

ISIKHATHI: 15 imizuzu

IINSET-JENZISWA: linset-jenziswa zikatitjhere siqu

- Sebenzisa iinsetjenziswa zakho: iiNcwadi eziKulu, iButhelelo leeNdatjana neeNcwadi zeeNdatjana zoke zilungile.
- Sebenzisa lesi sikhathi ukulingisa ubutjhelela nekariso ekufundeni.
- Lomsebenzi usiza abafundi ngokuthuthukisa ithando leendatjana nokufunda.
- Begodu kwakha ilwazimagama labo, ilwazi langaphambilini nememori yokusebenza. Woke la makghono aqakathekileko wokulalela.

UkuLalela nokuKhuluma: Ukucoca indatjana ngokuzitlamela

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Lungiselela abafundi ukucoca ngeendatjana abazakhele zona.**
   a. Hlela abafundi ngeenqhema ezi-4.
   b. Tjela abafundi bona bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo ekhasini 5.
2. **Yalela abafundi bona baqale esithombeni.**
   a. Buza: Ubona ini esithombeni?
3. **Tjela abafundi bona omunye nomunye kumele enze indatjana ngesithombe.**
4. **Tjela abafundi bona bazakhe njani iindatjana zabo: Itjho:**
   a. Nikela omunye nomunye umlingisi endatjaneni yakho ibizo.
   b. Yitjho bona indatjana yenzeka kuphi.
   c. Indatjana yakho kumele ibe nesingeniso, umzimba nesiphetho.
   d. Isithombe lesi sikhombisa kwaphela ingcenye yendatjana.
      - Isithombe singakhombisa isingeniso sendatjana yakho.
      - Isithombe singakhombisa umzimba wendatjana yakho.
      - Isithombe singakhombisa isiphetho sendatjana yakho.
   e. Ungathoma indatjana yakho ngokuthi:
      a. Isimbi akhange ilile...
      b. Nakuphuma isikolo...
5. **Layela abafundi bona baqedelele umsebenzi.**
   a. Nikela abafundi imizuzu embalwa bona bacabange ngendatjana yabo buthule.
   b. Khonokho, layela abafundi bona badlhegane ngokwethulela isiqhema iindatjana zabo. Ungazifumana uthanda ukusebenzisa 'iingojwana/amatjana wokukhuluma'.
   c. Ngesikhathi abafundi bakhuluma, khambakhamba uzombazombe ulalele.
6. **Phetha isifundo ngendlela elandelako:**
   a. Biza umfundi oyedwa azokwabelana ngendatjana yakhe netlasi namkha bawa 1–2 abafundi.
      - Buza: Indatjana ka-X beyimanqophana nani?
      - Buza: Yini oyithandileko ngayo?
   b. Nikela itlasi imibiko ebuyako evamileko ukwenza ncono iindatjana zabo. Isibonelo: Ngokuvamileko, ekuthomeni kwendatjana, siyatjho lapha indatjana yenzeka khona nokobana bobani abalingisi. Esikhathini esizako, zama ukufaka ilwazeli eendatjaneni zakho.

AmatThada: Fundisa itjhada elitjha

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
IKhadi le-Frieze: a

1. **Buyekeza itjhada elitjha:** *a*
   a. Khombisa abafundi iKhadi le-Frieze bese ubawa abafundi abahlukahlukeneko ukuthi bafunde itjhada.
2. **Itjho amagama athoma ngo nofana sebenzisa itjhada:** *a*
   a. Buza: Ngubani ongatjho igama elithoma ngo nofana asebenzise itjhada, *a*?
   b. Bawa abafundi ukuthi batjho iinsetjenziswa ozibutheleleko, isib. ayina, amanzi.

Umtlolo wesandla: Jayeza umtlolo wesandla

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
ITjhadi lomTlolo weSandla

1. **Lungiselela abafundi umtlolo wesandla.**
   a. Itjho: Asithabululeni imino yethu ngokwenza ngasuthi sidlala ipiyano.
   b. Tjheja bewulungise ubujamo babafundi nokubamba kwabo ipensela.
2. **Lingisa ukuthi litlolwa njani:** *a*
   a. Khombisa abafundi ukuthi litlolwa njani iledere elincani.
   b. Khonokho nawutlolako, hlathulula ubujamo bokuthoma, itjhuba elinqotjhiweko emaphethelweni wenye nenye inomboro.
   c. Tlola umuda wamaledere, lingisa ukuthi usitjhiya njani isikhala somuno munye hlangana namaledere.
   d. Buyelela ikambiso le yokulingisa ukuthi litlolwa njani: *A*
3. **Yalela abafundi ukuthi batlole eencwadini zabo zemisebenzi.**
   a. Yalela abafundi ukuthi batlole: umuda wamaledere amancani a
   b. Yalela abafundi ukuthi batlole: umuda wamagabhadlhela A
   c. Khambakhamba uzombazombe bese uhlole ukwakhiwa nobumaqalanga bamaledere bomfundi ngamunye.

Ukufunda ngokuhlanganyela: Yenza ukuFunda kokuThoma

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
IbuThelelo lemiTlolo, ekhasini 15

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda kokuThoma.**
   a. Hlalisa abafundi kuhle emadeni.
   b. Khumbuza abafundi ngokuziphatha okulindelekileko.
   c. Khumbuza abafundi ngesihloko sendatjana: *Umngani wami wepeni, uLi Wei*
   d. Itjho: *Abangani* bepeni babantu abahlala eengcenyeni ezihlukeneko zephasi, abakha ubungani ngokutlolelana iincwadi. Endatjaneni le sifunda mayelana nabantwana betlasi leGreyidi 1 leSewula Afrika elinabangani bepeni e-China. Ngaphambi kobana utitjhere wabo abanikele iincwadi zabo, ubacocela ngakho koke mayelana neenkolo ze-China.
   e. Buza: Kukhona okwaziko mayelana nalokhu?

2. **Yenza ukuFunda kokuThoma ngalendlela:**
   a. Fundela elinye nelinye ikhasi lalendatjana phezulu, butjhelela nangokuzwalako.
   b. Khombisa abafundi iinthombe.
   c. Nakukghonekako jama bese uhlathululela abafundi.
   d. Khomba amagama welwazimagama ngendlela abekeke ngayo.
   e. Ekugcineni kwendatjana, buza imibuzo yokuFunda 1 ngalendlela:
      - Nqophisa umBuzo 1 nomBuzo 2 kumfundi ngamunye.
      - Nqophisa umBuzo 3 etlasini loke. Bawa abafundi. Ukucocisana nabalingani babo ngombuzo.
      - Biza abafundi abambalwa ukuzokwabelana ngeempendulo zabo.
   f. Khumbuza abafundi ngamaqhinga wokulalela.
      - Ithi, iveke le sifunda ngokuthi sicabangela njani: Hlobanisa
      - Buza abafundi: Ungahlobanisa endatjaneni le? Into enje yakhe yenzeka kuwe nofana komunye omaziko?

Umtlolo: Lingisa umsebenzi kanye ne-KKL

ISIKHATHI:
20 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
iNcwadi yoku-Sebenzela ye-DBE, ekhasini 63

Itlhatlha lokutlola:

Ngidlula...

1. **Yethula umnqopho we-KKL.**
   a. Ithi, iveke le sizokunqophisa ku: Ukusebenzisa igabhadlhela ekuthomeni komutjho.
   b. Tlola umutjho ebhodini: Soke siya esikolweni.
   c. Khomba i-KKL: Iledere lokuthoma lomutjho ligabhadlhela.
2. **Yethula umsebenzi wokutlola.**
   a. Itjho: iVeke le sizoku: Gwala isithombe bese utlola umutjho owodwa.
   b. Itjho: Sizokugwala besitlole mayelana: Indlela esiya ngayo esikolweni.
3. **Hlathulula ipendulo yakho ngomlomo emsebenzini wokutlola ngesandla, ngaphambi kokutlola.**
   a. Itjho: Ngiya esikolweni nge...
4. **Lingisa umsebenzi ebhodini.**
   a. Gwala isithombe esirhabako esikhombisa: Indlela oya ngayo esikolweni.
   b. Khombisa abafundi ukuthi uqedelela njani itlhatlha lokutlola ngesandla.
   c. Khomba i-KKL: Iledere lokuthoma lomutjho liligabhadlhela.

Ukufunda ngesiqhema esilawulwako: UkuJayeza iTlasi loke

ISIKHATHI:
30 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

liNcwadi zemiSebenzi zabaFundi

limpensela zabafundi

1. Buyelela ikambiso yokuzijayeza, khulukhulu ngoMvulo.
2. Raga nabafundi ngemisebenzi yokuzijayeza ilanga loke.

EkuPheleni kweLanga: Fundela Phezulu

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
Iinset-jenziswa zikatitjhere siqu

- Sebenzisa iinsetjenziswa zakho: iiNcwadi eziKulu, iButhelelo leeNdatjana neeNcwadi zeeNdatjana zoke zilungile.
- Sebenzisa lesi sikhathi ukulingisa ubutjhelela nekariso ekufundeni.
- Lomsebenzi usiza abafundi ngokuthuthukisa ithando leendatjana nokufunda.
- Begodu kwakha ilwazimagama labo, ilwazi langaphambilini nememori yokusebenza. Woke la makghono aqakathekileko wokulalela.

AmatThada: Qedelela umsebenzi weNcwadi yokuSebenzela ye-DBE

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
IKhadi le-Frieze: a

iNcwadi yoku-Sebenzela ye-DBE

1. **Buyekeza itjhada elitjha:** *a*
   a. Khombisa abafundi iKhadi le-Frieze bese ubawa abafundi abahlukahlukeneko ukuthi bafunde itjhada.
2. **Qedelela umsebenzi oseNcwadini yokuSebenzela ye-DBE.**
   a. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zokuSebenzela ze-DBE 1, ekhasini 26.
   b. Hlathululela abafundi umsebenzi.
   c. Yalela abafundi ukuthi baqedelele umsebenzi.
   d. Khonokho, abafundi nabasebenzako, khambakhamba uzombazombe bese unikela ngesekelo elitlhogekako.

Umtlolo wesandla: Qedelela umsebenzi weNcwadi yokuSebenzela ye-DBE

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
ITjhadi lomTlolo weSandla

iNcwadi yoku-Sebenzela ye-DBE

1. **Lungiselela abafundi umtlolo wesandla.**
   a. Itjho: Asithabululeni imino yethu ngokudengezelisa izandla zethu.
   b. Tjheja bewulungise ubujamo babafundi nokubamba kwabo ipensela.
2. **Qedelela umsebanzi wokutlola ngesandla oseNcwadini yokuSebenzela ye-DBE.**
   a. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zokuSebenzela ze-DBE 1, ekhasini 28, 29.
   b. Bahlathululele umsebenzi.
   c. Yalela abafundi ukuthi baqedelele umsebenzi.
   d. Khonokho, abafundi nabasebenzako, khambakhamba uzombazombe bese unikela ngesekelo elitlhogekako.

Ukufunda ngokuhlanganyela: Yenza ukuFunda kwesiBili

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
IbuThelelo lemiTlolo, ekhasini 15

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda kwesiBili.**
   a. Hlalisa abafundi kuhle emadeni.
   b. Khumbuza abafundi ngokuziphatha okulindelekileko.
   c. Khumbuza abafundi ngesihloko sendatjana: *Umngani wami wepeni, uLi Wei*
   d. Khumbuza abafundi ngamaqhinga wokulalela.
      - Ithi, iveke le sifunda ngokuthi sicabangela njani: Hlobanisa
      - Ithi, khumbulani, sikhulumisene ngalokhu izolo, lokha nginibuzako: Ungahlobanisa endatjaneni le? Into enje yakhe yenzeka kuwe nofana komunye omaziko?
2. **Yenza ukuFunda kwesiBili ngalendlela:**
   a. Fundela elinye nelinye ikhasi lalendatjana phezulu, butjhelela nangokuzwalako.
   b. Khombisa abafundi isithombe.
   c. Sebenzisa iimbonelo ezisekhasini lesingeniso ukulingisa amano wokukuzwisisa.
   d. Ekugcineni kwendatjana, buza imibuzo yokuFunda 2 ngalendlela:
      - Nqophisa umBuzo 1 nomBuzo 2 kumfundi ngamunye.
      - Nqophisa umBuzo 3 etlasini loke. Bawa abafundi. Ukucocisana nabalingani babo ngombuzo.
      - Biza abafundi abambalwa ukuzokwabelana ngeempendulo zabo.

Umtlolo: Ukuhlela nokutlama

ISIKHATHI:
20 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
iNcwadi yoku-Sebenzela ye-DBE, ekhasini 63

Itlhatlha lokutlola:

Ngidlula...

1. **Yethula kabutjha umsebenzi wokutlola.**
   a. Itjho: Khumbula ukuthi iveke le sizokugwala bese sitlola mayelana: Indlela esiya ngayo esikolweni.
2. **Yalela abafundi ukuthi bacabange ngemitlolo yabo.**
   a. Itjho: Vala amehlo bese ucabanga ngokuthi uzoliphendula njani itlhatlha lokutlola.
   b. Itjho: Yabelana ngombono wakho nomlingani wakho.
   c. Cabanga ngokungeneleleko bese utlola amagama asebenzako ebhodini, Isib. ngeenyawo, ngeteksi, ngebhesi
3. **Layela abafundi bona bavule ikhasi okungilo encwadini yabo ye-DBE yokusebenzela.**
   a. Itjho: Kwanjesi gwala bese utlola phasi imibono yakho.
   b. Khumbuza abafundi nge-KKL: Iledere lokuthoma lomutjho ligabhadlhela.
4. **Khambakhamba uzombazombe ikumba yokufundela ukusiza umfundi ngamunye.**
   a. Bawa abafundi bakutjele imibono yabo.
   b. Siza abafundi abanobunzima bokuthoma umsebenzi wokutlola.

Ukufunda ngesiqhema esilawulwako: UkuJayeza iTlasi loke

ISIKHATHI:
30 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

IiNcwadi zemiSebenzi zabaFundi

Iimpensela zabafundi

1. Buyelela ikambiso yokuzijayeza, khulukhulu ngoMvulo.
2. Raga nabafundi ngemisebenzi yokuzijayeza ilanga loke.

EkuPheleni kweLanga: Fundela Phezulu

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
Iinset-jenziswa zikatitjhere siqu

- Sebenzisa iinsetjenziswa zakho: iiNcwadi eziKulu, iButhelelo leeNdatjana neeNcwadi zeeNdatjana zoke zilungile.
- Sebenzisa lesi sikhathi ukulingisa ubutjhelela nekariso ekufundeni.
- Lomsebenzi usiza abafundi ngokuthuthukisa ithando leendatjana nokufunda.
- Begodu kwakha ilwazimagama labo, ilwazi langaphambilini nememori yokusebenza. Woke la makghono aqakathekileko wokulalela.

UkuLalela nokuKhuluma: Cocisanani ngendatjana yokuFunda ngoKwabelana

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
IPhahla locucoca:

Lendatjana beyi-mayelana...

Ngimthandile umlingisi... ngoba...

Ngifunde ukuthi...

1. **Lungiselela abafundi ukucocisana ngesiqhema.**
   a. Hlela abafundi ngeenqhema ezi-4.
   b. Nikela umfundi ngamunye 'isigojwana sokukhuluma nofana ilitjhe'.
   c. Itjho: Ungakhuluma kwaphela lokha uphethe 'isigojwana sokukhuluma/ilitje'.
2. **Funda yoke imibuzo yokucocisana.**
   a. Khumbuza abafundi ngendatjana yokufunda ngokwabelana yeveke.
   b. Tlola iphahla lokucocisana ebhodini.
   c. Funda bewuhlathulule omunye nomunye umbuzo (isisizakuthoma umutjho).
   d. Tjela abafundi ukuthi elinye nelinye ilunga lesiqhema lifanele libe nedlhego yokuphendula umbuzo ngamunye.
   e. Khuthaza abafundi ukuthi bacabange ngeempendulo ezihlukahlukeneko.
3. **Yalela abafundi ukuthi bathome ngokucocisana.**
   a. Bawa abafundi abaphethe 'iingojwana zokukhuluma/amatje' bathome.
   b. Khambakhamba uzombazombe bese unikela ngesekelo elitlhogekako.
   c. Emizuzwini embalwa yokugcina, biza isiqhema sizokwabelana ngeependulo zaso.
4. **UkuziLungiselela komFundi**
   a. Tshwaya abafundi aba-3–4 bazokwenza iSethulo somLomo sangoMvulo.
   b. Tjela laba bafundi ukuthi balungise ini kwangoMvulo. (Qala i-SL yehlelo lesifundo sangoMvulo)

AmatThada: Fundisa itjhada elitjha

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
IKhadi le-Frieze: a

1. **Buyekeza itjhada elitjha:** *a*
   a. Khombisa abafundi iKhadi le-Frieze bese ubawa abafundi abahlukahlukeneko ukuthi bafunde itjhada.
2. **Itjho amagama athoma ngo nofana sebenzisa itjhada:** *a*
   a. Buza: Ngubani ongatjho igama elithoma ngo nofana asebenzise itjhada, *a*?
   b. Bawa abafundi ukuthi batjho iinsetjenziswa ozibutheleleko, isib. ayina, amanzi.

Ukufunda ngokuhlanganyela: Yenza ukufunda kwangemuva

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
IbuThelelo lemiTlolo, ekhasini 15

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda kwangeMuva.**
   a. Khumbuza abafundi ngesihloko sendatjana: *Umngani wami wepeni, uLi Wei*
   b. Hlathulula umsebenzi. Itjho: Namhlanje siyokurhunyeza indatjana.
2. **Lingisa umsebenzi ngalendlela:**
   a. Ithi: Lokha sirhunyeza indatjana, sifanele sithi:
      - Obekumayelana nendatjana
      - Engikuthande ngendatjana
      - Engikufunde endatjaneni
   b. Kafitjhazana hlukanisa iimpendulo zakho kulemibuzo.
   c. Zama ukuthi ungakhethi ingcenye yendaba esepepeneneni khulu esibonelweni sakho.
3. **Yalela abafundi ukuthi baqedelele umsebenzi.**
   a. Tjela abafundi bacabange ngeenrhunyezo zabo, bangakopi isibonelo sakho.
   b. Tjela abafundi bathome iimpendulo zabo ngalendlela:
      - Indatjana beyimayelana...
      - Ngithande...
      - Ngifunde...
   c. Okulandelako, yalela abafundi ukuthi babelane ngeenrhunyezo zabo nabalingani babo.
   d. Njengoba abafundi babelana ngeenrhunyezo zabo khambakhamba uzombazombe, unikele ngesekelo elitlhogekako.
   e. Ekugcineni kwesifundo, biza umfundi 1–2 ukuzokwabelana ngeerhunyezo zabo netlasi.
4. **Vumela abafundi ukuthi babelane ngomsebenzi wabo.**
   - Biza umfundi ukuzokwabelana umsebenzi wakhe netlasi.

Umtlolo: Ukutlama nokulungisa

ISIKHATHI: 20 imizuzu

IINSET-JENZISWA: iNcwadi yoku-Sebenzela ye-DBE, ekhasini 63

Itlhatlha lokutlola:

Ngidlula...

1. **Khumbuza abafundi ngomsebenzi wokutlola kanye neemfuneko.**
   a. Itjho: Namhlanjesi sizokuqedelela umsebenzi wethu wokutlola.
2. **Yethula ukwehlukanisa.**
   a. Khambakhamba uzombazombe ngekumbeni yokufundisa bese usiza abafundi abanobunzima.
   b. Nikela abafundi abakghonako ukukhuthaza okungezelelweko: Faka imininingwana emgwalweni wakho.
3. **Yalela abafundi ukufunda nokulungisa imitlolo yabo.**
   a. Itjho: Kwanjesi sikhathi sokufunda nokulungisa imitlolo yenu.
   b. Itjho: Khumbula ukuhlola ukuthi: Iledere lokuthoma lomutjho ligabhadlhela.
4. **Lokha isikhathi sisavuma, bawa abafundi ukuthi babelane ngemitlolo yabo.**
   a. Abafundi bangabelana imitlolo yabo nabalingani babo.
   b. Abafundi abambalwa bangabelana imitlolo yabo netlasi.

Ukufunda ngesiqhema esilawulwako: UkuJayeza iTlasi loke

ISIKHATHI: 30 imizuzu

IINSET-JENZISWA: INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

liNcwadi zemiSebenzi zabaFundi

limpensela zabafundi

1. Buyelela ikambiso yokuzijayeza, khulukhulu ngoMvulo.
2. Raga nabafundi ngemisebenzi yokuzijayeza ilanga loke.

EkuPheleni kweLanga: Fundela Phezulu

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
Iinset-jenziswa zikatitjhere siqu

- Sebenzisa iinsetjenziswa zakho: iiNcwadi eziKulu, iButhelelo leeNdatjana neeNcwadi zeeNdatjana zoke zilungile.
- Sebenzisa lesi sikhathi ukulingisa ubutjhelela nekariso ekufundeni.
- Lomsebenzi usiza abafundi ngokuthuthukisa ithando leendatjana nokufunda.
- Begodu kwakha ilwazimagama labo, ilwazi langaphambilini nememori yokusebenza. Woke la makghono aqakathekileko wokulalela.

UkuLalela nokuKhuluma: Yethula ummongo

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
Iinthombe nezinto zamambala zokukhangisa ummongo

INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Lungiselela ummongomkhangiso:** *Imindeni yethu*
2. **Buza imibuzo evulekileko ukukhuthaza ilwazi langaphambilini labafundi.**
   - *Ngiwaphi amalunga womndeni ohlala nawo?*
   - *Ucabanga bona kumnandi ukuba nomndeni omkhulu nofana omncani? Kungani?*
   - *Ngiziphi ezinye zezinto ezimnandi ozenza nomndeni?*
3. **Yenza umebhe wengqondo usebenzise imibuzo neempendulo zabafundi.**
4. **Ngezelela iimpendulo zakho kumebhe wengqondo ukunabisa ilwazi labafundi.**
5. **Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 6.**
6. **Tjela abafundi bakhombe ukunothisa ilimi kommongo.**
   a. Fundela ukunothiswa kwelimi phezulu.
   b. Abafundi bakufunde nawe, nofana bakutjho emva kwakho:
   Ubamkhulu uyagula
   Gogo, bamkhulu
   Ubuyaphi wena?
   Ngibuya esibhedlela
   Ngoba ngiyagula.
   Kubuhlungu kuphi?
   Ihloko, amahlombe, isifuba
   Nedini, amadolo neminwana, amadolo neminwana...
7. **Cocisana nabafundi ngokunothisa ilimi.**
   a. Buza: Ningangitjela ukuthi lokhu kutjho ukuthini? Ningayifumana ipendulo yalokhu?
   b. Khuthaza abafundi ukwabelana ngemibono yabo.
   c. Nikela ihlathululo nofana ipendulo ngalendllela: Ingoma le imayelana nobamkhulu ogulako. Umzukulwanakhe utjengisa ukuba netjhejo ngokumbuza bona kubuhlungu kuphi. Ubamkhulu lo umkhombisa izitho zomzimba ezihlukahlukeneko. Ingoma le isifundisa ngezitho zomzimba nokuthi sibenendaba nemindeni yethu.

AmatThada: Fundisa itjhada elitjha

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
IKhadi le-Frieze: b

linthombe / zinto ezithoma nge-b

1. **Yethula itjhada elitjha:** *b*
   a. Itjho itjhada u-x3.
   b. Khombisa abafundi iKhadi le-Frieze bese ubafundela itjhada u-x3.
   c. Tjela abafudi ukuthi balalele bese babuyelele itjhada.
2. **Itjho amagama athoma ngo nofana sebenzisa itjhada:** *b*
   a. Buza: Ngubani ongatjho igama elithoma ngo nofana asebenzise itjhada, *b*?
   b. Bawa abafundi ukuthi batjho iinsetjenziswa ozibutheleleko, isib. baba, ibisi.

Umtlolo wesandla: Fundisa ngokwakhiwa kwamaledere amancani

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
ITjhadi lomTlolo weSandla

1. **Lungiselela abafundi umtlolo wesandla.**
   a. Itjho: Asithabululeni imino yethu ngokudengezelisa izandla zethu.
   b. Tjheja bewulungise ubujamo babafundi nokubamba kwabo ipensela.
2. **Khombisa abafundi ukuthi lakhiwa njani:** *b*
   a. Jama ufulathele abafundi.
   b. Yalela abafundi abatlola ngesincele ukubeka iinhloko zabo edeskeni.
   c. Sebenzisa isandla sakho sokudla ukwakha iledere: *b*
   d. Yalela abatlola ngesandla sokudla ukwakha igama nawe.
   e. Buyela nabafundi abatlola ngesincele.
3. **Yalela abafundi ukuzijayeza ukwakha:** *b*
   a. Tlola iledere emgogodlheni womlingani wakho, edeskeni, etjhwabatjhwabeni/esandeni.
4. **Yalela abafundi ukuzijayeza ukutlola:** *b*
   a. Itjho: Tlola iledere encwadini yakho yomsebenzi u-x3.
   b. Khambakhamba uzombazombe uhlole ukwakhiwa kweledere komunye nomunye umfundi.

Ukufunda ngokuhlanganyela: Yethula indatjana

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
IbuThelelo lemiTlolo, ikhasi elisiseThulo 25

1. **Yethula indatjana.**
   a. Itjho: Iveke le sizokufunda indatjana yesihloko, *Ibhe*re uThedi uyagudwa
   b. Itjho: *Kulendatjana sihlangana nomuntu nomnakwabo, uMarie noJosh. Endatjaneni le uJosh uzama ukwenzela udadwabo into ehle kodwana wagcina amsilingile. Siyabona ukuthi udade nomnakwabo bangasilingana bunjani bebaphikisane, godu ke nangokuthi bangabuyisana bunjani.*
   c. Buza: Kukhona okwaziko mayelana nalokhu?
   d. khombisa abafundi iinthombe zendatjana.
2. **Yakha ilwazi labafundi langaphambilini.**
   a. Yabelana bewuhlathulule ilwazi langaphambilini elivezwa yindatjana.
   b. Khombisa abafundi lapho indatjana yenzeka khona usebenzisa umebhe wendatjana.
   c. Buza: Ninemibuzo mayelana nalendatjana?
3. **Hlathulula iqhiga lokuzwisisa.**
   a. Itjho, leveke sizokufunda ngokuthi senza njani uku: Ukurhononela
   b. Hlathululela abafundi leliqhinga.

Ukufunda ngesiqhema esilawulwako: UkuJayeza iTlasi loke

ISIKHATHI: 30 imizuzu

IINSET-JENZISWA: INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

IiNcwadi zemiSebenzi zabaFundi

Iimpensela zabafundi

- Sebenzisa isikhathesi ukubandula abafundi ngekambiso nemithetho ye-FQL.
- Lokha lokhu nakwenziwa kuhle kulokha kuba lula ukulawula i-FQL.

Amalungiselelo

1. Ekuthomeni kwesikhathi se-FQL, tshwaya bese ubandule amamonitha ukunikela:
   - IiNcwadi ezisiSekelo sokuFunda
   - IiNcwadi zemiSebenzi zabaFundi
2. Bandula ukuthi abafundi bavule iiNcwadi zabo ezisiSekelo sokuFunda neencwadi zabo zemisebenzi ekhasini okungilo.
3. Hlathulula ukuthi ukusuka eVekeni 5 ngesikhathi se-FQL abafundi bazakusebenza ngababili ukuqedelela imisebenzi ngeeNcwadini zabo ezisiSekelo sokuFunda.

UkuFunda ngabaBili

1. Tjela abafundi ukuthi ukusuka eVekeni 5, bazakusebenza nabalingani babo ukuqedelela imisebenzi.
2. Raga nabafundi ngemisebenzi yokuzijayeza ilanga loke.
3. Basize ukutshwaya umsebenzi ngamunye, bebazwisise okufanele kwenziwe.

Hloma imihlahlandlela ye-FQL

1. Bandula abafundi ngesede yemihlahlandlela esebenzela wena nommongo.
2. Lokhu kufanele kufake imihlahlandlela njenge:
   a. Thatha idlhego lokufunda nelokulalela lokha usebenza nomlingani wakho.
   b. Sebenzisa ilizwi lakho langaphakathi / ilizwi lezinga 1/ ilizwi lokuhleba.
   c. Bekezela usize umlingani wakho.
   d. Ungaphakamisi isandla nofana uphazamise utitjhere lokha alaleleko.
   e. Nangabe ufuna indlwana sebenzisa iPasi leNdlwaneni.
   f. Nawubambekileko, yeqela emsebenzini olandelako. Bawa utitjhere ukukusiza lokha akhululekileko.

Ukuqeda isifundo

1. Bandula abafundi ukuvala iiNcwadi zabo ezisiSekelo sokuFunda kanye neencwadi zabo zemisebenzi.
2. Bandula amamonitha ukubutha iincwadi ngokurhaba nangokuthula bese bazibuyisele etjhelifini.
3. Thokoza abafundi emizameni yabo. Khomba izinto ezimbalwa ezenziwe kuhle.

Yenza ikambiso nemihlahlandlela kube sengqondweni.

1. Raga nalekambiso ngamalanga iimveke zibe zimbili.
2. Ukuze i-FQL ibe yipumelelo abafundi bafanele bazi ukuthi kulindelekeni kibo nokuthi bafanele baziphathe njani.

EkuPheleni kweLanga: Fundela Phezulu

ISIKHATHI: 15 imizuzu

IINSET-JENZISWA: Iinset-jenziswa zikatitjhere siqu

- Sebenzisa iinsetjenziswa zakho: iiNcwadi eziKulu, iButhelelo leeNdatjana neeNcwadi zeeNdatjana zoke zilungile.
- Sebenzisa lesi sikhathi ukulingisa ubutjhelela nekariso ekufundeni.
- Lomsebenzi usiza abafundi ngokuthuthukisa ithando leendatjana nokufunda.
- Begodu kwakha ilwazimagama labo, ilwazi langaphambilini nememori yokusebenza. Woke la makghono aqakathekileko wokulalela.

UkuLalela nokuKhuluma: Fundisa ilwazimagama

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
Ikarada lelwazi-magama, isithombe, izinto

INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Khumbuza abafundi ngommongo.**
   a. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 6.
   b. Funda nofana itjho ukunothiswa kwelimi godu.
   c. Khombisa abafundi irhelo lelwazimagama wommongo.
   d. Hlathulula ukuthi lamagama azosisiza ukuzwisisa nokukhuluma ngommongo.
   e. Bafundele irhelo lamagama.
2. **Sebanzisa i-KLTY ukufundisa ilwazimagama.**
   a. Fundisa ilwazimagama elilandelako:
      - *umndeni: abantu abahlala nawe nabakutlhogomelako njengababelethi, abafowenu, abodadweni nabogogwakho.*
      - *ukugudwa: lokha omunye aguda iinhluthu zakho ukuzenza zibe zifitjhani, nofana zibe zihle.*
      - *khethekileko: into ehlukileko neqakathekileko, nofana ekwenza uthabe.*
3. **Sebanzisa amaqhinga we-KLTY afaneleko kwelinye nelinye igama:**
   K: Khomba isithombe nofana into yamambala
   L: Lingisa okusuka egameni
   T: Tjela abafundi ihlathululo yegama
   Y: Yitjho igama elisemutjhweni

AmatThada: Fundisa bese ujayeze ukuvanganisa

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
IKhadi le-Frieze: b

1. **Buyekeza itjhada elitjha:** *b*
   a. Itjho itjhada u-x3.
   b. Khombisa abafundi iKhadi le-Frieze bese ubafundela itjhada u-x3.
   c. Tjela abafudi ukuthi balalele bese babuyelele itjhada.
2. **Lingisa ikghono lokuvanganisa.**
   a. Tlola amatjhada alandelako ebhodini: *a, b*
   b. Khomba iledere ngalinye bese utjho itjhada.
   c. Vanganisa amanye wamaledere la ukwakha igama.
      - Isibonelo: b-a-b-a = baba
   d. Khomba iledere lokuthoma bese utjho itjhada, khonokho ulitlole phasi.
   e. Buyelela ikambiso le ngawo woke amatjhada asegameneli.
   f. Khonokho gijimisa umuno wakho ngaphasi kwegama, vanganisa amatjhada ndawonye njengoba uzabe uwugijimisa. Kokugcina, funda igama.
   g. Bizela abafundi abambalwa ebhodini ukuzokwakha wabo amagama.

Umtlolo wesandla: Fundisa ngokwakhiwa kwamaledere amakhulu

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
ITjhadi lomTlolo weSandla

1. **Lungiselela abafundi umtlolo wesandla.**
   a. Itjho: Asithabululeni imino yethu ngokugobela imino yethu ngaphakathi nangaphandle.
   b. Tjheja bewulungise ubujamo babafundi nokubamba kwabo ipensela.
2. **Khombisa abafundi ukuthi lakhiwa njani:** *B*
   a. Jama ufulathele abafundi.
   b. Yalela abafundi abatlola ngesincele ukubeka iinhloko zabo edeskeni.
   c. Sebenzisa isandla sakho sokudla ukwakha iledere: *B*
   d. Yalela abatlola ngesandla sokudla ukwakha igama nawe.
   e. Buyela nabafundi abatlola ngesincele.
3. **Yalela abafundi ukuzijayeza ukwakha:** *B*
   - Tlola iledere emgogodlheni womlingani wakho, edeskeni, etjhwabatjhwabeni/esandeni.
4. **Yalela abafundi ukuzijayeza ukutlola:** *B*
   a. Itjho: Tlola iledere encwadini yakho yomsebenzi u-x3.
   b. Khambakhamba uzombazombe uhlole ukwakhiwa kweledere komunye nomunye umfundi.

Ukufunda ngokuhlanganyela: Yenza ukuFunda kwangaPhambili

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
IbuThelelo lemiTlolo, ekhasini 27

1. **Hlalisela abafundi ukuFunda kwangaPhambili kuhle.**
   a. Biza abafundi ukuzokuhlala emadeni nofana phasi.
   b. Hlala phambi kwabafundi neButhelelo lemiTlolo.
   c. Qinisekisa ukuthi boke abafundi bayakghona ukubona incwadi.
   d. Khumbuza abafundi ngokuziphatha okulindeleko ngesikhathi sokuFunda ngoKwabelana. Isib. hlala uphambanise iinyawo, beka izandla zakho emathangeni, lalela kuhle, phendula lokha ubizwako, phakamisa isandla ukubuza umbuzo.
2. **Yenza ukuFunda kwangaPhambilini ngalendlela:**
   a. Itjho isihloko sendatjana: *Ibhe*re uThedi uyagudwa
   b. Hlathulula ikghono lokucabangela. Itjho: Lokha sicabangelako, sisebenzisa isihloko neenthombe ukuzama ukwenza ngamandla ukuvezabona indatjana izokuba mayelana nani.
   c. Khombisa abafundi iinthombe ekhasini elinye nelinye.
   d. Buza: Ucabanga ukuthi kwenzekani lapha?
   e. Buza: Ucabanga ukuthi iinthombezi zihlobana njani?

Ukufunda ngesiqhema esilawulwako: UkuJayeza iTlasi loke

ISIKHATHI:
30 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

IiNcwadi zemiSebenzi zabaFundi

Iimpensela zabafundi

1. Buyelela ikambiso yokuzijayeza, khulukhulu ngoMvulo.
2. Raga nabafundi ngemisebenzi yokuzijayeza ilanga loke.

EkuPheleni kweLanga: Fundela Phezulu

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
Iinset-jenziswa zikatitjhere siqu

- Sebenzisa iinsetjenziswa zakho: iiNcwadi eziKulu, iButhelelo leeNdatjana neeNcwadi zeeNdatjana zoke zilungile.
- Sebenzisa lesi sikhathi ukulingisa ubutjhelela nekariso ekufundeni.
- Lomsebenzi usiza abafundi ngokuthuthukisa ithando leendatjana nokufunda.
- Begodu kwakha ilwazimagama labo, ilwazi langaphambilini nememori yokusebenza. Woke la makghono aqakathekileko wokulalela.

UkuLalela nokuKhuluma: Fundisa ilwazimagama bese ucoca ngesithombe sommongo

ISIKHATHI: 15 imizuzu

IINSET-JENZISWA: Ikarada lelwazi-magama, isithombe, izinto

INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Sebanzisa i-KLTY ukufundisa ilwazimagama.**
   a. Fundisa ilwazimagama elilandelako:
      - *isihlobo: Umuntu olilunga lomndeni, onjengombelethi, ukghari, umalume namkha ubamkhulu.*
      - *abahlobeneko: abantu abasemndenini owodwa bayahlobana.*
      - *umntwana wakwenu: Umnakwenu nofana udadwenu.*
   b. Sebanzisa amaqhinga we-KLTY afaneleko kwelinye nelinye igama.
2. **Yakha ilwazi labafundi langaphambilini.**
   a. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 8.
   b. Tjela abafundi ngelwazi elilandelako mayelana nesithombe:
      - *Kunemihlobo ehlukahlukeneko yemindeni. Umndeni ungaba nombelethi oyedwa, ababelethi ababili, ugogo nobamkhulu, ababelethi bokumbelekelwa nofana ababelethi abangahlali ndawonye.*
      - *Abangani babantu okhetha ukudlala nabo, kodwana imindeni ngileyo ekutjhejako beyihlale nawe ekhaya namkha uhlobane nabo.*
      - *Imindeni ingahluka ngeendlela ezinengi. Okwenza umndeni lithando netjhejo. Imindeni iyasizana, iphephisane beyabelane nezinto.*
3. **Coca ngesithombe.**
   a. Sebenzisa imibuzo elandelako ukucocisana ngesithombe ngalendlela:
      - Buza umbuzo wokuthoma.
      - Yalela abafundi ukuthi bacocisane ngombuzo nabalingani babo.
      - Biza abafundi abambalwa ukuzokwabelana ngeempendulo zabo.
      - Yakha ilwazi langaphambilini labafundi ngokulungisa ukungazwisisi kanye nangokwabelana ngelwazi eliphathelene nommongo.
      - Buyelela ikambiso le ngayo yoke imibuzo.
4. **Imibuzo:**
   a. Bobani abamalunga womndenakho?
   b. Kuyini umehluko phakathi kwelunga lomndeni nomngani?
   c. Ngiziphi iindlela ezingatjengisa ukuhluka phakathi kwemindeni?

AmatThada: Fundisa bese ujayeza ukuhlukanisa

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
IKhadi le-Frieze: b

1. **Buyekeza itjhada elitjha:** *b*
   a. Khombisa abafundi iKhadi le-Frieze bese ubawa abafundi abahlukahlukeneko ukuthi bafunde itjhada.
2. **Lingisa ikghono lokuhlukanisa.**
   a. Tlola amagama alandelako ebhodini: baba, aba
   b. Hlukanisa igama lokuthoma.
   c. Khomba eledereni lokuthoma bese utjho itjhada.
   d. Buyelela ikambiso le ngawo woke amatjhada asegameneli.
   e. Khonokho, gijimisa umuno wakho ngaphasi kwegama bese uvanganisa amatjhada nawenza lokho.
   f. Bizela abafundi abambalwa ebhodini ukuzokwehlukanisa amanye amagama.

Umtlolo wesandla: Jayeza umtlolo wesandla

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
ITjhadi lomTlolo weSandla

1. **Lungiselela abafundi umtlolo wesandla.**
   a. Itjho: Asithabululeni imino yethu ngokutjhwabanisa iphepha begodu sibuye sililule.
   b. Tjheja bewulungise ubujamo babafundi nokubamba kwabo ipensela.
2. **Lingisa ukuthi litlolwa njani:** *b*
   a. Khombisa abafundi ukuthi litlolwa njani iledere elincani.
   b. Khonokho nawutlolako, hlathulula ubujamo bokuthoma, itjhuba elinqotjhiweko emaphethelweni wenye nenye inomboro.
   c. Tlola umuda wamaledere, lingisa ukuthi usitjhiya njani isikhala somuno munye hlangana namaledere.
   d. Buyelela ikambiso le yokulingisa ukuthi litlolwa njani: *B*
3. **Yalela abafundi ukuthi batlole eencwadini zabo zemisebenzi.**
   a. Yalela abafundi ukuthi batlole: umuda wamaledere amancani b
   b. Yalela abafundi ukuthi batlole: umuda wamagabhadlhela B
   c. Khambakhamba uzombazombe bese uhlole ukwakhiwa nobumaqalanga bamaledere bomfundi ngamunye.

Ukufunda ngokuhlanganyela: Yenza ukuFunda kokuThoma

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
IbuThelelo lemiTlolo, ekhasini 27

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda kokuThoma.**
   a. Hlalisa abafundi kuhle emadeni.
   b. Khumbuza abafundi ngokuziphatha okulindelekileko.
   c. Khumbuza abafundi ngesihloko sendatjana: *Ibh*ere uThedi uyagudwa
   d. Itjho: *Kulendatjana sihlangana nomuntu nomnakwabo, uMarie noJosh. Endatjaneni le uJosh uzama ukwenzela udadwabo into ehle kodwana wagcina amsilingile. Siyabona ukuthi udade nomnakwabo bangasilingana bunjani bebaphikisane, godu ke nangokuthi bangabuyisana bunjani.*
2. **Yenza ukuFunda kokuThoma ngalendlela:**
   a. Fundela elinye nelinye ikhasi lalendatjana phezulu, butjhelela nangokuzwalako.
   b. Khombisa abafundi iinthombe.
   c. Nakukghonekako jama bese uhlathululela abafundi.
   d. Khomba amagama welwazimagama ngendlela abekeke ngayo.
   e. Ekugcineni kwendatjana, buza imibuzo yokuFunda 1 ngalendlela:
      - Nqophisa umBuzo 1 nomBuzo 2 kumfundi ngamunye.
      - Nqophisa umBuzo 3 etlasini loke. Bawa abafundi. Ukucocisana nabalingani babo ngombuzo.
      - Biza abafundi abambalwa ukuzokwabelana ngeempendulo zabo.
   f. Khumbuza abafundi ngamaqhinga wokulalela.
      - Ithi, iveke le sifunda ngokuthi sicabangela njani: Ukurhononela
      - Buza abafundi: Ngikuphi ukucabangela okuhle esingakwenza mayelana nalakhu, umtloli angakasitjeli khona? Ungacabangelani ngemicabango/imizwa yomlingisi?

Umtlolo: Lingisa umsebenzi kanye ne-KKL

ISIKHATHI:
20 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
Itlhatlha lokutlola:

Ilebula: Ibizo

1. **Yethula umnqopho we-KKL.**
   a. Ithi, iveke le sizokunqophisa ku: Ukusebenzisa igabhadlhela kubizomuntu.
   b. Tlola umutjho ebhodini: Ibizo lakhe nguSusie.
   c. Khomba i-KKL: Iledere lokuthoma lebizo ligabhadlhela.
2. **Yethula umsebenzi wokutlola.**
   a. Itjho: iVeke le sizoku: Gwala isithombe bese ufaka amalebula 1–2.
   b. Itjho: Sizokugwala besitlole mayelana: Abantu emndenini wethu.
3. **Hlathulula ipendulo yakho ngomlomo emsebenzini wokutlola ngesandla, ngaphambi kokutlola.**
   a. Itjho: Abanye babantu emndenini wami bo...
4. **Lingisa umsebenzi ebhodini.**
   a. Gwala isithombe esirhabako esikhombisa: Umndeni wakho.
   b. Khombisa abafundi ukuthi uqedelela njani itlhatlha lokutlola ngesandla.
   c. Khomba i-KKL: Iledere lokuthoma lebizo ligabhadlhela.

Ukufunda ngesiqhema esilawulwako: UkuJayeza iTlasi loke

ISIKHATHI:
30 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

liNcwadi zemiSebenzi zabaFundi

limpensela zabafundi

1. Buyelela ikambiso yokuzijayeza, khulukhulu ngoMvulo.
2. Raga nabafundi ngemisebenzi yokuzijayeza ilanga loke.

EkuPheleni kweLanga: Fundela Phezulu

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
Iinset-jenziswa zikatitjhere siqu

- Sebenzisa iinsetjenziswa zakho: iiNcwadi eziKulu, iButhelelo leeNdatjana neeNcwadi zeeNdatjana zoke zilungile.
- Sebenzisa lesi sikhathi ukulingisa ubutjhelela nekariso ekufundeni.
- Lomsebenzi usiza abafundi ngokuthuthukisa ithando leendatjana nokufunda.
- Begodu kwakha ilwazimagama labo, ilwazi langaphambilini nememori yokusebenza. Woke la makghono aqakathekileko wokulalela.

AmatThada: Qedelela umsebenzi weNcwadi yokuSebenzela ye-DBE

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
IKhadi le-Frieze: b

iNcwadi yoku-Sebenzela ye-DBE

1. **Buyekeza itjhada elitjha:** *b*
   a. Khombisa abafundi iKhadi le-Frieze bese ubawa abafundi abahlukahlukeneko ukuthi bafunde itjhada.
2. **Qedelela umsebenzi oseNcwadini yokuSebenzela ye-DBE.**
   a. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zokuSebenzela ze-DBE 1, ekhasini 46.
   b. Hlathululela abafundi umsebenzi.
   c. Yalela abafundi ukuthi baqedelele umsebenzi.
   d. Khonokho, abafundi nabasebenzako, khambakhamba uzombazombe bese unikela ngesekelo elitlhogekako.

Umtlolo wesandla: Qedelela umsebenzi weNcwadi yokuSebenzela ye-DBE

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
ITjhadi lomTlolo weSandla

iNcwadi yoku-Sebenzela ye-DBE

1. **Lungiselela abafundi umtlolo wesandla.**
   a. Itjho: Asithabululeni imino yethu ngokwenza ngasuthi sidlala ipiyano.
   b. Tjheja bewulungise ubujamo babafundi nokubamba kwabo ipensela.
2. **Qedelela umsebanzi wokutlola ngesandla oseNcwadini yokuSebenzela ye-DBE.**
   a. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zokuSebenzela ze-DBE 1, ekhasini 48..
   b. Bahlathululele umsebenzi.
   c. Yalela abafundi ukuthi baqedelele umsebenzi.
   d. Khonokho, abafundi nabasebenzako, khambakhamba uzombazombe bese unikela ngesekelo elitlhogekako.

Ukufunda ngokuhlanganyela: Yenza ukuFunda kwesiBili

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
IbuThelelo lemiTlolo, ekhasini 27

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda kwesiBili.**
   a. Hlalisa abafundi kuhle emadeni.
   b. Khumbuza abafundi ngokuziphatha okulindelekileko.
   c. Khumbuza abafundi ngesihloko sendatjana: *Ibhere uThedi uyagudwa*
   d. Ithi, iveke le sifunda ngokuthi sicabangela njani: Ukurhononela
      - Ithi, khumbulani, sikhulumisene ngalokhu izolo, lokha nginibuzako: Ngikuphi ukucabangela okuhle esingakwenza mayelana nalakhu, umtloli angakasitjeli khona? Ungacabangelani ngemicabango/ imizwa yomlingisi?
2. **Yenza ukuFunda kwesiBili ngalendlela:**
   a. Fundela elinye nelinye ikhasi lalendatjana phezulu, butjhelela nangokuzwalako.
   b. Khombisa abafundi isithombe.
   c. Sebenzisa iimbonelo ezisekhasini lesingeniso ukulingisa amano wokukuzwisisa.
   d. Ekugcineni kwendatjana, buza imibuzo yokuFunda 2 ngalendlela:
      - Nqophisa umBuzo 1 nomBuzo 2 kumfundi ngamunye.
      - Nqophisa umBuzo 3 etlasini loke. Bawa abafundi. Ukucocisana nabalingani babo ngombuzo.
      - Biza abafundi abambalwa ukuzokwabelana ngeempendulo zabo.

Umtlolo: Ukuhlela nokutlama

ISIKHATHI: 20 imizuzu

IINSET-JENZISWA: Itlhatlha lokutlola:

Ilebula: Ibizo

1. **Yethula kabutjha umsebenzi wokutlola.**
   a. Itjho: Khumbula ukuthi iveke le sizokugwala bese sitlola mayelana: Abantu emndenini wethu.
2. **Yalela abafundi ukuthi bacabange ngemitlolo yabo.**
   a. Itjho: Vala amehlo bese ucabanga ngokuthi uzoliphendula njani itlhatlha lokutlola.
   b. Itjho: Yabelana ngombono wakho nomlingani wakho.
   c. Cabanga ngokungeneleleko bese utlola amagama asebenzako ebhodini, Isib. Umma, uBaba, uBamkhulu
3. **Yalela abafundi ukuthi bathome ukutlola eencwadini zabo zomsebenzi.**
   a. Itjho: Kwanjesi gwala bese utlola phasi imibono yakho.
   b. Khumbuza abafundi nge-KKL: Iledere lokuthoma lebizo ligabhadlhela.
4. **Khambakhamba uzombazombe ikumba yokufundela ukusiza umfundi ngamunye.**
   a. Bawa abafundi bakutjele imibono yabo.
   b. Siza abafundi abanobunzima bokuthoma umsebenzi wokutlola.

Ukufunda ngesiqhema esilawulwako: UkuJayeza iTlasi loke

ISIKHATHI: 30 imizuzu

IINSET-JENZISWA: INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

IiNcwadi zemiSebenzi zabaFundi

Iimpensela zabafundi

1. Buyelela ikambiso yokuzijayeza, khulukhulu ngoMvulo.
2. Raga nabafundi ngemisebenzi yokuzijayeza ilanga loke.

EkuPheleni kweLanga: Fundela Phezulu

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
Iinset-jenziswa zikatitjhere siqu

- Sebenzisa iinsetjenziswa zakho: iiNcwadi eziKulu, iButhelelo leeNdatjana neeNcwadi zeeNdatjana zoke zilungile.
- Sebenzisa lesi sikhathi ukulingisa ubutjhelela nekariso ekufundeni.
- Lomsebenzi usiza abafundi ngokuthuthukisa ithando leendatjana nokufunda.
- Begodu kwakha ilwazimagama labo, ilwazi langaphambilini nememori yokusebenza. Woke la makghono aqakathekileko wokulalela.

UkuLalela nokuKhuluma: Cocisanani ngendatjana yokuFunda ngoKwabelana

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
IPhahla locucoca:

Lendatjana beyi-mayelana...

Ngiyithande lokha...

Ngifunde ukuthi...

1. **Lungiselela abafundi ukucocisana ngesiqhema.**
   a. Hlela abafundi ngeenqhema ezi-4.
   b. Nikela umfundi ngamunye 'isigojwana sokukhuluma nofana ilitjhe'.
   c. Itjho: Ungakhuluma kwaphela lokha uphethe 'isigojwana sokukhuluma/ ilitje'.
2. **Funda yoke imibuzo yokucocisana.**
   a. Khumbuza abafundi ngendatjana yokufunda ngokwabelana yeveke.
   b. Tlola iphahla lokucocisana ebhodini.
   c. Funda bewuhlathulule omunye nomunye umbuzo (isisizakuthoma umutjho).
   d. Tjela abafundi ukuthi elinye nelinye ilunga lesiqhema lifanele libe nedlhego yokuphendula umbuzo ngamunye.
   e. Khuthaza abafundi ukuthi bacabange ngeempendulo ezihlukahlukeneko.
3. **Yalela abafundi ukuthi bathome ngokucocisana.**
   a. Bawa abafundi abaphethe 'iingojwana zokukhuluma/amatje' bathome.
   b. Khambakhamba uzombazombe bese unikela ngesekelo elitlhogekako.
   c. Emizuzwini embalwa yokugcina, biza isiqhema sizokwabelana ngeependulo zaso.
4. **UkuziLungiselela komFundi**
   a. Tshwaya abafundi aba-3–4 bazokwenza iSethulo somLomo sangoMvulo.
   b. Tjela laba bafundi ukuthi balungise ini kwangoMvulo. (Qala i-SL yehlelo lesifundo sangoMvulo)

AmatThada: Ukulawula amatjhada emagameni

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
Akutlhogeki iinsetjenziswa

1. **Lingisa indlela yokulawula amatjhada egameni elilandelako:** *baba*
   a. Tlola igama ebhodini.
   b. Khombisa abafundi ukuthi kwenzekani nawususa itjhada /b/. Usele ne: -aba

Ukufunda ngokuhlanganyela: Yenza ukufunda kwangemuva

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
IbuThelelo lemiTlolo, ekhasini 27

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda kwangeMuva.**
   a. Khumbuza abafundi ngesihloko sendatjana: *Ibhere uThedi uyagudwa*
   b. Hlathulula umsebenzi. Itjho: Namhlanje siyokugwala bese silebula iingcenye esizithandako zendatjana.
2. **Lingisa umsebenzi ngalendlela:**
   a. Vala amehlo wakho bese wenze ngathi uyacabanga.
   b. Vula amehlo wakho bese uthi: Ingcenye engiyithandako yendatjana bekungesikhathi...
   c. Zama ukuthi ungakhethi ingcenye yendatjana esepepeneneni khulu esibonelweni sakho.
   d. Gwala isithombe ngokurhaba ebhodini. Njengoba ugwala, hlathulula ukuthi ugwalani.
   e. Faka 1–2 yamalebula.
3. **Yalela abafundi ukuthi baqedelele umsebenzi.**
   a. Tjela abafundi bavale amehlo wabo bese bacabanga ngengcenye abayithandako yendatjana.
   b. Itjho: Cabanga ngowakho umbono, ungakopi isibonelo sami.
   c. Okulandelako, tjela abafundi bavule amehlo wabo bese bacocisana nabalingani babo ngeempendulo zabo.
   d. Khonokho, uyalele abafundi ukuthi bagwale lengcenye yendatjana eencwadini zabo zemisebenzi.
   e. Siza abafundi ukufaka ilebula 1–2 emigwalweni yabo.
4. **Vumela abafundi ukuthi babelane ngomsebenzi wabo.**
   a. Nikela abafundi imizuzu embalwa ukuthi bakhombise abalingani babo imisebenzi yabo.
   b. Biza umfundi ukuzokwabelana umsebenzi wakhe netlasi.

Umtlolo: Ukutlama nokulungisa

ISIKHATHI:
20 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
Itlhatlha lokutlola:

Ilebula: Ibizo

1. **Khumbuza abafundi ngomsebenzi wokutlola kanye neemfuneko.**
   a. Itjho: Namhlanjesi sizokuqedelela umsebenzi wethu wokutlola.
2. **Yethula ukwehlukanisa.**
   a. Khambakhamba uzombazombe ngekumbeni yokufundisa bese usiza abafundi abanobunzima.
   b. Nikela abafundi abakghonako ukukhuthaza okungezelelweko: Faka ilebula emgwalweni wakho.
3. **Yalela abafundi ukufunda nokulungisa imitlolo yabo.**
   a. Itjho: Kwanjesi sikhathi sokufunda nokulungisa imitlolo yenu.
   b. Itjho: Khumbula ukuhlola ukuthi: Iledere lokuthoma lomutjho ligabhadlhela.
4. **Lokha isikhathi sisavuma, bawa abafundi ukuthi babelane ngemitlolo yabo.**
   a. Abafundi bangabelana imitlolo yabo nabalingani babo.
   b. Abafundi abambalwa bangabelana imitlolo yabo netlasi.

Ukufunda ngesiqhema esilawulwako: UkuJayeza iTlasi loke

ISIKHATHI:
30 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

liNcwadi zemiSebenzi zabaFundi

limpensela zabafundi

1. Buyelela ikambiso yokuzijayeza, khulukhulu ngoMvulo.
2. Raga nabafundi ngemisebenzi yokuzijayeza ilanga loke.

EkuPheleni kweLanga: Fundela Phezulu

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
Iinset-jenziswa zikatitjhere siqu

- Sebenzisa iinsetjenziswa zakho: iiNcwadi eziKulu, iButhelelo leeNdatjana neeNcwadi zeeNdatjana zoke zilungile.
- Sebenzisa lesi sikhathi ukulingisa ubutjhelela nekariso ekufundeni.
- Lomsebenzi usiza abafundi ngokuthuthukisa ithando leendatjana nokufunda.
- Begodu kwakha ilwazimagama labo, ilwazi langaphambilini nememori yokusebenza. Woke la makghono aqakathekileko wokulalela.

UkuLalela nokuKhuluma: Izethulo Zomlomo

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
Akutlhogeki iinset-jenziswa

1. **Hlalisa abafundi bakwazi ukubukela abangani babo nabenza izethulo zomlomo.**
2. **Khumbuza abafundi ngomsebenzi olandelako: Yabelana ngeendaba zomuntu siqu**
   a. Sitjele ukuthi iindaba zakho zimayelana nani. Itjho:
   b. Namhlanje ngizonitjela mayelana...
   c. Khonokho yabelana ngeendaba zakho.
   d. Sitjele ukuthi yini okwenzekileko ngelandelwano elifaneleko.
   e. Sitjele ngamaphuzu aqakathekileko weendaba zakho.
   f. Swapelisa ngokusitjela ukuthi iindabo zakho zikwenze waphatheka njani.
3. **Khumbuza abafundi ngamakghono ezethulo ezilandelako:**
   a. Lokha wabelana ngeendaba zakho khumbula uku:
      - Sitjela ukuthi iindaba zakho zimayelana nani
      - Sitjele ukuthi zenzeke nini
      - Sitjele ukuthi zenzeke kubani
      - Itjho imitjho yakho ngelandelwano elifaneleko
      - Itjho izinto kanye – ungalokhu uzibuyelela
      - Khuluma ngelizwi eliphezulu, elizwakalako
4. **Biza abafundi abakhethiweko ngamunye ngamunye bona benze izethulo zabo.**
   a. Akha ukuzethemba komunye nomunye umfundi ngokubathokoza ngezethulo zabo nangokubanikela umbiko omuhle obuyako.
   b. Ekugcineni kwesifundo, nikela itlasi umbiko othileko obuyako ukwenza ngcono izethulo zabo. Isibonelo: Ngitlhagile ukuzwa abanye benu. Ngibawa nilinge ukuphakamisa amaphimbo wenu ezwakale-sifuna ukuzwa lokho okutjhoko.

AmatThada: Fundisa itjhada elitjha

ISIKHATHI: 15 imizuzu

IINSET-JENZISWA: IKhadi le-Frieze: e

linthombe / zinto ezithoma nge-e

1. **Yethula itjhada elitjha:** *e*
   a. Itjho itjhada u-x3.
   b. Khombisa abafundi iKhadi le-Frieze bese ubafundela itjhada u-x3.
   c. Tjela abafudi ukuthi balalele bese babuyelele itjhada.
2. **Itjho amagama athoma ngo nofana sebenzisa itjhada:** *e*
   a. Buza: Ngubani ongatjho igama elithoma ngo nofana asebenzise itjhada, *e*?
   b. Bawa abafundi ukuthi batjho iinsetjenziswa ozibutheleleko, isib. beba, emini.

Umtlolo wesandla: Fundisa ngokwakhiwa kwamaledere amancani

ISIKHATHI: 15 imizuzu

IINSET-JENZISWA: ITjhadi lomTlolo weSandla

1. **Lungiselela abafundi umtlolo wesandla.**
   a. Itjho: Asithabululeni imino yethu ngokwenza ngasuthi sidlala ipiyano.
   b. Tjheja bewulungise ubujamo babafundi nokubamba kwabo ipensela.
2. **Khombisa abafundi ukuthi lakhiwa njani:** *e*
   a. Jama ufulathele abafundi.
   b. Yalela abafundi abatlola ngesincele ukubeka iinhloko zabo edeskeni.
   c. Sebenzisa isandla sakho sokudla ukwakha iledere: *e*
   d. Yalela abatlola ngesandla sokudla ukwakha igama nawe.
   e. Buyela nabafundi abatlola ngesincele.
3. **Yalela abafundi ukuzijayeza ukwakha:** *e*
   a. Tlola iledere emgogodlheni womlingani wakho, edeskeni, etjhwabatjhwabeni/esandeni.
4. **Yalela abafundi ukuzijayeza ukutlola:** *e*
   a. Itjho: Tlola iledere encwadini yakho yomsebenzi u-x3.
   b. Khambakhamba uzombazombe uhlole ukwakhiwa kweledere komunye nomunye umfundi.

Ukufunda ngokuhlanganyela: Yethula indatjana

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
IbuThelelo lemiTlolo, ikhasi elisiseThulo 37

1. **Yethula indatjana.**
   a. Itjho: Iveke le sizokufunda indatjana yesihloko, *Umntwana obelethiweko wakoMzwakhe*
   b. Itjho: *Lendatj*ana imayelana nomsana ibizo lakhe linguMzwakhe okungasikade ozokuba ngubhuti. Sifunda ngendlela ugogwakhe eza ngayo ukuzomfundisa ukuthi litjhejwa njani isana.
   c. Buza: Kukhona okwaziko mayelana nalokhu?
   d. khombisa abafundi iinthombe zendatjana.
2. **Yakha ilwazi labafundi langaphambilini.**
   a. Yabelana bewuhlathulule ilwazi langaphambilini elivezwa yindatjana.
   b. Khombisa abafundi lapho indatjana yenzeka khona usebenzisa umebhe wendatjana.
   c. Buza: Ninemibuzo mayelana nalendatjana?
3. **Hlathulula iqhiga lokuzwisisa.**
   a. Itjho, leveke sizokufunda ngokuthi senza njani uku: Ukurhononela
   b. Hlathululela abafundi leliqhinga.

Ukufunda ngesiqhema esilawulwako: UkuSebenza neeNqhema

ISIKHATHI: 30 imizuzu

IINSET-JENZISWA: INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

IiNcwadi zemiSebenzi zabaFundi

Iimpensela zabafundi

- Sebenzisa isikhathesi ukubandula abafundi ngekambiso nemithetho ye-FQL.
- Lokha lokhu nakwenziwa kuhle kulokha kuba lula ukulawula i-FQL.

Amalungiselelo

1. Raga nekambiso yangemihla ukuhlalisa abafundi ngababili neeNcwadi zabo esisiSekelo sokuFunda kanye neencwadi zokusebenza.
2. Tjela abafundi ukuthi uyabakhombisa ukuthi benzeni lokha ubiza isiqhema sizokufunda.

IiNqhema zokuFunda

1. Qinisekisa ukuthi uhlele abafundi ngokuya ngamakghono afanako ku-FQL.
2. Tjela abafundi ibizo lesiqhema sabo. Tjheja: Abafundi akutlhogeki bona bahlale emaqenjini la.
3. Qinisekisa ukuthi abafundi bayazazi iinqhema zabo zokufunda – badlale imidlalo ukuqinisa lokhu, isibonelo, tjela abafundi ngeeNyathini ukuthi basikime; tjela abafundi ngemaBhubezini babeke izandla zabo eenhloko zabo, njll.

Ukubiza isiQhema bona siFunde

1. Khumbuza abafundi ukuthi isikhala se-FQL sikuphi.
2. Khumbuza abafundi ukuthi balethe iiNcwadi zabo ezisiSekelo sokuFunda lokha bazokufunda.
3. Khumbuza abafundi ngemihlahlandlela: Lokha ubabizako, bafanele baye masinya begodu buthule endaweni yokufundela. Akukafaneli baphazamise abanye abafundi.
4. Biza isiqhema ukuzokuhlala endaweni yokufunda.
5. Qinisekisa ukuthi baneeNcwadi zabo ezisiSekelo. sokuFunda.
6. Akuthi inengi letlasi libanikele umbiko obuyako ngokusebenza kwabo.
7. Buyelela ngesiqhema esilandelako.

Ukuqeda isifundo

1. Bandula abafundi ukuvala iiNcwadi zabo ezisiSekelo sokuFunda kanye neencwadi zabo zemisebenzi.
2. Bandula amamonitha ukubutha iincwadi ngokurhaba nangokuthula bese bazibuyisele etjhelifini.
3. Thokoza abafundi emizameni yabo. Khomba izinto ezimbalwa ezenziwe kuhle.

Yenza ikambiso nemihlahlandlela kube sengqondweni.

1. Raga nalekambiso ngamalanga iimveke zibe zimbili.
2. Ukuze i-FQL ibe yipumelelo abafundi bafanele bazi ukuthi kulindelekeni kibo nokuthi bafanele baziphathe njani.

EkuPheleni kweLanga: Fundela Phezulu

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
Iinset-jenziswa zikatitjhere siqu

- Sebenzisa iinsetjenziswa zakho: iiNcwadi eziKulu, iButhelelo leeNdatjana neeNcwadi zeeNdatjana zoke zilungile.
- Sebenzisa lesi sikhathi ukulingisa ubutjhelela nekariso ekufundeni.
- Lomsebenzi usiza abafundi ngokuthuthukisa ithando leendatjana nokufunda.
- Begodu kwakha ilwazimagama labo, ilwazi langaphambilini nememori yokusebenza. Woke la makghono aqakathekileko wokulalela.

UkuLalela nokuKhuluma: Fundisa ilwazimagama

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
Ikarada lelwazi-magama, isithombe, izinto

INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Khumbuza abafundi ngommongo.**
   a. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 6.
   b. Funda nofana itjho ukunothiswa kwelimi godu.
   c. Khombisa abafundi irhelo lelwazimagama wommongo.
   d. Hlathulula ukuthi lamagama azosisiza ukuzwisisa nokukhuluma ngommongo.
   e. Bafundele irhelo lamagama.
2. **Sebanzisa i-KLTY ukufundisa ilwazimagama.**
   a. Fundisa ilwazimagama elilandelako:
      - *ingubo: itjhila elikhulu elifotjhofotjho, elisetjenziselwa ukufuthumeza.*
      - *isipho: yinto oyinikela omunye ukumenza ajabule nofana ukugidinga ilanga elikhethekileko, njengelanga lamabeletho.*
      - *jayeza: ukwenza into ngokuphindaphindiweko ukuze ube ngcono kiyo.*
3. **Sebanzisa amaqhinga we-KLTY afaneleko kwelinye nelinye igama:**
   K: Khomba isithombe nofana into yamambala
   L: Lingisa okusuka egameni
   T: Tjela abafundi ihlathululo yegama
   Y: Yitjho igama elisemutjhweni

AmatThada: Fundisa bese ujayeze ukuvanganisa

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
IKhadi le-Frieze: e

1. **Buyekeza itjhada elitjha:** *e*
   a. Itjho itjhada u-x3.
   b. Khombisa abafundi iKhadi le-Frieze bese ubafundela itjhada u-x3.
   c. Tjela abafudi ukuthi balalele bese babuyelele itjhada.
2. **Lingisa ikghono lokuvanganisa.**
   a. Tlola amatjhada alandelako ebhodini: *a, b, e*
   b. Khomba iledere ngalinye bese utjho itjhada.
   c. Vanganisa amanye wamaledere la ukwakha igama.
      - Isibonelo: e-b-a = eba
   d. Khomba iledere lokuthoma bese utjho itjhada, khonokho ulitlole phasi.
   e. Buyelela ikambiso le ngawo woke amatjhada asegameneli.
   f. Khonokho gijimisa umuno wakho ngaphasi kwegama, vanganisa amatjhada ndawonye njengoba uzabe uwugijimisa. Kokugcina, funda igama.
   g. Bizela abafundi abambalwa ebhodini ukuzokwakha wabo amagama.

Umtlolo wesandla: Fundisa ngokwakhiwa kwamaledere amakhulu

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
ITjhadi lomTlolo weSandla

1. **Lungiselela abafundi umtlolo wesandla.**
   a. Itjho: Asithabululeni imino yethu ngokudengezelisa izandla zethu.
   b. Tjheja bewulungise ubujamo babafundi nokubamba kwabo ipensela.
2. **Khombisa abafundi ukuthi lakhiwa njani:** *E*
   a. Jama ufulathele abafundi.
   b. Yalela abafundi abatlola ngesincele ukubeka iinhloko zabo edeskeni.
   c. Sebenzisa isandla sakho sokudla ukwakha iledere: *E*
   d. Yalela abatlola ngesandla sokudla ukwakha igama nawe.
   e. Buyela nabafundi abatlola ngesincele.
3. **Yalela abafundi ukuzijayeza ukwakha:** *E*
   - Tlola iledere emgogodlheni womlingani wakho, edeskeni, etjhwabatjhwabeni/esandeni.
4. **Yalela abafundi ukuzijayeza ukutlola:** *E*
   a. Itjho: Tlola iledere encwadini yakho yomsebenzi u-x3.
   b. Khambakhamba uzombazombe uhlole ukwakhiwa kweledere komunye nomunye umfundi.

Ukufunda ngokuhlanganyela: Yenza ukuFunda kwangaPhambili

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
IbuThelelo lemiTlolo, ekhasini 39

1. **Hlalisela abafundi ukuFunda kwangaPhambili kuhle.**
   a. Biza abafundi ukuzokuhlala emadeni nofana phasi.
   b. Hlala phambi kwabafundi neButhelelo lemiTlolo.
   c. Qinisekisa ukuthi boke abafundi bayakghona ukubona incwadi.
   d. Khumbuza abafundi ngokuziphatha okulindeleko ngesikhathi sokuFunda ngoKwabelana. Isib. hlala uphambanise iinyawo, beka izandla zakho emathangeni, lalela kuhle, phendula lokha ubizwako, phakamisa isandla ukubuza umbuzo.
2. **Yenza ukuFunda kwangaPhambilini ngalendlela:**
   a. Itjho isihloko sendatjana: *Umntwana obelethiweko wakoMzwakhe*
   b. Hlathulula ikghono lokucabangela. Itjho: Lokha sicabangelako, sisebenzisa isihloko neenthombe ukuzama ukwenza ngamandla ukuvezabona indatjana izokuba mayelana nani.
   c. Khombisa abafundi iinthombe ekhasini elinye nelinye.
   d. Buza: Ucabanga ukuthi kwenzekani lapha?
   e. Buza: Ucabanga ukuthi iinthombezi zihlobana njani?

Ukufunda ngesiqhema esilawulwako: UkuSebenza neeNqhema

ISIKHATHI:
30 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

IiNcwadi zemiSebenzi zabaFundi

Iimpensela zabafundi

1. Buyelela ikambiso yokuzijayeza, khulukhulu ngoMvulo.
2. Biza iinqhema ezihlukileko ukuthi zize endaweni yokufundela.
3. Khumbuza inengi letlasi ngemihlahlandlela nokuthi lisebenza njani iPasi leNdlwaneni.

EkuPheleni kweLanga: Fundela Phezulu

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
Iinset-jenziswa zikatitjhere siqu

- Sebenzisa iinsetjenziswa zakho: iiNcwadi eziKulu, iButhelelo leeNdatjana neeNcwadi zeeNdatjana zoke zilungile.
- Sebenzisa lesi sikhathi ukulingisa ubutjhelela nekariso ekufundeni.
- Lomsebenzi usiza abafundi ngokuthuthukisa ithando leendatjana nokufunda.
- Begodu kwakha ilwazimagama labo, ilwazi langaphambilini nememori yokusebenza. Woke la makghono aqakathekileko wokulalela.

UkuLalela nokuKhuluma: Ukucoca indatjana ngokuzitlamela

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Lungiselela abafundi ukucoca ngeendatjana abazakhele zona.**
   a. Hlela abafundi ngeenqhema ezi-4.
   b. Tjela abafundi bona bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo ekhasini 9.
2. **Yalela abafundi bona baqale esithombeni.**
   a. Buza: Ubona ini esithombeni?
3. **Tjela abafundi bona omunye nomunye kumele enze indatjana ngesithombe.**
4. **Tjela abafundi bona bazakhe njani iindatjana zabo: Itjho:**
   a. Nikela omunye nomunye umlingisi endatjaneni yakho ibizo.
   b. Yitjho bona indatjana yenzeka kuphi.
   c. Indatjana yakho kumele ibe nesingeniso, umzimba nesiphetho.
   d. Isithombe lesi sikhombisa kwaphela ingcenye yendatjana.
      - Isithombe singakhombisa isingeniso sendatjana yakho.
      - Isithombe singakhombisa umzimba wendatjana yakho.
      - Isithombe singakhombisa isiphetho sendatjana yakho.
   e. Ungathoma indatjana yakho ngokuthi:
      a. Bekubusuku bokudlala imidlalo emndenini wakwa ____ newakwa...
      b. Qobe ngoMgqibelo ekuseni umndeni wakwa ____ udlala newakwa...
5. **Layela abafundi bona baqedelele umsebenzi.**
   a. Nikela abafundi imizuzu embalwa bona bacabange ngendatjana yabo buthule.
   b. Khonokho, layela abafundi bona badlhegane ngokwethulela isiqhema iindatjana zabo. Ungazifumana uthanda ukusebenzisa 'iingojwana/amatjana wokukhuluma'.
   c. Ngesikhathi abafundi bakhuluma, khambakhamba uzombazombe ulalele.
6. **Phetha isifundo ngendlela elandelako:**
   a. Biza umfundi oyedwa azokwabelana ngendatjana yakhe netlasi namkha bawa 1–2 abafundi.
      - Buza: Indatjana ka-X beyimanqophana nani?
      - Buza: Yini oyithandileko ngayo?
   b. Nikela itlasi imibiko ebuyako evamileko ukwenza ncono iindatjana zabo. Isibonelo: Ngokuvamileko, ekuthomeni kwendatjana, siyatjho lapha indatjana yenzeka khona nokobana bobani abalingisi. Esikhathini esizako, zama ukufaka ilwazeli eendatjaneni zakho.

AmatThada: Fundisa bese ujayeza ukuhlukanisa

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
IKhadi le-Frieze: e

1. **Buyekeza itjhada elitjha:** *e*
   a. Khombisa abafundi iKhadi le-Frieze bese ubawa abafundi abahlukahlukeneko ukuthi bafunde itjhada.
2. **Lingisa ikghono lokuhlukanisa.**
   a. Tlola amagama alandelako ebhodini: beba, babeba, baba.
   b. Hlukanisa igama lokuthoma.
   c. Khomba eledereni lokuthoma bese utjho itjhada.
   d. Buyelela ikambiso le ngawo woke amatjhada asegameneli.
   e. Khonokho, gijimisa umuno wakho ngaphasi kwegama bese uvanganisa amatjhada nawenza lokho.
   f. Bizela abafundi abambalwa ebhodini ukuzokwehlukanisa amanye amagama.

Umtlolo wesandla: Jayeza umtlolo wesandla

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
ITjhadi lomTlolo weSandla

1. **Lungiselela abafundi umtlolo wesandla.**
   a. Itjho: Asithabululeni imino yethu ngokujikelezisa iinhlakala zethu zibe yisiyingilizi, ukuya ngesinceleni begodu nokuya ngesidleni.
   b. Tjheja bewulungise ubujamo babafundi nokubamba kwabo ipensela.
2. **Lingisa ukuthi litlolwa njani:** *e*
   a. Khombisa abafundi ukuthi litlolwa njani iledere elincani.
   b. Khonokho nawutlolako, hlathulula ubujamo bokuthoma, itjhuba elinqotjhiweko emaphethelweni wenye nenye inomboro.
   c. Tlola umuda wamaledere, lingisa ukuthi usitjhiya njani isikhala somuno munye hlangana namaledere.
   d. Buyelela ikambiso le yokulingisa ukuthi litlolwa njani: *E*
3. **Yalela abafundi ukuthi batlole eencwadini zabo zemisebenzi.**
   a. Yalela abafundi ukuthi batlole: umuda wamaledere amancani e
   b. Yalela abafundi ukuthi batlole: umuda wamagabhadlhela E
   c. Khambakhamba uzombazombe bese uhlole ukwakhiwa nobumaqalanga bamaledere bomfundi ngamunye.

Ukufunda ngokuhlanganyela: Yenza ukuFunda kokuThoma

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
IbuThelelo lemiTlolo, ekhasini 39

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda kokuThoma.**
   a. Hlalisa abafundi kuhle emadeni.
   b. Khumbuza abafundi ngokuziphatha okulindelekileko.
   c. Khumbuza abafundi ngesihloko sendatjana: *Umntwana obelethiweko wakoMzwakhe*
   d. Itjho: *Lendatjana imayelana nomsana ibizo lakhe linguMzwakhe okungasikade ozokuba ngubhuti. Sifunda ngendlela ugogwakhe eza ngayo ukuzomfundisa ukuthi litjhejwa njani isana.*
   e. Buza: Kukhona okwaziko mayelana nalokhu?
2. **Yenza ukuFunda kokuThoma ngalendlela:**
   a. Fundela elinye nelinye ikhasi lalendatjana phezulu, butjhelela nangokuzwalako.
   b. Khombisa abafundi iinthombe.
   c. Nakukghonekako jama bese uhlathululela abafundi.
   d. Khomba amagama welwazimagama ngendlela abekeke ngayo.
   e. Ekugcineni kwendatjana, buza imibuzo yokuFunda 1 ngalendlela:
      - Nqophisa umBuzo 1 nomBuzo 2 kumfundi ngamunye.
      - Nqophisa umBuzo 3 etlasini loke. Bawa abafundi. Ukucocisana nabalingani babo ngombuzo.
      - Biza abafundi abambalwa ukuzokwabelana ngeempendulo zabo.
   f. Khumbuza abafundi ngamaqhinga wokulalela.
      - Ithi, iveke le sifunda ngokuthi sicabangela njani: Ukurhononela
      - Buza abafundi: Ngikuphi ukucabangela okuhle esingakwenza mayelana nalakhu, umtloli angakasitjeli khona? Ungacabangelani ngemicabango/imizwa yomlingisi?

Umtlolo: Lingisa umsebenzi kanye ne-KKL

ISIKHATHI: 20 imizuzu

IINSET-JENZISWA: iNcwadi yoku-Sebenzela ye-DBE, ekhasini 31

Itlhatlha lokutlola:

Ngi...

1. **Yethula umnqopho we-KKL.**
   a. Ithi, iveke le sizokunqophisa ku: Ukusebenzisa igabhadlhela ekuthomeni komutjho.
   b. Tlola umutjho ebhodini: Ibizo lakhe nguJohn.
   c. Khomba i-KKL: Iledere lokuthoma lomutjho ligabhadlhela.
2. **Yethula umsebenzi wokutlola.**
   a. Itjho: iVeke le sizoku: Gwala isithombe bese utlola umutjho owodwa.
   b. Itjho: Sizokugwala besitlole mayelana: Siqaleka njani.
3. **Hlathulula ipendulo yakho ngomlomo emsebenzini wokutlola ngesandla, ngaphambi kokutlola.**
   a. Itjho: Ngi...
4. **Lingisa umsebenzi ebhodini.**
   a. Gwala isithombe esirhabako esikhombisa: Wena.
   b. Khombisa abafundi ukuthi uqedelela njani itlhatlha lokutlola ngesandla.
   c. Khomba i-KKL: Iledere lokuthoma lomutjho liligabhadlhela.

Ukufunda ngesiqhema esilawulwako: UkuSebenza neeNqhema

ISIKHATHI: 30 imizuzu

IINSET-JENZISWA: INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

liNcwadi zemiSebenzi zabaFundi

limpensela zabafundi

1. Buyelela ikambiso yokuzijayeza, khulukhulu ngoMvulo.
2. Biza iinqhema ezihlukileko ukuthi zize endaweni yokufundela.
3. Khumbuza inengi letlasi ngemihlahlandlela nokuthi lisebenza njani iPasi leNdlwaneni.

EkuPheleni kweLanga: Fundela Phezulu

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
Iinset-jenziswa zikatitjhere siqu

- Sebenzisa iinsetjenziswa zakho: iiNcwadi eziKulu, iButhelelo leeNdatjana neeNcwadi zeeNdatjana zoke zilungile.
- Sebenzisa lesi sikhathi ukulingisa ubutjhelela nekariso ekufundeni.
- Lomsebenzi usiza abafundi ngokuthuthukisa ithando leendatjana nokufunda.
- Begodu kwakha ilwazimagama labo, ilwazi langaphambilini nememori yokusebenza. Woke la makghono aqakathekileko wokulalela.

AmatThada: Qedelela umsebenzi weNcwadi yokuSebenzela ye-DBE

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
IKhadi le-Frieze: e

iNcwadi yoku-Sebenzela ye-DBE

1. **Buyekeza itjhada elitjha:** *e*
   a. Khombisa abafundi iKhadi le-Frieze bese ubawa abafundi abahlukahlukeneko ukuthi bafunde itjhada.
2. **Qedelela umsebenzi oseNcwadini yokuSebenzela ye-DBE.**
   a. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zokuSebenzela ze-DBE 1, ekhasini 38.
   b. Hlathululela abafundi umsebenzi.
   c. Yalela abafundi ukuthi baqedelele umsebenzi.
   d. Khonokho, abafundi nabasebenzako, khambakhamba uzombazombe bese unikela ngesekelo elitlhogekako.

Umtlolo wesandla: Qedelela umsebenzi weNcwadi yokuSebenzela ye-DBE

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
ITjhadi lomTlolo weSandla

iNcwadi yoku-Sebenzela ye-DBE

1. **Lungiselela abafundi umtlolo wesandla.**
   a. Itjho: Asithabululeni imino yethu ngokutjhwabanisa iphepha begodu sibuye sililule.
   b. Tjheja bewulungise ubujamo babafundi nokubamba kwabo ipensela.
2. **Qedelela umsebanzi wokutlola ngesandla oseNcwadini yokuSebenzela ye-DBE.**
   a. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zokuSebenzela ze-DBE 1, ekhasini 40, 41.
   b. Bahlathululele umsebenzi.
   c. Yalela abafundi ukuthi baqedelele umsebenzi.
   d. Khonokho, abafundi nabasebenzako, khambakhamba uzombazombe bese unikela ngesekelo elitlhogekako.

Ukufunda ngokuhlanganyela: Yenza ukuFunda kwesiBili

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
IbuThelelo lemiTlolo, ekhasini 39

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda kwesiBili.**
   a. Hlalisa abafundi kuhle emadeni.
   b. Khumbuza abafundi ngokuziphatha okulindelekileko.
   c. Khumbuza abafundi ngesihloko sendatjana: *Umntwana obelethiweko wakoMzwakhe*
   d. Khumbuza abafundi ngamaqhinga wokulalela.
      - Ithi, iveke le sifunda ngokuthi sicabangela njani: Ukurhononela
      - Ithi, khumbulani, sikhulumisene ngalokhu izolo, lokha nginibuzako: Ngikuphi ukucabangela okuhle esingakwenza mayelana nalakhu, umtloli angakasitjeli khona? Ungacabangelani ngemicabango/ imizwa yomlingisi?
2. **Yenza ukuFunda kwesiBili ngalendlela:**
   a. Fundela elinye nelinye ikhasi lalendatjana phezulu, butjhelela nangokuzwalako.
   b. Khombisa abafundi isithombe.
   c. Sebenzisa iimbonelo ezisekhasini lesingeniso ukulingisa amano wokukuzwisisa.
   d. Ekugcineni kwendatjana, buza imibuzo yokuFunda 2 ngalendlela:
      - Nqophisa umBuzo 1 nomBuzo 2 kumfundi ngamunye.
      - Nqophisa umBuzo 3 etlasini loke. Bawa abafundi. Ukucocisana nabalingani babo ngombuzo.
      - Biza abafundi abambalwa ukuzokwabelana ngeempendulo zabo.

Umtlolo: Ukuhlela nokutlama

ISIKHATHI: 20 imizuzu

IINSET-JENZISWA: iNcwadi yoku-Sebenzela ye-DBE, ekhasini 31

Itlhatlha lokutlola:

Ngi...

1. **Yethula kabutjha umsebenzi wokutlola.**
   a. Itjho: Khumbula ukuthi iveke le sizokugwala bese sitlola mayelana: Siqaleka njani.
2. **Yalela abafundi ukuthi bacabange ngemitlolo yabo.**
   a. Itjho: Vala amehlo bese ucabanga ngokuthi uzoliphendula njani itlhatlha lokutlola.
   b. Itjho: Yabelana ngombono wakho nomlingani wakho.
   c. Cabanga ngokungeneleleko bese utlola amagama asebenzako ebhodini, Isib. mude, mfitjhani, muhle
3. **Layela abafundi bona bavule ikhasi okungilo encwadini yabo ye-DBE yokusebenzela.**
   a. Itjho: Kwanjesi gwala bese utlola phasi imibono yakho.
   b. Khumbuza abafundi nge-KKL: Iledere lokuthoma lomutjho ligabhadlhela.
4. **Khambakhamba uzombazombe ikumba yokufundela ukusiza umfundi ngamunye.**
   a. Bawa abafundi bakutjele imibono yabo.
   b. Siza abafundi abanobunzima bokuthoma umsebenzi wokutlola.

Ukufunda ngesiqhema esilawulwako: UkuSebenza neeNqhema

ISIKHATHI: 30 imizuzu

IINSET-JENZISWA: INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

liNcwadi zemiSebenzi zabaFundi

Iimpensela zabafundi

1. Buyelela ikambiso yokuzijayeza, khulukhulu ngoMvulo.
2. Biza iinqhema ezihlukileko ukuthi zize endaweni yokufundela.
3. Khumbuza inengi letlasi ngemihlahlandlela nokuthi lisebenza njani iPasi leNdlwaneni.

EkuPheleni kweLanga: Fundela Phezulu

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
Iinset-jenziswa zikatitjhere siqu

- Sebenzisa iinsetjenziswa zakho: iiNcwadi eziKulu, iButhelelo leeNdatjana neeNcwadi zeeNdatjana zoke zilungile.
- Sebenzisa lesi sikhathi ukulingisa ubutjhelela nekariso ekufundeni.
- Lomsebenzi usiza abafundi ngokuthuthukisa ithando leendatjana nokufunda.
- Begodu kwakha ilwazimagama labo, ilwazi langaphambilini nememori yokusebenza. Woke la makghono aqakathekileko wokulalela.

UkuLalela nokuKhuluma: Cocisanani ngendatjana yokuFunda ngoKwabelana

ISIKHATHI: 15 imizuzu

IINSET-JENZISWA: IPhahla locucoca:

Lendatjana beyi-mayelana...

Ngiyithande lokha...

Ngifunde ukuthi...

1. **Lungiselela abafundi ukucocisana ngesiqhema.**
   a. Hlela abafundi ngeenqhema ezi-4.
   b. Nikela umfundi ngamunye 'isigojwana sokukhuluma nofana ilitjhe'.
   c. Itjho: Ungakhuluma kwaphela lokha uphethe 'isigojwana sokukhuluma/ilitje'.
2. **Funda yoke imibuzo yokucocisana.**
   a. Khumbuza abafundi ngendatjana yokufunda ngokwabelana yeveke.
   b. Tlola iphahla lokucocisana ebhodini.
   c. Funda bewuhlathulule omunye nomunye umbuzo (isisizakuthoma umutjho).
   d. Tjela abafundi ukuthi elinye nelinye ilunga lesiqhema lifanele libe nedlhego yokuphendula umbuzo ngamunye.
   e. Khuthaza abafundi ukuthi bacabange ngeempendulo ezihlukahlukeneko.
3. **Yalela abafundi ukuthi bathome ngokucocisana.**
   a. Bawa abafundi abaphethe 'iingojwana zokukhuluma/amatje' bathome.
   b. Khambakhamba uzombazombe bese unikela ngesekelo elitlhogekako.
   c. Emizuzwini embalwa yokugcina, biza isiqhema sizokwabelana ngeependulo zaso.
4. **UkuziLungiselela komFundi**
   a. Tshwaya abafundi aba-3–4 bazokwenza iSethulo somLomo sangoMvulo.
   b. Tjela laba bafundi ukuthi balungise ini kwangoMvulo. (Qala i-SL yehlelo lesifundo sangoMvulo)

AmatThada: Ukulawula amatjhada emagameni

ISIKHATHI: 15 imizuzu

IINSET-JENZISWA: Akutlhogeki iinset-jenziswa

1. **Lingisa indlela yokulawula amatjhada egameni elilandelako:** *beba*
   a. Tlola igama ebhodini.
   b. Khombisa abafundi ukuthi kwenzekani nawususa itjhada /e/. Usele ne: b_ba
   c. Khombisa abafundi ukuthi kwenzekani nawungangezelela itjhada /a/. Wenza igama elitjha: baba.
2. Biza abafundi abahlukahlukeneko ukuzokulawula amagama: beba, babeba, baba.

Ukufunda ngokuhlanganyela: Yenza ukufunda kwangemuva

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
IbuThelelo lemiTlolo, ekhasini 39

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda kwangeMuva.**
   a. Khumbuza abafundi ngesihloko sendatjana: *Umntwana obelethiweko wakoMzwakhe*
   b. Hlathulula umsebenzi. Itjho: Namhlanje siyokurhunyeza indatjana.
2. **Lingisa umsebenzi ngalendlela:**
   a. Ithi: Lokha sirhunyeza indatjana, sifanele sithi:
      - Obekumayelana nendatjana
      - Engikuthande ngendatjana
      - Engikufunde endatjaneni
   b. Kafitjhazana hlukanisa iimpendulo zakho kulemibuzo.
   c. Zama ukuthi ungakhethi ingcenye yendaba esepepeneneni khulu esibonelweni sakho.
3. **Yalela abafundi ukuthi baqedelele umsebenzi.**
   a. Tjela abafundi bacabange ngeenrhunyezo zabo, bangakopi isibonelo sakho.
   b. Tjela abafundi bathome iimpendulo zabo ngalendlela:
      - Indatjana beyimayelana...
      - Ngithande...
      - Ngifunde...
   c. Okulandelako, yalela abafundi ukuthi babelane ngeenrhunyezo zabo nabalingani babo.
   d. Njengoba abafundi babelana ngeenrhunyezo zabo khambakhamba uzombazombe, unikele ngesekelo elitlhogekako.
   e. Ekugcineni kwesifundo, biza umfundi 1–2 ukuzokwabelana ngeerhunyezo zabo netlasi.
4. **Vumela abafundi ukuthi babelane ngomsebenzi wabo.**
   - Biza umfundi ukuzokwabelana umsebenzi wakhe netlasi.

Umtlolo: Ukutlama nokulungisa

ISIKHATHI:
20 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
iNcwadi yoku-Sebenzela ye-DBE, ekhasini 31

Itlhatlha lokutlola:

Ngi...

1. **Khumbuza abafundi ngomsebenzi wokutlola kanye neemfuneko.**
   a. Itjho: Namhlanjesi sizokuqedelela umsebenzi wethu wokutlola.
2. **Yethula ukwehlukanisa.**
   a. Khambakhamba uzombazombe ngekumbeni yokufundisa bese usiza abafundi abanobunzima.
   b. Nikela abafundi abakghonako ukukhuthaza okungezelelweko: Faka imininingwana emgwalweni wakho.
3. **Yalela abafundi ukufunda nokulungisa imitlolo yabo.**
   a. Itjho: Kwanjesi sikhathi sokufunda nokulungisa imitlolo yenu.
   b. Itjho: Khumbula ukuhlola ukuthi: Iledere lokuthoma lomutjho ligabhadlhela.
4. **Lokha isikhathi sisavuma, bawa abafundi ukuthi babelane ngemitlolo yabo.**
   a. Abafundi bangabelana imitlolo yabo nabalingani babo.
   b. Abafundi abambalwa bangabelana imitlolo yabo netlasi.

Ukufunda ngesiqhema esilawulwako: UkuSebenza neeNqhema

ISIKHATHI:
30 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

liNcwadi zemiSebenzi zabaFundi

limpensela zabafundi

1. Buyelela ikambiso yokuzijayeza, khulukhulu ngoMvulo.
2. Biza iinqhema ezihlukileko ukuthi zize endaweni yokufundela.
3. Khumbuza inengi letlasi ngemihlahlandlela nokuthi lisebenza njani iPasi leNdlwaneni.

EkuPheleni kweLanga: Fundela Phezulu

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
Iinset-jenziswa zikatitjhere siqu

- Sebenzisa iinsetjenziswa zakho: iiNcwadi eziKulu, iButhelelo leeNdatjana neeNcwadi zeeNdatjana zoke zilungile.
- Sebenzisa lesi sikhathi ukulingisa ubutjhelela nekariso ekufundeni.
- Lomsebenzi usiza abafundi ngokuthuthukisa ithando leendatjana nokufunda.
- Begodu kwakha ilwazimagama labo, ilwazi langaphambilini nememori yokusebenza. Woke la makghono aqakathekileko wokulalela.

UkuLalela nokuKhuluma: Yethula ummongo

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
Iinthombe nezinto zamambala zokukhangisa ummongo

INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Lungiselela ummongomkhangiso:** *Siyafunda*
2. **Buza imibuzo evulekileko ukukhuthaza ilwazi langaphambilini labafundi.**
   - *Uzizwa njani ngokufunda ukufunda?*
   - *Ngubani ofundako emndenini wakho? Bafundani?*
   - *Sewungakwazi ukufunda elinye nelinye igama? Lokha kunjalo, ngimaphi?*
3. **Yenza umebhe wengqondo usebenzise imibuzo neempendulo zabafundi.**
4. **Ngezelela iimpendulo zakho kumebhe wengqondo ukunabisa ilwazi labafundi.**
5. **Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 10.**
6. **Tjela abafundi bakhombe ukunothisa ilimi kommongo.**
   a. Fundela ukunothiswa kwelimi phezulu.
   b. Abafundi bakufunde nawe, nofana bakutjho emva kwakho:
   Siyafunda.

   Izani noke, bangani izani noke!
   Izani noke, bangani izani noke!
   Isikhathi sokufunda sesifikile!
   Isikhathi sokufunda sesifikile!
   Thina siyafunda, siyabuza, sihlakaniphile!
   Thina siyafunda, siyabuza, sihlakaniphile!
7. **Cocisana nabafundi ngokunothisa ilimi.**
   a. Buza: Ningangitjela ukuthi lokhu kutjho ukuthini? Ningayifumana ipendulo yalokhu?
   b. Khuthaza abafundi ukwabelana ngemibono yabo.
   c. Nikela ihlathululo nofana ipendulo ngalendllela:
   Ingoma le ivunywa ngaphambi kobana kuzokufundwa ngetlasini ukubasiza bazilungiselele bebathabele isifundo. Ivusa imikhumbulo yethu, yakha itjisakalo beyisikhumbuza bona singafunda, sibuze imibuzo nokobana sihlakaniphile. Isisiza bona sithabele indatjana nofana incwadi esizoyifunda.

AmatThada: Fundisa itjhada elitjha

ISIKHATHI: 15 imizuzu

IINSET-JENZISWA: IKhadi le-Frieze: m

linthombe / zinto ezithoma nge-m

INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Yethula itjhada elitjha:** *m*
   a. Itjho itjhada u-x3.
   b. Khombisa abafundi iKhadi le-Frieze bese ubafundela itjhada u-x3.
   c. Tjela abafudi ukuthi balalele bese babuyelele itjhada.
2. **Itjho amagama athoma ngo nofana sebenzisa itjhada:** *m*
   a. Buza: Ngubani ongatjho igama elithoma ngo nofana asebenzise itjhada, *m*?
   b. Bawa abafundi ukuthi batjho iinsetjenziswa ozibutheleleko, isib. isimemo.
3. **Jayeza abafundi ngemisebenzi yeNcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda yangoMvulo.**
   a. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 12.
   b. Biza umfundi ngamunye ukuzokusiza ukulingisa umsebenzi ngamunye.
   c. Lingisa ukuthi uwuqedelela njani omunye nomunye wemisebenzi etlolwe ebhodini.

Tjheja: Tjela abafundi ukuthi bazokwenza lemisebenzi nomlingani ngesikhathi sokuFunda ngesiQhema esiLawulwako.

Umtlolo wesandla: Fundisa ngokwakhiwa kwamaledere amancani

ISIKHATHI: 15 imizuzu

IINSET-JENZISWA: ITjhadi lomTlolo weSandla

1. **Lungiselela abafundi umtlolo wesandla.**
   a. Itjho: Asithabululeni imino yethu ngokwenza ngasuthi sidlala ipiyano.
   b. Tjheja bewulungise ubujamo babafundi nokubamba kwabo ipensela.
2. **Khombisa abafundi ukuthi lakhiwa njani:** *m*
   a. Jama ufulathele abafundi.
   b. Yalela abafundi abatlola ngesincele ukubeka iinhloko zabo edeskeni.
   c. Sebenzisa isandla sakho sokudla ukwakha iledere: *m*
   d. Yalela abatlola ngesandla sokudla ukwakha igama nawe.
   e. Buyela nabafundi abatlola ngesincele.
3. **Yalela abafundi ukuzijayeza ukwakha:** *m*
   a. Tlola iledere emgogodlheni womlingani wakho, edeskeni, etjhwabatjhwabeni/esandeni.
4. **Yalela abafundi ukuzijayeza ukutlola:** *m*
   a. Itjho: Tlola iledere encwadini yakho yomsebenzi u-x3.
   b. Khambakhamba uzombazombe uhlole ukwakhiwa kweledere komunye nomunye umfundi.

Ukufunda ngokuhlanganyela: Yethula indatjana

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
IbuThelelo lemiTlolo, ikhasi elisiseThulo 51

1. **Yethula indatjana.**
   a. Itjho: Iveke le sizokufunda indatjana yesihloko, *Incwadi kaBohlale etja*
   b. Itjho: *Lendatjana imayelana nomntazanyana ibizo lakhe kunguBohlale. Ukghariyakhe umnikela incwadi njengesipho, ekuthomeni ubebonakala angayithandi. Kodwana lokha uBohlale athoma ukufunda incwadi, wafumana yoke imihlobo yezinto ezikarisako.*
   c. Buza: Kukhona okwaziko mayelana nalokhu?
   d. khombisa abafundi iinthombe zendatjana.
2. **Yakha ilwazi labafundi langaphambilini.**
   a. Yabelana bewuhlathulule ilwazi langaphambilini elivezwa yindatjana.
   b. Khombisa abafundi lapho indatjana yenzeka khona usebenzisa umebhe wendatjana.
   c. Buza: Ninemibuzo mayelana nalendatjana?
3. **Hlathulula iqhiga lokuzwisisa.**
   a. Itjho, leveke sizokufunda ngokuthi senza njani uku: Ukurhononela
   b. Hlathululela abafundi leliqhinga.

Ukufunda ngesiqhema esilawulwako: Sebenza nesiQhema 1 no-2

ISIKHATHI:
30 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda ngesiQhema esiLawulwako.**
   a. Qinisekisa ukuthi abafundi bayazazi iinqhema zabo zokufunda.
   b. Hlalisa abafundi ngababili neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo sokuFunda, iincwadi zabo zemisebenzi neempensela.
   c. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 12.
2. **Funda yoke imisebenzi yeNcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda yangalelolanga.**
   Khumbuza abafundi ngokuthi bafanele benzeni ukuqedelela omunye nomunye umsebenzi.
3. **Bizela isiQhema 1 ekundleni yesiQhema sakho sokuFunda ngokuLawulwako.**
   a. Hlalisa isiqhema neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo sokuFunda.
   b. Biza umfundi ngamunye ukuzokufunda amatjhada.
   c. Biza umfundi ngamunye ukuzokuqedelela imisebenzi yokutjhugululela ekulumeni.
   d. Biza umfundi ngamunye ukuzokufunda amagama nofana indima yeveke edlulileko.
   e. Nowutha abafundi abatlhoga isekelo.
   f. Nowutha amatjhada afuna ukuhlanganiswa.
   g. Buyisela isiQhema 1 emadeskeni waso bese ubiza isiQhema 2.

EkuPheleni kweLanga: Fundela Phezulu

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
Iinset-jenziswa zikatitjhere siqu

- Sebenzisa iinsetjenziswa zakho: iiNcwadi eziKulu, iButhelelo leeNdatjana neeNcwadi zeeNdatjana zoke zilungile.
- Sebenzisa lesi sikhathi ukulingisa ubutjhelela nekariso ekufundeni.
- Lomsebenzi usiza abafundi ngokuthuthukisa ithando leendatjana nokufunda.
- Begodu kwakha ilwazimagama labo, ilwazi langaphambilini nememori yokusebenza. Woke la makghono aqakathekileko wokulalela.

UkuLalela nokuKhuluma: Fundisa ilwazimagama

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
Ikarada lelwazi-magama, isithombe, izinto

INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Khumbuza abafundi ngommongo.**
   a. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 10.
   b. Funda nofana itjho ukunothiswa kwelimi godu.
   c. Khombisa abafundi irhelo lelwazimagama wommongo.
   d. Hlathulula ukuthi lamagama azosisiza ukuzwisisa nokukhuluma ngommongo.
   e. Bafundele irhelo lamagama.
2. **Sebanzisa i-KLTY ukufundisa ilwazimagama.**
   a. Fundisa ilwazimagama elilandelako:
      - *funda: ukwazi amagama asephepheni bewuzwisise nehlathululo yawo.*
      - *ikhasi: ihlangothi elilodwa letjhidi lephepha encwadini.*
      - *etja: into okungokokuthoma unayo nofana engakhenge kheyisetjenziswe ngaphambilini.*
3. **Sebanzisa amaqhinga we-KLTY afaneleko kwelinye nelinye igama:**
   K: Khomba isithombe nofana into yamambala
   L: Lingisa okusuka egameni
   T: Tjela abafundi ihlathululo yegama
   Y: Yitjho igama elisemutjhweni

AmatThada: Fundisa bese ujayeze ukuvanganisa

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
IKhadi le-Frieze: m

INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Buyekeza itjhada elitjha:** *m*
   a. Itjho itjhada u-x3.
   b. Khombisa abafundi iKhadi le-Frieze bese ubafundela itjhada u-x3.
   c. Tjela abafudi ukuthi balalele bese babuyelele itjhada.
2. **Lingisa ikghono lokuvanganisa.**
   a. Tlola amatjhada alandelako ebhodini: *a, b, e, m*
   b. Khomba iledere ngalinye bese utjho itjhada.
   c. Vanganisa amanye wamaledere la ukwakha igama.
      - Isibonelo: m-e-m-a = mema
   d. Khomba iledere lokuthoma bese utjho itjhada, khonokho ulitlole phasi.
   e. Buyelela ikambiso le ngawo woke amatjhada asegameneli.
   f. Khonokho gijimisa umuno wakho ngaphasi kwegama, vanganisa amatjhada ndawonye njengoba uzabe uwugijimisa. Kokugcina, funda igama.
   g. Bizela abafundi abambalwa ebhodini ukuzokwakha wabo amagama.
3. **Jayeza abafundi ngemisebenzi yeNcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda yangeLesibili.**
   a. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo sokuFunda ekhasini 13.
   b. Biza umfundi ngamunye ukuzokusiza ukulingisa umsebenzi ngamunye.
   c. Lingisa ukuthi uwuqedelela njani omunye nomunye wemisebenzi etlolwe ebhodini.

Tjheja: Tjela abafundi ukuthi bazokwenza lemisebenzi nomlingani ngesikhathi sokuFunda ngesiQhema esiLawulwako.

Umtlolo wesandla: Fundisa ngokwakhiwa kwamaledere amakhulu

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
ITjhadi lomTlolo weSandla

1. **Lungiselela abafundi umtlolo wesandla.**
   a. Itjho: Asithabululeni imino yethu ngokugandelela izandla zethu sibumbe ifeyisi amahlandla ama-5, khonokho sizithabulule.
   b. Tjheja bewulungise ubujamo babafundi nokubamba kwabo ipensela.
2. **Khombisa abafundi ukuthi lakhiwa njani:** *M*
   a. Jama ufulathele abafundi.
   b. Yalela abafundi abatlola ngesincele ukubeka iinhloko zabo edeskeni.
   c. Sebenzisa isandla sakho sokudla ukwakha iledere: *M*
   d. Yalela abatlola ngesandla sokudla ukwakha igama nawe.
   e. Buyela nabafundi abatlola ngesincele.
3. **Yalela abafundi ukuzijayeza ukwakha:** *M*
   - Tlola iledere emgogodlheni womlingani wakho, edeskeni, etjhwabatjhwabeni/esandeni.
4. **Yalela abafundi ukuzijayeza ukutlola:** *M*
   a. Itjho: Tlola iledere encwadini yakho yomsebenzi u-x3.
   b. Khambakhamba uzombazombe uhlole ukwakhiwa kweledere komunye nomunye umfundi.

Ukufunda ngokuhlanganyela: Yenza ukuFunda kwangaPhambili

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
IbuThelelo lemiTlolo, ekhasini 53

1. **Hlalisela abafundi ukuFunda kwangaPhambili kuhle.**
   a. Biza abafundi ukuzokuhlala emadeni nofana phasi.
   b. Hlala phambi kwabafundi neButhelelo lemiTlolo.
   c. Qinisekisa ukuthi boke abafundi bayakghona ukubona incwadi.
   d. Khumbuza abafundi ngokuziphatha okulindeleko ngesikhathi sokuFunda ngoKwabelana. Isib. hlala uphambanise iinyawo, beka izandla zakho emathangeni, lalela kuhle, phendula lokha ubizwako, phakamisa isandla ukubuza umbuzo.
2. **Yenza ukuFunda kwangaPhambilini ngalendlela:**
   a. Itjho isihloko sendatjana: *Incw*adi kaBohlale etja
   b. Hlathulula ikghono lokucabangela. Itjho: Lokha sicabangelako, sisebenzisa isihloko neenthombe ukuzama ukwenza ngamandla ukuvezabona indatjana izokuba mayelana nani.
   c. Khombisa abafundi iinthombe ekhasini elinye nelinye.
   d. Buza: Ucabanga ukuthi kwenzekani lapha?
   e. Buza: Ucabanga ukuthi iinthombezi zihlobana njani?

Ukufunda ngesiqhema esilawulwako: Sebenza nesiQhema 3 no-4

ISIKHATHI:
30 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda ngesiQhema esiLawulwako.**
   a. Qinisekisa ukuthi abafundi bayazazi iinqhema zabo zokufunda.
   b. Hlalisa abafundi ngababili neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo sokuFunda, iincwadi zabo zemisebenzi neempensela.
   c. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 13.
2. **Funda yoke imisebenzi yeNcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda yangalelolanga.**
   Khumbuza abafundi ngokuthi bafanele benzeni ukuqedelela omunye nomunye umsebenzi.
3. **Bizela isiQhema 3 ekundleni yesiQhema sakho sokuFunda ngokuLawulwako.**
   a. Hlalisa isiqhema neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo sokuFunda.
   b. Biza umfundi ngamunye ukuzokufunda amatjhada.
   c. Biza umfundi ngamunye ukuzokuqedelela imisebenzi yokutjhugululela ekulumeni.
   d. Biza umfundi ngamunye ukuzokufunda amagama nofana indima yeveke edlulileko.
   e. Nowutha abafundi abatlhoga isekelo.
   f. Nowutha amatjhada afuna ukuhlanganiswa.
   g. Buyisela isiQhema 3 emadeskeni waso bese ubiza isiQhema 4.

EkuPheleni kweLanga: Fundela Phezulu

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
Iinset-jenziswa zikatitjhere siqu

- Sebenzisa iinsetjenziswa zakho: iiNcwadi eziKulu, iButhelelo leeNdatjana neeNcwadi zeeNdatjana zoke zilungile.
- Sebenzisa lesi sikhathi ukulingisa ubutjhelela nekariso ekufundeni.
- Lomsebenzi usiza abafundi ngokuthuthukisa ithando leendatjana nokufunda.
- Begodu kwakha ilwazimagama labo, ilwazi langaphambilini nememori yokusebenza. Woke la makghono aqakathekileko wokulalela.

UkuLalela nokuKhuluma: Fundisa ilwazimagama bese ucoca ngesithombe sommongo

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
Ikarada lelwazi-magama, isithombe, izinto

INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Sebanzisa i-KLTY ukufundisa ilwazimagama.**
   a. Fundisa ilwazimagama elilandelako:
      - *phezulu: Ukufundela amagama phezulu ukuze abanye bakuzwe.*
      - *umtloli: Umuntu otlola incwadi nofana indatjana.*
      - *isihloko: Igama lendatjana.*
   b. Sebanzisa amaqhinga we-KLTY afaneleko kwelinye nelinye igama.
2. **Yakha ilwazi labafundi langaphambilini.**
   a. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 14.
   b. Tjela abafundi ngelwazi elilandelako mayelana nesithombe:
      - *Minengi imihlobo yeendatjana neencwadi - ezihlekisako, ezithusako, ezidanisako nezinye ezinengi. Ezinye iindatjana ziliqiniso (umtlolo oliqiniso) bese ezinye ziindatjana mbumbulu ezingasilo iqiniso (umtlolo ongasilo iqiniso).*
      - *Isihloko, iinthombe nekhava zinikela umtlhala wokobana incwadi imayelana nani - iqale ngaphambi kobana uyifunde.*
      - *Ukufunda kuyinto ekumele siyifunde - Akusiyo into esivele sazi ukuyenza.*
3. **Coca ngesithombe.**
   a. Sebenzisa imibuzo elandelako ukucocisana ngesithombe ngalendlela:
      - Buza umbuzo wokuthoma.
      - Yalela abafundi ukuthi bacocisane ngombuzo nabalingani babo.
      - Biza abafundi abambalwa ukuzokwabelana ngeempendulo zabo.
      - Yakha ilwazi langaphambilini labafundi ngokulungisa ukungazwisisi kanye nangokwabelana ngelwazi eliphathelene nommongo.
      - Buyelela ikambiso le ngayo yoke imibuzo.
4. **Imibuzo:**
   a. Kubayini abantu bafunda iincwadi?
   b. Iindatjana ezibuya eencwadwini zingasenza sizizwe njani?
   c. Singazifunda kuphi iincwadi?

AmatThada: Fundisa bese ujayeza ukuhlukanisa

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
IKhadi le-Frieze: m

INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Buyekeza itjhada elitjha:** *m*
   a. Khombisa abafundi iKhadi le-Frieze bese ubawa abafundi abahlukahlukeneko ukuthi bafunde itjhada.
2. **Lingisa ikghono lokuhlukanisa.**
   a. Tlola amagama alandelako ebhodini: bamema, bamaba, bameba.
   b. Hlukanisa igama lokuthoma.
   c. Khomba eledereni lokuthoma bese utjho itjhada.
   d. Buyelela ikambiso le ngawo woke amatjhada asegameneli.
   e. Khonokho, gijimisa umuno wakho ngaphasi kwegama bese uvanganisa amatjhada nawenza lokho.
   f. Bizela abafundi abambalwa ebhodini ukuzokwehlukanisa amanye amagama.
3. **Jayeza abafundi ngemisebenzi yeNcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda yangeLesithathu.**
   a. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 15.
   b. Biza umfundi ngamunye ukuzokusiza ukulingisa umsebenzi ngamunye.
   c. Lingisa ukuthi uwuqedelela njani omunye nomunye wemisebenzi etlolwe ebhodini.

Tjheja: Tjela abafundi ukuthi bazokwenza lemisebenzi nomlingani ngesikhathi sokuFunda ngesiQhema esiLawulwako.

Umtlolo wesandla: Jayeza umtlolo wesandla

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
ITjhadi lomTlolo weSandla

1. **Lungiselela abafundi umtlolo wesandla.**
   a. Itjho: Asithabululeni imino yethu ngokujikelezisa iinhlakala zethu zibe yisiyingilizi, ukuya ngesinceleni begodu nokuya ngesidleni.
   b. Tjheja bewulungise ubujamo babafundi nokubamba kwabo ipensela.
2. **Lingisa ukuthi litlolwa njani:** *m*
   a. Khombisa abafundi ukuthi litlolwa njani iledere elincani.
   b. Khonokho nawutlolako, hlathulula ubujamo bokuthoma, itjhuba elinqotjhiweko emaphethelweni wenye nenye inomboro.
   c. Tlola umuda wamaledere, lingisa ukuthi usitjhiya njani isikhala somuno munye hlangana namaledere.
   d. Buyelela ikambiso le yokulingisa ukuthi litlolwa njani: *M*
3. **Yalela abafundi ukuthi batlole eencwadini zabo zemisebenzi.**
   a. Yalela abafundi ukuthi batlole: umuda wamaledere amancani m
   b. Yalela abafundi ukuthi batlole: umuda wamagabhadlhela M
   c. Khambakhamba uzombazombe bese uhlole ukwakhiwa nobumaqalanga bamaledere bomfundi ngamunye.

Ukufunda ngokuhlanganyela: Yenza ukuFunda kokuThoma

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
IbuThelelo lemiTlolo, ekhasini 53

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda kokuThoma.**
   a. Hlalisa abafundi kuhle emadeni.
   b. Khumbuza abafundi ngokuziphatha okulindelekileko.
   c. Khumbuza abafundi ngesihloko sendatjana: *Incwadi kaBohlale etja*
   d. Itjho: *Lendatjana imayelana nomntazanyana ibizo lakhe kunguBohlale. Ukghariyakhe umnikela incwadi njengesipho, ekuthomeni ubebonakala angayithandi. Kodwana lokha uBohlale athoma ukufunda incwadi, wafumana yoke imihlobo yezinto ezikarisako.*
2. **Yenza ukuFunda kokuThoma ngalendlela:**
   a. Fundela elinye nelinye ikhasi lalendatjana phezulu, butjhelela nangokuzwalako.
   b. Khombisa abafundi iinthombe.
   c. Nakukghonekako jama bese uhlathululela abafundi.
   d. Khomba amagama welwazimagama ngendlela abekeke ngayo.
   e. Ekugcineni kwendatjana, buza imibuzo yokuFunda 1 ngalendlela:
      - Nqophisa umBuzo 1 nomBuzo 2 kumfundi ngamunye.
      - Nqophisa umBuzo 3 etlasini loke. Bawa abafundi. Ukucocisana nabalingani babo ngombuzo.
      - Biza abafundi abambalwa ukuzokwabelana ngeempendulo zabo.
   f. Khumbuza abafundi ngamaqhinga wokulalela.
      - Ithi, iveke le sifunda ngokuthi sicabangela njani: Ukurhononela
      - Buza abafundi: Ngikuphi ukucabangela okuhle esingakwenza mayelana nalakhu, umtloli angakasitjeli khona? Ungacabangelani ngemicabango/imizwa yomlingisi?

Umtlolo: Lingisa umsebenzi kanye ne-KKL

ISIKHATHI:
20 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
Itlhatlha lokutlola:

Ngifuna ukufunda mayelana...

1. **Yethula umnqopho we-KKL.**
   a. Ithi, iveke le sizokunqophisa ku: Ukusebenzisa ungci ekugcineni komutjho.
   b. Tlola umutjho ebhodini: Ngithanda ukufunda.
   c. Khomba i-KKL: Umutjho ugcina ngongci.
2. **Yethula umsebenzi wokutlola.**
   a. Itjho: iVeke le sizoku: Gwala isithombe bese utlola umutjho owodwa.
   b. Itjho: Sizokugwala besitlole mayelana: Isihloko esifuna ukufunda mayelana naso.
3. **Hlathulula ipendulo yakho ngomlomo emsebenzini wokutlola ngesandla, ngaphambi kokutlola.**
   a. Itjho: Ngifuna ukufunda mayelana...
4. **Lingisa umsebenzi ebhodini.**
   a. Gwala isithombe esirhabako esikhombisa: Isihloko ofuna ukufunda mayelana naso.
   b. Khombisa abafundi ukuthi uqedelela njani itlhatlha lokutlola ngesandla.
   c. Khomba i-KKL: Umutjho ugcina ngongci.

Ukufunda ngesiqhema esilawulwako: Sebenza nesiQhema 5 no-6

ISIKHATHI:
30 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda ngesiQhema esiLawulwako.**
   a. Qinisekisa ukuthi abafundi bayazazi iinqhema zabo zokufunda.
   b. Hlalisa abafundi ngababili neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo sokuFunda, iincwadi zabo zemisebenzi neempensela.
   c. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 15.
2. **Funda yoke imisebenzi yeNcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda yangalelolanga.**
   Khumbuza abafundi ngokuthi bafanele benzeni ukuqedelela omunye nomunye umsebenzi.
3. **Bizela isiQhema 5 ekundleni yesiQhema sakho sokuFunda ngokuLawulwako.**
   a. Hlalisa isiqhema neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo sokuFunda.
   b. Biza umfundi ngamunye ukuzokufunda amatjhada.
   c. Biza umfundi ngamunye ukuzokuqedelela imisebenzi yokutjhugululela ekulumeni.
   d. Biza umfundi ngamunye ukuzokufunda amagama nofana indima yeveke edlulileko.
   e. Nowutha abafundi abatlhoga isekelo.
   f. Nowutha amatjhada afuna ukuhlanganiswa.
   g. Buyisela isiQhema 5 emadeskeni waso bese ubiza isiQhema 6.

EkuPheleni kweLanga: Fundela Phezulu

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
Iinset-jenziswa zikatitjhere siqu

- Sebenzisa iinsetjenziswa zakho: iiNcwadi eziKulu, iButhelelo leeNdatjana neeNcwadi zeeNdatjana zoke zilungile.
- Sebenzisa lesi sikhathi ukulingisa ubutjhelela nekariso ekufundeni.
- Lomsebenzi usiza abafundi ngokuthuthukisa ithando leendatjana nokufunda.
- Begodu kwakha ilwazimagama labo, ilwazi langaphambilini nememori yokusebenza. Woke la makghono aqakathekileko wokulalela.

AmatThada: Qedelela umsebenzi weNcwadi yokuSebenzela ye-DBE

ISIKHATHI: 15 imizuzu

IINSET-JENZISWA: IKhadi le-Frieze: m

iNcwadi yoku-Sebenzela ye-DBE

INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Buyekeza itjhada elitjha:** *m*
   a. Khombisa abafundi iKhadi le-Frieze bese ubawa abafundi abahlukahlukeneko ukuthi bafunde itjhada.
2. **Qedelela umsebenzi oseNcwadini yokuSebenzela ye-DBE.**
   a. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zokuSebenzela ze-DBE 1, ekhasini 54.
   b. Hlathululela abafundi umsebenzi.
   c. Yalela abafundi ukuthi baqedelele umsebenzi.
   d. Khonokho, abafundi nabasebenzako, khambakhamba uzombazombe bese unikela ngesekelo elitlhogekako.
3. **Jayeza abafundi ngemisebenzi yeNcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda yangeLesine.**
   a. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 16.
   b. Biza umfundi ngamunye ukuzokusiza ukulingisa umsebenzi ngamunye.
   c. Lingisa ukuthi uwuqedelela njani omunye nomunye wemisebenzi etlolwe ebhodini.

Tjheja: Tjela abafundi ukuthi bazokwenza lemisebenzi nomlingani ngesikhathi sokuFunda ngesiQhema esiLawulwako.

Umtlolo wesandla: Qedelela umsebenzi weNcwadi yokuSebenzela ye-DBE

ISIKHATHI: 15 imizuzu

IINSET-JENZISWA: ITjhadi lomTlolo weSandla

iNcwadi yoku-Sebenzela ye-DBE

1. **Lungiselela abafundi umtlolo wesandla.**
   a. Itjho: Asithabululeni imino yethu ngokugobela imino yethu ngaphakathi nangaphandle.
   b. Tjheja bewulungise ubujamo babafundi nokubamba kwabo ipensela.
2. **Qedelela umsebanzi wokutlola ngesandla oseNcwadini yokuSebenzela ye-DBE.**
   a. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zokuSebenzela ze-DBE 1, ekhasini 56, 57.
   b. Bahlathululele umsebenzi.
   c. Yalela abafundi ukuthi baqedelele umsebenzi.
   d. Khonokho, abafundi nabasebenzako, khambakhamba uzombazombe bese unikela ngesekelo elitlhogekako.

Ukufunda ngokuhlanganyela: Yenza ukuFunda kwesiBili

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
IbuThelelo lemiTlolo, ekhasini 53

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda kwesiBili.**
   a. Hlalisa abafundi kuhle emadeni.
   b. Khumbuza abafundi ngokuziphatha okulindelekileko.
   c. Khumbuza abafundi ngesihloko sendatjana: *Incwadi kaBohlale etja*
   d. Khumbuza abafundi ngamaqhinga wokulalela.
      - Khumbuza abafundi ngamaqhinga wokulalela.
      - Ithi, iveke le sifunda ngokuthi sicabangela njani: Ukurhononela
      - Ithi, khumbulani, sikhulumisene ngalokhu izolo, lokha nginibuzako: Ngikuphi ukucabangela okuhle esingakwenza mayelana nalakhu, umtloli angakasitjeli khona? Ungacabangelani ngemicabango/ imizwa yomlingisi?
2. **Yenza ukuFunda kwesiBili ngalendlela:**
   a. Fundela elinye nelinye ikhasi lalendatjana phezulu, butjhelela nangokuzwalako.
   b. Khombisa abafundi isithombe.
   c. Sebenzisa iimbonelo ezisekhasini lesingeniso ukulingisa amano wokukuzwisisa.
   d. Ekugcineni kwendatjana, buza imibuzo yokuFunda 2 ngalendlela:
      - Nqophisa umBuzo 1 nomBuzo 2 kumfundi ngamunye.
      - Nqophisa umBuzo 3 etlasini loke. Bawa abafundi. Ukucocisana nabalingani babo ngombuzo.
      - Biza abafundi abambalwa ukuzokwabelana ngeempendulo zabo.

Umtlolo: Ukuhlela nokutlama

ISIKHATHI:
20 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
Itlhatlha lokutlola:

Ngifuna ukufunda mayelana...

1. **Yethula kabutjha umsebenzi wokutlola.**
   a. Itjho: Khumbula ukuthi iveke le sizokugwala bese sitlola mayelana: Isihloko esifuna ukufunda mayelana naso.
2. **Yalela abafundi ukuthi bacabange ngemitlolo yabo.**
   a. Itjho: Vala amehlo bese ucabanga ngokuthi uzoliphendula njani itlhatlha lokutlola.
   b. Itjho: Yabelana ngombono wakho nomlingani wakho.
   c. Cabanga ngokungeneleleko bese utlola amagama asebenzako ebhodini, Isib. iinlwana, amadayinaso, imidlalo
3. **Yalela abafundi ukuthi bathome ukutlola eencwadini zabo zomsebenzi.**
   a. Itjho: Kwanjesi gwala bese utlola phasi imibono yakho.
   b. Khumbuza abafundi nge-KKL: Umutjho ugcina ngongci.
4. **Khambakhamba uzombazombe ikumba yokufundela ukusiza umfundi ngamunye.**
   a. Bawa abafundi bakutjele imibono yabo.
   b. Siza abafundi abanobunzima bokuthoma umsebenzi wokutlola.

Ukufunda ngesiqhema esilawulwako: Sebenza nesiQhema 7 no-8

ISIKHATHI:
30 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda ngesiQhema esiLawulwako.**
   a. Qinisekisa ukuthi abafundi bayazazi iinqhema zabo zokufunda.
   b. Hlalisa abafundi ngababili neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo sokuFunda, iincwadi zabo zemisebenzi neempensela.
   c. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 16.
2. **Funda yoke imisebenzi yeNcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda yangalelolanga.**
   Khumbuza abafundi ngokuthi bafanele benzeni ukuqedelela omunye nomunye umsebenzi.
3. **Bizela isiQhema 7 ekundleni yesiQhema sakho sokuFunda ngokuLawulwako.**
   a. Hlalisa isiqhema neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo sokuFunda.
   b. Biza umfundi ngamunye ukuzokufunda amatjhada.
   c. Biza umfundi ngamunye ukuzokuqedelela imisebenzi yokutjhugululela ekulumeni.
   d. Biza umfundi ngamunye ukuzokufunda amagama nofana indima yeveke edlulileko.
   e. Nowutha abafundi abatlhoga isekelo.
   f. Nowutha amatjhada afuna ukuhlanganiswa.
   g. Buyisela isiQhema 7 emadeskeni waso bese ubiza isiQhema 8.

EkuPheleni kweLanga: Fundela Phezulu

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
Iinset-jenziswa zikatitjhere siqu

- Sebenzisa iinsetjenziswa zakho: iiNcwadi eziKulu, iButhelelo leeNdatjana neeNcwadi zeeNdatjana zoke zilungile.
- Sebenzisa lesi sikhathi ukulingisa ubutjhelela nekariso ekufundeni.
- Lomsebenzi usiza abafundi ngokuthuthukisa ithando leendatjana nokufunda.
- Begodu kwakha ilwazimagama labo, ilwazi langaphambilini nememori yokusebenza. Woke la makghono aqakathekileko wokulalela.

UkuLalela nokuKhuluma: Cocisanani ngendatjana yokuFunda ngoKwabelana

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
IPhahla locucoca:

Lendatjana beyi-mayelana...

Ngimthandile umlingisi... ngoba...

Ngifunde ukuthi...

1. **Lungiselela abafundi ukucocisana ngesiqhema.**
   a. Hlela abafundi ngeenqhema ezi-4.
   b. Nikela umfundi ngamunye 'isigojwana sokukhuluma nofana ilitjhe'.
   c. Itjho: Ungakhuluma kwaphela lokha uphethe 'isigojwana sokukhuluma/ ilitje'.
2. **Funda yoke imibuzo yokucocisana.**
   a. Khumbuza abafundi ngendatjana yokufunda ngokwabelana yeveke.
   b. Tlola iphahla lokucocisana ebhodini.
   c. Funda bewuhlathulule omunye nomunye umbuzo (isisizakuthoma umutjho).
   d. Tjela abafundi ukuthi elinye nelinye ilunga lesiqhema lifanele libe nedlhego yokuphendula umbuzo ngamunye.
   e. Khuthaza abafundi ukuthi bacabange ngeempendulo ezihlukahlukeneko.
3. **Yalela abafundi ukuthi bathome ngokucocisana.**
   a. Bawa abafundi abaphethe 'iingojwana zokukhuluma/amatje' bathome.
   b. Khambakhamba uzombazombe bese unikela ngesekelo elitlhogekako.
   c. Emizuzwini embalwa yokugcina, biza isiqhema sizokwabelana ngeependulo zaso.
4. **UkuziLungiselela komFundi**
   a. Tshwaya abafundi aba-3–4 bazokwenza iSethulo somLomo sangoMvulo.
   b. Tjela laba bafundi ukuthi balungise ini kwangoMvulo. (Qala i-SL yehlelo lesifundo sangoMvulo)

AmatThada: Ukulawula amatjhada emagameni

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Lingisa indlela yokulawula amatjhada egameni elilandelako:** *bameba*
   a. Tlola igama ebhodini.
   b. Khombisa abafundi ukuthi kwenzekani nawususa itjhada /e/. Usele ne: bam_ba
   c. Khombisa abafundi ukuthi kwenzekani nawungangezelela itjhada /a/. Wenza igama elitjha: bameba.
2. Biza abafundi abahlukahlukeneko ukuzokulawula amagama: babeba, bamema, baba.
3. **Jayeza abafundi ngemisebenzi yeNcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda yangeLesihlanu.**
   a. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 17.
   b. Biza umfundi ngamunye ukuzokusiza ukulingisa umsebenzi ngamunye.
   c. Lingisa ukuthi uwuqedelela njani omunye nomunye wemisebenzi etlolwe ebhodini.

Tjheja: Tjela abafundi ukuthi bazokwenza lemisebenzi nomlingani ngesikhathi sokuFunda ngesiQhema esiLawulwako.

Ukufunda ngokuhlanganyela: Yenza ukufunda kwangemuva

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
IbuThelelo lemiTlolo, ekhasini 53

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda kwangeMuva.**
   a. Khumbuza abafundi ngesihloko sendatjana: *Incwadi kaBohlale etja*
   b. Hlathulula umsebenzi. Itjho: Namhlanje siyokugwala bese silebula iingcenye esizithandako zendatjana.
2. **Lingisa umsebenzi ngalendlela:**
   a. Vala amehlo wakho bese wenze ngathi uyacabanga.
   b. Vula amehlo wakho bese uthi: Ingcenye engiyithandako yendatjana bekungesikhathi...
   c. Zama ukuthi ungakhethi ingcenye yendatjana esepepeneneni khulu esibonelweni sakho.
   d. Gwala isithombe ngokurhaba ebhodini. Njengoba ugwala, hlathulula ukuthi ugwalani.
   e. Faka 1–2 yamalebula.
3. **Yalela abafundi ukuthi baqedelele umsebenzi.**
   a. Tjela abafundi bavale amehlo wabo bese bacabanga ngengcenye abayithandako yendatjana.
   b. Itjho: Cabanga ngowakho umbono, ungakopi isibonelo sami.
   c. Okulandelako, tjela abafundi bavule amehlo wabo bese bacocisana nabalingani babo ngeempendulo zabo.
   d. Khonokho, uyalele abafundi ukuthi bagwale lengcenye yendatjana eencwadini zabo zemisebenzi.
   e. Siza abafundi ukufaka ilebula 1–2 emigwalweni yabo.
4. **Vumela abafundi ukuthi babelane ngomsebenzi wabo.**
   a. Nikela abafundi imizuzu embalwa ukuthi bakhombise abalingani babo imisebenzi yabo.
   b. Biza umfundi ukuzokwabelana umsebenzi wakhe netlasi.

Umtlolo: Ukutlama nokulungisa

ISIKHATHI:
20 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
Itlhatlha lokutlola:

Ngifuna ukufunda mayelana...

1. **Khumbuza abafundi ngomsebenzi wokutlola kanye neemfuneko.**
   a. Itjho: Namhlanjesi sizokuqedelela umsebenzi wethu wokutlola.
2. **Yethula ukwehlukanisa.**
   a. Khambakhamba uzombazombe ngekumbeni yokufundisa bese usiza abafundi abanobunzima.
   b. Nikela abafundi abakghonako ukukhuthaza okungezelelweko: Faka imininingwana emgwalweni wakho.
3. **Yalela abafundi ukufunda nokulungisa imitlolo yabo.**
   a. Itjho: Kwanjesi sikhathi sokufunda nokulungisa imitlolo yenu.
   b. Itjho: Khumbula ukuhlola ukuthi: Umutjho ugcina ngongci.
4. **Lokha isikhathi sisavuma, bawa abafundi ukuthi babelane ngemitlolo yabo.**
   a. Abafundi bangabelana imitlolo yabo nabalingani babo.
   b. Abafundi abambalwa bangabelana imitlolo yabo netlasi.

Ukufunda ngesiqhema esilawulwako: Sebenza nesiQhema 9 no-10

ISIKHATHI:
30 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda ngesiQhema esiLawulwako.**
   a. Qinisekisa ukuthi abafundi bayazazi iinqhema zabo zokufunda.
   b. Hlalisa abafundi ngababili neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo sokuFunda, iincwadi zabo zemisebenzi neempensela.
   c. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 17.
2. **Funda yoke imisebenzi yeNcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda yangalelolanga.**
   Khumbuza abafundi ngokuthi bafanele benzeni ukuqedelela omunye nomunye umsebenzi.
3. **Bizela isiQhema 9 ekundleni yesiQhema sakho sokuFunda ngokuLawulwako.**
   a. Hlalisa isiqhema neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo sokuFunda.
   b. Biza umfundi ngamunye ukuzokufunda amatjhada.
   c. Biza umfundi ngamunye ukuzokuqedelela imisebenzi yokutjhugululela ekulumeni.
   d. Biza umfundi ngamunye ukuzokufunda amagama nofana indima yeveke edlulileko.
   e. Nowutha abafundi abatlhoga isekelo.
   f. Nowutha amatjhada afuna ukuhlanganiswa.
   g. Buyisela isiQhema 9 emadeskeni waso bese ubiza isiQhema 10.

EkuPheleni kweLanga: Fundela Phezulu

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
Iinset-jenziswa zikatitjhere siqu

- Sebenzisa iinsetjenziswa zakho: iiNcwadi eziKulu, iButhelelo leeNdatjana neeNcwadi zeeNdatjana zoke zilungile.
- Sebenzisa lesi sikhathi ukulingisa ubutjhelela nekariso ekufundeni.
- Lomsebenzi usiza abafundi ngokuthuthukisa ithando leendatjana nokufunda.
- Begodu kwakha ilwazimagama labo, ilwazi langaphambilini nememori yokusebenza. Woke la makghono aqakathekileko wokulalela.

UkuLalela nokuKhuluma: Izethulo Zomlomo

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
Abafundi aba-khethiweko ukuletha into nofana isithombe ‘ukuKhombisa nokuTjela’

1. **Hlalisa abafundi bakwazi ukubukela abangani babo nabenza izethulo zomlomo.**
2. **Khumbuza abafundi ngomsebenzi olandelako: Khombisa bese uyatjela**
   a. Phakamisa into nofana isithombe oze naso ukuzosikhombisa.
   b. Sitjela mayelana nento leyo nofana isithombeso. Itjho:
      - Namhlanje ngizonitjela mayelana...
      - Yi... (ubungako, umbala, ubudisi, ubunjalo, njll.)
      - Isetjenziselwa...
      - Ngiyayithanda ngoba...
   c. Khonokho, buza itlasi: Ikhona imibuzo?
   d. Nange kukhona onombuzo, zama ngamandla ukuwuphendula.
3. **Khumbuza abafundi ngamakghono ezethulo ezilandelako:**
   a. Lokha wenza isethulo, khumbula uku:
      - Bamba into yakho nofana isithombe sakho ukuze omunye nomunye akwazi ukusibona
      - Itjho imitjho yakho ngelandelwano elifaneleko
      - Itjho izinto kanye – ungalokhu uzibuyelela
      - Khuluma ngelizwi eliphezulu, elizwakalako
4. **Biza abafundi abakhethiweko ngamunye ngamunye bona benze izethulo zabo.**
   a. Akha ukuzethemba komunye nomunye umfundi ngokubathokoza ngezethulo zabo nangokubanikela umbiko omuhle obuyako.
   b. Ekugcineni kwesifundo, nikela itlasi umbiko othileko obuyako ukwenza ngcono izethulo zabo. Isibonelo: Ngitlhagile ukuzwa abanye benu. Ngibawa nilinge ukuphakamisa amaphimbo wenu ezwakale-sifuna ukuzwa lokho okutjhoko.

AmatThada: Fundisa itjhada elitjha

ISIKHATHI: 15 imizuzu

IINSET-JENZISWA: IKhadi le-Frieze: i

linthombe / zinto ezithoma nge-i

INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Yethula itjhada elitjha:** *i*
   a. Itjho itjhada u-x3.
   b. Khombisa abafundi iKhadi le-Frieze bese ubafundela itjhada u-x3.
   c. Tjela abafudi ukuthi balalele bese babuyelele itjhada.
2. **Itjho amagama athoma ngo nofana sebenzisa itjhada:** *i*
   a. Buza: Ngubani ongatjho igama elithoma ngo nofana asebenzise itjhada, *i*?
   b. Bawa abafundi ukuthi batjho iinsetjenziswa ozibutheleleko, isib. icici, Ilimi.
3. **Jayeza abafundi ngemisebenzi yeNcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda yangoMvulo.**
   a. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 18.
   b. Biza umfundi ngamunye ukuzokusiza ukulingisa umsebenzi ngamunye.
   c. Lingisa ukuthi uwuqedelela njani omunye nomunye wemisebenzi etlolwe ebhodini.

Tjheja: Tjela abafundi ukuthi bazokwenza lemisebenzi nomlingani ngesikhathi sokuFunda ngesiQhema esiLawulwako.

Umtlolo wesandla: Fundisa ngokwakhiwa kwamaledere amancani

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
ITjhadi lomTlolo weSandla

1. **Lungiselela abafundi umtlolo wesandla.**
   a. Itjho: Asithabululeni imino yethu ngokutjhwabanisa iphepha begodu sibuye sililule.
   b. Tjheja bewulungise ubujamo babafundi nokubamba kwabo ipensela.
2. **Khombisa abafundi ukuthi lakhiwa njani:** *i*
   a. Jama ufulathele abafundi.
   b. Yalela abafundi abatlola ngesincele ukubeka iinhloko zabo edeskeni.
   c. Sebenzisa isandla sakho sokudla ukwakha iledere: *i*
   d. Yalela abatlola ngesandla sokudla ukwakha igama nawe.
   e. Buyela nabafundi abatlola ngesincele.
3. **Yalela abafundi ukuzijayeza ukwakha:** *i*
   a. Tlola iledere emgogodlheni womlingani wakho, edeskeni, etjhwabatjhwabeni/esandeni.
4. **Yalela abafundi ukuzijayeza ukutlola:** *i*
   a. Itjho: Tlola iledere encwadini yakho yomsebenzi u-x3.
   b. Khambakhamba uzombazombe uhlole ukwakhiwa kweledere komunye nomunye umfundi.

Ukufunda ngokuhlanganyela: Yethula indatjana

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
IbuThelelo lemiTlolo, ekhasini 65

1. **Yethula indatjana.**
   a. Itjho: Iveke le sizokufunda indatjana yesihloko, *UMasaka ufunda ukufunda*
   b. Itjho: *Lendatjana imayelana nomsana ibizo lakhe linguMasaka, ebakanobunzima bokufunda ukufunda. Sifunda mayelana nokuthi uzizwa kumbi kangangani, kuze kufike isikhathi lapho utitjhere wakhe amsiza khona. Siyabona ukuthi omunye nomunye angakwazi ukufunda, kukuthi kwabanye bethu kuthatha isikhatjhana.*
   c. Buza: Kukhona okwaziko mayelana nalokhu?
   d. khombisa abafundi iinthombe zendatjana.
2. **Yakha ilwazi labafundi langaphambilini.**
   a. Yabelana bewuhlathulule ilwazi langaphambilini elivezwa yindatjana.
   b. Khombisa abafundi lapho indatjana yenzeka khona usebenzisa umebhe wendatjana.
   c. Buza: Ninemibuzo mayelana nalendatjana?
3. **Hlathulula iqhiga lokuzwisisa.**
   a. Itjho, leveke sizokufunda ngokuthi senza njani uku: Buza imibuzo / mangala
   b. Hlathululela abafundi leliqhinga.

Ukufunda ngesiqhema esilawulwako: Sebenza nesiQhema 1 no-2

ISIKHATHI:
30 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda ngesiQhema esiLawulwako.**
   a. Qinisekisa ukuthi abafundi bayazazi iinqhema zabo zokufunda.
   b. Hlalisa abafundi ngababili neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo sokuFunda, iincwadi zabo zemisebenzi neempensela.
   c. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 19.
2. **Funda yoke imisebenzi yeNcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda yangalelolanga.**
   a. Khumbuza abafundi ngokuthi bafanele benzeni ukuqedelela omunye nomunye umsebenzi.
3. **Bizela isiQhema 1 ekundleni yesiQhema sakho sokuFunda ngokuLawulwako.**
   a. Hlalisa isiqhema neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo sokuFunda.
   b. Biza umfundi ngamunye ukuzokufunda amatjhada.
   c. Biza umfundi ngamunye ukuzokuqedelela imisebenzi yokutjhugululela ekulumeni.
   d. Biza umfundi ngamunye ukuzokufunda amagama nofana indima yeveke edlulileko.
   e. Nowutha abafundi abatlhoga isekelo.
   f. Nowutha amatjhada afuna ukuhlanganiswa.
   g. Buyisela isiQhema 1 emadeskeni waso bese ubiza isiQhema 2.

EkuPheleni kweLanga: Fundela Phezulu

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
Iinset-jenziswa zikatitjhere siqu

- Sebenzisa iinsetjenziswa zakho: iiNcwadi eziKulu, iButhelelo leeNdatjana neeNcwadi zeeNdatjana zoke zilungile.
- Sebenzisa lesi sikhathi ukulingisa ubutjhelela nekariso ekufundeni.
- Lomsebenzi usiza abafundi ngokuthuthukisa ithando leendatjana nokufunda.
- Begodu kwakha ilwazimagama labo, ilwazi langaphambilini nememori yokusebenza. Woke la makghono aqakathekileko wokulalela.

UkuLalela nokuKhuluma: Fundisa ilwazimagama

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
Ikarada lelwazi-magama, isithombe, izinto

INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Khumbuza abafundi ngommongo.**
   a. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 10.
   b. Funda nofana itjho ukunothiswa kwelimi godu.
   c. Khombisa abafundi irhelo lelwazimagama wommongo.
   d. Hlathulula ukuthi lamagama azosisiza ukuzwisisa nokukhuluma ngommongo.
   e. Bafundele irhelo lamagama.
2. **Sebanzisa i-KLTY ukufundisa ilwazimagama.**
   a. Fundisa ilwazimagama elilandelako:
      - *tlhaga: ukuzama ngamandla lokha into ibudisi.*
      - *siza: ukwenzela omunye into ukuze akwazi ukuqedelela umsebenzi nofana azwizwe angcono.*
      - *thabile: ukuzizwa uthabile begodu unomdlandla ngombana kuyokwenzeka into ekarisako.*
3. **Sebanzisa amaqhinga we-KLTY afaneleko kwelinye nelinye igama:**
   K: Khomba isithombe nofana into yamambala
   L: Lingisa okusuka egameni
   T: Tjela abafundi ihlathululo yegama
   Y: Yitjho igama elisemutjhweni

AmatThada: Fundisa bese ujayeze ukuvanganisa

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
IKhadi le-Frieze: i

INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Buyekeza itjhada elitjha:** *i*
   a. Itjho itjhada u-x3.
   b. Khombisa abafundi iKhadi le-Frieze bese ubafundela itjhada u-x3.
   c. Tjela abafudi ukuthi balalele bese babuyelele itjhada.
2. **Lingisa ikghono lokuvanganisa.**
   a. Tlola amatjhada alandelako ebhodini: *a, b, e, m, i*
   b. Khomba iledere ngalinye bese utjho itjhada.
   c. Vanganisa amanye wamaledere la ukwakha igama.
      - Isibonelo: b-a-m-i
   d. Khomba iledere lokuthoma bese utjho itjhada, khonokho ulitlole phasi.
   e. Buyelela ikambiso le ngawo woke amatjhada asegameneli.
   f. Khonokho gijimisa umuno wakho ngaphasi kwegama, vanganisa amatjhada ndawonye njengoba uzabe uwugijimisa. Kokugcina, funda igama.
   g. Bizela abafundi abambalwa ebhodini ukuzokwakha wabo amagama.
3. **Jayeza abafundi ngemisebenzi yeNcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda yangeLesibili.**
   a. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 19.
   b. Biza umfundi ngamunye ukuzokusiza ukulingisa umsebenzi ngamunye.
   c. Lingisa ukuthi uwuqedelela njani omunye nomunye wemisebenzi etlolwe ebhodini.

Tjheja: Tjela abafundi ukuthi bazokwenza lemisebenzi nomlingani ngesikhathi sokuFunda ngesiQhema esiLawulwako.

Umtlolo wesandla: Fundisa ngokwakhiwa kwamaledere amakhulu

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
ITjhadi lomTlolo weSandla

1. **Lungiselela abafundi umtlolo wesandla.**
   a. Itjho: Asithabululeni imino yethu ngokudengezelisa izandla zethu.
   b. Tjheja bewulungise ubujamo babafundi nokubamba kwabo ipensela.
2. **Khombisa abafundi ukuthi lakhiwa njani: /**
   a. Jama ufulathele abafundi.
   b. Yalela abafundi abatlola ngesincele ukubeka iinhloko zabo edeskeni.
   c. Sebenzisa isandla sakho sokudla ukwakha iledere: /
   d. Yalela abatlola ngesandla sokudla ukwakha igama nawe.
   e. Buyela nabafundi abatlola ngesincele.
3. **Yalela abafundi ukuzijayeza ukwakha: /**
   - Tlola iledere emgogodlheni womlingani wakho, edeskeni, etjhwabatjhwabeni/esandeni.
4. **Yalela abafundi ukuzijayeza ukutlola: /**
   a. Itjho: Tlola iledere encwadini yakho yomsebenzi u-x3.
   b. Khambakhamba uzombazombe uhlole ukwakhiwa kweledere komunye nomunye umfundi.

Ukufunda ngokuhlanganyela: Yenza ukuFunda kwangaPhambili

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
IbuThelelo lemiTlolo, ekhasini 67

1. **Hlalisela abafundi ukuFunda kwangaPhambili kuhle.**
   a. Biza abafundi ukuzokuhlala emadeni nofana phasi.
   b. Hlala phambi kwabafundi neButhelelo lemiTlolo.
   c. Qinisekisa ukuthi boke abafundi bayakghona ukubona incwadi.
   d. Khumbuza abafundi ngokuziphatha okulindeleko ngesikhathi sokuFunda ngoKwabelana. Isib. hlala uphambanise iinyawo, beka izandla zakho emathangeni, lalela kuhle, phendula lokha ubizwako, phakamisa isandla ukubuza umbuzo.
2. **Yenza ukuFunda kwangaPhambilini ngalendlela:**
   a. Itjho isihloko sendatjana: *UMasaka ufunda ukufunda*
   b. Hlathulula ikghono lokucabangela. Itjho: Lokha sicabangelako, sisebenzisa isihloko neenthombe ukuzama ukwenza ngamandla ukuvezabona indatjana izokuba mayelana nani.
   c. Khombisa abafundi iinthombe ekhasini elinye nelinye.
   d. Buza: Ucabanga ukuthi kwenzekani lapha?
   e. Buza: Ucabanga ukuthi iinthombezi zihlobana njani?

Ukufunda ngesiqhema esilawulwako: Sebenza nesiQhema 3 no-4

ISIKHATHI: 30 imizuzu

IINSET-JENZISWA: INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda ngesiQhema esiLawulwako.**
   a. Qinisekisa ukuthi abafundi bayazazi iinqhema zabo zokufunda.
   b. Hlalisa abafundi ngababili neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo sokuFunda, iincwadi zabo zemisebenzi neempensela.
   c. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 19.
2. **Funda yoke imisebenzi yeNcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda yangalelolanga.**
   Khumbuza abafundi ngokuthi bafanele benzeni ukuqedelela omunye nomunye umsebenzi.
3. **Bizela isiQhema 3 ekundleni yesiQhema sakho sokuFunda ngokuLawulwako.**
   a. Hlalisa isiqhema neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo sokuFunda.
   b. Biza umfundi ngamunye ukuzokufunda amatjhada.
   c. Biza umfundi ngamunye ukuzokuqedelela imisebenzi yokutjhugululela ekulumeni.
   d. Biza umfundi ngamunye ukuzokufunda amagama nofana indima yeveke edlulileko.
   e. Nowutha abafundi abatlhoga isekelo.
   f. Nowutha amatjhada afuna ukuhlanganiswa.
   g. Buyisela isiQhema 3 emadeskeni waso bese ubiza isiQhema 4.

EkuPheleni kweLanga: Fundela Phezulu

ISIKHATHI: 15 imizuzu

IINSET-JENZISWA: Iinset-jenziswa zikatitjhere siqu

- Sebenzisa iinsetjenziswa zakho: iiNcwadi eziKulu, iButhelelo leeNdatjana neeNcwadi zeeNdatjana zoke zilungile.
- Sebenzisa lesi sikhathi ukulingisa ubutjhelela nekariso ekufundeni.
- Lomsebenzi usiza abafundi ngokuthuthukisa ithando leendatjana nokufunda.
- Begodu kwakha ilwazimagama labo, ilwazi langaphambilini nememori yokusebenza. Woke la makghono aqakathekileko wokulalela.

UkuLalela nokuKhuluma: Ukucoca indatjana ngokuzitlamela

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Lungiselela abafundi ukucoca ngeendatjana abazakhele zona.**
   a. Hlela abafundi ngeenqhema ezi-4.
   b. Tjela abafundi bona bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo ekhasini 20.
2. **Yalela abafundi bona baqale esithombeni.**
   a. Buza: Ubona ini esithombeni?
3. **Tjela abafundi bona omunye nomunye kumele enze indatjana ngesithombe.**
4. **Tjela abafundi bona bazakhe njani iindatjana zabo: Itjho:**
   a. Nikela omunye nomunye umlingisi endatjaneni yakho ibizo.
   b. Yitjho bona indatjana yenzeka kuphi.
   c. Indatjana yakho kumele ibe nesingeniso, umzimba nesiphetho.
   d. Isithombe lesi sikhombisa kwaphela ingcenye yendatjana.
      - Isithombe singakhombisa isingeniso sendatjana yakho.
      - Isithombe singakhombisa umzimba wendatjana yakho.
      - Isithombe singakhombisa isiphetho sendatjana yakho.
   e. Ungathoma indatjana yakho ngokuthi:
      a. Ngelinye ilanga, ugogo weza nencwadi...
      b. Qobe malanga ebusuku, uGogo no____ bafunda ndawonye...
5. **Layela abafundi bona baqedelele umsebenzi.**
   a. Nikela abafundi imizuzu embalwa bona bacabange ngendatjana yabo buthule.
   b. Khonokho, layela abafundi bona badlhegane ngokwethulela isiqhema iindatjana zabo. Ungazifumana uthanda ukusebenzisa 'iingojwana/amatjana wokukhuluma'.
   c. Ngesikhathi abafundi bakhuluma, khambakhamba uzombazombe ulalele.
6. **Phetha isifundo ngendlela elandelako:**
   a. Biza umfundi oyedwa azokwabelana ngendatjana yakhe netlasi namkha bawa 1–2 abafundi.
      - Buza: Indatjana ka-X beyimanqophana nani?
      - Buza: Yini oyithandileko ngayo?
   b. Nikela itlasi imibiko ebuyako evamileko ukwenza ncono iindatjana zabo. Isibonelo: Ngokuvamileko, ekuthomeni kwendatjana, siyatjho lapha indatjana yenzeka khona nokobana bobani abalingisi. Esikhathini esizako, zama ukufaka ilwazeli eendatjaneni zakho.

AmatThada: Fundisa bese ujayeza ukuhlukanisa

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
IKhadi le-Frieze: i

INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Buyekeza itjhada elitjha:** *i*
   a. Khombisa abafundi iKhadi le-Frieze bese ubawa abafundi abahlukahlukeneko ukuthi bafunde itjhada.
2. **Lingisa ikghono lokuhlukanisa.**
   a. Tlola amagama alandelako ebhodini: llimi, bamami, bamema.
   b. Hlukanisa igama lokuthoma.
   c. Khomba eledereni lokuthoma bese utjho itjhada.
   d. Buyelela ikambiso le ngawo woke amatjhada asegameneli.
   e. Khonokho, gijimisa umuno wakho ngaphasi kwegama bese uvanganisa amatjhada nawenza lokho.
   f. Bizela abafundi abambalwa ebhodini ukuzokwehlukanisa amanye amagama.
3. **Jayeza abafundi ngemisebenzi yeNcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda yangeLesithathu.**
   a. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 21.
   b. Biza umfundi ngamunye ukuzokusiza ukulingisa umsebenzi ngamunye.
   c. Lingisa ukuthi uwuqedelela njani omunye nomunye wemisebenzi etlolwe ebhodini.

Tjheja: Tjela abafundi ukuthi bazokwenza lemisebenzi nomlingani ngesikhathi sokuFunda ngesiQhema esiLawulwako.

Umtlolo wesandla: Jayeza umtlolo wesandla

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
ITjhadi lomTlolo weSandla

1. **Lungiselela abafundi umtlolo wesandla.**
   a. Itjho: Asithabululeni imino yethu ngokugobela imino yethu ngaphakathi nangaphandle.
   b. Tjheja bewulungise ubujamo babafundi nokubamba kwabo ipensela.
2. **Lingisa ukuthi litlolwa njani:** *i*
   a. Khombisa abafundi ukuthi litlolwa njani iledere elincani.
   b. Khonokho nawutlolako, hlathulula ubujamo bokuthoma, itjhuba elinqotjhiweko emaphethelweni wenye nenye inomboro.
   c. Tlola umuda wamaledere, lingisa ukuthi usitjhiya njani isikhala somuno munye hlangana namaledere.
   d. Buyelela ikambiso le yokulingisa ukuthi litlolwa njani: *l*
3. **Yalela abafundi ukuthi batlole eencwadini zabo zemisebenzi.**
   a. Yalela abafundi ukuthi batlole: umuda wamaledere amancani i
   b. Yalela abafundi ukuthi batlole: umuda wamagabhadlhela l
   c. Khambakhamba uzombazombe bese uhlole ukwakhiwa nobumaqalanga bamaledere bomfundi ngamunye.

Ukufunda ngokuhlanganyela: Yenza ukuFunda kokuThoma

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
IbuThelelo lemiTlolo, ekhasini 67

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda kokuThoma.**
   a. Hlalisa abafundi kuhle emadeni.
   b. Khumbuza abafundi ngokuziphatha okulindelekileko.
   c. Khumbuza abafundi ngesihloko sendatjana: *UMasaka ufunda ukufunda*
   d. Itjho: *Lendatjana imayelana nomsana ibizo lakhe linguMasaka, ebakanobunzima bokufunda ukufunda. Sifunda mayelana nokuthi uzizwa kumbi kangangani, kuze kufike isikhathi lapho utitjhere wakhe amsiza khona. Siyabona ukuthi omunye nomunye angakwazi ukufunda, kukuthi kwabanye bethu kuthatha isikhatjhana.*
   e. Buza: Kukhona okwaziko mayelana nalokhu?
2. **Yenza ukuFunda kokuThoma ngalendlela:**
   a. Fundela elinye nelinye ikhasi lalendatjana phezulu, butjhelela nangokuzwalako.
   b. Khombisa abafundi iinthombe.
   c. Nakukghonekako jama bese uhlathululela abafundi.
   d. Khomba amagama welwazimagama ngendlela abekeke ngayo.
   e. Ekugcineni kwendatjana, buza imibuzo yokuFunda 1 ngalendlela:
      - Nqophisa umBuzo 1 nomBuzo 2 kumfundi ngamunye.
      - Nqophisa umBuzo 3 etlasini loke. Bawa abafundi. Ukucocisana nabalingani babo ngombuzo.
      - Biza abafundi abambalwa ukuzokwabelana ngeempendulo zabo.
   f. Khumbuza abafundi ngamaqhinga wokulalela.
      - Ithi, iveke le sifunda ngokuthi sicabangela njani: Buza imibuzo / mangala
      - Buza abafundi: Kumnandi ukurareka mayelana nendatjana bese sizibuze imibuzo. Ngiyiphi imibuzo onayo mayelana nendatjana le?

Umtlolo: Lingisa umsebenzi kanye ne-KKL

ISIKHATHI:
20 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
iNcwadi yoku-Sebenzela ye-DBE, ekhasini 47

Itlhatlha lokutlola:

Ibizo lami ngingu...

1. **Yethula umnqopho we-KKL.**
   a. Ithi, iveke le sizokunqophisa ku: Ukusebenzisa igabhadlhela kubizomuntu.
   b. Tlola umutjho ebhodini: Ibizo likatitjherehloko wethu nguMnu. / Mm...
   c. Khomba i-KKL: Iledere lokuthoma lebizo ligabhadlhela.
2. **Yethula umsebenzi wokutlola.**
   a. Itjho: iVeke le sizoku: Gwala isithombe bese utlola umutjho owodwa.
   b. Itjho: Sizokugwala besitlole mayelana: Sibobani.
3. **Hlathulula ipendulo yakho ngomlomo emsebenzini wokutlola ngesandla, ngaphambi kokutlola.**
   a. Itjho: Ibizo lami ngingu...
4. **Lingisa umsebenzi ebhodini.**
   a. Gwala isithombe esirhabako esikhombisa: Ubuso bakho.
   b. Khombisa abafundi ukuthi uqedelela njani itlhatlha lokutlola ngesandla.
   c. Khomba i-KKL: Iledere lokuthoma lebizo ligabhadlhela.

Ukufunda ngesiqhema esilawulwako: Sebenza nesiQhema 5 no-6

ISIKHATHI: 30 imizuzu

IINSET-JENZISWA: INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda ngesiQhema esiLawulwako.**
   a. Qinisekisa ukuthi abafundi bayazazi iinqhema zabo zokufunda.
   b. Hlalisa abafundi ngababili neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo sokuFunda, iincwadi zabo zemisebenzi neempensela.
   c. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 21.
2. **Funda yoke imisebenzi yeNcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda yangalelolanga.**
   Khumbuza abafundi ngokuthi bafanele benzeni ukuqedelela omunye nomunye umsebenzi.
3. **Bizela isiQhema 5 ekundleni yesiQhema sakho sokuFunda ngokuLawulwako.**
   a. Hlalisa isiqhema neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo sokuFunda.
   b. Biza umfundi ngamunye ukuzokufunda amatjhada.
   c. Biza umfundi ngamunye ukuzokuqedelela imisebenzi yokutjhugululela ekulumeni.
   d. Biza umfundi ngamunye ukuzokufunda amagama nofana indima yeveke edlulileko.
   e. Nowutha abafundi abatlhoga isekelo.
   f. Nowutha amatjhada afuna ukuhlanganiswa.
   g. Buyisela isiQhema 5 emadeskeni waso bese ubiza isiQhema 6.

EkuPheleni kweLanga: Fundela Phezulu

ISIKHATHI: 15 imizuzu

IINSET-JENZISWA: Iinset-jenziswa zikatitjhere siqu

- Sebenzisa iinsetjenziswa zakho: iiNcwadi eziKulu, iButhelelo leeNdatjana neeNcwadi zeeNdatjana zoke zilungile.
- Sebenzisa lesi sikhathi ukulingisa ubutjhelela nekariso ekufundeni.
- Lomsebenzi usiza abafundi ngokuthuthukisa ithando leendatjana nokufunda.
- Begodu kwakha ilwazimagama labo, ilwazi langaphambilini nememori yokusebenza. Woke la makghono aqakathekileko wokulalela.

AmatThada: Qedelela umsebenzi weNcwadi yokuSebenzela ye-DBE

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
IKhadi le-Frieze: i

iNcwadi yoku-Sebenzela ye-DBE

INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Buyekeza itjhada elitjha:** *i*
   a. Khombisa abafundi iKhadi le-Frieze bese ubawa abafundi abahlukahlukeneko ukuthi bafunde itjhada.
2. **Qedelela umsebenzi oseNcwadini yokuSebenzela ye-DBE.**
   a. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zokuSebenzela ze-DBE 1, ekhasini 30.
   b. Hlathululela abafundi umsebenzi.
   c. Yalela abafundi ukuthi baqedelele umsebenzi.
   d. Khonokho, abafundi nabasebenzako, khambakhamba uzombazombe bese unikela ngesekelo elitlhogekako.
3. **Jayeza abafundi ngemisebenzi yeNcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda yangeLesine.**
   a. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 22.
   b. Biza umfundi ngamunye ukuzokusiza ukulingisa umsebenzi ngamunye.
   c. Lingisa ukuthi uwuqedelela njani omunye nomunye wemisebenzi etlolwe ebhodini.

Tjheja: Tjela abafundi ukuthi bazokwenza lemisebenzi nomlingani ngesikhathi sokuFunda ngesiQhema esiLawulwako.

Umtlolo wesandla: Qedelela umsebenzi weNcwadi yokuSebenzela ye-DBE

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
ITjhadi lomTlolo weSandla

iNcwadi yoku-Sebenzela ye-DBE

1. **Lungiselela abafundi umtlolo wesandla.**
   a. Itjho: Asithabululeni imino yethu ngokutjhwabanisa iphepha begodu sibuye sililule.
   b. Tjheja bewulungise ubujamo babafundi nokubamba kwabo ipensela.
2. **Qedelela umsebanzi wokutlola ngesandla oseNcwadini yokuSebenzela ye-DBE.**
   a. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zokuSebenzela ze-DBE 1, ekhasini 32, 33.
   b. Bahlathululele umsebenzi.
   c. Yalela abafundi ukuthi baqedelele umsebenzi.
   d. Khonokho, abafundi nabasebenzako, khambakhamba uzombazombe bese unikela ngesekelo elitlhogekako.

Ukufunda ngokuhlanganyela: Yenza ukuFunda kwesiBili

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
IbuThelelo lemiTlolo, ekhasini 67

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda kwesiBili.**
   a. Hlalisa abafundi kuhle emadeni.
   b. Khumbuza abafundi ngokuziphatha okulindelekileko.
   c. Khumbuza abafundi ngesihloko sendatjana: *UMasaka ufunda ukufunda*
   d. Khumbuza abafundi ngamaqhinga wokulalela.
      - Ithi, iveke le sifunda ngokuthi sicabangela njani: Buza imibuzo / mangala
      - Ithi, khumbulani, sikhulumisene ngalokhu izolo, lokha nginibuzako: Kumnandi ukurareka mayelana nendatjana bese sizibuze imibuzo. Ngiyiphi imibuzo onayo mayelana nendatjana le?
2. **Yenza ukuFunda kwesiBili ngalendlela:**
   a. Fundela elinye nelinye ikhasi lalendatjana phezulu, butjhelela nangokuzwalako.
   b. Khombisa abafundi isithombe.
   c. Sebenzisa iimbonelo ezisekhasini lesingeniso ukulingisa amano wokukuzwisisa.
   d. Ekugcineni kwendatjana, buza imibuzo yokuFunda 2 ngalendlela:
      - Nqophisa umBuzo 1 nomBuzo 2 kumfundi ngamunye.
      - Nqophisa umBuzo 3 etlasini loke. Bawa abafundi. Ukucocisana nabalingani babo ngombuzo.
      - Biza abafundi abambalwa ukuzokwabelana ngeempendulo zabo.

Umtlolo: Ukuhlela nokutlama

ISIKHATHI:
20 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
iNcwadi yoku-Sebenzela ye-DBE, ekhasini 47

Itlhatlha lokutlola:

Ibizo lami ngingu...

1. **Yethula kabutjha umsebenzi wokutlola.**
   a. Itjho: Khumbula ukuthi iveke le sizokugwala bese sitlola mayelana: Sibobani.
2. **Yalela abafundi ukuthi bacabange ngemitlolo yabo.**
   a. Itjho: Vala amehlo bese ucabanga ngokuthi uzoliphendula njani itlhatlha lokutlola.
   b. Itjho: Yabelana ngombono wakho nomlingani wakho.
3. **Layela abafundi bona bavule ikhasi okungilo encwadini yabo ye-DBE yokusebenzela.**
   a. Itjho: Kwanjesi gwala bese utlola phasi imibono yakho.
   b. Khumbuza abafundi nge-KKL: Iledere lokuthoma lebizo ligabhadlhela.
4. **Khambakhamba uzombazombe ikumba yokufundela ukusiza umfundi ngamunye.**
   a. Bawa abafundi bakutjele imibono yabo.
   b. Siza abafundi abanobunzima bokuthoma umsebenzi wokutlola.

Ukufunda ngesiqhema esilawulwako: Sebenza nesiQhema 7 no-8

ISIKHATHI:
30 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda ngesiQhema esiLawulwako.**
   a. Qinisekisa ukuthi abafundi bayazazi iinqhema zabo zokufunda.
   b. Hlalisa abafundi ngababili neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo sokuFunda, iincwadi zabo zemisebenzi neempensela.
   c. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 22.
2. **Funda yoke imisebenzi yeNcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda yangalelolanga.**
   Khumbuza abafundi ngokuthi bafanele benzeni ukuqedelela omunye nomunye umsebenzi.
3. **Bizela isiQhema 7 ekundleni yesiQhema sakho sokuFunda ngokuLawulwako.**
   a. Hlalisa isiqhema neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo sokuFunda.
   b. Biza umfundi ngamunye ukuzokufunda amatjhada.
   c. Biza umfundi ngamunye ukuzokuqedelela imisebenzi yokutjhugululela ekulumeni.
   d. Biza umfundi ngamunye ukuzokufunda amagama nofana indima yeveke edlulileko.
   e. Nowutha abafundi abatlhoga isekelo.
   f. Nowutha amatjhada afuna ukuhlanganiswa.
   g. Buyisela isiQhema 7 emadeskeni waso bese ubiza isiQhema 8.

EkuPheleni kweLanga: Fundela Phezulu

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
Iinset-jenziswa zikatitjhere siqu

- Sebenzisa iinsetjenziswa zakho: iiNcwadi eziKulu, iButhelelo leeNdatjana neeNcwadi zeeNdatjana zoke zilungile.
- Sebenzisa lesi sikhathi ukulingisa ubutjhelela nekariso ekufundeni.
- Lomsebenzi usiza abafundi ngokuthuthukisa ithando leendatjana nokufunda.
- Begodu kwakha ilwazimagama labo, ilwazi langaphambilini nememori yokusebenza. Woke la makghono aqakathekileko wokulalela.

UkuLalela nokuKhuluma: Cocisanani ngendatjana yokuFunda ngoKwabelana

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
IPhahla locucoca:

Lendatjana beyi-mayelana...

Ngiyithande lokha...

Ngifunde ukuthi...

1. **Lungiselela abafundi ukucocisana ngesiqhema.**
   a. Hlela abafundi ngeenqhema ezi-4.
   b. Nikela umfundi ngamunye 'isigojwana sokukhuluma nofana ilitjhe'.
   c. Itjho: Ungakhuluma kwaphela lokha uphethe 'isigojwana sokukhuluma/ ilitje'.
2. **Funda yoke imibuzo yokucocisana.**
   a. Khumbuza abafundi ngendatjana yokufunda ngokwabelana yeveke.
   b. Tlola iphahla lokucocisana ebhodini.
   c. Funda bewuhlathulule omunye nomunye umbuzo (isisizakuthoma umutjho).
   d. Tjela abafundi ukuthi elinye nelinye ilunga lesiqhema lifanele libe nedlhego yokuphendula umbuzo ngamunye.
   e. Khuthaza abafundi ukuthi bacabange ngeempendulo ezihlukahlukeneko.
3. **Yalela abafundi ukuthi bathome ngokucocisana.**
   a. Bawa abafundi abaphethe 'iingojwana zokukhuluma/amatje' bathome.
   b. Khambakhamba uzombazombe bese unikela ngesekelo elitlhogekako.
   c. Emizuzwini embalwa yokugcina, biza isiqhema sizokwabelana ngeependulo zaso.
4. **UkuziLungiselela komFundi**
   a. Tshwaya abafundi aba-3–4 bazokwenza iSethulo somLomo sangoMvulo.
   b. Tjela laba bafundi ukuthi balungise ini kwangoMvulo (Qala i-SL yehlelo lesifundo sangoMvulo)

AmatThada: Ukulawula amatjhada emagameni

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Lingisa indlela yokulawula amatjhada egameni elilandelako:** *bamaba*
   a. Tlola igama ebhodini.
   b. Khombisa abafundi ukuthi kwenzekani nawususa itjhada /m/. Usele ne: ba_aba
   c. Khombisa abafundi ukuthi kwenzekani nawungangezelela itjhada /b/. Wenza igama elitjha: bababa.
2. Biza abafundi abahlukahlukeneko ukuzokulawula amagama: babeba, bamema, baba.
3. **Jayeza abafundi ngemisebenzi yeNcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda yangeLesihlanu.**
   a. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 23.
   b. Biza umfundi ngamunye ukuzokusiza ukulingisa umsebenzi ngamunye.
   c. Lingisa ukuthi uwuqedelela njani omunye nomunye wemisebenzi etlolwe ebhodini.

Tjheja: Tjela abafundi ukuthi bazokwenza lemisebenzi nomlingani ngesikhathi sokuFunda ngesiQhema esiLawulwako.

Ukufunda ngokuhlanganyela: Yenza ukufunda kwangemuva

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
IbuThelelo lemiTlolo, ekhasini 67

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda kwangeMuva.**
   a. Khumbuza abafundi ngesihloko sendatjana: *UMasaka ufunda ukufunda*
   b. Hlathulula umsebenzi. Itjho: Namhlanje siyokukhuluma ngengcenye esiyithandako yendatjana.
2. **Lingisa umsebenzi ngalendlela:**
   a. Vala amehlo wakho bese wenze ngathi uyacabanga.
   b. Ithi: Akhe ngicabange – ngifanele nginitjele ingcenye engiyithandako yendatjana ngewami amagama.
   c. Vula amehlo bese utjela abafundi ngengcenye oyithandako yendatjana.
   d. Zama ukuthi ungakhethi ingcenye yendatjana esepepeneneni khulu esibonelweni sakho.
   e. Itjho lengcenye yendatjana ngelandelwano okungilo.
   f. Faka imininingwana eqakathekileko. njengamabizo wabalingisi.
3. **Yalela abafundi ukuthi baqedelele umsebenzi.**
   a. Tjela abafundi bavale amehlo wabo bese bacabanga ngengcenye abayithandako yendatjana.
   b. Itjho: Cabanga ngowakho umbono, ungakopi isibonelo sami.
   c. Okulandelako, tjela abafundi bavule amehlo wabo badlhegane ngokutjela abalingani babo ingcenye abayithandako yendatjana.
   d. Njengoba abafundi bakhuluma ngendatjana, khambakhamba uzombazombe bese unikela ngesekelo elifunekako.
   e. Ekugcineni kwesifundo, biza umfundi 1–2 ukuzokukhuluma ngengcenye yendatjana abayithandako etlasini.
4. **Vumela abafundi ukuthi babelane ngomsebenzi wabo.**
   a. Nikela abafundi imizuzu embalwa ukuthi bakhombise abalingani babo imisebenzi yabo.
   b. Biza umfundi ukuzokwabelana umsebenzi wakhe netlasi.

Umtlolo: Ukutlama nokulungisa

ISIKHATHI:
20 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
iNcwadi yoku-Sebenzela ye-DBE, ekhasini 47

Itlhatlha lokutlola:

Ibizo lami ngingu...

1. **Khumbuza abafundi ngomsebenzi wokutlola kanye neemfuneko.**
   a. Itjho: Namhlanjesi sizokuqedelela umsebenzi wethu wokutlola.
2. **Yethula ukwehlukanisa.**
   a. Khambakhamba uzombazombe ngekumbeni yokufundisa bese usiza abafundi abanobunzima.
   b. Nikela abafundi abakghonako ukukhuthaza okungezelelweko: Faka imininingwana emgwalweni wakho.
3. **Yalela abafundi ukufunda nokulungisa imitlolo yabo.**
   a. Itjho: Kwanjesi sikhathi sokufunda nokulungisa imitlolo yenu.
   b. Itjho: Khumbula ukuhlola ukuthi: lledere lokuthoma lebizo ligabhadlhela.
4. **Lokha isikhathi sisavuma, bawa abafundi ukuthi babelane ngemitlolo yabo.**
   a. Abafundi bangabelana imitlolo yabo nabalingani babo.
   b. Abafundi abambalwa bangabelana imitlolo yabo netlasi.

Ukufunda ngesiqhema esilawulwako: Sebenza nesiQhema 9 no-10

ISIKHATHI: 30 imizuzu

IINSET-JENZISWA: INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda ngesiQhema esiLawulwako.**
   a. Qinisekisa ukuthi abafundi bayazazi iinqhema zabo zokufunda.
   b. Hlalisa abafundi ngababili neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo sokuFunda, iincwadi zabo zemisebenzi neempensela.
   c. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 23.
2. **Funda yoke imisebenzi yeNcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda yangalelolanga.**
   Khumbuza abafundi ngokuthi bafanele benzeni ukuqedelela omunye nomunye umsebenzi.
3. **Bizela isiQhema 9 ekundleni yesiQhema sakho sokuFunda ngokuLawulwako.**
   a. Hlalisa isiqhema neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo sokuFunda.
   b. Biza umfundi ngamunye ukuzokufunda amatjhada.
   c. Biza umfundi ngamunye ukuzokuqedelela imisebenzi yokutjhugululela ekulumeni.
   d. Biza umfundi ngamunye ukuzokufunda amagama nofana indima yeveke edlulileko.
   e. Nowutha abafundi abatlhoga isekelo.
   f. Nowutha amatjhada afuna ukuhlanganiswa.
   g. Buyisela isiQhema 9 emadeskeni waso bese ubiza isiQhema 10.

EkuPheleni kweLanga: Fundela Phezulu

ISIKHATHI: 15 imizuzu

IINSET-JENZISWA: Iinset-jenziswa zikatitjhere siqu

- Sebenzisa iinsetjenziswa zakho: iiNcwadi eziKulu, iButhelelo leeNdatjana neeNcwadi zeeNdatjana zoke zilungile.
- Sebenzisa lesi sikhathi ukulingisa ubutjhelela nekariso ekufundeni.
- Lomsebenzi usiza abafundi ngokuthuthukisa ithando leendatjana nokufunda.
- Begodu kwakha ilwazimagama labo, ilwazi langaphambilini nememori yokusebenza. Woke la makghono aqakathekileko wokulalela.

UkuLalela nokuKhuluma: Yethula ummongo

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
Iinthombe nezinto zamambala zokukhangisa ummongo

INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Lungiselela ummongomkhangiso:** *Sicoca iindatjana*
2. **Buza imibuzo evulekileko ukukhuthaza ilwazi langaphambilini labafundi.**
   - *Ngubani onitjela iindatjana?*
   - *Unayo indatjana oyithandako? Lokha kunjalo ngiyiphi?*
   - *Yini okwenza umcocindatjana omuhle?*
3. **Yenza umebhe wengqondo usebenzise imibuzo neempendulo zabafundi.**
4. **Ngezelela iimpendulo zakho kumebhe wengqondo ukunabisa ilwazi labafundi.**
5. **Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 24.**
6. **Tjela abafundi bakhombe ukunothisa ilimi kommongo.**
   a. Fundela ukunothiswa kwelimi phezulu.
   b. Abafundi bakufunde nawe, nofana bakutjho emva kwakho: Ikomo ayibunyi boke ubulongwe..
7. **Cocisana nabafundi ngokunothisa ilimi.**
   a. Buza: Ningangitjela ukuthi lokhu kutjho ukuthini? Ningayifumana ipendulo yalokhu?
   b. Khuthaza abafundi ukwabelana ngemibono yabo.
   c. Nikela ihlathululo nofana ipendulo ngalendllela: Isitjhwesi sihlathulula bona nawucocela umuntu indaba, awutjemli koke ngesikhathi sinye. Sisisebenzisela bona kesinye isikhathi nasicoca indatjana, sigcina eminye imininingwana ukwenzela isikhathi esizako.

AmatThada: Fundisa itjhada elitjha

ISIKHATHI: 15 imizuzu

IINSET-JENZISWA: IKhadi le-Frieze: I

Iinthombe / zinto ezithoma nge-I

INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Yethula itjhada elitjha:** *I*
   a. Itjho itjhada u-x3.
   b. Khombisa abafundi iKhadi le-Frieze bese ubafundela itjhada u-x3.
   c. Tjela abafudi ukuthi balalele bese babuyelele itjhada.
2. **Itjho amagama athoma ngo nofana sebenzisa itjhada:** *I*
   a. Buza: Ngubani ongatjho igama elithoma ngo nofana asebenzise itjhada, *I*?
   b. Bawa abafundi ukuthi batjho iinsetjenziswa ozibutheleleko, isib. ibilibili, imali.
3. **Jayeza abafundi ngemisebenzi yeNcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda yangoMvulo.**
   a. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 26.
   b. Biza umfundi ngamunye ukuzokusiza ukulingisa umsebenzi ngamunye.
   c. Lingisa ukuthi uwuqedelela njani omunye nomunye wemisebenzi etlolwe ebhodini.

Tjheja: Tjela abafundi ukuthi bazokwenza lemisebenzi nomlingani ngesikhathi sokuFunda ngesiQhema esiLawulwako.

Umtlolo wesandla: Fundisa ngokwakhiwa kwamaledere amancani

ISIKHATHI: 15 imizuzu

IINSET-JENZISWA: ITjhadi lomTlolo weSandla

1. **Lungiselela abafundi umtlolo wesandla.**
   a. Itjho: Asithabululeni imino yethu ngokudengezelisa izandla zethu.
   b. Tjheja bewulungise ubujamo babafundi nokubamba kwabo ipensela.
2. **Khombisa abafundi ukuthi lakhiwa njani:** *I*
   a. Jama ufulathele abafundi.
   b. Yalela abafundi abatlola ngesincele ukubeka iinhloko zabo edeskeni.
   c. Sebenzisa isandla sakho sokudla ukwakha iledere: *I*
   d. Yalela abatlola ngesandla sokudla ukwakha igama nawe.
   e. Buyela nabafundi abatlola ngesincele.
3. **Yalela abafundi ukuzijayeza ukwakha:** *I*
   a. Tlola iledere emgogodlheni womlingani wakho, edeskeni, etjhwabatjhwabeni/esandeni.
4. **Yalela abafundi ukuzijayeza ukutlola:** *I*
   a. Itjho: Tlola iledere encwadini yakho yomsebenzi u-x3.
   b. Khambakhamba uzombazombe uhlole ukwakhiwa kweledere komunye nomunye umfundi.

Ukufunda ngokuhlanganyela: Yethula indatjana

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
IbuThelelo lemiTlolo, ikhasi elisiseThulo 79

1. **Yethula indatjana.**
   a. Itjho: Iveke le sizokufunda indatjana yesihloko, *Ibhedirudi ekulu*
   b. Itjho: *Kulendatjana sifunda mayelana nomlimi uBaloyi avuna imirorho yakhe. Uhlangana nebhedirudi emaphorodlha ahluleka kukuyikhipha ehlabathini ayedwa. Sifunda ngokuthi ekugcineni wayikhipha njani ibhedirudi emaphorodlha.*
   c. Buza: Kukhona okwaziko mayelana nalokhu?
   d. khombisa abafundi iinthombe zendatjana.
2. **Yakha ilwazi labafundi langaphambilini.**
   a. Yabelana bewuhlathulule ilwazi langaphambilini elivezwa yindatjana.
   b. Khombisa abafundi lapho indatjana yenzeka khona usebenzisa umebhe wendatjana.
   c. Buza: Ninemibuzo mayelana nalendatjana?
3. **Hlathulula iqhiga lokuzwisisa.**
   a. Itjho, leveke sizokufunda ngokuthi senza njani uku: Cabanga
   b. Hlathululela abafundi leliqhinga.

Ukufunda ngesiqhema esilawulwako: Sebenza nesiQhema 1 no-2

ISIKHATHI:
30 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda ngesiQhema esiLawulwako.**
   a. Qinisekisa ukuthi abafundi bayazazi iinqhema zabo zokufunda.
   b. Hlalisa abafundi ngababili neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo sokuFunda, iincwadi zabo zemisebenzi neempensela.
   c. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 26.
2. **Funda yoke imisebenzi yeNcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda yangalelolanga.**
   Khumbuza abafundi ngokuthi bafanele benzeni ukuqedelela omunye nomunye umsebenzi.
3. **Bizela isiQhema 1 ekundleni yesiQhema sakho sokuFunda ngokuLawulwako.**
   a. Hlalisa isiqhema neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo sokuFunda.
   b. Biza umfundi ngamunye ukuzokufunda amatjhada.
   c. Biza umfundi ngamunye ukuzokuqedelela imisebenzi yokutjhugululela ekulumeni.
   d. Biza umfundi ngamunye ukuzokufunda amagama nofana indima yeveke edlulileko.
   e. Nowutha abafundi abatlhoga isekelo.
   f. Nowutha amatjhada afuna ukuhlanganiswa.
   g. Buyisela isiQhema 1 emadeskeni waso bese ubiza isiQhema 2.

EkuPheleni kweLanga: Fundela Phezulu

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
Iinset-jenziswa zikatitjhere siqu

- Sebenzisa iinsetjenziswa zakho: iiNcwadi eziKulu, iButhelelo leeNdatjana neeNcwadi zeeNdatjana zoke zilungile.
- Sebenzisa lesi sikhathi ukulingisa ubutjhelela nekariso ekufundeni.
- Lomsebenzi usiza abafundi ngokuthuthukisa ithando leendatjana nokufunda.
- Begodu kwakha ilwazimagama labo, ilwazi langaphambilini nememori yokusebenza. Woke la makghono aqakathekileko wokulalela.

UkuLalela nokuKhuluma: Fundisa ilwazimagama

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
Ikarada lelwazi-magama, isithombe, izinto

INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Khumbuza abafundi ngommongo.**
   a. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo sokuFunda ekhasini 24.
   b. Funda nofana itjho ukunothiswa kwelimi godu.
   c. Khombisa abafundi irhelo lelwazimagama wommongo.
   d. Hlathulula ukuthi lamagama azosisiza ukuzwisisa nokukhuluma ngommongo.
   e. Bafundele irhelo lamagama.
2. **Sebanzisa i-KLTY ukufundisa ilwazimagama.**
   a. Fundisa ilwazimagama elilandelako:
      - *maporodlha: yikudlwana kunokujayelekileko.*
      - *ibhedirudi: umrorho oyindilinga, obovu omila ngaphasi kwehlabathi.*
      - *bambeka: ukungakwazi ukukhamba, nofana ukukhululeka njengonompopi abambeke endaweni encani.*
3. **Sebanzisa amaqhinga we-KLTY afaneleko kwelinye nelinye igama:**
   K: Khomba isithombe nofana into yamambala
   L: Lingisa okusuka egameni
   T: Tjela abafundi ihlathululo yegama
   Y: Yitjho igama elisemutjhweni

AmatThada: Fundisa bese ujayeze ukuvanganisa

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
IKhadi le-Frieze: l

INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Buyekeza itjhada elitjha:** *l*
   a. Itjho itjhada u-x3.
   b. Khombisa abafundi iKhadi le-Frieze bese ubafundela itjhada u-x3.
   c. Tjela abafudi ukuthi balalele bese babuyelele itjhada.
2. **Lingisa ikghono lokuvanganisa.**
   a. Tlola amatjhada alandelako ebhodini: *a, b, e, m, i, l*
   b. Khomba iledere ngalinye bese utjho itjhada.
   c. Vanganisa amanye wamaledere la ukwakha igama.
      - Isibonelo: l-i-l-a = lila
   d. Khomba iledere lokuthoma bese utjho itjhada, khonokho ulitlole phasi.
   e. Buyelela ikambiso le ngawo woke amatjhada asegameneli.
   f. Khonokho gijimisa umuno wakho ngaphasi kwegama, vanganisa amatjhada ndawonye njengoba uzabe uwugijimisa. Kokugcina, funda igama.
   g. Bizela abafundi abambalwa ebhodini ukuzokwakha wabo amagama.
3. **Jayeza abafundi ngemisebenzi yeNcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda yangeLesibili.**
   a. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 27.
   b. Biza umfundi ngamunye ukuzokusiza ukulingisa umsebenzi ngamunye.
   c. Lingisa ukuthi uwuqedelela njani omunye nomunye wemisebenzi etlolwe ebhodini.

Tjheja: Tjela abafundi ukuthi bazokwenza lemisebenzi nomlingani ngesikhathi sokuFunda ngesiQhema esiLawulwako.

Umtlolo wesandla: Fundisa ngokwakhiwa kwamaledere amakhulu

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
ITjhadi lomTlolo weSandla

1. **Lungiselela abafundi umtlolo wesandla.**
   a. Itjho: Asithabululeni imino yethu ngokugandelela izandla zethu sibumbe ifeyisi amahlandla ama-5, khonokho sizithabulule.
   b. Tjheja bewulungise ubujamo babafundi nokubamba kwabo ipensela.
2. **Khombisa abafundi ukuthi lakhiwa njani:** *L*
   a. Jama ufulathele abafundi.
   b. Yalela abafundi abatlola ngesincele ukubeka iinhloko zabo edeskeni.
   c. Sebenzisa isandla sakho sokudla ukwakha iledere: *L*
   d. Yalela abatlola ngesandla sokudla ukwakha igama nawe.
   e. Buyela nabafundi abatlola ngesincele.
3. **Yalela abafundi ukuzijayeza ukwakha:** *L*
   - Tlola iledere emgogodlheni womlingani wakho, edeskeni, etjhwabatjhwabeni/esandeni.
4. **Yalela abafundi ukuzijayeza ukutlola:** *L*
   a. Itjho: Tlola iledere encwadini yakho yomsebenzi u-x3.
   b. Khambakhamba uzombazombe uhlole ukwakhiwa kweledere komunye nomunye umfundi.

Ukufunda ngokuhlanganyela: Yenza ukuFunda kwangaPhambili

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
IbuThelelo lemiTlolo, ekhasini 81

1. **Hlalisela abafundi ukuFunda kwangaPhambili kuhle.**
   a. Biza abafundi ukuzokuhlala emadeni nofana phasi.
   b. Hlala phambi kwabafundi neButhelelo lemiTlolo.
   c. Qinisekisa ukuthi boke abafundi bayakghona ukubona incwadi.
   d. Khumbuza abafundi ngokuziphatha okulindeleko ngesikhathi sokuFunda ngoKwabelana. Isib. hlala uphambanise iinyawo, beka izandla zakho emathangeni, lalela kuhle, phendula lokha ubizwako, phakamisa isandla ukubuza umbuzo.
2. **Yenza ukuFunda kwangaPhambilini ngalendlela:**
   a. Itjho isihloko sendatjana: *Ibhedirudi ekulu*
   b. Hlathulula ikghono lokucabangela. Itjho: Lokha sicabangelako, sisebenzisa isihloko neenthombe ukuzama ukwenza ngamandla ukuvezabona indatjana izokuba mayelana nani.
   c. Khombisa abafundi iinthombe ekhasini elinye nelinye.
   d. Buza: Ucabanga ukuthi kwenzekani lapha?
   e. Buza: Ucabanga ukuthi iinthombezi zihlobana njani?

Ukufunda ngesiqhema esilawulwako: Sebenza nesiQhema 3 no-4

ISIKHATHI:
30 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda ngesiQhema esiLawulwako.**
   a. Qinisekisa ukuthi abafundi bayazazi iinqhema zabo zokufunda.
   b. Hlalisa abafundi ngababili neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo sokuFunda, iincwadi zabo zemisebenzi neempensela.
   c. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 27.
2. **Funda yoke imisebenzi yeNcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda yangalelolanga.**
   Khumbuza abafundi ngokuthi bafanele benzeni ukuqedelela omunye nomunye umsebenzi.
3. **Bizela isiQhema 3 ekundleni yesiQhema sakho sokuFunda ngokuLawulwako.**
   a. Hlalisa isiqhema neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo sokuFunda.
   b. Biza umfundi ngamunye ukuzokufunda amatjhada.
   c. Biza umfundi ngamunye ukuzokuqedelela imisebenzi yokutjhugululela ekulumeni.
   d. Biza umfundi ngamunye ukuzokufunda amagama nofana indima yeveke edlulileko.
   e. Nowutha abafundi abatlhoga isekelo.
   f. Nowutha amatjhada afuna ukuhlanganiswa.
   g. Buyisela isiQhema 3 emadeskeni waso bese ubiza isiQhema 4.

EkuPheleni kweLanga: Fundela Phezulu

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
Iinset-jenziswa zikatitjhere siqu

- Sebenzisa iinsetjenziswa zakho: iiNcwadi eziKulu, iButhelelo leeNdatjana neeNcwadi zeeNdatjana zoke zilungile.
- Sebenzisa lesi sikhathi ukulingisa ubutjhelela nekariso ekufundeni.
- Lomsebenzi usiza abafundi ngokuthuthukisa ithando leendatjana nokufunda.
- Begodu kwakha ilwazimagama labo, ilwazi langaphambilini nememori yokusebenza. Woke la makghono aqakathekileko wokulalela.

UkuLalela nokuKhuluma: Fundisa ilwazimagama bese ucoca ngesithombe sommongo

ISIKHATHI: 15 imizuzu

IINSET-JENZISWA: Ikarada lelwazi-magama, isithombe, izinto

INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Sebanzisa i-KLTY ukufundisa ilwazimagama.**
   a. Fundisa ilwazimagama elilandelako:
      - *lalela: Ukulalelisisa umuntu nakakhulumako.*
      - *ukucoca indatjana: Ukucocela phezulu iindatjana ukuze abanye abantu bakuzwe.*
      - *indatjana engasiliqiniso: lindatjana mbumbulu ezingasiliqiniso.*
   b. Sebanzisa amaqhinga we-KLTY afaneleko kwelinye nelinye igama.
2. **Yakha ilwazi labafundi langaphambilini.**
   a. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 28.
   b. Tjela abafundi ngelwazi elilandelako mayelana nesithombe:
      - *abantu kade bacoca iindatjana, isikhathi eside ngaphambi kobana kube neencwadi.*
      - *Abonobangela bokucoca iindatjana kuhlekisa, ukubafundisa iimfundo, ukuhlathulula izinto kanye nokuhlanganyela nabanye.*
      - *Ukucoca indatjana kucoca kususela ehloko, usebenzisa iphimbo lakho. Kuhlukile kunokufunda ngombana lokho kutlolwe phasi.*
3. **Coca ngesithombe.**
   a. Sebenzisa imibuzo elandelako ukucocisana ngesithombe ngalendlela:
      - Buza umbuzo wokuthoma.
      - Yalela abafundi ukuthi bacocisane ngombuzo nabalingani babo.
      - Biza abafundi abambalwa ukuzokwabelana ngeempendulo zabo.
      - Yakha ilwazi langaphambilini labafundi ngokulungisa ukungazwisisi kanye nangokwabelana ngelwazi eliphathelene nommongo.
      - Buyelela ikambiso le ngayo yoke imibuzo.
4. **Imibuzo:**
   a. Kubayini sicoca iindatjana?
   b. Mhlobo muphi weendatjana ozithandako?
   c. Kuhluke njani ukucoca iindatjana nokufunda iincwadi?

AmatThada: Fundisa bese ujayeza ukuhlukanisa

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
IKhadi le-Frieze: I

INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Buyekeza itjhada elitjha: /**
   a. Khombisa abafundi iKhadi le-Frieze bese ubawa abafundi abahlukahlukeneko ukuthi bafunde itjhada.
2. **Lingisa ikghono lokuhlukanisa.**
   a. Tlola amagama alandelako ebhodini: lala, lalela, lami.
   b. Hlukanisa igama lokuthoma.
   c. Khomba eledereni lokuthoma bese utjho itjhada.
   d. Buyelela ikambiso le ngawo woke amatjhada asegameneli.
   e. Khonokho, gijimisa umuno wakho ngaphasi kwegama bese uvanganisa amatjhada nawenza lokho.
   f. Bizela abafundi abambalwa ebhodini ukuzokwehlukanisa amanye amagama.
3. **Jayeza abafundi ngemisebenzi yeNcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda yangeLesithathu.**
   a. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 29.
   b. Biza umfundi ngamunye ukuzokusiza ukulingisa umsebenzi ngamunye.
   c. Lingisa ukuthi uwuqedelela njani omunye nomunye wemisebenzi etlolwe ebhodini.

Tjheja: Tjela abafundi ukuthi bazokwenza lemisebenzi nomlingani ngesikhathi sokuFunda ngesiQhema esiLawulwako.

Umtlolo wesandla: Jayeza umtlolo wesandla

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
ITjhadi lomTlolo weSandla

1. **Lungiselela abafundi umtlolo wesandla.**
   a. Itjho: Asithabululeni imino yethu ngokugobela imino yethu ngaphakathi nangaphandle.
   b. Tjheja bewulungise ubujamo babafundi nokubamba kwabo ipensela.
2. **Lingisa ukuthi litlolwa njani:** *I*
   a. Khombisa abafundi ukuthi litlolwa njani iledere elincani.
   b. Khonokho nawutlolako, hlathulula ubujamo bokuthoma, itjhuba elinqotjhiweko emaphethelweni wenye nenye inomboro.
   c. Tlola umuda wamaledere, lingisa ukuthi usitjhiya njani isikhala somuno munye hlangana namaledere.
   d. Buyelela ikambiso le yokulingisa ukuthi litlolwa njani: *L*
3. **Yalela abafundi ukuthi batlole eencwadini zabo zemisebenzi.**
   a. Yalela abafundi ukuthi batlole: umuda wamaledere amancani I
   b. Yalela abafundi ukuthi batlole: umuda wamagabhadlhela L
   c. Khambakhamba uzombazombe bese uhlole ukwakhiwa nobumaqalanga bamaledere bomfundi ngamunye.

Ukufunda ngokuhlanganyela: Yenza ukuFunda kokuThoma

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
IbuThelelo lemiTlolo, ekhasini 81

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda kokuThoma.**
   a. Hlalisa abafundi kuhle emadeni.
   b. Khumbuza abafundi ngokuziphatha okulindelekileko.
   c. Khumbuza abafundi ngesihloko sendatjana: *Ibhedirudi ekulu*
   d. Itjho: *Kulendatjana sifunda mayelana nomlimi uBaloyi avuna imirorho yakhe. Uhlangana nebhedirudi emaphorodlha ahluleka kukuyikhipha ehlabathini ayedwa. Sifunda ngokuthi ekugcineni wayikhipha njani ibhedirudi emaphorodlha.*
2. **Yenza ukuFunda kokuThoma ngalendlela:**
   a. Fundela elinye nelinye ikhasi lalendatjana phezulu, butjhelela nangokuzwalako.
   b. Khombisa abafundi iinthombe.
   c. Nakukghonekako jama bese uhlathululela abafundi.
   d. Khomba amagama welwazimagama ngendlela abekeke ngayo.
   e. Ekugcineni kwendatjana, buza imibuzo yokuFunda 1 ngalendlela:
      - Nqophisa umBuzo 1 nomBuzo 2 kumfundi ngamunye.
      - Nqophisa umBuzo 3 etlasini loke. Bawa abafundi. Ukucocisana nabalingani babo ngombuzo.
      - Biza abafundi abambalwa ukuzokwabelana ngeempendulo zabo.
   f. Khumbuza abafundi ngamaqhinga wokulalela.
      - Ithi, iveke le sifunda ngokuthi sicabangela njani: Cabanga
      - Buza abafundi: Vala amehlo wakho bese uzama ukucabanga into ethile kulendatjana. Ubonani?

Umtlolo: Lingisa umsebenzi kanye ne-KKL

ISIKHATHI:
20 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
Itlhatlha lokutlola:

Indatjana yami emnandi khulu yi...

1. **Yethula umnqopho we-KKL.**
   a. Ithi, iveke le sizokunqophisa ku: Ukusebenzisa igabhadlhela ekuthomeni komutjho.
   b. Tlola umutjho ebhodini: Umma ungicocela iindatjana.
   c. Khomba i-KKL: Iledere lokuthoma lomutjho ligabhadlhela.
2. **Yethula umsebenzi wokutlola.**
   a. Itjho: iVeke le sizoku: Gwala isithombe bese utlola umutjho owodwa.
   b. Itjho: Sizokugwala besitlole mayelana: Iindatjana zethu ezimnandi khulu.
3. **Hlathulula ipendulo yakho ngomlomo emsebenzini wokutlola ngesandla, ngaphambi kokutlola.**
   a. Itjho: Indatjana yami emnandi khulu yi...
4. **Lingisa umsebenzi ebhodini.**
   a. Gwala isithombe esirhabako esikhombisa: Indatjana yakho emnandi khulu.
   b. Khombisa abafundi ukuthi uqedelela njani itlhatlha lokutlola ngesandla.
   c. Khomba i-KKL: Iledere lokuthoma lomutjho ligabhadlhela.

Ukufunda ngesiqhema esilawulwako: Sebenza nesiQhema 5 no-6

ISIKHATHI:
30 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda ngesiQhema esiLawulwako.**
   a. Qinisekisa ukuthi abafundi bayazazi iinqhema zabo zokufunda.
   b. Hlalisa abafundi ngababili neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo sokuFunda, iincwadi zabo zemisebenzi neempensela.
   c. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 29.
2. **Funda yoke imisebenzi yeNcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda yangalelolanga.**
   Khumbuza abafundi ngokuthi bafanele benzeni ukuqedelela omunye nomunye umsebenzi.
3. **Bizela isiQhema 5 ekundleni yesiQhema sakho sokuFunda ngokuLawulwako.**
   a. Hlalisa isiqhema neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo sokuFunda.
   b. Biza umfundi ngamunye ukuzokufunda amatjhada.
   c. Biza umfundi ngamunye ukuzokuqedelela imisebenzi yokutjhugululela ekulumeni.
   d. Biza umfundi ngamunye ukuzokufunda amagama nofana indima yeveke edlulileko.
   e. Nowutha abafundi abatlhoga isekelo.
   f. Nowutha amatjhada afuna ukuhlanganiswa.
   g. Buyisela isiQhema 5 emadeskeni waso bese ubiza isiQhema 6.

EkuPheleni kweLanga: Fundela Phezulu

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
Iinset-jenziswa zikatitjhere siqu

- Sebenzisa iinsetjenziswa zakho: iiNcwadi eziKulu, iButhelelo leeNdatjana neeNcwadi zeeNdatjana zoke zilungile.
- Sebenzisa lesi sikhathi ukulingisa ubutjhelela nekariso ekufundeni.
- Lomsebenzi usiza abafundi ngokuthuthukisa ithando leendatjana nokufunda.
- Begodu kwakha ilwazimagama labo, ilwazi langaphambilini nememori yokusebenza. Woke la makghono aqakathekileko wokulalela.

AmatThada: Qedelela umsebenzi weNcwadi yokuSebenzela ye-DBE

ISIKHATHI: 15 imizuzu

IINSET-JENZISWA: IKhadi le-Frieze: I

iNcwadi yoku-Sebenzela ye-DBE

INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Buyekeza itjhada elitjha: /**
   a. Khombisa abafundi iKhadi le-Frieze bese ubawa abafundi abahlukahlukeneko ukuthi bafunde itjhada.
2. **Qedelela umsebenzi oseNcwadini yokuSebenzela ye-DBE.**
   a. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zokuSebenzela ze-DBE 1, ekhasini 66.
   b. Hlathululela abafundi umsebenzi.
   c. Yalela abafundi ukuthi baqedelele umsebenzi.
   d. Khonokho, abafundi nabasebenzako, khambakhamba uzombazombe bese unikela ngesekelo elitlhogekako.
3. **Jayeza abafundi ngemisebenzi yeNcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda yangeLesine.**
   a. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 30.
   b. Biza umfundi ngamunye ukuzokusiza ukulingisa umsebenzi ngamunye.
   c. Lingisa ukuthi uwuqedelela njani omunye nomunye wemisebenzi etlolwe ebhodini.

Tjheja: Tjela abafundi ukuthi bazokwenza lemisebenzi nomlingani ngesikhathi sokuFunda ngesiQhema esiLawulwako.

Umtlolo wesandla: Qedelela umsebenzi weNcwadi yokuSebenzela ye-DBE

ISIKHATHI: 15 imizuzu

IINSET-JENZISWA: ITjhadi lomTlolo weSandla

iNcwadi yoku-Sebenzela ye-DBE

1. **Lungiselela abafundi umtlolo wesandla.**
   a. Itjho: Asithabululeni imino yethu ngokwenza ngasuthi sidlala ipiyano.
   b. Tjheja bewulungise ubujamo babafundi nokubamba kwabo ipensela.
2. **Qedelela umsebanzi wokutlola ngesandla oseNcwadini yokuSebenzela ye-DBE.**
   a. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zokuSebenzela ze-DBE 1, ekhasini 68.
   b. Bahlathululele umsebenzi.
   c. Yalela abafundi ukuthi baqedelele umsebenzi.
   d. Khonokho, abafundi nabasebenzako, khambakhamba uzombazombe bese unikela ngesekelo elitlhogekako.

Ukufunda ngokuhlanganyela: Yenza ukuFunda kwesiBili

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
IbuThelelo lemiTlolo, ekhasini 81

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda kwesiBili.**
   a. Hlalisa abafundi kuhle emadeni.
   b. Khumbuza abafundi ngokuziphatha okulindelekileko.
   c. Khumbuza abafundi ngesihloko sendatjana: *Ibhedirudi ekulu*
   d. Khumbuza abafundi ngamaqhinga wokulalela.
      - Ithi, iveke le sifunda ngokuthi sicabangela njani: Cabanga
      - Ithi, khumbulani, sikhulumisene ngalokhu izolo, lokha nginibuzako: Vala amehlo wakho bese uzama ukucabanga into ethile kulendatjana. Ubonani?
2. **Yenza ukuFunda kwesiBili ngalendlela:**
   a. Fundela elinye nelinye ikhasi lalendatjana phezulu, butjhelela nangokuzwalako.
   b. Khombisa abafundi isithombe.
   c. Sebenzisa iimbonelo ezisekhasini lesingeniso ukulingisa amano wokukuzwisisa.
   d. Ekugcineni kwendatjana, buza imibuzo yokuFunda 2 ngalendlela:
      - Nqophisa umBuzo 1 nomBuzo 2 kumfundi ngamunye.
      - Nqophisa umBuzo 3 etlasini loke. Bawa abafundi. Ukucocisana nabalingani babo ngombuzo.
      - Biza abafundi abambalwa ukuzokwabelana ngeempendulo zabo.

Umtlolo: Ukuhlela nokutlama

ISIKHATHI:
20 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
Itlhatlha lokutlola:

Indatjana yami emnandi khulu yi...

1. **Yethula kabutjha umsebenzi wokutlola.**
   a. Itjho: Khumbula ukuthi iveke le sizokugwala bese sitlola mayelana: lindatjana zethu ezimnandi khulu.
2. **Yalela abafundi ukuthi bacabange ngemitlolo yabo.**
   a. Itjho: Vala amehlo bese ucabanga ngokuthi uzoliphendula njani itlhatlha lokutlola.
   b. Itjho: Yabelana ngombono wakho nomlingani wakho.
   c. Cabanga ngokungeneleleko bese utlola amagama asebenzako ebhodini, Isib. limfarigana ezintathu, isikhukhukazi esincani, esibovu, njll.
3. **Yalela abafundi ukuthi bathome ukutlola eencwadini zabo zomsebenzi.**
   a. Itjho: Kwanjesi gwala bese utlola phasi imibono yakho.
   b. Khumbuza abafundi nge-KKL: lledere lokuthoma lomutjho ligabhadlhela.
4. **Khambakhamba uzombazombe ikumba yokufundela ukusiza umfundi ngamunye.**
   a. Bawa abafundi bakutjele imibono yabo.
   b. Siza abafundi abanobunzima bokuthoma umsebenzi wokutlola.

Ukufunda ngesiqhema esilawulwako: Sebenza nesiQhema 7 no-8

ISIKHATHI: 15 imizuzu

IINSET-JENZISWA: INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda ngesiQhema esiLawulwako.**
   a. Qinisekisa ukuthi abafundi bayazazi iinqhema zabo zokufunda.
   b. Hlalisa abafundi ngababili neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo sokuFunda, iincwadi zabo zemisebenzi neempensela.
   c. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 30.
2. **Funda yoke imisebenzi yeNcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda yangalelolanga.**
   Khumbuza abafundi ngokuthi bafanele benzeni ukuqedelela omunye nomunye umsebenzi.
3. **Bizela isiQhema 7 ekundleni yesiQhema sakho sokuFunda ngokuLawulwako.**
   a. Hlalisa isiqhema neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo sokuFunda.
   b. Biza umfundi ngamunye ukuzokufunda amatjhada.
   c. Biza umfundi ngamunye ukuzokuqedelela imisebenzi yokutjhugululela ekulumeni.
   d. Biza umfundi ngamunye ukuzokufunda amagama nofana indima yeveke edlulileko.
   e. Nowutha abafundi abatlhoga isekelo.
   f. Nowutha amatjhada afuna ukuhlanganiswa.
   g. Buyisela isiQhema 7 emadeskeni waso bese ubiza isiQhema 8.

EkuPheleni kweLanga: Fundela Phezulu

ISIKHATHI: 15 imizuzu

IINSET-JENZISWA: Iinset-jenziswa zikatitjhere siqu

- Sebenzisa iinsetjenziswa zakho: iiNcwadi eziKulu, iButhelelo leeNdatjana neeNcwadi zeeNdatjana zoke zilungile.
- Sebenzisa lesi sikhathi ukulingisa ubutjhelela nekariso ekufundeni.
- Lomsebenzi usiza abafundi ngokuthuthukisa ithando leendatjana nokufunda.
- Begodu kwakha ilwazimagama labo, ilwazi langaphambilini nememori yokusebenza. Woke la makghono aqakathekileko wokulalela.

UkuLalela nokuKhuluma:

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
IPhahla locucoca:

Lendatjana beyi-mayelana...

Ngimthandile umlingisi... ngoba...

Ngifunde ukuthi...

1. **Lungiselela abafundi ukucocisana ngesiqhema.**
   a. Hlela abafundi ngeenqhema ezi-4.
   b. Nikela umfundi ngamunye 'isigojwana sokukhuluma nofana ilitjhe'.
   c. Itjho: Ungakhuluma kwaphela lokha uphethe 'isigojwana sokukhuluma/ ilitje'.
2. **Funda yoke imibuzo yokucocisana.**
   a. Khumbuza abafundi ngendatjana yokufunda ngokwabelana yeveke.
   b. Tlola iphahla lokucocisana ebhodini.
   c. Funda bewuhlathulule omunye nomunye umbuzo (isisizakuthoma umutjho).
   d. Tjela abafundi ukuthi elinye nelinye ilunga lesiqhema lifanele libe nedlhego yokuphendula umbuzo ngamunye.
   e. Khuthaza abafundi ukuthi bacabange ngeempendulo ezihlukahlukeneko.
3. **Yalela abafundi ukuthi bathome ngokucocisana.**
   a. Bawa abafundi abaphethe 'iingojwana zokukhuluma/amatje' bathome.
   b. Khambakhamba uzombazombe bese unikela ngesekelo elitlhogekako.
   c. Emizuzwini embalwa yokugcina, biza isiqhema sizokwabelana ngeependulo zaso.
4. **UkuziLungiselela komFundi**
   a. Tshwaya abafundi aba-3–4 bazokwenza iSethulo somLomo sangoMvulo.
   b. Tjela laba bafundi ukuthi balungise ini kwangoMvulo (Qala i-SL yehlelo lesifundo sangoMvulo)

AmatThada: Ukulawula amatjhada emagameni

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Lingisa indlela yokulawula amatjhada egameni elilandelako:** *lila*
   a. Tlola igama ebhodini.
   b. Khombisa abafundi ukuthi kwenzekani nawususa itjhada /i/. Usele ne: l_la
   c. Khombisa abafundi ukuthi kwenzekani nawungangezelela itjhada /a/. Wenza igama elitjha: lala.
2. Biza abafundi abahlukahlukeneko ukuzokulawula amagama: bila, leli, bala.
3. **Jayeza abafundi ngemisebenzi yeNcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda yangeLesihlanu.**
   a. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 31.
   b. Biza umfundi ngamunye ukuzokusiza ukulingisa umsebenzi ngamunye.
   c. Lingisa ukuthi uwuqedelela njani omunye nomunye wemisebenzi etlolwe ebhodini.

Tjheja: Tjela abafundi ukuthi bazokwenza lemisebenzi nomlingani ngesikhathi sokuFunda ngesiQhema esiLawulwako.

Ukufunda ngokuhlanganyela: Yenza ukufunda kwangemuva

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
IbuThelelo lemiTlolo, ekhasini 81

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda kwangeMuva.**
   a. Khumbuza abafundi ngesihloko sendatjana: *Ibhedirudi ekulu*
   b. Hlathulula umsebenzi. Itjho: Namhlanje siyokulingisa lendatjana ngeenqhema.
2. **Lingisa umsebenzi ngalendlela:**
   a. Itjho: Lokha silingisa indatjana sifanele sizame uku:
      - Khumbula ukuthi umlingisi wethu wenzani begodu uthini
      - Khuluma bewenze njengomlingisi wethu
      - Sebenzisa amanye wamagama afana newomlingisi wethu
   b. Kafitjhazana khombisa abafundi ukuthi bewuzokwenza njani njengomunye wabalingisi bethu.
   c. Zama ungakhethi umlingisi omkhulu njengesibonelo sakho.
3. **Yalela abafundi ukuthi baqedelele umsebenzi.**
   a. Bala ukuthi bangaki abalingisi abasendatjaneni.
   b. Hlukanisa itlasi ngeenqhema zaleso sibalo. Njengokuthi, nange kunabalingisi aba-5, hlukanisa itlasi ngeenqhema ezi-5.
   c. Nikela omunye nomunye umfundi esiqhemeni umlingisi.
   d. Isa itlasi ngaphandle nofana ekundleni ebanzi evulekileko.
   e. Tjela iinqhema zilingise okuvela endatjaneni. Kufanele zi:
      - Khumbula ukuthi umlingisi wabo wenzani begodu uthini
      - Khuluma bewenze njengomlingisi wabo
      - Sebenzisa amanye wamagama afana newomlingisi wabo
   f. Njengoba abafundi balingisa okuvela endatjaneni, khambakhamba uzombazombe bese unikela ngesekelo elitlhogekako.
4. **Vumela abafundi ukuthi babelane ngomsebenzi wabo.**
   a. Nikela abafundi imizuzu embalwa ukuthi bakhombise abalingani babo imisebenzi yabo.
   b. Biza umfundi ukuzokwabelana umsebenzi wakhe netlasi.

Umtlolo: Ukutlama nokulungisa

ISIKHATHI:
20 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
Itlhatlha lokutlola:

Indatjana yami emnandi khulu yi...

1. **Khumbuza abafundi ngomsebenzi wokutlola kanye neemfuneko.**
   a. Itjho: Namhlanjesi sizokuqedelela umsebenzi wethu wokutlola.
2. **Yethula ukwehlukanisa.**
   a. Khambakhamba uzombazombe ngekumbeni yokufundisa bese usiza abafundi abanobunzima.
   b. Nikela abafundi abakghonako ukukhuthaza okungezelelweko: Faka ilebula emgwalweni wakho.
3. **Yalela abafundi ukufunda nokulungisa imitlolo yabo.**
   a. Itjho: Kwanjesi sikhathi sokufunda nokulungisa imitlolo yenu.
   b. Itjho: Khumbula ukuhlola ukuthi: lledere lokuthoma lomutjho ligabhadlhela.
4. **Lokha isikhathi sisavuma, bawa abafundi ukuthi babelane ngemitlolo yabo.**
   a. Abafundi bangabelana imitlolo yabo nabalingani babo.
   b. Abafundi abambalwa bangabelana imitlolo yabo netlasi.

Ukufunda ngesiqhema esilawulwako: Sebenza nesiQhema 9 no-10

ISIKHATHI:
30 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda ngesiQhema esiLawulwako.**
   a. Qinisekisa ukuthi abafundi bayazazi iinqhema zabo zokufunda.
   b. Hlalisa abafundi ngababili neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo sokuFunda, iincwadi zabo zemisebenzi neempensela.
   c. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 31.
2. **Funda yoke imisebenzi yeNcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda yangalelolanga.**
   Khumbuza abafundi ngokuthi bafanele benzeni ukuqedelela omunye nomunye umsebenzi.
3. **Bizela isiQhema 9 ekundleni yesiQhema sakho sokuFunda ngokuLawulwako.**
   a. Hlalisa isiqhema neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo sokuFunda.
   b. Biza umfundi ngamunye ukuzokufunda amatjhada.
   c. Biza umfundi ngamunye ukuzokuqedelela imisebenzi yokutjhugululela ekulumeni.
   d. Biza umfundi ngamunye ukuzokufunda amagama nofana indima yeveke edlulileko.
   e. Nowutha abafundi abatlhoga isekelo.
   f. Nowutha amatjhada afuna ukuhlanganiswa.
   g. Buyisela isiQhema 9 emadeskeni waso bese ubiza isiQhema 10.

EkuPheleni kweLanga: Fundela Phezulu

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
Iinset-jenziswa zikatitjhere siqu

- Sebenzisa iinsetjenziswa zakho: iiNcwadi eziKulu, iButhelelo leeNdatjana neeNcwadi zeeNdatjana zoke zilungile.
- Sebenzisa lesi sikhathi ukulingisa ubutjhelela nekariso ekufundeni.
- Lomsebenzi usiza abafundi ngokuthuthukisa ithando leendatjana nokufunda.
- Begodu kwakha ilwazimagama labo, ilwazi langaphambilini nememori yokusebenza. Woke la makghono aqakathekileko wokulalela.

UkuLalela nokuKhuluma: Izethulo Zomlomo

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
Akutlhogeki iinset-jenziswa

1. **Hlalisa abafundi bakwazi ukubukela abangani babo nabenza izethulo zomlomo.**
2. **Khumbuza abafundi ngomsebenzi olandelako: Yabelana ngeendaba zomuntu siqu**
   a. Sitjele ukuthi iindaba zakho zimayelana nani. Itjho:
      - Namhlanje ngizonitjela mayelana...
      - Khonokho yabelana ngeendaba zakho.
      - Sitjele ukuthi yini okwenzekileko ngelandelwano elifaneleko.
      - Sitjele ngamaphuzu aqakathekileko weendaba zakho.
      - Swapelisa ngokusitjela ukuthi iindabo zakho zikwenze waphatheka njani.
3. **Khumbuza abafundi ngamakghono ezethulo ezilandelako:**
   a. Lokha wabelana ngeendaba zakho khumbula uku:
      - Sitjela ukuthi iindaba zakho zimayelana nani
      - Sitjele ukuthi zenzeke nini
      - Sitjele ukuthi zenzeke kubani
      - Itjho imitjho yakho ngelandelwano elifaneleko
      - Itjho izinto kanye – ungalokhu uzibuyelela
      - Khuluma ngelizwi eliphezulu, elizwakalako
4. **Biza abafundi abakhethiweko ngamunye ngamunye bona benze izethulo zabo.**
   a. Akha ukuzethemba komunye nomunye umfundi ngokubathokoza ngezethulo zabo nangokubanikela umbiko omuhle obuyako.
   b. Ekugcineni kwesifundo, nikela itlasi umbiko othileko obuyako ukwenza ngcono izethulo zabo. Isibonelo: Ngitlhagile ukuzwa abanye benu. Ngibawa nilinge ukuphakamisa amaphimbo wenu ezwakale-sifuna ukuzwa lokho okutjhoko.

AmatThada: Buyekeza woke amatjhada afundiswe kuThemu 1

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
IThemu 1 Amakhadi wamaTjhada we-Frieze

INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Hlalisa kuhle abafundi emadeni nofana phasi phambi kwakho.**
   a. Tjela abafundi balalele amabizo wabo.
   b. Khonokho nawubiza ibizo lomfundi, bafanele bafunde itjhada ekhadini le-frieze.
   c. Biza ibizo lomunye umfundi. Lomfundi ufanele atjho igama elithoma nofana elisebenzisa itjhadelo.
   d. Yenza lokhu msinyana kwamambala. Yenza lokhu kube njengomdlalo omnandi kodwana utjheja abafundi abanobunzima.
   e. Nange umfundi enza ubutjhapha, ithi 'Lalela kuhle' bese utjho itjhada.
2. **Jayeza abafundi ngemisebenzi yeNcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda yangoMvulo.**
   a. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 32.
   b. Biza umfundi ngamunye ukuzokusiza ukulingisa umsebenzi ngamunye.
   c. Lingisa ukuthi uwuqedelela njani omunye nomunye wemisebenzi etlolwe ebhodini.

Tjheja: Tjela abafundi ukuthi bazokwenza lemisebenzi nomlingani ngesikhathi sokuFunda ngesiQhema esiLawulwako.

Umtlolo wesandla: Buyekeza woke amaledere afundiswe kuThemu 1

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
Incwadi Yokuhlola

1. **Lungiselela abafundi umtlolo wesandla.**
   a. Itjho: Asithabululeni imino yethu ngokudengezelisa izandla zethu.
   b. Tjheja bewulungise ubujamo babafundi nokubamba kwabo ipensela.
2. **Lingisa ukwakhiwa kwawo woke amaledere amancani afundiswe kuThemu 1.**
   a. Tlola ngelinye nelinye iledere elincani ebhodini.
   b. Njengoba utlola, hlathulula ihlangothi lokuthoma, itjhuba elinqotjhiweko nalapho kuphelelwa khona.
   c. Tjela abafundi ukuthi batlole umuda welinye nelinye iledere eencwadini zabo zomsebenzi, batjhiye isikhala esimumuno, phakathi kwelinye nelinye iledere.
   d. Tjela abafundi baqinisekise ukuthi bayakwazi ukwakha iledere elinye nelinye ngefanelo.
3. **Hlola indlela abafundi abakha ngayo amaledere amancani.**
   a. Khonokho abafundi nabatlolako khambakhamba, uzombeleze bese uhlola indlela abakha ngayo amaledere.
   b. Nikela isekelo elitlhogekako.
   c. Tjheja abafundi abasenobunzima bokutlola amaledere ngefanelo.

Ukufunda ngokuhlanganyela: Yethula indatjana

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
IbuThelelo lemiTlolo, ikhasi elisiseThulo 93

1. **Yethula indatjana.**
   a. Itjho: Iveke le sizokufunda indatjana yesihloko, *Kungani illama ihlala phezulu*
   b. Itjho: *Ama-llama ziinlwana ezivela eSewula Amerika. Abantu bafuyela ama-llama ibisi noboya bawo. Indatjana le mtlondabuko mayelana nama-llama ebekahlala eeNtabeni ze-Andes esikhathini sakade, nokuthi bekasiza bunjani abantu ekade bahlala eduze nawo.*
   c. Buza: Kukhona okwaziko mayelana nalokhu?
   d. khombisa abafundi iinthombe zendatjana.
2. **Yakha ilwazi labafundi langaphambilini.**
   a. Yabelana bewuhlathulule ilwazi langaphambilini elivezwa yindatjana.
   b. Khombisa abafundi lapho indatjana yenzeka khona usebenzisa umebhe wendatjana.
   c. Buza: Ninemibuzo mayelana nalendatjana?
3. **Hlathulula iqhiga lokuzwisisa.**
   a. Itjho, leveke sizokufunda ngokuthi senza njani uku: Yelela ukuzwisisa
   b. Hlathululela abafundi leliqhinga.

Ukufunda ngesiqhema esilawulwako: Sebenza nesiQhema 1 no-2

ISIKHATHI:
30 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda ngesiQhema esiLawulwako.**
   a. Qinisekisa ukuthi abafundi bayazazi iinqhema zabo zokufunda.
   b. Hlalisa abafundi ngababili neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo sokuFunda, iincwadi zabo zemisebenzi neempensela.
   c. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 32.
2. **Funda yoke imisebenzi yeNcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda yangalelolanga.**
   Khumbuza abafundi ngokuthi bafanele benzeni ukuqedelela omunye nomunye umsebenzi.
3. **Bizela isiQhema 1 ekundleni yesiQhema sakho sokuFunda ngokuLawulwako.**
   a. Hlalisa isiqhema neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo sokuFunda.
   b. Biza umfundi ngamunye ukuzokufunda amatjhada.
   c. Biza umfundi ngamunye ukuzokuqedelela imisebenzi yokutjhugululela ekulumeni.
   d. Biza umfundi ngamunye ukuzokufunda amagama nofana indima yeveke edlulileko.
   e. Nowutha abafundi abatlhoga isekelo.
   f. Nowutha amatjhada afuna ukuhlanganiswa.
   g. Buyisela isiQhema 1 emadeskeni waso bese ubiza isiQhema 2.

EkuPheleni kweLanga: Fundela Phezulu

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
Iinset-jenziswa zikatitjhere siqu

- Sebenzisa iinsetjenziswa zakho: iiNcwadi eziKulu, iButhelelo leeNdatjana neeNcwadi zeeNdatjana zoke zilungile.
- Sebenzisa lesi sikhathi ukulingisa ubutjhelela nekariso ekufundeni.
- Lomsebenzi usiza abafundi ngokuthuthukisa ithando leendatjana nokufunda.
- Begodu kwakha ilwazimagama labo, ilwazi langaphambilini nememori yokusebenza. Woke la makghono aqakathekileko wokulalela.

UkuLalela nokuKhuluma: Fundisa ilwazimagama

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
Ikarada lelwazi-magama, isithombe, izinto

INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Khumbuza abafundi ngommongo.**
   a. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 24.
   b. Funda nofana itjho ukunothiswa kwelimi godu.
   c. Khombisa abafundi irhelo lelwazimagama wommongo.
   d. Hlathulula ukuthi lamagama azosisiza ukuzwisisa nokukhuluma ngommongo.
   e. Bafundele irhelo lamagama.
2. **Sebanzisa i-KLTY ukufundisa ilwazimagama.**
   a. Fundisa ilwazimagama elilandelako:
      - *i-llama: isilwanyana seSewula Amerika abantu abasisebenzisela ukuthwala izinto noboya baso obufotjhofotjho.*
      - *iSewula Amerika: inarhakazi buvundla nelwandlekazi e-Afrika eneenarha ezinengi, amahlathi aminyeneko neentaba.*
      - *phakeme: phezulu, kude nephasi.*
3. **Sebanzisa amaqhinga we-KLTY afaneleko kwelinye nelinye igama:**
   K: Khomba isithombe nofana into yamambala
   L: Lingisa okusuka egameni
   T: Tjela abafundi ihlathululo yegama
   Y: Yitjho igama elisemutjhweni

AmatThada: Hlela amagama ngetjhebiswa lamatjhada

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Tlola itjhada lokuthoma nofana lokugcina lamagama angakukholomu ebhodini ngalendlela:**

ba-	-ami	-ila	-ala

   a. Fundela abafundi elinye nelinye itjhada elitjhebisanako.
   b. Bawa umfundi ngamunye ukuthi acabange ngamagama wamatjhada atjhebisanako.
   c. Khonokho umfundi nakatjho igama, mbuze ukuthi litjhebisana nawaphi bese utlola amagama ngakukholomu ngalendlela:

ba-	-ami	-ila	-ala
baba eba abeba	bami babami lami	lila mila	lala bala

   d. Nange abafundi benza ubutjhapha balungise.

2. **Jayeza abafundi ngemisebenzi yeNcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda yangeLesibili.**
   a. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 33.
   b. Biza umfundi ngamunye ukuzokusiza ukulingisa umsebenzi ngamunye.
   c. Lingisa ukuthi uwuqedelela njani omunye nomunye wemisebenzi etlolwe ebhodini.

Tjheja: Tjela abafundi ukuthi bazokwenza lemisebenzi nomlingani ngesikhathi sokuFunda ngesiQhema esiLawulwako.

Umtlolo wesandla: Buyekeza woke amaledere afundiswe kuThemu 1

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
Incwadi Yokuhlola

1. **Lungiselela abafundi umtlolo wesandla.**
   a. Itjho: Asithabululeni imino yethu ngokugobela imino yethu ngaphakathi nangaphandle.
   b. Tjheja bewulungise ubujamo babafundi nokubamba kwabo ipensela.
2. **Lingisa ukwakhiwa kwawo woke amaledere amakhulu afundiswe kuThemu 1.**
   a. Tlola ngelinye nelinye iledere elikhulu ebhodini.
   b. Njengoba utlola, hlathulula ihlangothi lokuthoma, itjhuba elinqotjhiweko nalapho kuphelelwa khona.
   c. Tjela abafundi ukuthi batlole umuda welinye nelinye iledere eencwadini zabo zomsebenzi, batjhiye isikhala esimumuno, phakathi kwelinye nelinye iledere.
   d. Tjela abafundi baqinisekise ukuthi bayakwazi ukwakha iledere elinye nelinye ngefanelo.
3. **Hlola indlela abafundi abakha ngayo amaledere amakhulu.**
   a. Khonokho abafundi nabatlolako khambakhamba, uzombeleze bese uhlola indlela abakha ngayo amaledere.
   b. Nikela isekelo elitlhogekako.
   c. Tjheja abafundi abasenobunzima bokutlola amaledere ngefanelo.

Ukufunda ngokuhlanganyela: Yenza ukuFunda kwangaPhambili

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
IbuThelelo lemiTlolo, ekhasini 95

1. **Hlalisela abafundi ukuFunda kwangaPhambili kuhle.**
   a. Biza abafundi ukuzokuhlala emadeni nofana phasi.
   b. Hlala phambi kwabafundi neButhelelo lemiTlolo.
   c. Qinisekisa ukuthi boke abafundi bayakghona ukubona incwadi.
   d. Khumbuza abafundi ngokuziphatha okulindeleko ngesikhathi sokuFunda ngoKwabelana. Isib. hlala uphambanise iinyawo, beka izandla zakho emathangeni, lalela kuhle, phendula lokha ubizwako, phakamisa isandla ukubuza umbuzo.
2. **Yenza ukuFunda kwangaPhambilini ngalendlela:**
   a. Itjho isihloko sendatjana: *Kungani illama ihlala phezulu*
   b. Hlathulula ikghono lokucabangela. Itjho: Lokha sicabangelako, sisebenzisa isihloko neenthombe ukuzama ukwenza ngamandla ukuvezabona indatjana izokuba mayelana nani.
   c. Khombisa abafundi iinthombe ekhasini elinye nelinye.
   d. Buza: Ucabanga ukuthi kwenzekani lapha?
   e. Buza: Ucabanga ukuthi iinthombezi zihlobana njani?

Ukufunda ngesiqhema esilawulwako: Sebenza nesiQhema 3 no-4

ISIKHATHI:
30 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda ngesiQhema esiLawulwako.**
   a. Qinisekisa ukuthi abafundi bayazazi iinqhema zabo zokufunda.
   b. Hlalisa abafundi ngababili neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo sokuFunda, iincwadi zabo zemisebenzi neempensela.
   c. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 33.
2. **Funda yoke imisebenzi yeNcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda yangalelolanga.**
   Khumbuza abafundi ngokuthi bafanele benzeni ukuqedelela omunye nomunye umsebenzi.
3. **Bizela isiQhema 3 ekundleni yesiQhema sakho sokuFunda ngokuLawulwako.**
   a. Hlalisa isiqhema neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo sokuFunda.
   b. Biza umfundi ngamunye ukuzokufunda amatjhada.
   c. Biza umfundi ngamunye ukuzokuqedelela imisebenzi yokutjhugululela ekulumeni.
   d. Biza umfundi ngamunye ukuzokufunda amagama nofana indima yeveke edlulileko.
   e. Nowutha abafundi abatlhoga isekelo.
   f. Nowutha amatjhada afuna ukuhlanganiswa.
   g. Buyisela isiQhema 3 emadeskeni waso bese ubiza isiQhema 4.

EkuPheleni kweLanga: Fundela Phezulu

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
Iinset-jenziswa zikatitjhere siqu

- Sebenzisa iinsetjenziswa zakho: iiNcwadi eziKulu, iButhelelo leeNdatjana neeNcwadi zeeNdatjana zoke zilungile.
- Sebenzisa lesi sikhathi ukulingisa ubutjhelela nekariso ekufundeni.
- Lomsebenzi usiza abafundi ngokuthuthukisa ithando leendatjana nokufunda.
- Begodu kwakha ilwazimagama labo, ilwazi langaphambilini nememori yokusebenza. Woke la makghono aqakathekileko wokulalela.

UkuLalela nokuKhuluma: Ukucoca indatjana ngokuzitlamela

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Lungiselela abafundi ukucoca ngeendatjana abazakhele zona.**
   a. Hlela abafundi ngeenqhema ezi-4.
   b. Tjela abafundi bona bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo ekhasini 34.
2. **Yalela abafundi bona baqale esithombeni.**
   a. Buza: Ubona ini esithombeni?
3. **Tjela abafundi bona omunye nomunye kumele enze indatjana ngesithombe.**
4. **Tjela abafundi bona bazakhe njani iindatjana zabo: Itjho:**
   a. Nikela omunye nomunye umlingisi endatjaneni yakho ibizo.
   b. Yitjho bona indatjana yenzeka kuphi.
   c. Indatjana yakho kumele ibe nesingeniso, umzimba nesiphetho.
   d. Isithombe lesi sikhombisa kwaphela ingcenye yendatjana.
      - Isithombe singakhombisa isingeniso sendatjana yakho.
      - Isithombe singakhombisa umzimba wendatjana yakho.
      - Isithombe singakhombisa isiphetho sendatjana yakho.
   e. Ungathoma indatjana yakho ngokuthi:
      a. Bekungemva kwelanga...
      b. Umma wabuza u___ ngelanga lakhe esikolweni begodu...
5. **Layela abafundi bona baqedelele umsebenzi.**
   a. Nikela abafundi imizuzu embalwa bona bacabange ngendatjana yabo buthule.
   b. Khonokho, layela abafundi bona badlhegane ngokwethulela isiqhema iindatjana zabo. Ungazifumana uthanda ukusebenzisa 'iingojwana/amatjana wokukhuluma'.
   c. Ngesikhathi abafundi bakhuluma, khambakhamba uzombazombe ulalele.
6. **Phetha isifundo ngendlela elandelako:**
   a. Biza umfundi oyedwa azokwabelana ngendatjana yakhe netlasi namkha bawa 1–2 abafundi.
      - Buza: Indatjana ka-X beyimanqophana nani?
      - Buza: Yini oyithandileko ngayo?
   b. Nikela itlasi imibiko ebuyako evamileko ukwenza ncono iindatjana zabo. Isibonelo: Ngokuvamileko, ekuthomeni kwendatjana, siyatjho lapha indatjana yenzeka khona nokobana bobani abalingisi. Esikhathini esizako, zama ukufaka ilwazeli eendatjaneni zakho.

AmatThada: Ukulawula amatjhada emagameni

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Lingisa indlela yokulawula amatjhada egameni elilandelako:** *bala*
   a. Tlola igama ebhodini.
   b. Khombisa abafundi ukuthi kwenzekani nawususa itjhada /b/. Usele ne: -ala
   c. Khombisa abafundi ukuthi kwenzekani nawungangezelela itjhada /l/. Wenza igama elitjha: lala.
2. **Biza abafundi abahlukahlukeneko ukuzokulawula amagama:** *leli, bila, baba.*
3. **Jayeza abafundi ngemisebenzi yeNcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda yangeLesithathu.**
   a. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 35.
   b. Biza umfundi ngamunye ukuzokusiza ukulingisa umsebenzi ngamunye.
   c. Lingisa ukuthi uwuqedelela njani omunye nomunye wemisebenzi etlolwe ebhodini.

Tjheja: Tjela abafundi ukuthi bazokwenza lemisebenzi nomlingani ngesikhathi sokuFunda ngesiQhema esiLawulwako.

Umtlolo wesandla: Buyekeza amaphetheni

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
Incwadi Yokuhlola

1. **Lungiselela abafundi umtlolo wesandla.**
   a. Itjho: Asithabululeni imino yethu ngokugobela imino yethu ngaphakathi nangaphandle.
   b. Tjheja bewulungise ubujamo babafundi nokubamba kwabo ipensela.
2. **Gwala amaphetheni alandelako ebhodini:**

   a. Yalela abafundi bona bakopululele amaphetheni eencwadini zabo zemisebenzi.
   b. Bafanele benzele iphetheni ekugcineni kwekhasi.
3. **Hlola ikghono labafundi ukukopulula amaphetheni.**
   a. Khonokho abafundi nabatlolako khambakhamba uzombeleze bese utjheje abafundi abanobunzima:
      - Ukukopulula amaphetheni ngendlela enembako
      - Bagcine izinto zephetheni ziyiltjhoizi elinganako
      - Ukuqeda amaphetheni ngesikhathi esibekiweko

Ukufunda ngokuhlanganyela: Yenza ukuFunda kokuThoma

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
IbuThelelo lemiTlolo, ekhasini 95

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda kokuThoma.**
   a. Hlalisa abafundi kuhle emadeni.
   b. Khumbuza abafundi ngokuziphatha okulindelekileko.
   c. Khumbuza abafundi ngesihloko sendatjana: *Kungani illama ihlala phezulu*
   d. Itjho: *Ama-llama ziinlwana ezivela eSewula Amerika. Abantu bafuyela ama-llama ibisi noboya bawo. Indatjana le mtlondabuko mayelana nama-llama ebekahlala eeNtabeni ze-Andes esikhathini sakade, nokuthi bekasiza bunjani abantu ekade bahlala eduze nawo.*
   e. Buza: Kukhona okwaziko mayelana nalokhu?
2. **Yenza ukuFunda kokuThoma ngalendlela:**
   a. Fundela elinye nelinye ikhasi lalendatjana phezulu, butjhelela nangokuzwalako.
   b. Khombisa abafundi iinthombe.
   c. Nakukghonekako jama bese uhlathululela abafundi.
   d. Khomba amagama welwazimagama ngendlela abekeke ngayo.
   e. Ekugcineni kwendatjana, buza imibuzo yokuFunda 1 ngalendlela:
      - Nqophisa umBuzo 1 nomBuzo 2 kumfundi ngamunye.
      - Nqophisa umBuzo 3 etlasini loke. Bawa abafundi. Ukucocisana nabalingani babo ngombuzo.
      - Biza abafundi abambalwa ukuzokwabelana ngeempendulo zabo.
   f. Khumbuza abafundi ngamaqhinga wokulalela.
      - Ithi, iveke le sifunda ngokuthi sicabangela njani: Yelela ukuzwisisa
      - Buza abafundi: Ukhe walahleka lokha sifunda indatjana ngoba ungazange uzwisise ukuthi kwenzekani? Lokhu kwakwenza wazizwa njani?

Umtlolo: Lingisa umsebenzi kanye ne-KKL

ISIKHATHI:
20 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
iNcwadi yoku-Sebenzela ye-DBE, ekhasini 53

Itlhatlha lokutlola:

Ngingacoca indatjana mayelana...

1. **Yethula umnqopho we-KKL.**
   a. Ithi, iveke le sizokunqophisa ku: Ukusebenzisa ungci ekugcineni komutjho.
   b. Tlola umutjho ebhodini: Ngicoca iindatjana.
   c. Khomba i-KKL: Umutjho ugcina ngongci.
2. **Yethula umsebenzi wokutlola.**
   a. Itjho: iVeke le sizoku: Gwala isithombe bese utlola umutjho owodwa.
   b. Itjho: Sizokugwala besitlole mayelana: Okuthile ngetjhada u/m/. Hlathulula ipendulo yakho ngomlomo emsebenzini wokutlola ngesandla, ngaphambi kokutlola.
   c. Itjho: Ngingacoca indatjana mayelana...
3. **Lingisa umsebenzi ebhodini.**
   a. Gwala isithombe esirhabako esikhombisa: Okuthile ngetjhada u/m/.
   b. Khombisa abafundi ukuthi uqedelela njani itlhatlha lokutlola ngesandla.
   c. Khomba i-KKL: Umutjho ugcina ngongci.

Ukufunda ngesiqhema esilawulwako: Sebenza nesiQhema 5 no-6

ISIKHATHI:
30 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda ngesiQhema esiLawulwako.**
   a. Qinisekisa ukuthi abafundi bayazazi iinqhema zabo zokufunda.
   b. Hlalisa abafundi ngababili neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo sokuFunda, iincwadi zabo zemisebenzi neempensela.
   c. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 35.
2. **Funda yoke imisebenzi yeNcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda yangalelolanga.**
   Khumbuza abafundi ngokuthi bafanele benzeni ukuqedelela omunye nomunye umsebenzi.
3. **Bizela isiQhema 5 ekundleni yesiQhema sakho sokuFunda ngokuLawulwako.**
   a. Hlalisa isiqhema neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo sokuFunda.
   b. Biza umfundi ngamunye ukuzokufunda amatjhada.
   c. Biza umfundi ngamunye ukuzokuqedelela imisebenzi yokutjhugululela ekulumeni.
   d. Biza umfundi ngamunye ukuzokufunda amagama nofana indima yeveke edlulileko.
   e. Nowutha abafundi abatlhoga isekelo.
   f. Nowutha amatjhada afuna ukuhlanganiswa.
   g. Buyisela isiQhema 5 emadeskeni waso bese ubiza isiQhema 6.

EkuPheleni kweLanga: Fundela Phezulu

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
Iinset-jenziswa zikatitjhere siqu

- Sebenzisa iinsetjenziswa zakho: iiNcwadi eziKulu, iButhelelo leeNdatjana neeNcwadi zeeNdatjana zoke zilungile.
- Sebenzisa lesi sikhathi ukulingisa ubutjhelela nekariso ekufundeni.
- Lomsebenzi usiza abafundi ngokuthuthukisa ithando leendatjana nokufunda.
- Begodu kwakha ilwazimagama labo, ilwazi langaphambilini nememori yokusebenza. Woke la makghono aqakathekileko wokulalela.

AmatThada: Ukulawula amatjhada emagameni

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
Incwadi Yokuhlola

INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Tjela abafundi ukuthi namhlanje bazokusebenza nomlingani ukulawula amagama.**
   a. Tlola amagama alandelako ebhodini: baba, eba, bamaba.
   b. Tjela abafundi ukuthi bakopululele amagama eencwadini zabo zemisebenzi, igama linye emudeni ngamunye.
2. **Khumbuza abafundi ukuthi siwalawula njani amatjhada emagameni ngalendlela:**
   a. Funda igama lokuthoma.
   b. Susa itjhada elilodwa.
   c. Faka itjhada elilodwa.
   d. Tlola igama elitjha eduze negama elidala.
   e. Funda igama elitjha.
3. **Hlola ikghono labafundi lokulawula amagama.**
   a. Khambakhamba uzombeleze bese uqale abafundi lokha nabalawula amagama.
   b. Nikela isekelo ngendlela litlhogeka ngakhona.
   c. Tjheja abafundi abanobunzima bokwenza lomsebenzi.
4. **Jayeza abafundi ngemisebenzi yeNcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda yangeLesine.**
   a. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 36.
   b. Biza umfundi ngamunye ukuzokusiza ukulingisa umsebenzi ngamunye.
   c. Lingisa ukuthi uwuqedelela njani omunye nomunye wemisebenzi etlolwe ebhodini.

Tjheja: Tjela abafundi ukuthi bazokwenza lemisebenzi nomlingani ngesikhathi sokuFunda ngesiQhema esiLawulwako.

Umtlolo wesandla: Buyekeza ukwakheka kweenomboro.

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
Incwadi Yokuhlola

1. **Lungiselela abafundi umtlolo wesandla.**
   a. Itjho: Asithabululeni imino yethu ngokugandelela izandla zethu sibumbe ifeyisi amahlandla ama-5, khonokho sizithabulule.
   b. Tjheja bewulungise ubujamo babafundi nokubamba kwabo ipensela.
2. **Lingisa ukwakhiwa kwazo zoke iinomboro kusukela ku-0–9.**
   a. Tlola ngenye nenye inomboro ebhodini.
   b. Khonokho nawutlolako, hlathulula ubujamo bokuthoma, itjhuba elinqotjhiweko emaphethelweni wenye nenye inomboro.
   c. Tjela abafundi ukuthi batlole umuda wenye nenye inomboro eencwadini zabo zomsebenzi, batjhiye isikhala esimumuno, phakathi kwenye nenye inomboro.
   d. Tjela abafundi baqinisekise ukuthi bayakwazi ukwakha inomboro enye nenye ngefanelo.
3. **Hlola indlela abafundi abakha ngayo iinomboro.**
   a. Khonokho abafundi nabatlolako khambakhamba uzombeleze bese uhlola indlela abakha ngayo iinomboro.
   b. Nikela isekelo elitlhogekako.
   c. Tjheja abafundi abasenobunzima bokutlola iinomboro ngefanelo.

Ukufunda ngokuhlanganyela: Yenza ukuFunda kwesiBili

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
IbuThelelo lemiTlolo, ekhasini 95

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda kwesiBili.**
   a. Hlalisa abafundi kuhle emadeni.
   b. Khumbuza abafundi ngokuziphatha okulindelekileko.
   c. Khumbuza abafundi ngesihloko sendatjana: *Kungani illama ihlala phezulu*
   d. Khumbuza abafundi ngamaqhinga wokulalela.
      - Ithi, iveke le sifunda ngokuthi sicabangela njani: Yelela ukuzwisisa
      - Ithi, khumbulani, sikhulumisene ngalokhu izolo, lokha nginibuzako: Ukhe walahleka lokha sifunda indatjana ngoba ungazange uzwisise ukuthi kwenzekani? Lokhu kwakwenza wazizwa njani?
2. **Yenza ukuFunda kwesiBili ngalendlela:**
   a. Fundela elinye nelinye ikhasi lalendatjana phezulu, butjhelela nangokuzwalako.
   b. Khombisa abafundi isithombe.
   c. Sebenzisa iimbonelo ezisekhasini lesingeniso ukulingisa amano wokukuzwisisa.
   d. Ekugcineni kwendatjana, buza imibuzo yokuFunda 2 ngalendlela:
      - Nqophisa umBuzo 1 nomBuzo 2 kumfundi ngamunye.
      - Nqophisa umBuzo 3 etlasini loke. Bawa abafundi. Ukucocisana nabalingani babo ngombuzo.
      - Biza abafundi abambalwa ukuzokwabelana ngeempendulo zabo.

Umtlolo: Ukuhlela nokutlama

ISIKHATHI:
20 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
iNcwadi yoku-Sebenzela ye-DBE, ekhasini 53

Itlhatlha lokutlola:

Ngingacoca indatjana mayelana...

1. **Yethula kabutjha umsebenzi wokutlola.**
   a. Itjho: Khumbula ukuthi iveke le sizokugwala bese sitlola mayelana: Okuthile ngetjhada u/m/.
2. **Yalela abafundi ukuthi bacabange ngemitlolo yabo.**
   a. Itjho: Vala amehlo bese ucabanga ngokuthi uzoliphendula njani itlhatlha lokutlola.
   b. Itjho: Yabelana ngombono wakho nomlingani wakho.
   c. Cabanga ngokungeneleleko bese utlola amagama asebenzako ebhodini, Isib. moya, mlenze, muntu
3. **Layela abafundi bona bavule ikhasi okungilo encwadini yabo ye-DBE yokusebenzela.**
   a. Itjho: Kwanjesi gwala bese utlola phasi imibono yakho.
   b. Khumbuza abafundi nge-KKL: Umutjho ugcina ngongci.
4. **Khambakhamba uzombazombe ikumba yokufundela ukusiza umfundi ngamunye.**
   a. Bawa abafundi bakutjele imibono yabo.
   b. Siza abafundi abanobunzima bokuthoma umsebenzi wokutlola.

Ukufunda ngesiqhema esilawulwako: Sebenza nesiQhema 7 no-8

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda ngesiQhema esiLawulwako.**
   a. Qinisekisa ukuthi abafundi bayazazi iinqhema zabo zokufunda.
   b. Hlalisa abafundi ngababili neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo sokuFunda, iincwadi zabo zemisebenzi neempensela.
   c. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 36.
2. **Funda yoke imisebenzi yeNcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda yangalelolanga.**
   Khumbuza abafundi ngokuthi bafanele benzeni ukuqedelela omunye nomunye umsebenzi.
3. **Bizela isiQhema 7 ekundleni yesiQhema sakho sokuFunda ngokuLawulwako.**
   a. Hlalisa isiqhema neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo sokuFunda.
   b. Biza umfundi ngamunye ukuzokufunda amatjhada.
   c. Biza umfundi ngamunye ukuzokuqedelela imisebenzi yokutjhugululela ekulumeni.
   d. Biza umfundi ngamunye ukuzokufunda amagama nofana indima yeveke edlulileko.
   e. Nowutha abafundi abatlhoga isekelo.
   f. Nowutha amatjhada afuna ukuhlanganiswa.
   g. Buyisela isiQhema 7 emadeskeni waso bese ubiza isiQhema 8.

EkuPheleni kweLanga: Fundela Phezulu

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
Iinset-jenziswa zikatitjhere siqu

- Sebenzisa iinsetjenziswa zakho: iiNcwadi eziKulu, iButhelelo leeNdatjana neeNcwadi zeeNdatjana zoke zilungile.
- Sebenzisa lesi sikhathi ukulingisa ubutjhelela nekariso ekufundeni.
- Lomsebenzi usiza abafundi ngokuthuthukisa ithando leendatjana nokufunda.
- Begodu kwakha ilwazimagama labo, ilwazi langaphambilini nememori yokusebenza. Woke la makghono aqakathekileko wokulalela.

UkuLalela nokuKhuluma: Cocisanani ngendatjana yokuFunda ngoKwabelana

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
IPhahla locucoca:

Lendatjana beyi-mayelana...

Ngimthandile umlingisi... ngoba...

Ngifunde ukuthi...

1. **Lungiselela abafundi ukucocisana ngesiqhema.**
   a. Hlela abafundi ngeenqhema ezi-4.
   b. Nikela umfundi ngamunye 'isigojwana sokukhuluma nofana ilitjhe'.
   c. Itjho: Ungakhuluma kwaphela lokha uphethe 'isigojwana sokukhuluma/ ilitje'.
2. **Funda yoke imibuzo yokucocisana.**
   a. Khumbuza abafundi ngendatjana yokufunda ngokwabelana yeveke.
   b. Tlola iphahla lokucocisana ebhodini.
   c. Funda bewuhlathulule omunye nomunye umbuzo (isisizakuthoma umutjho).
   d. Tjela abafundi ukuthi elinye nelinye ilunga lesiqhema lifanele libe nedlhego yokuphendula umbuzo ngamunye.
   e. Khuthaza abafundi ukuthi bacabange ngeempendulo ezihlukahlukeneko.
3. **Yalela abafundi ukuthi bathome ngokucocisana.**
   a. Bawa abafundi abaphethe 'iingojwana zokukhuluma/amatje' bathome.
   b. Khambakhamba uzombazombe bese unikela ngesekelo elitlhogekako.
   c. Emizuzwini embalwa yokugcina, biza isiqhema sizokwabelana ngeependulo zaso.
4. **UkuziLungiselela komFundi**
   a. Tshwaya abafundi aba-3–4 bazokwenza iSethulo somLomo sangoMvulo.
   b. Tjela laba bafundi ukuthi balungise ini kwangoMvulo. (Qala i-SL yehlelo lesifundo sangoMvulo)

AmatThada: Isibizelo

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
Incwadi Yokuhlola

1. **Hlalisa kuhle abafundi neencwadi zabo zemisebenzi kanye neempensela.**
   a. Tjela abafundi ukuthi batlole iinomboro 1–5 kumajini.
   b. Bizela abafundi naka amagama amahlanu alandelako ukuthi bawatlole eduze neenomboro u-1–5: beba, mema, bami, lalela, lilele.2
2. **Tjela abafundi ukuthi basebenzise ipensela emibalabala ukulungisa imisebenzi yabo.**
   a. Tlola amagama amahlanu ebhodini.
   b. Khonokho nawutlolako, biza elinye nelinye igama.
   c. Tjela abafundi ukuthi benzele amagama abawatjhaphileko iimbayana ngepensela emibalabala.
   d. Tjela abafundi batlole kabutjha ubutjhapha ngendlela elungisiweko.
3. **Tjheja ubunzima neragelophambili labafundi.**
4. **Jayeza abafundi ngemisebenzi yeNcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda yangeLesihlanu.**
   a. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 35..
   b. Biza umfundi ngamunye ukuzokusiza ukulingisa umsebenzi ngamunye.
   c. Lingisa ukuthi uwuqedelela njani omunye nomunye wemisebenzi etlolwe ebhodini.

Tjheja: Tjela abafundi ukuthi bazokwenza lemisebenzi nomlingani ngesikhathi sokuFunda ngesiQhema esiLawulwako.

Ukufunda ngokuhlanganyela: Yenza ukufunda kwangemuva

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
IbuThelelo lemiTlolo, ekhasini 95

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda kwangeMuva.**
   a. Khumbuza abafundi ngesihloko sendatjana: *Kungani illama ihlala phezulu*
   b. Hlathulula umsebenzi. Itjho: Namhlanje siyokugwala bese silebula iingcenye esizithandako zendatjana.
2. **Lingisa umsebenzi ngalendlela:**
   a. Vala amehlo wakho bese wenze ngathi uyacabanga.
   b. Vula amehlo wakho bese uthi: Ingcenye engiyithandako yendatjana bekungesikhathi...
   c. Zama ukuthi ungakhethi ingcenye yendatjana esepepeneneni khulu esibonelweni sakho.
   d. Gwala isithombe ngokurhaba ebhodini. Njengoba ugwala, hlathulula ukuthi ugwalani.
   e. Faka 1–2 yamalebula.
3. **Yalela abafundi ukuthi baqedelele umsebenzi.**
   a. Tjela abafundi bavale amehlo wabo bese bacabanga ngengcenye abayithandako yendatjana.
   b. Itjho: Cabanga ngowakho umbono, ungakopi isibonelo sami.
   c. Okulandelako, tjela abafundi bavule amehlo wabo bese bacocisana nabalingani babo ngeempendulo zabo.
   d. Khonokho, uyalele abafundi ukuthi bagwale lengcenye yendatjana eencwadini zabo zemisebenzi.
   e. Siza abafundi ukufaka ilebula 1–2 emigwalweni yabo.
4. **Vumela abafundi ukuthi babelane ngomsebenzi wabo.**
   a. Nikela abafundi imizuzu embalwa ukuthi bakhombise abalingani babo imisebenzi yabo.
   b. Biza umfundi ukuzokwabelana umsebenzi wakhe netlasi.

Umtlolo: Ukutlama nokulungisa

ISIKHATHI:
20 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
iNcwadi yoku-Sebenzela ye-DBE, ekhasini 53

Itlhatlha lokutlola:

Ngingacoca indatjana mayelana...

1. **Khumbuza abafundi ngomsebenzi wokutlola kanye neemfuneko.**
   a. Itjho: Namhlanjesi sizokuqedelela umsebenzi wethu wokutlola.
2. **Yethula ukwehlukanisa.**
   a. Khambakhamba uzombazombe ngekumbeni yokufundisa bese usiza abafundi abanobunzima.
   b. Nikela abafundi abakghonako ukukhuthaza okungezelelweko: Faka ilebula emgwalweni wakho.
3. **Yalela abafundi ukufunda nokulungisa imitlolo yabo.**
   a. Itjho: Kwanjesi sikhathi sokufunda nokulungisa imitlolo yenu.
   b. Itjho: Khumbula ukuhlola ukuthi: Umutjho ugcina ngongci.
4. **Lokha isikhathi sisavuma, bawa abafundi ukuthi babelane ngemitlolo yabo.**
   a. Abafundi bangabelana imitlolo yabo nabalingani babo.
   b. Abafundi abambalwa bangabelana imitlolo yabo netlasi.

Ukufunda ngesiqhema esilawulwako: Sebenza nesiQhema 9 no-10

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda ngesiQhema esiLawulwako.**
   a. Qinisekisa ukuthi abafundi bayazazi iinqhema zabo zokufunda.
   b. Hlalisa abafundi ngababili neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo sokuFunda, iincwadi zabo zemisebenzi neempensela.
   c. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 37.
2. **Funda yoke imisebenzi yeNcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda yangalelolanga.**
   Khumbuza abafundi ngokuthi bafanele benzeni ukuqedelela omunye nomunye umsebenzi.
3. **Bizela isiQhema 9 ekundleni yesiQhema sakho sokuFunda ngokuLawulwako.**
   a. Hlalisa isiqhema neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo sokuFunda.
   b. Biza umfundi ngamunye ukuzokufunda amatjhada.
   c. Biza umfundi ngamunye ukuzokuqedelela imisebenzi yokutjhugululela ekulumeni.
   d. Biza umfundi ngamunye ukuzokufunda amagama nofana indima yeveke edlulileko.
   e. Nowutha abafundi abatlhoga isekelo.
   f. Nowutha amatjhada afuna ukuhlanganiswa.
   g. Buyisela isiQhema 9 emadeskeni waso bese ubiza isiQhema 10.

EkuPheleni kweLanga: Fundela Phezulu

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
Iinset-jenziswa zikatitjhere siqu

- Sebenzisa iinsetjenziswa zakho: iiNcwadi eziKulu, iButhelelo leeNdatjana neeNcwadi zeeNdatjana zoke zilungile.
- Sebenzisa lesi sikhathi ukulingisa ubutjhelela nekariso ekufundeni.
- Lomsebenzi usiza abafundi ngokuthuthukisa ithando leendatjana nokufunda.
- Begodu kwakha ilwazimagama labo, ilwazi langaphambilini nememori yokusebenza. Woke la makghono aqakathekileko wokulalela.

UkuLalela nokuKhuluma: Dlala imidlalo yelwazimagama: Yenza namkha Dweba

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
Itjhogo kanye nebhodo yokutlolela

1. **Yenza irhelo lalo loke ilwazimagama azizenzo namkha amabizo ukusukela kuThemu 1.**
2. **Tjela abafundi bona uyokubuyekeza ilwazimagama abalifunde ngalethemu.**
3. **Nikela abafundi iinlayelo ezilandelako:**
   a. Siyokudlala ‘uKwenza namkha ukuDweba’.
   b. Ngizakukhetha umfundi bona ‘aphathe’.
   c. Umfundi uza ngaphambi kwetlasi bese ngimhlebela igama eendlebeni zakhe.
   d. Ngemva kwalokho umfundi kumele enze ngokuya kwegama NAMKHA adwebe isithombe segama ebhodini.
   e. Inengi labafundi kumele khonokho baphakamise izandla ukufunisela igama.
   f. Umuntu ‘ophetheko’ ubiza abafundi bona baphendule.
   g. Umuntu ophendula kuhle khonokho kuba nguye ophathako. Beza ngaphambili bese ngibahlebela igama eendlebenzi zabo.
4. **Biza umfundi wokuthoma bona aphathe bese uthoma umdlalo.**

AmatThada: Tlola amagama atjhugululelwe ekulumeni

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
Akutlhogeki iinset-jenziswa

1. Tlola amafonimi ama-5 abafundi asele bawafundile namkha bawabuyekezile ebhodini.
2. Hlathululela bona bazokudlala umdlalo wamatjhada wokuzithabisa.
3. Hlathulula bona bazokutlola amagama, imitjho namkha nanyana kuyindatjana ngokusebenzisa KWAPHELA lawomatjhada.
4. Yenza umutjho omfitjhani owodwa njengesibonelo bese uwutlola ebhodini (Namkha tlola amagama nangabe umutjho angekhe ukghonakale.)
5. Bawa abafundi bona batjhege nangabe amagama namkha imitjho yakho ilungile:
   a. Ngabe ithoma ngegabhadlhela?
   b. Ngabe iphetha ngongqi, unobuza namkha itshwayo lesibabazo?
   c. Usebenzise amafonimi ama-5 kwaphela ebhodini?
6. Okulandelako, nikela abafundi imizuzu embalwa ukutlola amagama namkha imitjho yabo.
7. Tjela abafundi bona batjhintjisane ngeencwadi bese omunye nomunye atjhejele omunye umsebenzi wakhe.
8. Biza abafundi abathole amagama namkha imitjho kuhle ngobunengi bona bafundele umsebenzi wabo phezulu.
9. Ngesikhathi bafunda, tlola amagama namkha imitjho ebhodini.
10. Qinisekisa umsebenzi wabo ukubona bona basebenzise amafonimi ama-5 kwaphela.
11. Khuthaza boke abafundi ngomsebenzi wabo omuhle.

Umtlolo wesandla: Lingisa indlela umtlolo wakho ukhutjhwa /ugadangiswa ngayo

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
Isibonelo sikatitjhere: somsebenzi wokutlola

Sebenzisela isikhathi lesi kubafundi baragela phambili ngokwenza izethulo zemitlolo yabo.

1. **Ngaphambi kwetlasini, lungisa ibhodi mayelana nalesi isifundo.**
   a. Ethemini khetha owodwa wemisebenzi yokutlola. Dweba bewutlole isibonelo sakho somsebenzi ebhodini.
   b. Ethemini faka iphoso ye-KKL, efana: lledere lokuthoma lomutjho akusilo igabhadlhela.
2. **Yethula irhwebo lokukhupha iincwadi kubafundi.**
   a. Itjho: Leveke sizokukhupha/sizokugadangisa umtlolo wethu wethemu.
   b. Itjho: Nasikhupha/Nasigadangisa umtlolo wethu, siwenza ube sebujameni obulungele ukwatjelwana nabanye abantu. Sikhetha umsebenzi wethu omuhle, khulu siwenza ube nobuthakgha bewuhlwengiswe, bese siwabelana nabanye abantu bona bawufunde bebawuthabele.
   c. Khombisa umtlamo wakho ebhodini. Hlathulula bona lo msebenzi wakho wokutlola okhethelwe ukukhutjhwa/ukugadangiswa.
3. **Lingisa ukukhupha/ukugadangisa ebhodini.**
   a. Dweda godu bewutlole umtlolo wakhoebhodini. Yenza lokhu ngobuthakgha bewufake phakathi imininingwana edluleleko.
   b. Fundela umtlamo womtlolo wakho phezulu.
   c. Khombisa ubutjhapho obenzileko ku-KKL. Itjho: Ngenze iphoso. lledere lokuthoma lomutjho akusilo igabhadlhela. Lokhu ngingakulungisa nangikhuphako/nangigadangisako.
   d. Tlola umutjho ngobuthakgha godu.
   e. Khombisa i-KKL elungisiweko: lledere lokuthoma lomutjho liligabhadlhela.

Ukufunda ngokuhlanganyela: Lingisa indlela umtlolo wakho ukhutjhwa /ugadangiswa ngayo

ISIKHATHI: 15 imizuzu

IINSET-JENZISWA: Isibonelo sikatitjhere: somsebenzi wokutlola

Sebenzisela isikhathi lesi kubafundi baragela phambili ngokwenza izethulo zemitlolo yabo.

Iragelo phambili elisukela esifundweni sangaphambilini.

Ukufunda ngesiqhema esilawulwako: UkudlulisaukuHlola kokuFunda ngokuTjhelela

ISIKHATHI: 30 imizuzu

IINSET-JENZISWA: INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

Incwadi Yokuhlola

1. **Hlalisa kuhle abafundi neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo.**
   a. Tjela abafundi bavule iincwadi zabo zokufunda ezisisekelo sokufunda ekhasini lokuthoma.
   b. Tjela abafundi ukuthi basebenze nabalingani babo.
   c. Tjela abafundi bahlole ukuthi bayakwazi ukufunda woke amatjhada.
   d. Tjela abafundi ukuthi badlhegane ngokufunda woke amagama kanye nemitlolo godu.
2. **Biza umfundi ngamunye ukuzokwenza iinhlahlubo ze-HTF.**
   a. Sebenzisa iinhlahlubo zeThemu 1 ze-HFT ezinikelweko eNcwajaneni yokuHlola.
   b. Landela imilayo yeenhlahlubo ze-HFT eziseNcwajaneni yokuHlola.
   c. Rekhoda imiphumela yomunye nomunye umfundi.
   d. Sebenzisa lemiphumela ukwenza ngcono iinqhema zokufunda zamakghono afanako.
   e. Begodu sebenzisa lemiphumela ukunowutha imiraro efanelwe ilungiswe ethemini elandelako.

EkuPheleni kweLanga: Fundela Phezulu

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
Iinset-jenziswa zikatitjhere siqu

- Sebenzisa iinsetjenziswa zakho: iiNcwadi eziKulu, iButhelelo leeNdatjana neeNcwadi zeeNdatjana zoke zilungile.
- Sebenzisa lesi sikhathi ukulingisa ubutjhelela nekariso ekufundeni.
- Lomsebenzi usiza abafundi ngokuthuthukisa ithando leendatjana nokufunda.
- Begodu kwakha ilwazimagama labo, ilwazi langaphambilini nememori yokusebenza. Woke la makghono aqakathekileko wokulalela.

UkuLalela nokuKhuluma: Dlala imidlalo yelwazimagama: Yenza namkha Dweba

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
Itjhogo kanye nebhodo yokutlolela

1. **Yenza irhelo lalo loke ilwazimagama azizenzo namkha amabizo ukusukela kuThemu 1.**
2. **Tjela abafundi bona uyokubuyekeza ilwazimagama abalifunde ngalethemu.**
3. **Nikela abafundi iinlayelo ezilandelako:**
   a. Siyokudlala ‘uKwenza namkha ukuDweba’.
   b. Ngizakukhetha umfundi bona ‘aphathe’.
   c. Umfundi uza ngaphambi kwetlasi bese ngimhlebela igama eendlebeni zakhe.
   d. Ngemva kwalokho umfundi kumele enze ngokuya kwegama NAMKHA adwebe isithombe segama ebhodini.
   e. Inengi labafundi kumele khonokho baphakamise izandla ukufunisela igama.
   f. Umuntu ‘ophetheko’ ubiza abafundi bona baphendule.
   g. Umuntu ophendula kuhle khonokho kuba nguye ophathako. Beza ngaphambili bese ngibahlebela igama eendlebenzi zabo.
4. **Biza umfundi wokuthoma bona aphathe bese uthoma umdlalo.**

AmatThada: Tlola amagama atjhugululelwe ekulumeni

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
Akutlhogeki iinset-jenziswa

1. Tlola amafonimi asi-6 abafundi abawafundileko namkha abawabuyekeze ebhodini.
2. Hlathululela bona bazokudlala umdlalo wamatjhada wokuzithabisa.
3. Hlathulula bona bazokutlola amagama, imitjho namkha nanyana kuyindatjana ngokusebenzisa KWAPHELA lawomatjhada.
4. Yenza umutjho omfitjhani owodwa njengesibonelo bese uwutlola ebhodini (Namkha tlola amagama nangabe umutjho angekhe ukghonakale.)
5. Bawa abafundi bona batjhege nangabe amagama namkha imitjho yakho ilungile:
   a. Ngabe ithoma ngegabhadlhela?
   b. Ngabe iphetha ngongqi, unobuza namkha itshwayo lesibabazo?
   c. Usebenzise amafonimi asi-6 kwaphela ebhodini?
6. Okulandelako, nikela abafundi imizuzu embalwa ukutlola amagama namkha imitjho yabo.
7. Tjela abafundi bona batjhintjisane ngeencwadi bese omunye nomunye atjhejele omunye umsebenzi wakhe.
8. Biza abafundi abathole amagama namkha imitjho kuhle ngobunengi bona bafundele umsebenzi wabo phezulu.
9. Ngesikhathi bafunda, tlola amagama namkha imitjho ebhodini.
10. Hlolisisa ukuze ubone kobana basebenzise amafonimi asi-6 kwaphela.
11. Khuthaza boke abafundi ngomsebenzi wabo omuhle.

Umtlolo wesandla: Abafundi bayatjengisa bese bayakhetha

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
Iincwadi ZabaFundi Zokutlolela

Amaphepha we-A4

Sebenzisela isikhathi lesi kubafundi baragela phambili ngokwenza izethulo zemitlolo yabo.

1. **Ngaphambi kwetlasi, lungisela umtlamo okhutjhiweko/ogadangisiweko ephepheni elitjhaphulukileko.**
   a. Khopha umdwebo wakho okhutjhiweko/ogadangisiweko nomtlolo osephepheni elitjhaphulukileko ukukhombisa abafundi.
   b. Qinisekisa ukuthi ubulunga itlhatlha lomtlolo owukhuphileko ukuze ulisebenzise ekwethuleni isifundo.
2. **Layela abafundi bona batjengise ngemitlolo yabo yethemu.**
   a. Nikela abafundi isikhathi sokufunda imitlolo yabo yethemu.
   b. Buza: Khuyini ebekumsebenzi wakho womtlolo oyintandokazi kilethemu?
   c. Biza abafundi abambalwa wabelane nabo umsebenzi womtlolo oyintandokazi yabo kilethemu.
3. **Layela abafundi bona bakhethe isiquntu somtlolo wokukhutjhwa/ wokugadangiswa.**
   a. Buza: Ngisiphi isiquntu somtlolo ozosikhupha/ozosigadangisa bewabelane ngaso kilethumu?
   b. Nikela abafundi Isikhathi sokukhetha bona ngimuphi umsebenzi womtlolo abazowukhupha/abazowugadangisa.
   c. Layela abafundi bona batjele umlingani ngomsebenzi womtlolo abazowukhupha/ abazowugadangisa.
4. **Layela abafundi ukukhuphela ephepheni elitjhaphulukileko, ukwenza bona umsebenzabo ukwazi ukukhangiswa.**
   a. Itjho: Nasikhuphako/Nasigadangisako, asitloli eencwadini zethu ngendlela ejayelekileko. Sitlola esiquntwini sephepha elitjhaphulukileko, ukwenzela bona sikwazi ukwabelana ngomsebenzi wethu bulula.
   b. Khombisa abafundi iimbonelo zakho zokukhupha/zokugadangisa umsebenzi ephepheni elitjhaphulukileko.
   c. Ukunikela ngamaphepha atjhaphulukileko wokukhuphela/ wokugadangisa.
5. **Layela abafundi ngokuthoma ukukhupha/ukugadangisa.**
   a. Itjho: Kwanjesi thoma ukukhupha/ukugadangisa umsebenzi wakho. Khumbula ukuwenza ngobuthakgha nangokuhlwenga, ukwenzela bona ulungele ukwatjelwana nabanye.

Ukufunda ngokuhlanganyela: Abafundi bayatjengisa bese bayakhetha

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
Iincwadi ZabaFundi Zokutlolela

Amaphepha we-A4

Sebenzisela isikhathi lesi kubafundi baragela phambili ngokwenza izethulo zemitlolo yabo.

Iragelo phambili elisukela esifundweni sangaphambilini.

Ukufunda ngesiqhema esilawulwako: UkudlulisaukuHlola kokuFunda ngokuTjhelela

ISIKHATHI:
30 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

Incwadi Yokuhlola

1. **Hlalisa kuhle abafundi neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo.**
   a. Tjela abafundi bavule iincwadi zabo zokufunda ezisisekelo sokufunda ekhasini lokuthoma.
   b. Tjela abafundi ukuthi basebenze nabalingani babo.
   c. Tjela abafundi bahlole ukuthi bayakwazi ukufunda woke amatjhada.
   d. Tjela abafundi ukuthi badlhegane ngokufunda woke amagama kanye nemitlolo godu.
2. **Biza umfundi ngamunye ukuzokwenza iinhlahlubo ze-HTF.**
   a. Sebenzisa iinhlahlubo zeThemu 1 ze-HFT ezinikelweko eNcwajaneni yokuHlola.
   b. Landela imilayo yeenhlahlubo ze-HFT eziseNcwajaneni yokuHlola.
   c. Rekhoda imiphumela yomunye nomunye umfundi.
   d. Sebenzisa lemiphumela ukwenza ngcono iinqhema zokufunda zamakghono afanako.
   e. Begodu sebenzisa lemiphumela ukunowutha imiraro efanelwe ilungiswe ethemini elandelako.

EkuPheleni kweLanga: Fundela Phezulu

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
Iinset-jenziswa zikatitjhere siqu

- Sebenzisa iinsetjenziswa zakho: iiNcwadi eziKulu, iButhelelo leeNdatjana neeNcwadi zeeNdatjana zoke zilungile.
- Sebenzisa lesi sikhathi ukulingisa ubutjhelela nekariso ekufundeni.
- Lomsebenzi usiza abafundi ngokuthuthukisa ithando leendatjana nokufunda.
- Begodu kwakha ilwazimagama labo, ilwazi langaphambilini nememori yokusebenza. Woke la makghono aqakathekileko wokulalela.

UkuLalela nokuKhuluma: Dlala imidlalo yelwazimagama: Yenza namkha Dweba

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
Itjhogo kanye nebhodo yokutlolela

1. **Yenza irhelo lalo loke ilwazimagama azizenzo namkha amabizo ukusukela kuThemu 1.**
2. **Tjela abafundi bona uyokubuyekeza ilwazimagama abalifunde ngalethemu.**
3. **Nikela abafundi iinlayelo ezilandelako:**
   a. Siyokudlala ‘uKwenza namkha ukuDweba’.
   b. Ngizakukhetha umfundi bona ‘aphathe’.
   c. Umfundi uza ngaphambi kwetlasi bese ngimhlebela igama eendlebeni zakhe.
   d. Ngemva kwalokho umfundi kumele enze ngokuya kwegama NAMKHA adwebe isithombe segama ebhodini.
   e. Inengi labafundi kumele khonokho baphakamise izandla ukufunisela igama.
   f. Umuntu ‘ophetheko’ ubiza abafundi bona baphendule.
   g. Umuntu ophendula kuhle khonokho kuba nguye ophathako. Beza ngaphambili bese ngibahlebela igama eendlebenzi zabo.
4. **Biza umfundi wokuthoma bona aphathe bese uthoma umdlalo.**

AmatThada: Tlola amagama atjhugululelwe ekulumeni

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
Akutlhogeki iinset-jenziswa

1. Tlola amafonimi asi-6 abafundi abawafundileko namkha abawabuyekeze ebhodini.
2. Hlathululela bona bazokudlala umdlalo wamatjhada wokuzithabisa.
3. Hlathulula bona bazokutlola amagama, imitjho namkha nanyana kuyindatjana ngokusebenzisa KWAPHELA lawomatjhada.
4. Yenza umutjho omfitjhani owodwa njengesibonelo bese uwutlola ebhodini (Namkha tlola amagama nangabe umutjho angekhe ukghonakale.)
5. Bawa abafundi bona batjhege nangabe amagama namkha imitjho yakho ilungile:
   a. Ngabe ithoma ngegabhadlhela?
   b. Ngabe iphetha ngongqi, unobuza namkha itshwayo lesibabazo?
   c. Usebenzise amafonimi asi-6 kwaphela ebhodini?
6. Okulandelako, nikela abafundi imizuzu embalwa ukutlola amagama namkha imitjho yabo.
7. Tjela abafundi bona batjhintjisane ngeencwadi bese omunye nomunye atjhejele omunye umsebenzi wakhe.
8. Biza abafundi abathole amagama namkha imitjho kuhle ngobunengi bona bafundele umsebenzi wabo phezulu.
9. Ngesikhathi bafunda, tlola amagama namkha imitjho ebhodini.
10. Hlolisisa ukuze ubone kobana basebenzise amafonimi asi-6 kwaphela.
11. Khuthaza boke abafundi ngomsebenzi wabo omuhle.

Umtlolo wesandla: Abafundi bakhupha/bagadangisa umtlolo wabo

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
Iincwadi ZabaFundi Zokutlolela

Amaphepha we-A4

Sebenzisela isikhathi lesi kubafundi baragela phambili ngokwenza izethulo zemitlolo yabo.

1. **Layela abafundi ukukhupha/ukugadangisa godu.**
   a. Itjho: Namhlanjesi sizokuqeda ukukhupha/ukugadangisa isiquntu somtlolo wethu.
   b. Itjho: Nasikhupha/Nasigadangisa umtlolo wethu, siwenza ube sebujameni obulungele ukwatjelwana nabanye abantu. Sikhetha umsebenzi wethu omuhle khlu, siwenza ube nobuthakgha bewuhlwengiswe, bese siwabelana nabanye abantu bona bawifunde bebawuthabele.
2. **Layela abafundi ukuragele phambili ngokukhupha/ngokugadangisa.**
   a. Itjho: Kwanjesi ragela phambili ngokukhupha/ngokugadangisa umsebenzi wakho kusukela izolo. Khumbula ukuwenza ngobuthakgha nangokuhlwengileko, ukwenza kube sebujameni bokungahlukaniselwana nabanye.
3. **Khambakhamba uzombazombe ikumba yokufundela ukusiza umfundi ngamunye.**
   a. Siza abafundi abatlhagako ngokukhetha bese bakhupha/bagadangisa isiquntu somtlolo wabo.

Ukufunda ngokuhlanganyela: Abafundi bakhupha/bagadangisa umtlolo wabo

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
Iincwadi ZabaFundi Zokutlolela Amaphepha we-A4

Sebenzisela isikhathi lesi kubafundi baragela phambili ngokwenza izethulo zemitlolo yabo.

Iragelo phambili elisukela esifundweni sangaphambilini.

Umtlolo: Abafundi bakhupha/bagadangisa umtlolo wabo

ISIKHATHI:
20 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
Iincwadi ZabaFundi Zokutlolela

Amaphepha we-A4

Sebenzisela isikhathi lesi kubafundi baragela phambili ngokwenza izethulo zemitlolo yabo.

Iragelo phambili elisukela esifundweni sangaphambilini.

Ukufunda ngesiqhema esilawulwako: UkudlulisaukuHlola kokuFunda ngokuTjhelela

ISIKHATHI:
30 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

Incwadi Yokuhlola

1. **Hlalisa kuhle abafundi neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo.**
   a. Tjela abafundi bavule iincwadi zabo zokufunda ezisisekelo sokufunda ekhasini lokuthoma.
   b. Tjela abafundi ukuthi basebenze nabalingani babo.
   c. Tjela abafundi bahlole ukuthi bayakwazi ukufunda woke amatjhada.
   d. Tjela abafundi ukuthi badlhegane ngokufunda woke amagama kanye nemitlolo godu.
2. **Biza umfundi ngamunye ukuzokwenza iinhlahlubo ze-HTF.**
   a. Sebenzisa iinhlahlubo zeThemu 1 ze-HFT ezinikelweko eNcwajaneni yokuHlola.
   b. Landela imilayo yeenhlahlubo ze-HFT eziseNcwajaneni yokuHlola.
   c. Rekhoda imiphumela yomunye nomunye umfundi.
   d. Sebenzisa lemiphumela ukwenza ngcono iinqhema zokufunda zamakghono afanako.
   e. Begodu sebenzisa lemiphumela ukunowutha imiraro efanelwe ilungiswe ethemini elandelako.

EkuPheleni kweLanga: Fundela Phezulu

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
Iinset-jenziswa zikatitjhere siqu

- Sebenzisa iinsetjenziswa zakho: iiNcwadi eziKulu, iButhelelo leeNdatjana neeNcwadi zeeNdatjana zoke zilungile.
- Sebenzisa lesi sikhathi ukulingisa ubutjhelela nekariso ekufundeni.
- Lomsebenzi usiza abafundi ngokuthuthukisa ithando leendatjana nokufunda.
- Begodu kwakha ilwazimagama labo, ilwazi langaphambilini nememori yokusebenza. Woke la makghono aqakathekileko wokulalela.

AmatThada: Tlola amagama atjhugululelwe ekulumeni

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
Akutlhogeki iinset-jenziswa

1. Tlola amafonimi asi-6 abafundi abawafundileko namkha abawabuyekeze ebhodini.
2. Hlathululela bona bazokudlala umdlalo wamatjhada wokuzithabisa.
3. Hlathulula bona bazokutlola amagama, imitjho namkha nanyana kuyindatjana ngokusebenzisa KWAPHELA lawomatjhada.
4. Yenza umutjho omfitjhani owodwa njengesibonelo bese uwutlola ebhodini (Namkha tlola amagama nangabe umutjho angekhe ukghonakale.)
5. Bawa abafundi bona batjhege nangabe amagama namkha imitjho yakho ilungile:
   a. Ngabe ithoma ngegabhadlhela?
   b. Ngabe iphetha ngongqi, unobuza namkha itshwayo lesibabazo?
   c. Usebenzise amafonimi asi-6 kwaphela ebhodini?
6. Okulandelako, nikela abafundi imizuzu embalwa ukutlola amagama namkha imitjho yabo.
7. Tjela abafundi bona batjhintjisane ngeencwadi bese omunye nomunye atjhejele omunye umsebenzi wakhe.
8. Biza abafundi abathole amagama namkha imitjho kuhle ngobunengi bona bafundele umsebenzi wabo phezulu.
9. Ngesikhathi bafunda, tlola amagama namkha imitjho ebhodini.
10. Hlolisisa ukuze ubone kobana basebenzise amafonimi asi-6 kwaphela.
11. Khuthaza boke abafundi ngomsebenzi wabo omuhle.

Umtlolo wesandla: Lingisa ukwethulwa komtlolo wakho

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
Umtlolo wabafundi okhutjhiweko

Sebenzisela isikhathi lesi kubafundi baragela phambili ngokwenza izethulo zemitlolo yabo.

1. **Layela ukunikelwa kwabafundi.**
   a. Itjho: Leveke sizokunikela ngomtlolo wethu okhutjhiweko/ogadangisiweko.
   b. Itjho: Nasethula imitlolo yethu, siyabelana nabanye. Sihlathulula imidwebo yethu bese sifunda umtlolo wethu. Sikhulumela phezulu nangokuzwakalako ukwenzela bona nabanye bezwe.
   c. Itjho: Nasiqeda ukukhuluma, singazikhambakhambela sizombazombe nekumba yokufundela ukukhombisa abanye imidwebo yethu.
   d. Itjho: Ngesikhathi abanye benza izethulo, silalele ngokuyelela. Sivamise ukukhombisa umusa bese sibetha izandla nabaqedileko.
2. **Lingisela itlasi isethulo.**
   a. Phakamisa umtlamo wakho okhutjhiweko/ogadangisiweko ukubonisa woke umuntu.
   b. Hlathulula msinyana umdwebo wakho bese ufunda umtlolo wakho. Lingisa ukukhulumela phezulu nangokuzwakala kuhle ukwenzela bona omunye nomunye ezwe.
   c. Layela abafundi bona bakuwahlele izandla nawuqedako.
3. **Khambakhamba uzombazombe ikumba yokufundela bese ukhombisa omunye nomunye umdwebo wakho.**
4. **Layela abafundi ukulungiselela ukwethula.**
   a. Itjho: Cabanga ngomutjho wokuhlathulula umdwebo wakho bese uzijayeza ukufunda umtlolo wakho.
5. **Nikela abafundi imizuzu embalwa yokucabanga nokufunda.**
6. **Layela abafundi ukwethulela umlingani.**
   a. Layela amafundi bona bahlathulule umdwebo wabo bese bafundela umlingani umtlolo.

Ukufunda ngokuhlanganyela: Lingisa ukwethulwa komtlolo wakho

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
Umtlolo wabafundi okhutjhiweko

Sebenzisela isikhathi lesi kubafundi baragela phambili ngokwenza izethulo zemitlolo yabo.

Ukuragela phambili kwesifundo sangaphambili.

Umtlolo: Lingisa ukwethulwa komtlolo wakho

ISIKHATHI:
20 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
Umtlolo wabafundi okhutjhiweko

Sebenzisela isikhathi lesi kubafundi baragela phambili ngokwenza izethulo zemitlolo yabo.

Ukuragela phambili kwesifundo sangaphambili.

Ukufunda ngesiqhema esilawulwako: UkudlulisaukuHlola kokuFunda ngokuTjhelela

ISIKHATHI: 30 imizuzu

IINSET-JENZISWA: INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

Incwadi Yokuhlola

1. **Hlalisa kuhle abafundi neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo.**
   a. Tjela abafundi bavule iincwadi zabo zokufunda ezisisekelo sokufunda ekhasini lokuthoma.
   b. Tjela abafundi ukuthi basebenze nabalingani babo.
   c. Tjela abafundi bahlole ukuthi bayakwazi ukufunda woke amatjhada.
   d. Tjela abafundi ukuthi badlhegane ngokufunda woke amagama kanye nemitlolo godu.
2. **Biza umfundi ngamunye ukuzokwenza iinhlahlubo ze-HTF.**
   a. Sebenzisa iinhlahlubo zeThemu 1 ze-HFT ezinikelweko eNcwajaneni yokuHlola.
   b. Landela imilayo yeenhlahlubo ze-HFT eziseNcwajaneni yokuHlola.
   c. Rekhoda imiphumela yomunye nomunye umfundi.
   d. Sebenzisa lemiphumela ukwenza ngcono iinqhema zokufunda zamakghono afanako.
   e. Begodu sebenzisa lemiphumela ukunowutha imiraro efanelwe ilungiswe ethemini elandelako.

EkuPheleni kweLanga: Fundela Phezulu

ISIKHATHI: 15 imizuzu

IINSET-JENZISWA: Iinset-jenziswa zikatitjhere siqu

- Sebenzisa iinsetjenziswa zakho: iiNcwadi eziKulu, iButhelelo leeNdatjana neeNcwadi zeeNdatjana zoke zilungile.
- Sebenzisa lesi sikhathi ukulingisa ubutjhelela nekariso ekufundeni.
- Lomsebenzi usiza abafundi ngokuthuthukisa ithando leendatjana nokufunda.
- Begodu kwakha ilwazimagama labo, ilwazi langaphambilini nememori yokusebenza. Woke la makghono aqakathekileko wokulalela.

UkuLalela nokuKhuluma: Dlala imidlalo yelwazimagama: Yenza namkha Dweba

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
Itjhogo kanye nebhodo yokutlolela

1. **Yenza irhelo lalo loke ilwazimagama azizenzo namkha amabizo ukusukela kuThemu 1.**
2. **Tjela abafundi bona uyokubuyekeza ilwazimagama abalifunde ngalethemu.**
3. **Nikela abafundi iinlayelo ezilandelako:**
   a. Siyokudlala ‘uKwenza namkha ukuDweba’.
   b. Ngizakukhetha umfundi bona ‘aphathe’.
   c. Umfundi uza ngaphambi kwetlasi bese ngimhlebela igama eendlebeni zakhe.
   d. Ngemva kwalokho umfundi kumele enze ngokuya kwegama NAMKHA adwebe isithombe segama ebhodini.
   e. Inengi labafundi kumele khonokho baphakamise izandla ukufunisela igama.
   f. Umuntu ‘ophetheko’ ubiza abafundi bona baphendule.
   g. Umuntu ophendula kuhle khonokho kuba nguye ophathako. Beza ngaphambili bese ngibahlebela igama eendlebenzi zabo.
4. **Biza umfundi wokuthoma bona aphathe bese uthoma umdlalo.**

AmatThada: Tlola amagama atjhugululelwe ekulumeni

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
Akutlhogeki iinset-jenziswa

1. Tlola amafonimi asi-6 abafundi abawafundileko namkha abawabuyekeze ebhodini.
2. Hlathululela bona bazokudlala umdlalo wamatjhada wokuzithabisa.
3. Hlathulula bona bazokutlola amagama, imitjho namkha nanyana kuyindatjana ngokusebenzisa KWAPHELA lawomatjhada.
4. Yenza umutjho omfitjhani owodwa njengesibonelo bese uwutlola ebhodini (Namkha tlola amagama nangabe umutjho angekhe ukghonakale.)
5. Bawa abafundi bona batjhege nangabe amagama namkha imitjho yakho ilungile:
   a. Ngabe ithoma ngegabhadlhela?
   b. Ngabe iphetha ngongqi, unobuza namkha itshwayo lesibabazo?
   c. Usebenzise amafonimi asi-6 kwaphela ebhodini?
6. Okulandelako, nikela abafundi imizuzu embalwa ukutlola amagama namkha imitjho yabo.
7. Tjela abafundi bona batjhintjisane ngeencwadi bese omunye nomunye atjhejele omunye umsebenzi wakhe.
8. Biza abafundi abathole amagama namkha imitjho kuhle ngobunengi bona bafundele umsebenzi wabo phezulu.
9. Ngesikhathi bafunda, tlola amagama namkha imitjho ebhodini.
10. Hlolisisa ukuze ubone kobana basebenzise amafonimi asi-6 kwaphela.
11. Khuthaza boke abafundi ngomsebenzi wabo omuhle.

Ukufunda ngokuhlanganyela: Abafundi bethula umtlolo wabo

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
Umtlolo wabafundi okhutjhiweko

Sebenzisela isikhathi lesi kubafundi baragela phambili ngokwenza izethulo zemitlolo yabo.

1. **Yethulela godu abafundi umnikelo.**
   a. Itjho: Khumbula bona leveke sizokunikela umtlolo wethu okhutjhiweko/ogadangisiweko.
   b. Itjho: Nasinikela ngemitlolo yethu ekhutjhiweko/egadangisiweko, siyabelana nabanye. Sihlathulula imidwebo yethu bese sifunda umtlolo. Sikhulumela phezulu nangokuzwakalako ukwenzela bona nabanye bezwe.
   c. Itjho: Nasiqeda ukukhuluma, singazikhambakhambela sizombazombe nekumba yokufundela ukukhombisa abanye imidwebo yethu.
2. **Itjho: Ngesikhathi abanye benza izethulo, silalele ngokuyelela. Sivamise ukukhombisa umusa bese sibetha izandla nabaqedileko.**
3. **Biza abafundi bazokwenzela itlasi izethulo.**
   a. Biza abafundi ngamunye beze ngaphambili ekumbeni yokufundela bazokwenza izethulo.
   b. Nikela umfundi ngamunye ngamunye umzuzu 1–2 ukuzokuhlathulula umdwebo wabo bese bafunda umtlolo wabo.
   c. Nasele baqedile, kumele bakhambakhambe bazombazombe bese bakhombisa isithombe sabo.
   d. Ngesikhathi abafundi nabenza izethulo, qinisekisa bona itlasi lilalele ngokuyelela. Bakhumbuze ukubethela omunye nomunye umfundi owenze isethulo izandla.

Umtlolo: Abafundi baragela phambili nokwethula imitlolo yabo

ISIKHATHI:
20 imizuzu

IINSET-JENZISWA:

Umtlolo wabafundi okhutjhiweko

Sebenzisela isikhathi lesi kubafundi baragela phambili ngokwenza izethulo zemitlolo yabo.

1. **Ragela phambili ngokubiza abafundi bona bazokwenzela itlasi izethulo.**
   a. Biza abafundi ngamunye beze ngaphambili ekumbeni yokufundela bazokwenza izethulo.
   b. Nikela umfundi ngamunye ngamunye umzuzu 1–2 ukuzokuhlathulula umdwebo wabo bese bafunda umtlolo wabo.
   c. Nasele baqedile, kumele bakhambakhambe bazombazombe bese bakhombisa isithombe sabo.
2. **Ngesikhathi abafundi nabenza izethulo, qinisekisa bona itlasi lilalele ngokuyelela. Bakhumbuze ukubethela omunye nomunye umfundi owenze isethulo izandla.**
3. **Yenza umqaliso wawo woke umsebenzi wabafundi okhutjhiweko/ ogadangisiweko encwadini yetlasi namkha ebhodini yezaziso.**

Ukufunda ngesiqhema esilawulwako: UkudlulisaukuHlola kokuFunda ngokuTjhelela

ISIKHATHI:
30 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

Incwadi Yokuhlola

1. **Hlalisa kuhle abafundi neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo.**
   a. Tjela abafundi bavule iincwadi zabo zokufunda ezisisekelo sokufunda ekhasini lokuthoma.
   b. Tjela abafundi ukuthi basebenze nabalingani babo.
   c. Tjela abafundi bahlole ukuthi bayakwazi ukufunda woke amatjhada.
   d. Tjela abafundi ukuthi badlhegane ngokufunda woke amagama kanye nemitlolo godu.
2. **Biza umfundi ngamunye ukuzokwenza iinhlahlubo ze-HTF.**
   a. Sebenzisa iinhlahlubo zeThemu 1 ze-HFT ezinikelweko eNcwajaneni yokuHlola.
   b. Landela imilayo yeenhlahlubo ze-HFT eziseNcwajaneni yokuHlola.
   c. Rekhoda imiphumela yomunye nomunye umfundi.
   d. Sebenzisa lemiphumela ukwenza ngcono iinqhema zokufunda zamakghono afanako.
   e. Begodu sebenzisa lemiphumela ukunowutha imiraro efanelwe ilungiswe ethemini elandelako.

EkuPheleni kweLanga: Fundela Phezulu

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
Iinset-jenziswa zikatitjhere siqu

- Sebenzisa iinsetjenziswa zakho: iiNcwadi eziKulu, iButhelelo leeNdatjana neeNcwadi zeeNdatjana zoke zilungile.
- Sebenzisa lesi sikhathi ukulingisa ubutjhelela nekariso ekufundeni.
- Lomsebenzi usiza abafundi ngokuthuthukisa ithando leendatjana nokufunda.
- Begodu kwakha ilwazimagama labo, ilwazi langaphambilini nememori yokusebenza. Woke la makghono aqakathekileko wokulalela.

UkuLalela nokuKhuluma: Dlala imidlalo yelwazimagama: Ibizo namkha isenzo?

ISIKHATHI: 15 imizuzu

IINSET-JENZISWA: Akutlhogeki iinset-jenziswa

1. **Yenza irhelo lalo loke ilwazimagama azizenzo namkha amabizo ukusukela kuThemu 1.**
2. **Tjela abafundi bona amabizo magama athiya igama bese izenzo ziyenza namkha amagama enzako.**
3. **Nikela abafundi iinlayelo ezilandelako:**
   a. Siyokudlala 'i-bizo namkha i-senzo'.
   b. Ngizakutjho igama.
   c. Nangabe libizo, kumele uphakamise umuno owodwa.
   d. Nangabe sisenzo, kumele uphakamise imino emibili.
   e. Ngemva kwalokho nizakusebenza ngamapara ukwenza umutjho ngegama, elibonisa elikutjhoko.
   f. Ngizakubiza amapara ahlukileko bona azokutjho imitjho yawo.
4. **Yitjho igama lokuthoma bese uthoma umdlalo.**

AmatThada: Yakha bewukhangise amagama

ISIKHATHI: 15 imizuzu

IINSET-JENZISWA: Ibumba lokudlala, isingabumba, iimvalo zama-bhodlela, iwulu, iphasta, njll.

1. Khamba uye endaweni evulekileko.
2. Khombisa abafundi lapha indawo yabo yokusebenza ikhona.
3. Khombisa abafundi lapha indawo yabo yokukhangisa ikhona.
4. Yahlukanisa abafundi ngeenqhema zaku-2–4.
5. Nikela ngeensetjenziswa ezikhona kesinye nesinye isiqhema.
6. Tjela esinye nesinye isiqhema bona sicabange ngegama abangakwazi ukulitlola.
7. Okulandelako, tjela iinqhema zakhe igama ngeensetjenziswa.
8. Nasele iinqhema zakhe igama lazo, kumele zilikhangise endaweni yokukhangisa.
9. Vumela abafundi bakhambakhambe bazombazombe bese bafunda amagama womunye nomunye.
10. Thokoza abafundi bese ubatjela bona bacwengise.

Umtlolo wesandla: Abafundi baragela phambili nokwethula imitlolo yabo

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
Umtlolo wabafundi okhutjhiweko

Sebenzisela isikhathi lesi kubafundi baragela phambili ngokwenza izethulo zemitlolo yabo.

1. **Ragela phambili ngokubiza abafundi bona bazokwenzela itlasi izethulo.**
   a. Biza abafundi ngamunye beze ngaphambili ekumbeni yokufundela bazokwenza izethulo.
   b. Nikela umfundi ngamunye ngamunye umzuzu 1–2 ukuzokuhlathulula umdwebo wabo bese bafunda umtlolo wabo.
   c. Nasele baqedile, kumele bakhambakhambe bazombazombe bese bakhombisa isithombe sabo.
2. **Ngesikhathi abafundi nabenza izethulo, qinisekisa bona itlasi lilalele ngokuyelela. Bakhumbuze ukubethela omunye nomunye umfundi owenze isethulo izandla.**
3. **Yenza umqaliso wawo woke umsebenzi wabafundi okhutjhiweko/ ogadangisiweko encwadini yetlasi namkha ebhodini yezaziso.**

Ukufunda ngokuhlanganyela: Abafundi baragela phambili nokwethula imitlolo yabo

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
Umtlolo wabafundi okhutjhiweko

Sebenzisela isikhathi lesi kubafundi baragela phambili ngokwenza izethulo zemitlolo yabo.

1. **Ragela phambili ngokubiza abafundi bona bazokwenzela itlasi izethulo.**
   a. Biza abafundi ngamunye beze ngaphambili ekumbeni yokufundela bazokwenza izethulo.
   b. Nikela umfundi ngamunye ngamunye umzuzu 1–2 ukuzokuhlathulula umdwebo wabo bese bafunda umtlolo wabo.
   c. Nasele baqedile, kumele bakhambakhambe bazombazombe bese bakhombisa isithombe sabo.
2. **Ngesikhathi abafundi nabenza izethulo, qinisekisa bona itlasi lilalele ngokuyelela. Bakhumbuze ukubethela omunye nomunye umfundi owenze isethulo izandla.**
3. **Yenza umqaliso wawo woke umsebenzi wabafundi okhutjhiweko/ ogadangisiweko encwadini yetlasi namkha ebhodini yezaziso.**

Ukufunda ngesiqhema esilawulwako: UkudlulisaukuHlola kokuFunda ngokuTjhelela

ISIKHATHI:
30 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

Incwadi Yokuhlola

1. **Hlalisa kuhle abafundi neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo.**
   a. Tjela abafundi bavule iincwadi zabo zokufunda ezisisekelo sokufunda ekhasini lokuthoma.
   b. Tjela abafundi ukuthi basebenze nabalingani babo.
   c. Tjela abafundi bahlole ukuthi bayakwazi ukufunda woke amatjhada.
   d. Tjela abafundi ukuthi badlhegane ngokufunda woke amagama kanye nemitlolo godu.
2. **Biza umfundi ngamunye ukuzokwenza iinhlahlubo ze-HTF.**
   a. Sebenzisa iinhlahlubo zeThemu 1 ze-HFT ezinikelweko eNcwajaneni yokuHlola.
   b. Landela imilayo yeenhlahlubo ze-HFT eziseNcwajaneni yokuHlola.
   c. Rekhoda imiphumela yomunye nomunye umfundi.
   d. Sebenzisa lemiphumela ukwenza ngcono iinqhema zokufunda zamakghono afanako.
   e. Begodu sebenzisa lemiphumela ukunowutha imiraro efanelwe ilungiswe ethemini elandelako.

EkuPheleni kweLanga: Fundela Phezulu

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
Iinset-jenziswa zikatitjhere siqu

- Sebenzisa iinsetjenziswa zakho: iiNcwadi eziKulu, iButhelelo leeNdatjana neeNcwadi zeeNdatjana zoke zilungile.
- Sebenzisa lesi sikhathi ukulingisa ubutjhelela nekariso ekufundeni.
- Lomsebenzi usiza abafundi ngokuthuthukisa ithando leendatjana nokufunda.
- Begodu kwakha ilwazimagama labo, ilwazi langaphambilini nememori yokusebenza. Woke la makghono aqakathekileko wokulalela.

UkuLalela nokuKhuluma: Dlala imidlalo yelwazimagama: Ibizo namkha isenzo?

ISIKHATHI: 15 imizuzu

IINSET-JENZISWA: Akutlhogeki iinset-jenziswa

1. **Yenza irhelo lalo loke ilwazimagama azizenzo namkha amabizo ukusukela kuThemu 1.**
2. **Tjela abafundi bona amabizo magama athiya igama bese izenzo ziyenza namkha amagama enzako.**
3. **Nikela abafundi iinlayelo ezilandelako:**
   a. Siyokudlala 'i-bizo namkha i-senzo'.
   b. Ngizakutjho igama.
   c. Nangabe libizo, kumele uphakamise umuno owodwa.
   d. Nangabe sisenzo, kumele uphakamise imino emibili.
   e. Ngemva kwalokho nizakusebenza ngamapara ukwenza umutjho ngegama, elibonisa elikutjhoko.
   f. Ngizakubiza amapara ahlukileko bona azokutjho imitjho yawo.
4. **Yitjho igama lokuthoma bese uthoma umdlalo.**

AmatThada: Yakha bewukhangise amagama

ISIKHATHI: 15 imizuzu

IINSET-JENZISWA: Ibumba lokudlala, isingabumba, iimvalo zama-bhodlela, iwulu, iphasta, njll.

1. Khamba uye endaweni evulekileko.
2. Khombisa abafundi lapha indawo yabo yokusebenza ikhona.
3. Khombisa abafundi lapha indawo yabo yokukhangisa ikhona.
4. Yahlukanisa abafundi ngeenqhema zaku-2–4.
5. Nikela ngeensetjenziswa ezikhona kesinye nesinye isiqhema.
6. Tjela esinye nesinye isiqhema bona sicabange ngegama abangakwazi ukulitlola.
7. Okulandelako, tjela iinqhema zakhe igama ngeensetjenziswa.
8. Nasele iinqhema zakhe igama lazo, kumele zilikhangise endaweni yokukhangisa.
9. Vumela abafundi bakhambakhambe bazombazombe bese bafunda amagama womunye nomunye.
10. Thokoza abafundi bese ubatjela bona bacwengise.

Umtlolo wesandla: Abafundi baragela phambili nokwethula imitlolo yabo

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
Umtlolo wabafundi okhutjhiweko

Sebenzisela isikhathi lesi kubafundi baragela phambili ngokwenza izethulo zemitlolo yabo.

1. **Ragela phambili ngokubiza abafundi bona bazokwenzela itlasi izethulo.**
   a. Biza abafundi ngamunye beze ngaphambili ekumbeni yokufundela bazokwenza izethulo.
   b. Nikela umfundi ngamunye ngamunye umzuzu 1–2 ukuzokuhlathulula umdwebo wabo bese bafunda umtlolo wabo.
   c. Nasele baqedile, kumele bakhambakhambe bazombazombe bese bakhombisa isithombe sabo.
2. **Ngesikhathi abafundi nabenza izethulo, qinisekisa bona itlasi lilalele ngokuyelela. Bakhumbuze ukubethela omunye nomunye umfundi owenze isethulo izandla.**
3. **Yenza umqaliso wawo woke umsebenzi wabafundi okhutjhiweko/ ogadangisiweko encwadini yetlasi namkha ebhodini yezaziso.**

Ukufunda ngokuhlanganyela: Abafundi baragela phambili nokwethula imitlolo yabo

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
Umtlolo wabafundi okhutjhiweko

Sebenzisela isikhathi lesi kubafundi baragela phambili ngokwenza izethulo zemitlolo yabo.

1. **Ragela phambili ngokubiza abafundi bona bazokwenzela itlasi izethulo.**
   a. Biza abafundi ngamunye beze ngaphambili ekumbeni yokufundela bazokwenza izethulo.
   b. Nikela umfundi ngamunye ngamunye umzuzu 1–2 ukuzokuhlathulula umdwebo wabo bese bafunda umtlolo wabo.
   c. Nasele baqedile, kumele bakhambakhambe bazombazombe bese bakhombisa isithombe sabo.
2. **Ngesikhathi abafundi nabenza izethulo, qinisekisa bona itlasi lilalele ngokuyelela. Bakhumbuze ukubethela omunye nomunye umfundi owenze isethulo izandla.**
3. **Yenza umqaliso wawo woke umsebenzi wabafundi okhutjhiweko/ ogadangisiweko encwadini yetlasi namkha ebhodini yezaziso.**

Ukufunda ngesiqhema esilawulwako: UkudlulisaukuHlola kokuFunda ngokuTjhelela

ISIKHATHI: 30 imizuzu

IINSET-JENZISWA: INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

Incwadi Yokuhlola

1. **Hlalisa kuhle abafundi neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo.**
   a. Tjela abafundi bavule iincwadi zabo zokufunda ezisisekelo sokufunda ekhasini lokuthoma.
   b. Tjela abafundi ukuthi basebenze nabalingani babo.
   c. Tjela abafundi bahlole ukuthi bayakwazi ukufunda woke amatjhada.
   d. Tjela abafundi ukuthi badlhegane ngokufunda woke amagama kanye nemitlolo godu.
2. **Biza umfundi ngamunye ukuzokwenza iinhlahlubo ze-HTF.**
   a. Sebenzisa iinhlahlubo zeThemu 1 ze-HFT ezinikelweko eNcwajaneni yokuHlola.
   b. Landela imilayo yeenhlahlubo ze-HFT eziseNcwajaneni yokuHlola.
   c. Rekhoda imiphumela yomunye nomunye umfundi.
   d. Sebenzisa lemiphumela ukwenza ngcono iinqhema zokufunda zamakghono afanako.
   e. Begodu sebenzisa lemiphumela ukunowutha imiraro efanelwe ilungiswe ethemini elandelako.

EkuPheleni kweLanga: Fundela Phezulu

ISIKHATHI: 15 imizuzu

IINSET-JENZISWA: Iinset-jenziswa zikatitjhere siqu

- Sebenzisa iinsetjenziswa zakho: iiNcwadi eziKulu, iButhelelo leeNdatjana neeNcwadi zeeNdatjana zoke zilungile.
- Sebenzisa lesi sikhathi ukulingisa ubutjhelela nekariso ekufundeni.
- Lomsebenzi usiza abafundi ngokuthuthukisa ithando leendatjana nokufunda.
- Begodu kwakha ilwazimagama labo, ilwazi langaphambilini nememori yokusebenza. Woke la makghono aqakathekileko wokulalela.

UkuLalela nokuKhuluma: Dlala imidlalo yelwazimagama: Ibizo namkha isenzo?

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:

Akutlhogeki iinsetjenziswa

1. **Yenza irhelo lalo loke ilwazimagama azizenzo namkha amabizo ukusukela kuThemu 1.**
2. **Tjela abafundi bona amabizo magama athiya igama bese izenzo ziyenza namkha amagama enzako.**
3. **Nikela abafundi iinlayelo ezilandelako:**
   a. Siyokudlala 'i-bizo namkha i-senzo'.
   b. Ngizakutjho igama.
   c. Nangabe libizo, kumele uphakamise umuno owodwa.
   d. Nangabe sisenzo, kumele uphakamise imino emibili.
   e. Ngemva kwalokho nizakusebenza ngamapara ukwenza umutjho ngegama, elibonisa elikutjhoko.
   f. Ngizakubiza amapara ahlukileko bona azokutjho imitjho yawo.
4. **Yitjho igama lokuthoma bese uthoma umdlalo.**

AmatThada: Yakha bewukhangise amagama

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
Ibumba lokudlala, isingabumba, iimvalo zama-bhodlela, iwulu, iphasta, njll.

1. Khamba uye endaweni evulekileko.
2. Khombisa abafundi lapha indawo yabo yokusebenza ikhona.
3. Khombisa abafundi lapha indawo yabo yokukhangisa ikhona.
4. Yahlukanisa abafundi ngeenqhema zaku-2–4.
5. Nikela ngeensetjenziswa ezikhona kesinye nesinye isiqhema.
6. Tjela esinye nesinye isiqhema bona sicabange ngegama abangakwazi ukulitlola.
7. Okulandelako, tjela iinqhema zakhe igama ngeensetjenziswa.
8. Nasele iinqhema zakhe igama lazo, kumele zilikhangise endaweni yokukhangisa.
9. Vumela abafundi bakhambakhambe bazombazombe bese bafunda amagama womunye nomunye.
10. Thokoza abafundi bese ubatjela bona bacwengise.

Umtlolo wesandla: Abafundi baragela phambili nokwethula imitlolo yabo

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
Umtlolo wabafundi okhutjhiweko

Sebenzisela isikhathi lesi kubafundi baragela phambili ngokwenza izethulo zemitlolo yabo.

1. **Ragela phambili ngokubiza abafundi bona bazokwenzela itlasi izethulo.**
   a. Biza abafundi ngamunye beze ngaphambili ekumbeni yokufundela bazokwenza izethulo.
   b. Nikela umfundi ngamunye ngamunye umzuzu 1–2 ukuzokuhlathulula umdwebo wabo bese bafunda umtlolo wabo.
   c. Nasele baqedile, kumele bakhambakhambe bazombazombe bese bakhombisa isithombe sabo.
2. **Ngesikhathi abafundi nabenza izethulo, qinisekisa bona itlasi lilalele ngokuyelela. Bakhumbuze ukubethela omunye nomunye umfundi owenze isethulo izandla.**
3. **Yenza umqaliso wawo woke umsebenzi wabafundi okhutjhiweko/ ogadangisiweko encwadini yetlasi namkha ebhodini yezaziso.**

Ukufunda ngokuhlanganyela: Abafundi baragela phambili nokwethula imitlolo yabo

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
Umtlolo wabafundi okhutjhiweko

Sebenzisela isikhathi lesi kubafundi baragela phambili ngokwenza izethulo zemitlolo yabo.

1. **Ragela phambili ngokubiza abafundi bona bazokwenzela itlasi izethulo.**
   a. Biza abafundi ngamunye beze ngaphambili ekumbeni yokufundela bazokwenza izethulo.
   b. Nikela umfundi ngamunye ngamunye umzuzu 1–2 ukuzokuhlathulula umdwebo wabo bese bafunda umtlolo wabo.
   c. Nasele baqedile, kumele bakhambakhambe bazombazombe bese bakhombisa isithombe sabo.
2. **Ngesikhathi abafundi nabenza izethulo, qinisekisa bona itlasi lilalele ngokuyelela. Bakhumbuze ukubethela omunye nomunye umfundi owenze isethulo izandla.**
3. **Yenza umqaliso wawo woke umsebenzi wabafundi okhutjhiweko/ ogadangisiweko encwadini yetlasi namkha ebhodini yezaziso.**

Umtlolo: Abafundi baragela phambili nokwethula imitlolo yabo

ISIKHATHI: 20 imizuzu

IINSET-JENZISWA: Umtlolo wabafundi okhutjhiweko

Sebenzisela isikhathi lesi kubafundi baragela phambili ngokwenza izethulo zemitlolo yabo.

1. **Ragela phambili ngokubiza abafundi bona bazokwenzela itlasi izethulo.**
   a. Biza abafundi ngamunye beze ngaphambili ekumbeni yokufundela bazokwenza izethulo.
   b. Nikela umfundi ngamunye ngamunye umzuzu 1–2 ukuzokuhlathulula umdwebo wabo bese bafunda umtlolo wabo.
   c. Nasele baqedile, kumele bakhambakhambe bazombazombe bese bakhombisa isithombe sabo.
2. **Ngesikhathi abafundi nabenza izethulo, qinisekisa bona itlasi lilalele ngokuyelela. Bakhumbuze ukubethela omunye nomunye umfundi owenze isethulo izandla.**
3. **Yenza umqaliso wawo woke umsebenzi wabafundi okhutjhiweko/ ogadangisiweko encwadini yetlasi namkha ebhodini yezaziso.**

Ukufunda ngesiqhema esilawulwako: UkudlulisaukuHlola kokuFunda ngokuTjhelela

ISIKHATHI: 30 imizuzu

IINSET-JENZISWA: INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

Incwadi Yokuhlola

1. **Hlalisa kuhle abafundi neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo.**
   a. Tjela abafundi bavule iincwadi zabo zokufunda ezisisekelo sokufunda ekhasini lokuthoma.
   b. Tjela abafundi ukuthi basebenze nabalingani babo.
   c. Tjela abafundi bahlole ukuthi bayakwazi ukufunda woke amatjhada.
   d. Tjela abafundi ukuthi badlhegane ngokufunda woke amagama kanye nemitlolo godu.
2. **Biza umfundi ngamunye ukuzokwenza iinhlahlubo ze-HTF.**
   a. Sebenzisa iinhlahlubo zeThemu 1 ze-HFT ezinikelweko eNcwajaneni yokuHlola.
   b. Landela imilayo yeenhlahlubo ze-HFT eziseNcwajaneni yokuHlola.
   c. Rekhoda imiphumela yomunye nomunye umfundi.
   d. Sebenzisa lemiphumela ukwenza ngcono iinqhema zokufunda zamakghono afanako.
   e. Begodu sebenzisa lemiphumela ukunowutha imiraro efanelwe ilungiswe ethemini elandelako.

EkuPheleni kweLanga: Fundela Phezulu

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
Iinset-jenziswa zikatitjhere siqu

- Sebenzisa iinsetjenziswa zakho: iiNcwadi eziKulu, iButhelelo leeNdatjana neeNcwadi zeeNdatjana zoke zilungile.
- Sebenzisa lesi sikhathi ukulingisa ubutjhelela nekariso ekufundeni.
- Lomsebenzi usiza abafundi ngokuthuthukisa ithando leendatjana nokufunda.
- Begodu kwakha ilwazimagama labo, ilwazi langaphambilini nememori yokusebenza. Woke la makghono aqakathekileko wokulalela.

AmatThada: Yakha bewukhangise amagama

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
Ibumba lokudlala, isingabumba, iimvalo zama-bhodlela, iwulu, iphasta, njll.

1. Khamba uye endaweni evulekileko.
2. Khombisa abafundi lapha indawo yabo yokusebenza ikhona.
3. Khombisa abafundi lapha indawo yabo yokukhangisa ikhona.
4. Yahlukanisa abafundi ngeenqhema zaku-2–4.
5. Nikela ngeensetjenziswa ezikhona kesinye nesinye isiqhema.
6. Tjela esinye nesinye isiqhema bona sicabange ngegama abangakwazi ukulitlola.
7. Okulandelako, tjela iinqhema zakhe igama ngeensetjenziswa.
8. Nasele iinqhema zakhe igama lazo, kumele zilikhangise endaweni yokukhangisa.
9. Vumela abafundi bakhambakhambe bazombazombe bese bafunda amagama womunye nomunye.
10. Thokoza abafundi bese ubatjela bona bacwengise.

Umtlolo wesandla: Abafundi baragela phambili nokwethula imitlolo yabo

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
Umtlolo wabafundi okhutjhiweko

Sebenzisela isikhathi lesi kubafundi baragela phambili ngokwenza izethulo zemitlolo yabo.

1. **Ragela phambili ngokubiza abafundi bona bazokwenzela itlasi izethulo.**
   a. Biza abafundi ngamunye beze ngaphambili ekumbeni yokufundela bazokwenza izethulo.
   b. Nikela umfundi ngamunye ngamunye umzuzu 1–2 ukuzokuhlathulula umdwebo wabo bese bafunda umtlolo wabo.
   c. Nasele baqedile, kumele bakhambakhambe bazombazombe bese bakhombisa isithombe sabo.
2. **Ngesikhathi abafundi nabenza izethulo, qinisekisa bona itlasi lilalele ngokuyelela. Bakhumbuze ukubethela omunye nomunye umfundi owenze isethulo izandla.**
3. **Yenza umqaliso wawo woke umsebenzi wabafundi okhutjhiweko/ogadangisiweko encwadini yetlasi namkha ebhodini yezaziso.**

Ukufunda ngokuhlanganyela: Abafundi baragela phambili nokwethula imitlolo yabo

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
Umtlolo wabafundi okhutjhiweko

Sebenzisela isikhathi lesi kubafundi baragela phambili ngokwenza izethulo zemitlolo yabo.

1. **Ragela phambili ngokubiza abafundi bona bazokwenzela itlasi izethulo.**
   a. Biza abafundi ngamunye beze ngaphambili ekumbeni yokufundela bazokwenza izethulo.
   b. Nikela umfundi ngamunye ngamunye umzuzu 1–2 ukuzokuhlathulula umdwebo wabo bese bafunda umtlolo wabo.
   c. Nasele baqedile, kumele bakhambakhambe bazombazombe bese bakhombisa isithombe sabo.
2. **Ngesikhathi abafundi nabenza izethulo, qinisekisa bona itlasi lilalele ngokuyelela. Bakhumbuze ukubethela omunye nomunye umfundi owenze isethulo izandla.**
3. **Yenza umqaliso wawo woke umsebenzi wabafundi okhutjhiweko/ ogadangisiweko encwadini yetlasi namkha ebhodini yezaziso.**

Umtlolo: Abafundi baragela phambili nokwethula imitlolo yabo

ISIKHATHI:
20 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
Umtlolo wabafundi okhutjhiweko

Sebenzisela isikhathi lesi kubafundi baragela phambili ngokwenza izethulo zemitlolo yabo.

1. **Ragela phambili ngokubiza abafundi bona bazokwenzela itlasi izethulo.**
   a. Biza abafundi ngamunye beze ngaphambili ekumbeni yokufundela bazokwenza izethulo.
   b. Nikela umfundi ngamunye ngamunye umzuzu 1–2 ukuzokuhlathulula umdwebo wabo bese bafunda umtlolo wabo.
   c. Nasele baqedile, kumele bakhambakhambe bazombazombe bese bakhombisa isithombe sabo.
2. **Ngesikhathi abafundi nabenza izethulo, qinisekisa bona itlasi lilalele ngokuyelela. Bakhumbuze ukubethela omunye nomunye umfundi owenze isethulo izandla.**
3. **Yenza umqaliso wawo woke umsebenzi wabafundi okhutjhiweko/ ogadangisiweko encwadini yetlasi namkha ebhodini yezaziso.**

Ukufunda ngesiqhema esilawulwako: UkudlulisaukuHlola kokuFunda ngokuTjhelela

ISIKHATHI:
30 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

Incwadi Yokuhlola

1. **Hlalisa kuhle abafundi neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo.**
   a. Tjela abafundi bavule iincwadi zabo zokufunda ezisisekelo sokufunda ekhasini lokuthoma.
   b. Tjela abafundi ukuthi basebenze nabalingani babo.
   c. Tjela abafundi bahlole ukuthi bayakwazi ukufunda woke amatjhada.
   d. Tjela abafundi ukuthi badlhegane ngokufunda woke amagama kanye nemitlolo godu.
2. **Biza umfundi ngamunye ukuzokwenza iinhlahlubo ze-HTF.**
   a. Sebenzisa iinhlahlubo zeThemu 1 ze-HFT ezinikelweko eNcwajaneni yokuHlola.
   b. Landela imilayo yeenhlahlubo ze-HFT eziseNcwajaneni yokuHlola.
   c. Rekhoda imiphumela yomunye nomunye umfundi.
   d. Sebenzisa lemiphumela ukwenza ngcono iinqhema zokufunda zamakghono afanako.
   e. Begodu sebenzisa lemiphumela ukunowutha imiraro efanelwe ilungiswe ethemini elandelako.

EkuPheleni kweLanga: Fundela Phezulu

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
Iinset-jenziswa zikatitjhere siqu

- Sebenzisa iinsetjenziswa zakho: iiNcwadi eziKulu, iButhelelo leeNdatjana neeNcwadi zeeNdatjana zoke zilungile.
- Sebenzisa lesi sikhathi ukulingisa ubutjhelela nekariso ekufundeni.
- Lomsebenzi usiza abafundi ngokuthuthukisa ithando leendatjana nokufunda.
- Begodu kwakha ilwazimagama labo, ilwazi langaphambilini nememori yokusebenza. Woke la makghono aqakathekileko wokulalela.

UkuLalela nokuKhuluma: Dlala imidlalo yelwazimagama: Ibizo namkha isenzo?

ISIKHATHI: 15 imizuzu

IINSET-JENZISWA: Akutlhogeki iinset-jenziswa

1. **Yenza irhelo lalo loke ilwazimagama azizenzo namkha amabizo ukusukela kuThemu 1.**
2. **Tjela abafundi bona amabizo magama athiya igama bese izenzo ziyenza namkha amagama enzako.**
3. **Nikela abafundi iinlayelo ezilandelako:**
   a. Siyokudlala 'i-bizo namkha i-senzo'.
   b. Ngizakutjho igama.
   c. Nangabe libizo, kumele uphakamise umuno owodwa.
   d. Nangabe sisenzo, kumele uphakamise imino emibili.
   e. Ngemva kwalokho nizakusebenza ngamapara ukwenza umutjho ngegama, elibonisa elikutjhoko.
   f. Ngizakubiza amapara ahlukileko bona azokutjho imitjho yawo.
4. **Yitjho igama lokuthoma bese uthoma umdlalo.**

AmatThada: Yakha bewukhangise amagama

ISIKHATHI: 15 imizuzu

IINSET-JENZISWA: Ibumba lokudlala, isingabumba, iimvalo zama-bhodlela, iwulu, iphasta, njll.

1. Khamba uye endaweni evulekileko.
2. Khombisa abafundi lapha indawo yabo yokusebenza ikhona.
3. Khombisa abafundi lapha indawo yabo yokukhangisa ikhona.
4. Yahlukanisa abafundi ngeenqhema zaku-2–4.
5. Nikela ngeensetjenziswa ezikhona kesinye nesinye isiqhema.
6. Tjela esinye nesinye isiqhema bona sicabange ngegama abangakwazi ukulitlola.
7. Okulandelako, tjela iinqhema zakhe igama ngeensetjenziswa.
8. Nasele iinqhema zakhe igama lazo, kumele zilikhangise endaweni yokukhangisa.
9. Vumela abafundi bakhambakhambe bazombazombe bese bafunda amagama womunye nomunye.
10. Thokoza abafundi bese ubatjela bona bacwengise.

Ukufunda ngokuhlanganyela: Abafundi baragela phambili nokwethula imitlolo yabo

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
Umtlolo wabafundi okhutjhiweko

Sebenzisela isikhathi lesi kubafundi baragela phambili ngokwenza izethulo zemitlolo yabo.

1. **Ragela phambili ngokubiza abafundi bona bazokwenzela itlasi izethulo.**
   a. Biza abafundi ngamunye beze ngaphambili ekumbeni yokufundela bazokwenza izethulo.
   b. Nikela umfundi ngamunye ngamunye umzuzu 1–2 ukuzokuhlathulula umdwebo wabo bese bafunda umtlolo wabo.
   c. Nasele baqedile, kumele bakhambakhambe bazombazombe bese bakhombisa isithombe sabo.
2. **Ngesikhathi abafundi nabenza izethulo, qinisekisa bona itlasi lilalele ngokuyelela. Bakhumbuze ukubethela omunye nomunye umfundi owenze isethulo izandla.**
3. **Yenza umqaliso wawo woke umsebenzi wabafundi okhutjhiweko/ ogadangisiweko encwadini yetlasi namkha ebhodini yezaziso.**

Umtlolo: Abafundi baragela phambili nokwethula imitlolo yabo

ISIKHATHI:
20 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
Umtlolo wabafundi okhutjhiweko

Sebenzisela isikhathi lesi kubafundi baragela phambili ngokwenza izethulo zemitlolo yabo.

1. **Ragela phambili ngokubiza abafundi bona bazokwenzela itlasi izethulo.**
   a. Biza abafundi ngamunye beze ngaphambili ekumbeni yokufundela bazokwenza izethulo.
   b. Nikela umfundi ngamunye ngamunye umzuzu 1–2 ukuzokuhlathulula umdwebo wabo bese bafunda umtlolo wabo.
   c. Nasele baqedile, kumele bakhambakhambe bazombazombe bese bakhombisa isithombe sabo.
2. **Ngesikhathi abafundi nabenza izethulo, qinisekisa bona itlasi lilalele ngokuyelela. Bakhumbuze ukubethela omunye nomunye umfundi owenze isethulo izandla.**
3. **Yenza umqaliso wawo woke umsebenzi wabafundi okhutjhiweko/ ogadangisiweko encwadini yetlasi namkha ebhodini yezaziso.**

Ukufunda ngesiqhema esilawulwako: UkudlulisaukuHlola kokuFunda ngokuTjhelela

ISIKHATHI:
30 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

Incwadi Yokuhlola

1. **Hlalisa kuhle abafundi neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo.**
   a. Tjela abafundi bavule iincwadi zabo zokufunda ezisisekelo sokufunda ekhasini lokuthoma.
   b. Tjela abafundi ukuthi basebenze nabalingani babo.
   c. Tjela abafundi bahlole ukuthi bayakwazi ukufunda woke amatjhada.
   d. Tjela abafundi ukuthi badlhegane ngokufunda woke amagama kanye nemitlolo godu.
2. **Biza umfundi ngamunye ukuzokwenza iinhlahlubo ze-HTF.**
   a. Sebenzisa iinhlahlubo zeThemu 1 ze-HFT ezinikelweko eNcwajaneni yokuHlola.
   b. Landela imilayo yeenhlahlubo ze-HFT eziseNcwajaneni yokuHlola.
   c. Rekhoda imiphumela yomunye nomunye umfundi.
   d. Sebenzisa lemiphumela ukwenza ngcono iinqhema zokufunda zamakghono afanako.
   e. Begodu sebenzisa lemiphumela ukunowutha imiraro efanelwe ilungiswe ethemini elandelako.

EkuPheleni kweLanga: Fundela Phezulu

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSET-JENZISWA:
Iinset-jenziswa zikatitjhere siqu

- Sebenzisa iinsetjenziswa zakho: iiNcwadi eziKulu, iButhelelo leeNdatjana neeNcwadi zeeNdatjana zoke zilungile.
- Sebenzisa lesi sikhathi ukulingisa ubutjhelela nekariso ekufundeni.
- Lomsebenzi usiza abafundi ngokuthuthukisa ithando leendatjana nokufunda.
- Begodu kwakha ilwazimagama labo, ilwazi langaphambilini nememori yokusebenza. Woke la makghono aqakathekileko wokulalela.

ITHEMU 2
IHLELO LOKUFUNDISA

UkuLalela nokuKhuluma: Yethula ummongo

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
linthombe nezinto zamambala zoku-khangisa ummongo

INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Lungiselela ummongomkhangiso:** *Ukudla esikudlako*
2. **Buza imibuzo evulekileko ukukhuthaza ilwazi langaphambilini labafundi.**
   - *Kukudla okunjani ofuna ukukudla?*
   - *Ukudla esikudlako kubuya kuphi?*
   - *Kubayini ukudla okudla ekhaya kufana namkha kuhlukile kilokho okudla esikoleni?*
3. **Yenza umebhe wengqondo usebenzise imibuzo neempendulo zabafundi.**
4. **Ngezelela iimpendulo zakho kumebhe wengqondo ukunabisa ilwazi labafundi.**
5. **Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 44.**
6. **Tjela abafundi bakhombe ukunothisa ilimi kommongo.**
   a. Fundela ukunothiswa kwelimi phezulu.
   b. Abafundi bakufunde nawe, nofana bakutjho emva kwakho: Ukudla ihabhula linye ngelanga kuqotjha udorhodera.
7. **Cocisana nabafundi ngokunothisa ilimi.**
   a. Buza: Ningangitjela ukuthi lokhu kutjho ukuthini? Ningayifumana ipendulo yalokhu?
   b. Khuthaza abafundi ukwabelana ngemibono yabo.
   c. Nikela ihlathululo nofana ipendulo ngalendllela: Ukudla okunepilo kukhandela ukugula namalwele avela ngamalanga begodu kuqinisa amasotja womzimba. Ngokwenza njalo angeze wazibona uvakatjhela udorhodera ngamalanga.

AmatThada: Buyekeza woke amatjhada afundiswe kuThemu 1

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
IThemu 1 Amakhadi wamaTjhada we-Frieze

INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Hlalisa kuhle abafundi emadeni nofana phasi phambi kwakho.**
   a. Tjela abafundi balalele amabizo wabo.
   b. Khonokho nawubiza ibizo lomfundi, bafanele bafunde itjhada ekhadini le-frieze.
   c. Biza ibizo lomunye umfundi. Lomfundi ufanele atjho igama elithoma nofana elisebenzisa itjhadelo.
   d. Yenza lokhu msinyana kwamambala. Yenza lokhu kube njengomdlalo omnandi kodwana utjheja abafundi abanobunzima.
   e. Nange umfundi enza ubutjhapha, ithi 'Lalela kuhle' bese utjho itjhada.
2. **Jayeza abafundi ngemisebenzi yeNcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda yangoMvulo.**
   a. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 46.
   b. Biza umfundi ngamunye ukuzokusiza ukulingisa umsebenzi ngamunye.
   c. Lingisa ukuthi uwuqedelela njani omunye nomunye wemisebenzi etlolwe ebhodini.

Tjheja: Tjela abafundi ukuthi bazokwenza lemisebenzi nomlingani ngesikhathi sokuFunda ngesiQhema esiLawulwako.

Umtlolo wesandla: Buyekeza woke amaledere afundiswe kuThemu 1

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Incwadi Yokuhlola

1. **Lungiselela abafundi umtlolo wesandla.**
   a. Itjho: Asithabululeni imino yethu ngokwenza ngasuthi sidlala ipiyano.
   b. Tjheja bewulungise ubujamo babafundi nokubamba kwabo ipensela.
2. **Lingisa ukwakhiwa kwawo woke amaledere amancani afundiswe kuThemu 1.**
   a. Tlola ngelinye nelinye iledere elincani ebhodini.
   b. Njengoba utlola, hlathulula ihlangothi lokuthoma, itjhuba elinqotjhiweko nalapho kuphelelwa khona.
   c. Tjela abafundi ukuthi batlole umuda welinye nelinye iledere eencwadini zabo zomsebenzi, batjhiye isikhala esimumuno, phakathi kwelinye nelinye iledere.
   d. Tjela abafundi baqinisekise ukuthi bayakwazi ukwakha iledere elinye nelinye ngefanelo.
3. **Hlola indlela abafundi abakha ngayo amaledere amancani.**
   a. Khonokho abafundi nabatlolako khambakhamba, uzombeleze bese uhlola indlela abakha ngayo amaledere.
   b. Nikela isekelo elitlhogekako.
   c. Tjheja abafundi abasenobunzima bokutlola amaledere ngefanelo.

Ukufunda ngokuhlanganyela: Yethula indatjana

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
IbuThelelo lemiTlolo, ikhasi elisise-Thulo 113

1. **Yethula indatjana.**
   a. Itjho: Iveke le sizokufunda indatjana yesihloko, *UWayde wenza ikheri*.
   b. Itjho: *Namhlanje sizokufunda indatjana ngomsana obizwa ngo - Wayde, ocabanga ukuthi uzonda iintamati. Kodwana uWayde uthanda ikheri. Ikheri lihlobo lokudla okwenziwa ngeenandisi, ikukhu nofana imirorho begodu kuvame ukuba neentamati ezinengi. Kilendatjana, uWayde usiza unina ukupheka ikheri kusukela ekuthomeni. Nakasaraga nokumsiza ufunda okhunye okummangazako ngekheri. Ungaqagela kobana khuyini?*
   c. Buza: Kukhona okwaziko mayelana nalokhu?
   d. khombisa abafundi iinthombe zendatjana.
2. **Yakha ilwazi labafundi langaphambilini.**
   a. Yabelana bewuhlathulule ilwazi langaphambilini elivezwa yindatjana.
   b. Khombisa abafundi lapho indatjana yenzeka khona usebenzisa umebhe wendatjana.
   c. Buza: Ninemibuzo mayelana nalendatjana?
3. **Hlathulula iqhiga lokuzwisisa.**
   a. Itjho, leveke sizokufunda ngokuthi senza njani uku: Buza imibuzo/mangala/rareka.
   b. Hlathululela abafundi leliqhinga.

Ukufunda ngesiqhema esilawulwako: Sebenza nesiQhema 1 no-2

ISIKHATHI:
30 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda ngesiQhema esiLawulwako.**
   a. Qinisekisa ukuthi abafundi bayazazi iinqhema zabo zokufunda.
   b. Hlalisa abafundi ngababili neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo sokuFunda, iincwadi zabo zemisebenzi neempensela.
   c. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 46.
2. **Funda yoke imisebenzi yeNcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda yangalelolanga.**
   Khumbuza abafundi ngokuthi bafanele benzeni ukuqedelela omunye nomunye umsebenzi.
3. **Bizela isiQhema 1 ekundleni yesiQhema sakho sokuFunda ngokuLawulwako.**
   a. Hlalisa isiqhema neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo sokuFunda.
   b. Biza umfundi ngamunye ukuzokufunda amatjhada.
   c. Biza umfundi ngamunye ukuzokuqedelela imisebenzi yokutjhugululela ekulumeni.
   d. Biza umfundi ngamunye ukuzokufunda amagama nofana indima yeveke edlulileko.
   e. Nowutha abafundi abatlhoga isekelo.
   f. Nowutha amatjhada afuna ukuhlanganiswa.
   g. Buyisela isiQhema 1 emadeskeni waso bese ubiza isiQhema 2.

EkuPheleni kweLanga: Fundela Phezulu

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Iinsetjen-ziswa zikatitjhere siqu

- Sebenzisa iinsetjenziswa zakho: iiNcwadi eziKulu, iButhelelo leeNdatjana neeNcwadi zeeNdatjana zoke zilungile.
- Sebenzisa lesi sikhathi ukulingisa ubutjhelela nekariso ekufundeni.
- Lomsebenzi usiza abafundi ngokuthuthukisa ithando leendatjana nokufunda.
- Begodu kwakha ilwazimagama labo, ilwazi langaphambilini nememori yokusebenza. Woke la makghono aqakathekileko wokulalela.

UkuLalela nokuKhuluma: Fundisa ilwazimagama

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Ikarada lelwazi-magama, isithombe, izinto

INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Khumbuza abafundi ngommongo.**
   a. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 44.
   b. Funda nofana itjho ukunothiswa kwelimi godu.
   c. Khombisa abafundi irhelo lelwazimagama wommongo.
   d. Hlathulula ukuthi lamagama azosisiza ukuzwisisa nokukhuluma ngommongo.
   e. Bafundele irhelo lamagama.
2. **Sebanzisa i-KLTY ukufundisa ilwazimagama.**
   a. Fundisa ilwazimagama elilandelako:
      - *Ikheri: Lihlobo lokudla elinesosi kanye neenandisi. Livamise ukudliwa nereyisi.*
      - *iresiphi: imilayelo yokupheka, indlela ukudla okuthileko kwenziwa ngayo/ indlela yokupheka*
      - *isithako/ umvango: Ukudla okuthileko okutlhogako nawulandela iresiphi.*
3. **Sebanzisa amaqhinga we-KLTY afaneleko kwelinye nelinye igama:**
   K: Khomba isithombe nofana into yamambala
   L: Lingisa okusuka egameni
   T: Tjela abafundi ihlathululo yegama
   Y: Yitjho igama elisemutjhweni

AmatThada: Buyekeza woke amatjhada afundiswe kuThemu 1

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
IThemu 1 Amakhadi wamaTjhada we-Frieze

INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Hlalisa kuhle abafundi emadeni nofana phasi phambi kwakho.**
   a. Tjela abafundi balalele amabizo wabo.
   b. Khonokho nawubiza ibizo lomfundi, bafanele bafunde itjhada ekhadini le-frieze.
   c. Biza ibizo lomunye umfundi. Lomfundi ufanele atjho igama elithoma nofana elisebenzisa itjhadelo.
   d. Yenza lokhu msinyana kwamambala. Yenza lokhu kube njengomdlalo omnandi kodwana utjheja abafundi abanobunzima.
   e. Nange umfundi enza ubutjhapha, ithi 'Lalela kuhle' bese utjho itjhada.
2. **Jayeza abafundi ngemisebenzi yeNcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda yangeLesibili.**
   a. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 47.
   b. Biza umfundi ngamunye ukuzokusiza ukulingisa umsebenzi ngamunye.
   c. Lingisa ukuthi uwuqedelela njani omunye nomunye wemisebenzi etlolwe ebhodini.

Tjheja: Tjela abafundi ukuthi bazokwenza lemisebenzi nomlingani ngesikhathi sokuFunda ngesiQhema esiLawulwako.

Umtlolo wesandla: Buyekeza woke amaledere afundiswe kuThemu 1

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Incwadi Yokuhlola

1. **Lungiselela abafundi umtlolo wesandla.**
   a. Itjho: Asithabululeni imino yethu ngokugandelela izandla zethu sibumbe ifeyisi amahlandla ama-5, khonokho sizithabulule.
   b. Tjheja bewulungise ubujamo babafundi nokubamba kwabo ipensela.
2. **Lingisa ukwakhiwa kwawo woke amaledere amakhulu afundiswe kuThemu 1.**
   a. Tlola ngelinye nelinye iledere elikhulu ebhodini.
   b. Njengoba utlola, hlathulula ihlangothi lokuthoma, itjhuba elinqotjhiweko nalapho kuphelelwa khona.
   c. Tjela abafundi ukuthi batlole umuda welinye nelinye iledere eencwadini zabo zomsebenzi, batjhiye isikhala esimumuno, phakathi kwelinye nelinye iledere.
   d. Tjela abafundi baqinisekise ukuthi bayakwazi ukwakha iledere elinye nelinye ngefanelo.
3. **Hlola indlela abafundi abakha ngayo amaledere amakhulu.**
   a. Khonokho abafundi nabatlolako khambakhamba, uzombeleze bese uhlola indlela abakha ngayo amaledere.
   b. Nikela isekelo elitlhogekako.
   c. Tjheja abafundi abasenobunzima bokutlola amaledere ngefanelo.

Ukufunda ngokuhlanganyela: Yenza ukuFunda kwangaPhambili

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
IbuThelelo lemiTlolo, ekhasini 115

1. **Hlalisela abafundi ukuFunda kwangaPhambili kuhle.**
   a. Biza abafundi ukuzokuhlala emadeni nofana phasi.
   b. Hlala phambi kwabafundi neButhelelo lemiTlolo.
   c. Qinisekisa ukuthi boke abafundi bayakghona ukubona incwadi.
   d. Khumbuza abafundi ngokuziphatha okulindeleko ngesikhathi sokuFunda ngoKwabelana. Isib. hlala uphambanise iinyawo, beka izandla zakho emathangeni, lalela kuhle, phendula lokha ubizwako, phakamisa isandla ukubuza umbuzo.
2. **Yenza ukuFunda kwangaPhambilini ngalendlela:**
   a. Itjho isihloko sendatjana: *UWayde wenza ikheri*.
   b. Hlathulula ikghono lokucabangela. Itjho: Lokha sicabangelako, sisebenzisa isihloko neenthombe ukuzama ukwenza ngamandla ukuvezabona indatjana izokuba mayelana nani.
   c. Khombisa abafundi iinthombe ekhasini elinye nelinye.
   d. Buza: Ucabanga ukuthi kwenzekani lapha?
   e. Buza: Ucabanga ukuthi iinthombezi zihlobana njani?

Ukufunda ngesiqhema esilawulwako: Sebenza nesiQhema 3 no-4

ISIKHATHI:
30 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda ngesiQhema esiLawulwako.**
   a. Qinisekisa ukuthi abafundi bayazazi iinqhema zabo zokufunda.
   b. Hlalisa abafundi ngababili neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo sokuFunda, iincwadi zabo zemisebenzi neempensela.
   c. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 47.
2. **Funda yoke imisebenzi yeNcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda yangalelolanga.**
   Khumbuza abafundi ngokuthi bafanele benzeni ukuqedelela omunye nomunye umsebenzi.
3. **Bizela isiQhema 3 ekundleni yesiQhema sakho sokuFunda ngokuLawulwako.**
   a. Hlalisa isiqhema neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo sokuFunda.
   b. Biza umfundi ngamunye ukuzokufunda amatjhada.
   c. Biza umfundi ngamunye ukuzokuqedelela imisebenzi yokutjhugululela ekulumeni.
   d. Biza umfundi ngamunye ukuzokufunda amagama nofana indima yeveke edlulileko.
   e. Nowutha abafundi abatlhoga isekelo.
   f. Nowutha amatjhada afuna ukuhlanganiswa.
   g. Buyisela isiQhema 3 emadeskeni waso bese ubiza isiQhema 4.

EkuPheleni kweLanga: Fundela Phezulu

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Iinsetjen-ziswa zikatitjhere siqu

- Sebenzisa iinsetjenziswa zakho: iiNcwadi eziKulu, iButhelelo leeNdatjana neeNcwadi zeeNdatjana zoke zilungile.
- Sebenzisa lesi sikhathi ukulingisa ubutjhelela nekariso ekufundeni.
- Lomsebenzi usiza abafundi ngokuthuthukisa ithando leendatjana nokufunda.
- Begodu kwakha ilwazimagama labo, ilwazi langaphambilini nememori yokusebenza. Woke la makghono aqakathekileko wokulalela.

UkuLalela nokuKhuluma: Fundisa ilwazimagama bese ucoca ngesithombe sommongo

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Ikarada lelwazi-magama, isithombe, izinto

INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Sebanzisa i-KLTY ukufundisa ilwazimagama.**
   a. Fundisa ilwazimagama elilandelako:
      - *Ukuhloya/-zonda: Ukungathandi into ethileko./ukuzonda into ethileko.*
      - *Ukusukela ekuthomeni: Ukwenza into ukusukela ekuthomeni.*
      - *Amandla:* amandla womzimba wakho onawo, wokukhamba, ukucabanga kanye nokudlala.

   b. Sebanzisa amaqhinga we-KLTY afaneleko kwelinye nelinye igama.
2. **Yakha ilwazi labafundi langaphambilini.**
   a. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 48.
   b. Tjela abafundi ngelwazi elilandelako mayelana nesithombe:
      - *Ukudla kunikela umzimba wethu amandla: Ukudla kusibaseli esisiza umzimba ukucabanga, ukudlala, ukukhula, ukukhamba kanye nokukhula.*
      - *Ukudla okuthileko kuhle ekuqiniseni umzimba wethu. Ukuwenza uqine kunokunye. Okunye ukudla kunikela umzimba izakhamzimba. Ukunye kunambitheka kamnandi kodwa akukameli sikudle kwaphela*
      - *Asidli ukudla okufanako soke, namkha sidle ukudla ukwenziwe namkha (okuphekwe) ngendlela efanako. Abantu eenkolelweni ezahlukeneko kanye nemindenini eyahlukeneko sidla ukudla okungafaniko.*
3. **Coca ngesithombe.**
   a. Sebenzisa imibuzo elandelako ukucocisana ngesithombe ngalendlela:
      - Buza umbuzo wokuthoma.
      - Yalela abafundi ukuthi bacocisane ngombuzo nabalingani babo.
      - Biza abafundi abambalwa ukuzokwabelana ngeempendulo zabo.
      - Yakha ilwazi langaphambilini labafundi ngokulungisa ukungazwisisi kanye nangokwabelana ngelwazi eliphathelene nommongo.
      - Buyelela ikambiso le ngayo yoke imibuzo.
4. **Imibuzo:**
   a. *Ngiliphi ihlobo lokudla ongathabela ukukudla ekhaya kanye nesikoleni?*
   b. *Ngikuphi ukudla ongakuthandiko?*
   c. *Bazizwa njani abantwana abasesethombeni ngokudla kwabo? Wazingani?*

Dlala umdlalo wokuyelelisa ngamatjhada: Itjhada yi... Ngifuna uku...

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Hlalisa abafundi kuhle ukuze uzokufumana itjhejo.**
2. **Khombisa umdlalo ngalendlela:**
   a. Umuntu owenzako uthi: Itjhada nguP, Ngifuna AMABIZO WABENTAZANA.
   b. Abafundi baphakamisa izandla nange bangacabanga ngamabizo wabentazana anoP.
   c. Umuntu obawa amabizo unikela woke umuntu imvume atjho amabizo wakhe. Kodwana abakafaneli ukubuyelela amabizo asele bawatjhwile.
   d. Njenganje sukukumuntu wesi-5 ukutjho ibizo ngendlela okungiyo.
   e. Umuntu umutjha ongenileko uthi: Itjhada nguM. Ngifuna IMIHLOBO YOKUDLA.
   f. Umdlalo uragela phambili ngalendlela.
3. **Jayeza abafundi ngemisebenzi yeNcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda yangeLesithathu.**
   a. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 49
   b. Biza umfundi ngamunye ukuzokusiza ukulingisa umsebenzi ngamunye.
   c. Lingisa ukuthi uwuqedelela njani omunye nomunye wemisebenzi etlolwe ebhodini.

Tjheja: Tjela abafundi ukuthi bazokwenza lemisebenzi nomlingani ngesikhathi sokuFunda ngesiQhema esiLawulwako.

Umtlolo wesandla: Kopulula amagama

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Incwadi Yokuhlola

1. **Lungiselela abafundi umtlolo wesandla.**
   a. Itjho: Asithabululeni imino yethu ngokujikelezisa iinhlakala zethu zibe yisiyingilizi, ukuya ngesinceleni begodu nokuya ngesidleni
   b. Tjheja bewulungise ubujamo babafundi nokubamba kwabo ipensela.
2. **Tlola amagama alandelako ebhodini: bila, imali**
   a. Yalela abafundi ukuthi bakopululele amagama eencwadini zabo zemisebenzi.
   b. Bafanele batlole kuhle nangokunemba ngendlela abangakghona ngakhona.
3. **Hlola ikghono labafundi lokukopulula amagama.**
   a. Khonokho abafundi nabatlolako khambakhamba uzombeleze bese utjheje abafundi abanobunzima:
      - Ukukopulula amagama ngokucacileko
      - Ukwakha amaledere namagama ngefanelo nangendlela ehle
      - Ukuqeda amagama ngesikhathi esibekweko

Ukufunda ngokuhlanganyela: Yenza ukuFunda kokuThoma

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
IbuThelelo lemiTlolo, ekhasini 115

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda kokuThoma.**
   a. Hlalisa abafundi kuhle emadeni.
   b. Khumbuza abafundi ngokuziphatha okulindelekileko.
   c. Khumbuza abafundi ngesihloko sendatjana: *UWayde wenza ikheri*
   d. Itjho: *Namhlanje sizokufunda indatjana ngomsana obizwa ngo - Wayde, ocabanga ukuthi uzonda iintamati. Kodwana uWayde uthanda ikheri. Ikheri lihlobo lokudla okwenziwa ngeenandisi, ikukhu nofana imirorho begodu kuvame ukuba neentamati ezinengi. Kilendatjana, uWayde usiza unina ukupheka ikheri kusukela ekuthomeni. Nakasaraga nokumsiza ufunda okhunye okummangazako ngekheri. Ungaqagela kobana khuyini.*

2. **Yenza ukuFunda kokuThoma ngalendlela:**
   a. Fundela elinye nelinye ikhasi lalendatjana phezulu, butjhelela nangokuzwalako.
   b. Khombisa abafundi iinthombe.
   c. Nakukghonekako jama bese uhlathululela abafundi.
   d. Khomba amagama welwazimagama ngendlela abekeke ngayo.
   e. Ekugcineni kwendatjana, buza imibuzo yokuFunda 1 ngalendlela:
      - Nqophisa umBuzo 1 nomBuzo 2 kumfundi ngamunye.
      - Nqophisa umBuzo 3 etlasini loke. Bawa abafundi. Ukucocisana nabalingani babo ngombuzo.
      - Biza abafundi abambalwa ukuzokwabelana ngeempendulo zabo.
   f. Khumbuza abafundi ngamaqhinga wokulalela.
      - Ithi, iveke le sifunda ngokuthi sicabangela njani: *Buza imibuzo/ mangala/rareka.*
      - Buza abafundi: *Kumnandi ukurareka mayelana nendatjana bese sizibuze imibuzo. Ngiyiphi imibuzo onayo mayelana nendatjana le?*

Umtlolo: Lingisa umsebenzi kanye ne-KKL

ISIKHATHI: 20 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA: Itlhatlha lokutlola: Ngithanda ukudla...

Iyana-mbitheka...

1. **Yethula umnqopho we-KKL.**
   a. Ithi, iveke le sizokunqophisa ku: Ukusebenzisa igabhadlhela ekuthomeni komutjho.
   b. Tlola umutjho ebhodini: *linthelo ezifretjhe kukudla kwami engikithantako*
   c. Khomba i-KKL: Iledere lokuthoma lomutjho ligabhadlhela.
2. **Yethula umsebenzi wokutlola.**
   a. Itjho: iVeke le sizoku: Gwala isithombe bese ufaka amalebula 1–2.
   b. Itjho: Sizokugwala besitlole mayelana: *Ukudla esikuthandako*.
3. **Hlathulula ipendulo yakho ngomlomo emsebenzini wokutlola ngesandla, ngaphambi kokutlola.**
   a. Itjho: *Ngithanda ukudla... ngoba....*
4. **Lingisa umsebenzi ebhodini.**
   a. Gwala isithombe esirhabako esikhombisa: *Udla, ukudla okuthandako*.
   b. Khombisa abafundi ukuthi uqedelela njani itlhatlha lokutlola ngesandla.
   c. Khomba i-KKL: Iledere lokuthoma lomutjho ligabhadlhela

Ukufunda ngesiqhema esilawulwako: Sebenza nesiQhema 5 no-6

ISIKHATHI:
30 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda ngesiQhema esiLawulwako.**
   a. Qinisekisa ukuthi abafundi bayazazi iinqhema zabo zokufunda.
   b. Hlalisa abafundi ngababili neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo sokuFunda, iincwadi zabo zemisebenzi neempensela.
   c. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 49.
2. **Funda yoke imisebenzi yeNcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda yangalelolanga.**
   Khumbuza abafundi ngokuthi bafanele benzeni ukuqedelela omunye nomunye umsebenzi.
3. **Bizela isiQhema 5 ekundleni yesiQhema sakho sokuFunda ngokuLawulwako.**
   a. Hlalisa isiqhema neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo sokuFunda.
   b. Biza umfundi ngamunye ukuzokufunda amatjhada.
   c. Biza umfundi ngamunye ukuzokuqedelela imisebenzi yokutjhugululela ekulumeni.
   d. Biza umfundi ngamunye ukuzokufunda amagama nofana indima yeveke edlulileko.
   e. Nowutha abafundi abatlhoga isekelo.
   f. Nowutha amatjhada afuna ukuhlanganiswa.
   g. Buyisela isiQhema 5 emadeskeni waso bese ubiza isiQhema 6.

EkuPheleni kweLanga: Fundela Phezulu

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Iinsetjen-ziswa zikatitjhere siqu

- Sebenzisa iinsetjenziswa zakho: iiNcwadi eziKulu, iButhelelo leeNdatjana neeNcwadi zeeNdatjana zoke zilungile.
- Sebenzisa lesi sikhathi ukulingisa ubutjhelela nekariso ekufundeni.
- Lomsebenzi usiza abafundi ngokuthuthukisa ithando leendatjana nokufunda.
- Begodu kwakha ilwazimagama labo, ilwazi langaphambilini nememori yokusebenza. Woke la makghono aqakathekileko wokulalela.

Dlala umdlalo wokuyelelisa ngamatjhada: Itjhada yi... Ngifuna uku...

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Hlalisa abafundi kuhle ukuze uzokufumana itjhejo.**
2. **Khombisa umdlalo ngalendlela:**
   a. Umuntu owenzako uthi: Itjhada nguP, Ngifuna AMABIZO WABENTAZANA.
   b. Abafundi baphakamisa izandla nange bangacabanga ngamabizo wabentazana anoP.
   c. Umuntu obawa amabizo unikela woke umuntu imvume atjho amabizo wakhe. Kodwana abakafaneli ukubuyelela amabizo asele bawatjhwile.
   d. Njenganje sukukumuntu wesi-5 ukutjho ibizo ngendlela okungiyo.
   e. Umuntu umutjha ongenileko uthi: Itjhada nguM. Ngifuna IMIHLOBO YOKUDLA.
   f. Umdlalo uragela phambili ngalendlela.
3. **Jayeza abafundi ngemisebenzi yeNcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda yangeLesine.**
   a. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 50
   b. Biza umfundi ngamunye ukuzokusiza ukulingisa umsebenzi ngamunye.
   c. Lingisa ukuthi uwuqedelela njani omunye nomunye wemisebenzi etlolwe ebhodini.

Tjheja: Tjela abafundi ukuthi bazokwenza lemisebenzi nomlingani ngesikhathi sokuFunda ngesiQhema esiLawulwako.

Umtlolo wesandla: Kopulula amagama

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Incwadi Yokuhlola

1. **Lungiselela abafundi umtlolo wesandla.**
   a. Itjho: Asithabululeni imino yethu ngokugobela imino yethu ngaphakathi nangaphandle
   b. Tjheja bewulungise ubujamo babafundi nokubamba kwabo ipensela.
2. **Tlola amagama alandelako ebhodini: icici, bami**
   a. Yalela abafundi ukuthi bakopululele amagama eencwadini zabo zemisebenzi.
   b. Bafanele batlole kuhle nangokunemba ngendlela abangakghona ngakhona.
3. **Hlola ikghono labafundi lokukopulula amagama.**
   a. Khonokho abafundi nabatlolako khambakhamba uzombeleze bese utjheje abafundi abanobunzima:
      - Ukukopulula amagama ngokucacileko
      - Ukwakha amaledere namagama ngefanelo nangendlela ehle
      - Ukuqeda amagama ngesikhathi esibekweko

Ukufunda ngokuhlanganyela: Yenza ukuFunda kwesiBili

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
IbuThelelo lemiTlolo, ekhasini 115

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda kwesiBili.**
   a. Hlalisa abafundi kuhle emadeni.
   b. Khumbuza abafundi ngokuziphatha okulindelekileko.
   c. Khumbuza abafundi ngesihloko sendatjana: *UWayde wenza ikheri*
   d. Khumbuza abafundi ngamaqhinga wokulalela.
      - Khumbuza abafundi ngamaqhinga wokulalela.
      - Ithi, iveke le sifunda ngokuthi sicabangela njani: *Buza imibuzo/ mangala/rareka.*
      - Ithi, khumbulani, sikhulumisene ngalokhu izolo, lokha nginibuzako: *Kumnandi ukurareka mayelana nendatjana bese sizibuze imibuzo. Ngiyiphi imibuzo onayo mayelana nendatjana le?*
2. **Yenza ukuFunda kwesiBili ngalendlela:**
   a. Fundela elinye nelinye ikhasi lalendatjana phezulu, butjhelela nangokuzwalako.
   b. Khombisa abafundi isithombe.
   c. Sebenzisa iimbonelo ezisekhasini lesingeniso ukulingisa amano wokukuzwisisa.
   d. Ekugcineni kwendatjana, buza imibuzo yokuFunda 2 ngalendlela:
      - Nqophisa umBuzo 1 nomBuzo 2 kumfundi ngamunye.
      - Nqophisa umBuzo 3 etlasini loke. Bawa abafundi. Ukucocisana nabalingani babo ngombuzo.
      - Biza abafundi abambalwa ukuzokwabelana ngeempendulo zabo.

Umtlolo: Ukuhlela nokutlama

ISIKHATHI:
20 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Itlhatlha lokutlola:
Ngithanda ukudla...

Iyana-mbitheka...

1. **Yethula kabutjha umsebenzi wokutlola.**
   a. Itjho: Khumbula ukuthi iveke le sizokugwala bese sitlola mayelana: *Ukudla esikuthandako*.
2. **Yalela abafundi ukuthi bacabange ngemitlolo yabo.**
   a. Itjho: Vala amehlo bese ucabanga ngokuthi uzoliphendula njani itlhatlha lokutlola.
   b. Itjho: Yabelana ngombono wakho nomlingani wakho.
   c. Cabanga ngokungeneleleko bese utlola amagama asebenzako ebhodini, Isib. limbhotjhisi, amaqanda, uburotho amatjhips. Itswayana
3. **Yalela abafundi ukuthi bathome ukutlola eencwadini zabo zomsebenzi.**
   a. Itjho: Kwanjesi gwala bese utlola phasi imibono yakho.
   b. Khumbuza abafundi nge-KKL: Iledere lokuthoma lomutjho ligabhadlhela.
4. **Khambakhamba uzombazombe ikumba yokufundela ukusiza umfundi ngamunye.**
   a. Bawa abafundi bakutjele imibono yabo.
   b. Siza abafundi abanobunzima bokuthoma umsebenzi wokutlola.

Ukufunda ngesiqhema esilawulwako: Sebenza nesiQhema 7 no-8

ISIKHATHI:
30 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda ngesiQhema esiLawulwako.**
   a. Qinisekisa ukuthi abafundi bayazazi iinqhema zabo zokufunda.
   b. Hlalisa abafundi ngababili neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo sokuFunda, iincwadi zabo zemisebenzi neempensela.
   c. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 50.
2. **Funda yoke imisebenzi yeNcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda yangalelolanga.**
   Khumbuza abafundi ngokuthi bafanele benzeni ukuqedelela omunye nomunye umsebenzi.
3. **Bizela isiQhema 7 ekundleni yesiQhema sakho sokuFunda ngokuLawulwako.**
   a. Hlalisa isiqhema neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo sokuFunda.
   b. Biza umfundi ngamunye ukuzokufunda amatjhada.
   c. Biza umfundi ngamunye ukuzokuqedelela imisebenzi yokutjhugululela ekulumeni.
   d. Biza umfundi ngamunye ukuzokufunda amagama nofana indima yeveke edlulileko.
   e. Nowutha abafundi abatlhoga isekelo.
   f. Nowutha amatjhada afuna ukuhlanganiswa.
   g. Buyisela isiQhema 7 emadeskeni waso bese ubiza isiQhema 8.

EkuPheleni kweLanga: Fundela Phezulu

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Iinsetjen-ziswa zikatitjhere siqu

- Sebenzisa iinsetjenziswa zakho: iiNcwadi eziKulu, iButhelelo leeNdatjana neeNcwadi zeeNdatjana zoke zilungile.
- Sebenzisa lesi sikhathi ukulingisa ubutjhelela nekariso ekufundeni.
- Lomsebenzi usiza abafundi ngokuthuthukisa ithando leendatjana nokufunda.
- Begodu kwakha ilwazimagama labo, ilwazi langaphambilini nememori yokusebenza. Woke la makghono aqakathekileko wokulalela.

UkuLalela nokuKhuluma: Cocisanani ngendatjana yokuFunda ngoKwabelana

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
IPhahla locucoca:

Lendatjana beyi-mayelana...

Ngiyithande lokha...

Ngifunde ukuthi...

1. **Lungiselela abafundi ukucocisana ngesiqhema.**
   a. Hlela abafundi ngeenqhema ezi-4.
   b. Nikela umfundi ngamunye 'isigojwana sokukhuluma nofana ilitjhe'.
   c. Itjho: Ungakhuluma kwaphela lokha uphethe 'isigojwana sokukhuluma/ilitje'.
2. **Funda yoke imibuzo yokucocisana.**
   a. Khumbuza abafundi ngendatjana yokufunda ngokwabelana yeveke.
   b. Tlola iphahla lokucocisana ebhodini.
   c. Funda bewuhlathulule omunye nomunye umbuzo (isisizakuthoma umutjho).
   d. Tjela abafundi ukuthi elinye nelinye ilunga lesiqhema lifanele libe nedlhego yokuphendula umbuzo ngamunye.
   e. Khuthaza abafundi ukuthi bacabange ngeempendulo ezihlukahlukeneko.
3. **Yalela abafundi ukuthi bathome ngokucocisana.**
   a. Bawa abafundi abaphethe 'iingojwana zokukhuluma/amatje' bathome.
   b. Khambakhamba uzombazombe bese unikela ngesekelo elitlhogekako.
   c. Emizuzwini embalwa yokugcina, biza isiqhema sizokwabelana ngeependulo zaso.
4. **UkuziLungiselela komFundi**
   a. Tshwaya abafundi aba-3–4 bazokwenza iSethulo somLomo sangoMvulo.
   b. Tjela laba bafundi ukuthi balungise ini kwangoMvulo. (Qala i-SL yehlelo lesifundo sangoMvulo)

AmatThada: Isibizelo

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Incwadi Yokuhlola

1. **Hlalisa kuhle abafundi neencwadi zabo zemisebenzi, neempensela kanye namarula.**
   a. Tjela abafundi batlole isihloko, 'Isibizela' bese batlola iinomboro u-1–6 kumajini.
   b. Bizela amagama abafundi amathantathu alandelako ukuthi bawatlole iduze nenomboro 1–6: *beba, mema, bami, lalela, lilela, bila*
2. **Tjela abafundi ukuthi basebenzise ipensela emibalabala ukulungisa imisebenzi yabo.**
   a. Tlola amagama amathantathu ebhodini.
   b. Khonokho nawutlolako, biza elinye nelinye igama.
   c. Tjela abafundi ukuthi benzele amagama abawatjhaphileko iimbayana ngepensela emibalabala.
   d. Tjela abafundi ukuthi batlola kabutjha amagama ngendlela okungiyo.
3. **Tjheja ubunzima neragelophambili labafundi.**
4. **Jayeza abafundi ngemisebenzi yeNcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda yangeLesihlanu.**
   a. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 51
   b. Biza umfundi ngamunye ukuzokusiza ukulingisa umsebenzi ngamunye.
   c. Lingisa ukuthi uwuqedelela njani omunye nomunye wemisebenzi etlolwe ebhodini.

Tjheja: Tjela abafundi ukuthi bazokwenza lemisebenzi nomlingani ngesikhathi sokuFunda ngesiQhema esiLawulwako.

Ukufunda ngokuhlanganyela: Yenza ukufunda kwangemuva

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
IbuThelelo lemiTlolo, ekhasini 115

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda kwangeMuva.**
   a. Khumbuza abafundi ngesihloko sendatjana: *UWayde wenza ikheri*
   b. Hlathulula umsebenzi. Itjho: *Namhlanje siyokugwala bese silebula iingcenye esizithandako zendatjana*.
2. **Lingisa umsebenzi ngalendlela:**
   a. Vala amehlo wakho bese wenze ngathi uyacabanga.
   b. Vula amehlo wakho bese uthi: Ingcenye engiyithandako yendatjana bekungesikhathi…
   c. Zama ukuthi ungakhethi ingcenye yendatjana esepepeneneni khulu esibonelweni sakho.
   d. Gwala isithombe ngokurhaba ebhodini. Njengoba ugwala, hlathulula ukuthi ugwalani.
   e. Faka 1–2 yamalebula.
3. **Yalela abafundi ukuthi baqedelele umsebenzi.**
   a. Tjela abafundi bavale amehlo wabo bese bacabanga ngengcenye abayithandako yendatjana.
   b. Itjho: Cabanga ngowakho umbono, ungakopi isibonelo sami.
   c. Okulandelako, tjela abafundi bavule amehlo wabo bese bacocisana nabalingani babo ngeempendulo zabo.
   d. Khonokho, uyalele abafundi ukuthi bagwale lengcenye yendatjana eencwadini zabo zemisebenzi.
   e. Siza abafundi ukufaka ilebula 1–2 emigwalweni yabo.
4. **Vumela abafundi ukuthi babelane ngomsebenzi wabo.**
   a. Nikela abafundi imizuzu embalwa ukuthi bakhombise abalingani babo imisebenzi yabo.
   b. Biza umfundi ukuzokwabelana umsebenzi wakhe netlasi.

Umtlolo: Ukutlama nokulungisa

ISIKHATHI:
20 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Itlhatlha lokutlola:
Ngithanda ukudla...

Iyana-mbitheka...

1. **Khumbuza abafundi ngomsebenzi wokutlola kanye neemfuneko.**
   a. Itjho: Namhlanjesi sizokuqedelela umsebenzi wethu wokutlola.
2. **Yethula ukwehlukanisa.**
   a. Khambakhamba uzombazombe ngekumbeni yokufundisa bese usiza abafundi abanobunzima.
   b. Nikela abafundi abakghonako ukukhuthaza okungezelelweko: *Faka elinye eleyibula emgwalweni wakho*.
3. **Yalela abafundi ukufunda nokulungisa imitlolo yabo.**
   a. Itjho: Kwanjesi sikhathi sokufunda nokulungisa imitlolo yenu.
   b. Itjho: Khumbula ukuhlola ukuthi: lledere lokuthoma lomutjho ligabhadlhela.
4. **Lokha isikhathi sisavuma, bawa abafundi ukuthi babelane ngemitlolo yabo.**
   a. Abafundi bangabelana imitlolo yabo nabalingani babo.
   b. Abafundi abambalwa bangabelana imitlolo yabo netlasi.

Ukufunda ngesiqhema esilawulwako: Sebenza nesiQhema 9 no-10

ISIKHATHI:
30 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda ngesiQhema esiLawulwako.**
   a. Qinisekisa ukuthi abafundi bayazazi iinqhema zabo zokufunda.
   b. Hlalisa abafundi ngababili neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo sokuFunda, iincwadi zabo zemisebenzi neempensela.
   c. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 51.
2. **Funda yoke imisebenzi yeNcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda yangalelolanga.**
   Khumbuza abafundi ngokuthi bafanele benzeni ukuqedelela omunye nomunye umsebenzi.
3. **Bizela isiQhema 9 ekundleni yesiQhema sakho sokuFunda ngokuLawulwako.**
   a. Hlalisa isiqhema neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo sokuFunda.
   b. Biza umfundi ngamunye ukuzokufunda amatjhada.
   c. Biza umfundi ngamunye ukuzokuqedelela imisebenzi yokutjhugululela ekulumeni.
   d. Biza umfundi ngamunye ukuzokufunda amagama nofana indima yeveke edlulileko.
   e. Nowutha abafundi abatlhoga isekelo.
   f. Nowutha amatjhada afuna ukuhlanganiswa.
   g. Buyisela isiQhema 9 emadeskeni waso bese ubiza isiQhema 10.

EkuPheleni kweLanga: Fundela Phezulu

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Iinsetjen-ziswa zikatitjhere siqu

- Sebenzisa iinsetjenziswa zakho: iiNcwadi eziKulu, iButhelelo leeNdatjana neeNcwadi zeeNdatjana zoke zilungile.
- Sebenzisa lesi sikhathi ukulingisa ubutjhelela nekariso ekufundeni.
- Lomsebenzi usiza abafundi ngokuthuthukisa ithando leendatjana nokufunda.
- Begodu kwakha ilwazimagama labo, ilwazi langaphambilini nememori yokusebenza. Woke la makghono aqakathekileko wokulalela.

UkuLalela nokuKhuluma: Izethulo Zomlomo

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Abafundi abakhe-thiweko ukuletha into nofana isithombe ‘uku-Khombisa nokuTjela’

1. **Hlalisa abafundi bakwazi ukubukela abangani babo nabenza izethulo zomlomo.**
2. **Khumbuza abafundi ngomsebenzi olandelako: Khombisa bese uyatjela**
   a. Phakamisa into nofana isithombe oze naso ukuzosikhombisa.
   b. Sitjela mayelana nento leyo nofana isithombeso. Itjho:
      - Namhlanje ngizonitjela mayelana...
      - Yi... (ubungako, umbala, ubudisi, ubunjalo, njll.)
      - Isetjenziselwa...
      - Ngiyawuthanda ngoba...
   c. Khonokho, buza itlasi: Ikhona imibuzo?
   d. Nange kukhona onombuzo, zama ngamandla ukuwuphendula.
3. **Khumbuza abafundi ngamakghono ezethulo ezilandelako:**
   a. Lokha wenza isethulo, khumbula uku:
      - Bamba into yakho nofana isithombe sakho ukuze omunye nomunye akwazi ukusibona
      - Itjho imitjho yakho ngelandelwano elifaneleko
      - Itjho izinto kanye – ungalokhu uzibuyelela
      - Khuluma ngelizwi eliphezulu, elizwakalako
4. **Biza abafundi abakhethiweko ngamunye ngamunye bona benze izethulo zabo.**
   a. Akha ukuzethemba komunye nomunye umfundi ngokubathokoza ngezethulo zabo nangokubanikela umbiko omuhle obuyako.
   b. Ekugcineni kwesifundo, nikela itlasi umbiko othileko obuyako ukwenza ngcono izethulo zabo. Isibonelo: Ngitlhagile ukuzwa abanye benu. Ngibawa nilinge ukuphakamisa amaphimbo wenu ezwakale-sifuna ukuzwa lokho okutjhoko.

AmatThada: Fundisa itjhada elitjha

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJENZISWA:
IKhadi le-Frieze: *o*

linthombe / zinto ezithoma nge *o*

1. **Yethula itjhada elitjha:** *o*
   a. Itjho itjhada u-x3.
   b. Khombisa abafundi iKhadi le-Frieze bese ubafundela itjhada u-x3.
   c. Tjela abafudi ukuthi balalele bese babuyelele itjhada.
2. **Itjho amagama athoma ngo nofana sebenzisa itjhada:** *o*
   a. Buza: Ngubani ongatjho igama elithoma ngo nofana asebenzise itjhada, *o*?
   b. Bawa abafundi ukuthi batjho iinsetjenziswa ozibutheleleko, isib. i-oli, ovorolo.
3. **Jayeza abafundi ngemisebenzi yeNcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda yangoMvulo.**
   a. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 52.
   b. Biza umfundi ngamunye ukuzokusiza ukulingisa umsebenzi ngamunye.
   c. Lingisa ukuthi uwuqedelela njani omunye nomunye wemisebenzi etlolwe ebhodini.

Tjheja: Tjela abafundi ukuthi bazokwenza lemisebenzi nomlingani ngesikhathi sokuFunda ngesiQhema esiLawulwako.

Umtlolo wesandla: Fundisa ngokwakhiwa kwamaledere amancani

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
ITjhadi lomTlolo weSandla

1. **Lungiselela abafundi umtlolo wesandla.**
   a. Itjho: Asithabululeni imino yethu ngokutjhwabanisa iphepha begodu sibuye sililule.
   b. Tjheja bewulungise ubujamo babafundi nokubamba kwabo ipensela.
2. **Khombisa abafundi ukuthi lakhiwa njani:** *o*.
   a. Jama ufulathele abafundi.
   b. Yalela abafundi abatlola ngesincele ukubeka iinhloko zabo edeskeni.
   c. Sebenzisa isandla sakho sokudla ukwakha iledere: *o*
   d. Yalela abatlola ngesandla sokudla ukwakha igama nawe.
   e. Buyela nabafundi abatlola ngesincele.
3. **Yalela abafundi ukuzijayeza ukwakha:** *o*
   a. Tlola iledere emgogodlheni womlingani wakho, edeskeni, etjhwabatjhwabeni/esandeni.
4. **Yalela abafundi ukuzijayeza ukutlola:** *o*
   a. Itjho: Tlola iledere encwadini yakho yomsebenzi u-x3.
   b. Khambakhamba uzombazombe uhlole ukwakhiwa kweledere komunye nomunye umfundi.

Ukufunda ngokuhlanganyela: Yethula indatjana

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
IbuThelelo lemiTlolo, ikhasi elisise-Thulo 127

1. **Yethula indatjana.**
   a. Itjho: Iveke le sizokufunda indatjana yesihloko, *ULomusa akatholi amatjhipisi*.
   b. Itjho: *Indatjana esizoyifunda namhlanje iphathelene nokukhetha amasnekhsi. Okhunye ukudla, njengamatjhiphsi, kunambitheka kamnandi kodwana akuyinikeli imizimba yethu lokho ekutlhogako ukuze ikhule ibe namandla. Okhunye ukudla, njengamaqanda, ihlambi, amantongomani, kunamanyuthriyenti aqakathekileko wemizimba yethu, njengamaphrotheyini. Iphrotheyini isiza imizimba yethu kobana ikhule begodu isiza neengqondo zethu kobana zilalelisise ngetlasini. Kodwana kwesinye isikhathi, kungaba budisi ukukhetha amasnekhsi anepilo*.
   c. Buza: Kukhona okwaziko mayelana nalokhu?
   d. khombisa abafundi iinthombe zendatjana.
2. **Yakha ilwazi labafundi langaphambilini.**
   a. Yabelana bewuhlathulule ilwazi langaphambilini elivezwa yindatjana.
   b. Khombisa abafundi lapho indatjana yenzeka khona usebenzisa umebhe wendatjana.
   c. Buza: Ninemibuzo mayelana nalendatjana?
3. **Hlathulula iqhiga lokuzwisisa.**
   a. Itjho, leveke sizokufunda ngokuthi senza njani uku: Cabanga.
   b. Hlathululela abafundi leliqhinga.

Ukufunda ngesiqhema esilawulwako: Sebenza nesiQhema 1 no-2

ISIKHATHI:
30 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda ngesiQhema esiLawulwako.**
   a. Qinisekisa ukuthi abafundi bayazazi iinqhema zabo zokufunda.
   b. Hlalisa abafundi ngababili neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo sokuFunda, iincwadi zabo zemisebenzi neempensela.
   c. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 52.
2. **Funda yoke imisebenzi yeNcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda yangalelolanga.**
   Khumbuza abafundi ngokuthi bafanele benzeni ukuqedelela omunye nomunye umsebenzi.
3. **Bizela isiQhema 1 ekundleni yesiQhema sakho sokuFunda ngokuLawulwako.**
   a. Hlalisa isiqhema neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo sokuFunda.
   b. Biza umfundi ngamunye ukuzokufunda amatjhada.
   c. Biza umfundi ngamunye ukuzokuqedelela imisebenzi yokutjhugululela ekulumeni.
   d. Biza umfundi ngamunye ukuzokufunda amagama nofana indima yeveke edlulileko.
   e. Nowutha abafundi abatlhoga isekelo.
   f. Nowutha amatjhada afuna ukuhlanganiswa.
   g. Buyisela isiQhema 1 emadeskeni waso bese ubiza isiQhema 2.

EkuPheleni kweLanga: Fundela Phezulu

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Iinsetjen-ziswa zikatitjhere siqu

- Sebenzisa iinsetjenziswa zakho: iiNcwadi eziKulu, iButhelelo leeNdatjana neeNcwadi zeeNdatjana zoke zilungile.
- Sebenzisa lesi sikhathi ukulingisa ubutjhelela nekariso ekufundeni.
- Lomsebenzi usiza abafundi ngokuthuthukisa ithando leendatjana nokufunda.
- Begodu kwakha ilwazimagama labo, ilwazi langaphambilini nememori yokusebenza. Woke la makghono aqakathekileko wokulalela.

UkuLalela nokuKhuluma: Fundisa ilwazimagama

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Ikarada lelwazi-magama, isithombe, izinto

INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Khumbuza abafundi ngommongo.**
   a. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 44.
   b. Funda nofana itjho ukunothiswa kwelimi godu.
   c. Khombisa abafundi irhelo lelwazimagama wommongo.
   d. Hlathulula ukuthi lamagama azosisiza ukuzwisisa nokukhuluma ngommongo.
   e. Bafundele irhelo lamagama.
2. **Sebanzisa i-KLTY ukufundisa ilwazimagama.**
   a. Fundisa ilwazimagama elilandelako:
      - *inyuthriyenthi: Ngokuthileko okusekudleni okusiza ukukhula nokuqina komzimba*
      - *ukudla okunepilo: Ukudla kokusiza okwakha umzimba, kodwana kungawuqeda amandla nawukudla*
      - *Ukudla okunepilo: Ukudla kungezwakala kumnandi kodwana kwenze ipilo yakho ingaba mnandi.*
3. **Sebanzisa amaqhinga we-KLTY afaneleko kwelinye nelinye igama:**
   K: Khomba isithombe nofana into yamambala
   L: Lingisa okusuka egameni
   T: Tjela abafundi ihlathululo yegama
   Y: Yitjho igama elisemutjhweni

AmatThada: Buyekeza bewuvanganise amatjhada amatjha

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Buyekeza itjhada elitjha:** *o*
   a. Itjho itjhada u-x3.
   b. Khombisa abafundi iKhadi le-Frieze bese ubafundela itjhada u-x3.
   c. Tjela abafudi ukuthi balalele bese babuyelele itjhada.
2. **Khombisa abafundi ukuthi kuquntulwa njani nofana kuvanganiswa njani usebenzisa leli tjhada.**
   a. Buyekeza amatjhada alandelako nabafundi: *l, b, o, i, e, m*
   b. Itjho igama elilandelako: *lobo*
   c. Bawa umfundi ngamunye ukuthi alalele kuhle bese aquntule igama libe matjhada: *l-o-b-o*
   d. Bawa umfundi ukutjho elinye nelinye itjhada, elitlolwe ebhodini.
   e. Okulandelako, biza umfundi ohlukileko ukuzokuvanganisa amatjhada ukufunda igama.
   f. Lungisa abafundi lokha banobutjhapha ababanzako.
   g. Buyelela ngamagama: *bolile*
3. **Jayeza abafundi ngemisebenzi yeNcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda yangeLesibili.**
   a. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 53.
   b. Biza umfundi ngamunye ukuzokusiza ukulingisa umsebenzi ngamunye.
   c. Lingisa ukuthi uwuqedelela njani omunye nomunye wemisebenzi etlolwe ebhodini.

Tjheja: Tjela abafundi ukuthi bazokwenza lemisebenzi nomlingani ngesikhathi sokuFunda ngesiQhema esiLawulwako.

Umtlolo wesandla: Fundisa ngokwakhiwa kwamaledere amakhulu

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
ITjhadi lomTlolo weSandla

1. **Lungiselela abafundi umtlolo wesandla.**
   a. Itjho: Asithabululeni imino yethu ngokudengezelisa izandla zethu.
   b. Tjheja bewulungise ubujamo babafundi nokubamba kwabo ipensela.
2. **Khombisa abafundi ukuthi lakhiwa njani: O**
   a. Jama ufulathele abafundi.
   b. Yalela abafundi abatlola ngesincele ukubeka iinhloko zabo edeskeni.
   c. Sebenzisa isandla sakho sokudla ukwakha iledere: O.
   d. Yalela abatlola ngesandla sokudla ukwakha igama nawe.
   e. Buyela nabafundi abatlola ngesincele.
3. **Yalela abafundi ukuzijayeza ukwakha: O**
   - Tlola iledere emgogodlheni womlingani wakho, edeskeni, etjhwabatjhwabeni/esandeni.
4. **Yalela abafundi ukuzijayeza ukutlola: O**
   a. Itjho: Tlola iledere encwadini yakho yomsebenzi u-x3.
   b. Khambakhamba uzombazombe uhlole ukwakhiwa kweledere komunye nomunye umfundi.

Ukufunda ngokuhlanganyela: Yenza ukuFunda kwangaPhambili

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
IbuThelelo lemiTlolo, ekhasini 129

1. **Hlalisela abafundi ukuFunda kwangaPhambili kuhle.**
   a. Biza abafundi ukuzokuhlala emadeni nofana phasi.
   b. Hlala phambi kwabafundi neButhelelo lemiTlolo.
   c. Qinisekisa ukuthi boke abafundi bayakghona ukubona incwadi.
   d. Khumbuza abafundi ngokuziphatha okulindeleko ngesikhathi sokuFunda ngoKwabelana. Isib. hlala uphambanise iinyawo, beka izandla zakho emathangeni, lalela kuhle, phendula lokha ubizwako, phakamisa isandla ukubuza umbuzo.
2. **Yenza ukuFunda kwangaPhambilini ngalendlela:**
   a. Itjho isihloko sendatjana: *ULomusa akatholi amatjhipisi*
   b. Hlathulula ikghono lokucabangela. Itjho: Lokha sicabangelako, sisebenzisa isihloko neenthombe ukuzama ukwenza ngamandla ukuvezabona indatjana izokuba mayelana nani.
   c. Khombisa abafundi iinthombe ekhasini elinye nelinye.
   d. Buza: Ucabanga ukuthi kwenzekani lapha?
   e. Buza: Ucabanga ukuthi iinthombezi zihlobana njani?

Ukufunda ngesiqhema esilawulwako: Sebenza nesiQhema 3 no-4

ISIKHATHI:
30 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda ngesiQhema esiLawulwako.**
   a. Qinisekisa ukuthi abafundi bayazazi iinqhema zabo zokufunda.
   b. Hlalisa abafundi ngababili neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo sokuFunda, iincwadi zabo zemisebenzi neempensela.
   c. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 53.
2. **Funda yoke imisebenzi yeNcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda yangalelolanga.**
   Khumbuza abafundi ngokuthi bafanele benzeni ukuqedelela omunye nomunye umsebenzi.
3. **Bizela isiQhema 3 ekundleni yesiQhema sakho sokuFunda ngokuLawulwako.**
   a. Hlalisa isiqhema neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo sokuFunda.
   b. Biza umfundi ngamunye ukuzokufunda amatjhada.
   c. Biza umfundi ngamunye ukuzokuqedelela imisebenzi yokutjhugululela ekulumeni.
   d. Biza umfundi ngamunye ukuzokufunda amagama nofana indima yeveke edlulileko.
   e. Nowutha abafundi abatlhoga isekelo.
   f. Nowutha amatjhada afuna ukuhlanganiswa.
   g. Buyisela isiQhema 3 emadeskeni waso bese ubiza isiQhema 4.

EkuPheleni kweLanga: Fundela Phezulu

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Iinsetjen-ziswa zikatitjhere siqu

- Sebenzisa iinsetjenziswa zakho: iiNcwadi eziKulu, iButhelelo leeNdatjana neeNcwadi zeeNdatjana zoke zilungile.
- Sebenzisa lesi sikhathi ukulingisa ubutjhelela nekariso ekufundeni.
- Lomsebenzi usiza abafundi ngokuthuthukisa ithando leendatjana nokufunda.
- Begodu kwakha ilwazimagama labo, ilwazi langaphambilini nememori yokusebenza. Woke la makghono aqakathekileko wokulalela.

UkuLalela nokuKhuluma: Ukucoca indatjana ngokuzitlamela

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Lungiselela abafundi ukucoca ngeendatjana abazakhele zona.**
   a. Hlela abafundi ngeenqhema ezi-4.
   b. Tjela abafundi bona bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo ekhasini 54.
2. **Yalela abafundi bona baqale esithombeni.**
   a. Buza: Ubona ini esithombeni?
3. **Tjela abafundi bona omunye nomunye kumele enze indatjana ngesithombe.**
4. **Tjela abafundi bona bazakhe njani iindatjana zabo: Itjho:**
   a. Nikela omunye nomunye umlingisi endatjaneni yakho ibizo.
   b. Yitjho bona indatjana yenzeka kuphi.
   c. Indatjana yakho kumele ibe nesingeniso, umzimba nesiphetho.
   d. Isithombe lesi sikhombisa kwaphela ingcenye yendatjana.
      - Isithombe singakhombisa isingeniso sendatjana yakho.
      - Isithombe singakhombisa umzimba wendatjana yakho.
      - Isithombe singakhombisa isiphetho sendatjana yakho.
   e. Ungathoma indatjana yakho ngokuthi:
      - Isimbi akhange ilile...
      - Nakuphuma isikolo...
5. **Layela abafundi bona baqedelele umsebenzi.**
   a. Nikela abafundi imizuzu embalwa bona bacabange ngendatjana yabo buthule.
   b. Khonokho, layela abafundi bona badlhegane ngokwethulela isiqhema iindatjana zabo. Ungazifumana uthanda ukusebenzisa 'iingojwana/amatjana wokukhuluma'.
   c. Ngesikhathi abafundi bakhuluma, khambakhamba uzombazombe ulalele.
6. **Phetha isifundo ngendlela elandelako:**
   a. Biza umfundi oyedwa azokwabelana ngendatjana yakhe netlasi namkha bawa 1–2 abafundi.
      - Buza: Indatjana ka-X beyimanqophana nani?
      - Buza: Yini oyithandileko ngayo?
   b. Nikela itlasi imibiko ebuyako evamileko ukwenza ncono iindatjana zabo. Isibonelo: Ngokuvamileko, ekuthomeni kwendatjana, siyatjho lapha indatjana yenzeka khona nokobana bobani abalingisi. Esikhathini esizako, zama ukufaka ilwazeli eendatjaneni zakho.

AmatThada: Fundisa itjhada elitjha

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJENZISWA:
IKhadi le-Frieze: *n*

linthombe / zinto ezithoma nge *n*

1. **Yethula itjhada elitjha:** *n*
   a. Itjho itjhada u-x3.
   b. Khombisa abafundi iKhadi le-Frieze bese ubafundela itjhada u-x3.
   c. Tjela abafudi ukuthi balalele bese babuyelele itjhada.
2. **Itjho amagama athoma ngo nofana sebenzisa itjhada:** *n*
   a. Buza: Ngubani ongatjho igama elithoma ngo nofana asebenzise itjhada, *n*?
   b. Bawa abafundi ukuthi batjho iinsetjenziswa ozibutheleleko, isib. *inovela, inalidi*.
3. **Jayeza abafundi ngemisebenzi yeNcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda yangeLesithathu.**
   a. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 55.
   b. Biza umfundi ngamunye ukuzokusiza ukulingisa umsebenzi ngamunye.
   c. Lingisa ukuthi uwuqedelela njani omunye nomunye wemisebenzi etlolwe ebhodini.

Tjheja: Tjela abafundi ukuthi bazokwenza lemisebenzi nomlingani ngesikhathi sokuFunda ngesiQhema esiLawulwako.

Umtlolo wesandla: Fundisa ngokwakhiwa kwamaledere amancani

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJENZISWA:
ITjhadi lomTlolo weSandla

1. **Lungiselela abafundi umtlolo wesandla.**
   a. Itjho: Asithabululeni imino yethu ngokwenza ngasuthi sidlala ipiyano.
   b. Tjheja bewulungise ubujamo babafundi nokubamba kwabo ipensela.
2. **Khombisa abafundi ukuthi lakhiwa njani:** *n*.
   a. Jama ufulathele abafundi.
   b. Yalela abafundi abatlola ngesincele ukubeka iinhloko zabo edeskeni.
   c. Sebenzisa isandla sakho sokudla ukwakha iledere: *n*
   d. Yalela abatlola ngesandla sokudla ukwakha igama nawe.
   e. Buyela nabafundi abatlola ngesincele.
3. **Yalela abafundi ukuzijayeza ukwakha:** *n*
   a. Tlola iledere emgogodlheni womlingani wakho, edeskeni, etjhwabatjhwabeni/esandeni.
4. **Yalela abafundi ukuzijayeza ukutlola:** *n*
   a. Itjho: Tlola iledere encwadini yakho yomsebenzi u-x3.
   b. Khambakhamba uzombazombe uhlole ukwakhiwa kweledere komunye nomunye umfundi.

Ukufunda ngokuhlanganyela: Yenza ukuFunda kokuThoma

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
IbuThelelo lemiTlolo, ekhasini 129

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda kokuThoma.**
   a. Hlalisa abafundi kuhle emadeni.
   b. Khumbuza abafundi ngokuziphatha okulindelekileko.
   c. Khumbuza abafundi ngesihloko sendatjana: *ULomusa akatholi amatjhipisi*
   d. Itjho: *Indatjana esizoyifunda namhlanje iphathelene nokukhetha amasnekhsi. Okhunye ukudla, njengamatjhiphsi, kunambitheka kamnandi kodwana akuyinikeli imizimba yethu lokho ekutlhogako ukuze ikhule ibe namandla. Okhunye ukudla, njengamaqanda, ihlambi, amantongomani, kunamanyuthriyenti aqakathekileko wemizimba yethu, njengamaphrotheyini. Iphrotheyini isiza imizimba yethu kobana ikhule begodu isiza neengqondo zethu kobana zilalelisise ngetlasini. Kodwana kwesinye isikhathi, kungaba budisi ukukhetha amasnekhsi anepilo.*
   e. Buza: Kukhona okwaziko mayelana nalokhu?
2. **Yenza ukuFunda kokuThoma ngalendlela:**
   a. Fundela elinye nelinye ikhasi lalendatjana phezulu, butjhelela nangokuzwalako.
   b. Khombisa abafundi iinthombe.
   c. Nakukghonekako jama bese uhlathululela abafundi.
   d. Khomba amagama welwazimagama ngendlela abekeke ngayo.
   e. Ekugcineni kwendatjana, buza imibuzo yokuFunda 1 ngalendlela:
      - Nqophisa umBuzo 1 nomBuzo 2 kumfundi ngamunye.
      - Nqophisa umBuzo 3 etlasini loke. Bawa abafundi. Ukucocisana nabalingani babo ngombuzo.
      - Biza abafundi abambalwa ukuzokwabelana ngeempendulo zabo.
   f. Khumbuza abafundi ngamaqhinga wokulalela.
      - Ithi, iveke le sifunda ngokuthi sicabangela njani: Cabanga.
      - Buza abafundi: Vala amehlo wakho bese uzama ukucabanga into ethile kulendatjana. Ubonani?

Umtlolo: Lingisa umsebenzi kanye ne-KKL

ISIKHATHI:
20 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Ikhasi leNcwadi yokusebenza ye-DBE: 98 & 99

Itlhatlha lokutlola:

Ngibona...

Ngithanda ukudla...

1. **Yethula umnqopho we-KKL.**
   a. Ithi, iveke le sizokunqophisa ku: Ukusebenzisa ungci ekugcineni komutjho.
   b. Tlola umutjho ebhodini: linthelo ezitja zimnandi.
   c. Khomba i-KKL: Umutjho ugcina ngongci.
2. **Yethula umsebenzi wokutlola.**
   a. Itjho: iVeke le sizoku: Gwala isithombe bese utlola imitjho emibili.
   b. Itjho: Sizokugwala besitlole mayelana: Ukudla esikubona esithombeni.
3. **Hlathulula ipendulo yakho ngomlomo emsebenzini wokutlola ngesandla, ngaphambi kokutlola.**
   a. Itjho: Ngibona... esithombeni
4. **Lingisa umsebenzi ebhodini.**
   a. Gwala isithombe esirhabako esikhombisa: Wena usidla ukudla esithombeni.
   b. Khombisa abafundi ukuthi uqedelela njani itlhatlha lokutlola ngesandla.
   c. Khomba i-KKL: Umutjho ugcina ngongci

Ukufunda ngesiqhema esilawulwako: Sebenza nesiQhema 5 no-6

ISIKHATHI:
30 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda ngesiQhema esiLawulwako.**
   a. Qinisekisa ukuthi abafundi bayazazi iinqhema zabo zokufunda.
   b. Hlalisa abafundi ngababili neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo sokuFunda, iincwadi zabo zemisebenzi neempensela.
   c. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 55.
2. **Funda yoke imisebenzi yeNcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda yangalelolanga.**
   Khumbuza abafundi ngokuthi bafanele benzeni ukuqedelela omunye nomunye umsebenzi.
3. **Bizela isiQhema 5 ekundleni yesiQhema sakho sokuFunda ngokuLawulwako.**
   a. Hlalisa isiqhema neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo sokuFunda.
   b. Biza umfundi ngamunye ukuzokufunda amatjhada.
   c. Biza umfundi ngamunye ukuzokuqedelela imisebenzi yokutjhugululela ekulumeni.
   d. Biza umfundi ngamunye ukuzokufunda amagama nofana indima yeveke edlulileko.
   e. Nowutha abafundi abatlhoga isekelo.
   f. Nowutha amatjhada afuna ukuhlanganiswa.
   g. Buyisela isiQhema 5 emadeskeni waso bese ubiza isiQhema 6.

EkuPheleni kweLanga: Fundela Phezulu

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Iinsetjen-ziswa zikatitjhere siqu

- Sebenzisa iinsetjenziswa zakho: iiNcwadi eziKulu, iButhelelo leeNdatjana neeNcwadi zeeNdatjana zoke zilungile.
- Sebenzisa lesi sikhathi ukulingisa ubutjhelela nekariso ekufundeni.
- Lomsebenzi usiza abafundi ngokuthuthukisa ithando leendatjana nokufunda.
- Begodu kwakha ilwazimagama labo, ilwazi langaphambilini nememori yokusebenza. Woke la makghono aqakathekileko wokulalela.

AmatThada: Buyekeza bewuvanganise amatjhada amatjha

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Buyekeza itjhada elitjha:** *n*
   a. Itjho itjhada u-x3.
   b. Khombisa abafundi iKhadi le-Frieze bese ubafundela itjhada u-x3.
   c. Tjela abafudi ukuthi balalele bese babuyelele itjhada.
2. **Khombisa abafundi ukuthi kuquntulwa njani nofana kuvanganiswa njani usebenzisa leli tjhada.**
   a. Buyekeza amatjhada alandelako nabafundi: *i, n, m, e, l, a*
   b. Itjho igama elilandelako: *nini*
   c. Bawa umfundi ngamunye ukuthi alalele kuhle bese aquntule igama libe matjhada: *n-i-n-i*
   d. Bawa umfundi ukutjho elinye nelinye itjhada, elitlolwe ebhodini.
   e. Okulandelako, biza umfundi ohlukileko ukuzokuvanganisa amatjhada ukufunda igama.
   f. Lungisa abafundi lokha banobutjhapha ababanzako.
   g. Buyelela ngamagama: *emini*
3. **Jayeza abafundi ngemisebenzi yeNcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda yangeLesine.**
   a. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 56.
   b. Biza umfundi ngamunye ukuzokusiza ukulingisa umsebenzi ngamunye.
   c. Lingisa ukuthi uwuqedelela njani omunye nomunye wemisebenzi etlolwe ebhodini.

Tjheja: Tjela abafundi ukuthi bazokwenza lemisebenzi nomlingani ngesikhathi sokuFunda ngesiQhema esiLawulwako.

Umtlolo wesandla: Fundisa ngokwakhiwa kwamaledere amakhulu

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
ITjhadi lomTlolo weSandla

1. **Lungiselela abafundi umtlolo wesandla.**
   a. Itjho: Asithabululeni imino yethu ngokugobela imino yethu ngaphakathi nangaphandle.
   b. Tjheja bewulungise ubujamo babafundi nokubamba kwabo ipensela.
2. **Khombisa abafundi ukuthi lakhiwa njani: N**
   a. Jama ufulathele abafundi.
   b. Yalela abafundi abatlola ngesincele ukubeka iinhloko zabo edeskeni.
   c. Sebenzisa isandla sakho sokudla ukwakha iledere: N.
   d. Yalela abatlola ngesandla sokudla ukwakha igama nawe.
   e. Buyela nabafundi abatlola ngesincele.
3. **Yalela abafundi ukuzijayeza ukwakha: N**
   - Tlola iledere emgogodlheni womlingani wakho, edeskeni, etjhwabatjhwabeni/esandeni.
4. **Yalela abafundi ukuzijayeza ukutlola: N**
   a. Itjho: Tlola iledere encwadini yakho yomsebenzi u-x3.
   b. Khambakhamba uzombazombe uhlole ukwakhiwa kweledere komunye nomunye umfundi.

Ukufunda ngokuhlanganyela: Yenza ukuFunda kwesiBili

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
IbuThelelo lemiTlolo, ekhasini 129

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda kwesiBili.**
   a. Hlalisa abafundi kuhle emadeni.
   b. Khumbuza abafundi ngokuziphatha okulindelekileko.
   c. Khumbuza abafundi ngesihloko sendatjana: *ULomusa akatholi amatjhipisi*
   d. Khumbuza abafundi ngamaqhinga wokulalela.
      - Ithi, iveke le sifunda ngokuthi sicabangela njani: Cabanga
      - Ithi, khumbulani, sikhulumisene ngalokhu izolo, lokha nginibuzako: Vala amehlo wakho bese uzama ukucabanga into ethile kulendatjana. Ubonani?
2. **Yenza ukuFunda kwesiBili ngalendlela:**
   a. Fundela elinye nelinye ikhasi lalendatjana phezulu, butjhelela nangokuzwalako.
   b. Khombisa abafundi isithombe.
   c. Sebenzisa iimbonelo ezisekhasini lesingeniso ukulingisa amano wokukuzwisisa.
   d. Ekugcineni kwendatjana, buza imibuzo yokuFunda 2 ngalendlela:
      - Nqophisa umBuzo 1 nomBuzo 2 kumfundi ngamunye.
      - Nqophisa umBuzo 3 etlasini loke. Bawa abafundi. Ukucocisana nabalingani babo ngombuzo.
      - Biza abafundi abambalwa ukuzokwabelana ngeempendulo zabo.

Umtlolo: Ukuhlela nokutlama

ISIKHATHI: 20 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA: Ikhasi leNcwadi yokusebenza ye-DBE: 98 & 99

Itlhatlha lokutlola:

Ngibona...

Ngithanda ukudla...

1. **Yethula kabutjha umsebenzi wokutlola.**
   a. Itjho: Khumbula ukuthi iveke le sizokugwala bese sitlola mayelana: Ukudla esikubona esithombeni.
2. **Yalela abafundi ukuthi bacabange ngemitlolo yabo.**
   a. Itjho: Vala amehlo bese ucabanga ngokuthi uzoliphendula njani itlhatlha lokutlola.
   b. Itjho: Yabelana ngombono wakho nomlingani wakho.
   c. Cabanga ngokungeneleleko bese utlola amagama asebenzako ebhodini, Isib. ihabhula, idribe, ikhabe, ijuzi
3. **Layela abafundi bona bavule ikhasi okungilo encwadini yabo ye-DBE yokusebenzela.**
   a. Itjho: Kwanjesi gwala bese utlola phasi imibono yakho.
   b. Khumbuza abafundi nge-KKL: Umutjho ugcina ngongci.
4. **Khambakhamba uzombazombe ikumba yokufundela ukusiza umfundi ngamunye.**
   a. Bawa abafundi bakutjele imibono yabo.
   b. Siza abafundi abanobunzima bokuthoma umsebenzi wokutlola.

Ukufunda ngesiqhema esilawulwako: Sebenza nesiQhema 7 no-8

ISIKHATHI:
30 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda ngesiQhema esiLawulwako.**
   a. Qinisekisa ukuthi abafundi bayazazi iinqhema zabo zokufunda.
   b. Hlalisa abafundi ngababili neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo sokuFunda, iincwadi zabo zemisebenzi neempensela.
   c. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 56.
2. **Funda yoke imisebenzi yeNcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda yangalelolanga.**
   Khumbuza abafundi ngokuthi bafanele benzeni ukuqedelela omunye nomunye umsebenzi.
3. **Bizela isiQhema 7 ekundleni yesiQhema sakho sokuFunda ngokuLawulwako.**
   a. Hlalisa isiqhema neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo sokuFunda.
   b. Biza umfundi ngamunye ukuzokufunda amatjhada.
   c. Biza umfundi ngamunye ukuzokuqedelela imisebenzi yokutjhugululela ekulumeni.
   d. Biza umfundi ngamunye ukuzokufunda amagama nofana indima yeveke edlulileko.
   e. Nowutha abafundi abatlhoga isekelo.
   f. Nowutha amatjhada afuna ukuhlanganiswa.
   g. Buyisela isiQhema 7 emadeskeni waso bese ubiza isiQhema 8.

EkuPheleni kweLanga: Fundela Phezulu

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Iinsetjen-ziswa zikatitjhere siqu

- Sebenzisa iinsetjenziswa zakho: iiNcwadi eziKulu, iiButhelelo leeNdatjana neeNcwadi zeeNdatjana zoke zilungile.
- Sebenzisa lesi sikhathi ukulingisa ubutjhelela nekariso ekufundeni.
- Lomsebenzi usiza abafundi ngokuthuthukisa ithando leendatjana nokufunda.
- Begodu kwakha ilwazimagama labo, ilwazi langaphambilini nememori yokusebenza. Woke la makghono aqakathekileko wokulalela.

UkuLalela nokuKhuluma: Cocisanani ngendatjana yokuFunda ngoKwabelana

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
IPhahla locucoca:

Lendatjana beyi-mayelana...

Ngim-thandile umlingisi... ngoba...

Ngifunde ukuthi...

1. **Lungiselela abafundi ukucocisana ngesiqhema.**
   a. Hlela abafundi ngeenqhema ezi-4.
   b. Nikela umfundi ngamunye 'isigojwana sokukhuluma nofana ilitjhe'.
   c. Itjho: Ungakhuluma kwaphela lokha uphethe 'isigojwana sokukhuluma/ ilitje'.
2. **Funda yoke imibuzo yokucocisana.**
   a. Khumbuza abafundi ngendatjana yokufunda ngokwabelana yeveke.
   b. Tlola iphahla lokucocisana ebhodini.
   c. Funda bewuhlathulule omunye nomunye umbuzo (isisizakuthoma umutjho).
   d. Tjela abafundi ukuthi elinye nelinye ilunga lesiqhema lifanele libe nedlhego yokuphendula umbuzo ngamunye.
   e. Khuthaza abafundi ukuthi bacabange ngeempendulo ezihlukahlukeneko.
3. **Yalela abafundi ukuthi bathome ngokucocisana.**
   a. Bawa abafundi abaphethe 'iingojwana zokukhuluma/amatje' bathome.
   b. Khambakhamba uzombazombe bese unikela ngesekelo elitlhogekako.
   c. Emizuzwini embalwa yokugcina, biza isiqhema sizokwabelana ngeependulo zaso.
4. **UkuziLungiselela komFundi**
   a. Tshwaya abafundi aba-3–4 bazokwenza iSethulo somLomo sangoMvulo.
   b. Tjela laba bafundi ukuthi balungise ini kwangoMvulo. (Qala i-SL yehlelo lesifundo sangoMvulo)

AmatThada: Isibizelo

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Incwadi Yokuhlola

1. **Hlalisa kuhle abafundi neencwadi zabo zemisebenzi, neempensela kanye namarula.**
   a. Tjela abafundi batlole isihloko, 'Isibizela' bese batlola iinomboro u-1–6 kumajini.
   b. Bizela amagama abafundi amathantathu alandelako ukuthi bawatlole iduze nenomboro 1–6: *loba, lola, ilobolo, nami, naleli, Nona*
2. **Tjela abafundi ukuthi basebenzise ipensela emibalabala ukulungisa imisebenzi yabo.**
   a. Tlola amagama amathantathu ebhodini.
   b. Khonokho nawutlolako, biza elinye nelinye igama.
   c. Tjela abafundi ukuthi benzele amagama abawatjhaphileko iimbayana ngepensela emibalabala.
   d. Tjela abafundi ukuthi batlola kabutjha amagama ngendlela okungiyo.
3. **Tjheja ubunzima neragelophambili labafundi.**
4. **Jayeza abafundi ngemisebenzi yeNcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda yangeLesihlanu.**
   a. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 57.
   b. Biza umfundi ngamunye ukuzokusiza ukulingisa umsebenzi ngamunye.
   c. Lingisa ukuthi uwuqedelela njani omunye nomunye wemisebenzi etlolwe ebhodini.

Tjheja: Tjela abafundi ukuthi bazokwenza lemisebenzi nomlingani ngesikhathi sokuFunda ngesiQhema esiLawulwako.

Ukufunda ngokuhlanganyela: Yenza ukufunda kwangemuva

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
IbuThelelo lemiTlolo, ekhasini 129

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda kwangeMuva.**
   a. Khumbuza abafundi ngesihloko sendatjana: *ULomusa akatholi amatjhipisi*
   b. Hlathulula umsebenzi. Itjho: Namhlanje siyokurhunyeza indatjana.
2. **Lingisa umsebenzi ngalendlela:**
   a. Ithi: Lokha sirhunyeza indatjana, sifanele sithi:
      - Obekumayelana nendatjana
      - Engikuthande ngendatjana
      - Engikufunde endatjaneni
   b. Kafitjhazana hlukanisa iimpendulo zakho kulemibuzo.
   c. Zama ukuthi ungakhethi ingcenye yendaba esepepeneneni khulu esibonelweni sakho.
3. **Yalela abafundi ukuthi baqedelele umsebenzi.**
   a. Tjela abafundi bacabange ngeenrhunyezo zabo, bangakopi isibonelo sakho.
   b. Tjela abafundi bathome iimpendulo zabo ngalendlela:
      - Indatjana beyimayelana...
      - Ngithande...
      - Ngifunde...
   c. Okulandelako, yalela abafundi ukuthi babelane ngeenrhunyezo zabo nabalingani babo.
   d. Njengoba abafundi babelana ngeenrhunyezo zabo khambakhamba uzombazombe, unikele ngesekelo elitlhogekako.
   e. Ekugcineni kwesifundo, biza umfundi 1–2 ukuzokwabelana ngeerhunyezo zabo netlasi.
4. **Vumela abafundi ukuthi babelane ngomsebenzi wabo.**
   - Biza umfundi ukuzokwabelana umsebenzi wakhe netlasi.

Umtlolo: Ukutlama nokulungisa

ISIKHATHI: 20 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA: Ikhasi leNcwadi yokusebenza ye-DBE: 98 & 99

Itlhatlha lokutlola:

Ngibona...

Ngithanda ukudla...

1. **Khumbuza abafundi ngomsebenzi wokutlola kanye neemfuneko.**
   a. Itjho: Namhlanjesi sizokuqedelela umsebenzi wethu wokutlola.
2. **Yethula ukwehlukanisa.**
   a. Khambakhamba uzombazombe ngekumbeni yokufundisa bese usiza abafundi abanobunzima.
   b. Nikela abafundi abakghonako ukukhuthaza okungezelelweko: Faka amunye umutjho emtlolweni wakho.
3. **Yalela abafundi ukufunda nokulungisa imitlolo yabo.**
   a. Itjho: Kwanjesi sikhathi sokufunda nokulungisa imitlolo yenu.
   b. Itjho: Khumbula ukuhlola ukuthi: Umutjho ugcina ngongci.
4. **Lokha isikhathi sisavuma, bawa abafundi ukuthi babelane ngemitlolo yabo.**
   a. Abafundi bangabelana imitlolo yabo nabalingani babo.
   b. Abafundi abambalwa bangabelana imitlolo yabo netlasi.

Ukufunda ngesiqhema esilawulwako: Sebenza nesiQhema 9 no-10

ISIKHATHI:
30 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda ngesiQhema esiLawulwako.**
   a. Qinisekisa ukuthi abafundi bayazazi iinqhema zabo zokufunda.
   b. Hlalisa abafundi ngababili neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo sokuFunda, iincwadi zabo zemisebenzi neempensela.
   c. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 57.
2. **Funda yoke imisebenzi yeNcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda yangalelolanga.**
   Khumbuza abafundi ngokuthi bafanele benzeni ukuqedelela omunye nomunye umsebenzi.
3. **Bizela isiQhema 9 ekundleni yesiQhema sakho sokuFunda ngokuLawulwako.**
   a. Hlalisa isiqhema neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo sokuFunda.
   b. Biza umfundi ngamunye ukuzokufunda amatjhada.
   c. Biza umfundi ngamunye ukuzokuqedelela imisebenzi yokutjhugululela ekulumeni.
   d. Biza umfundi ngamunye ukuzokufunda amagama nofana indima yeveke edlulileko.
   e. Nowutha abafundi abatlhoga isekelo.
   f. Nowutha amatjhada afuna ukuhlanganiswa.
   g. Buyisela isiQhema 9 emadeskeni waso bese ubiza isiQhema 10.

EkuPheleni kweLanga: Fundela Phezulu

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Iinsetjen-ziswa zikatitjhere siqu

- Sebenzisa iinsetjenziswa zakho: iiNcwadi eziKulu, iiButhelelo leeNdatjana neeNcwadi zeeNdatjana zoke zilungile.
- Sebenzisa lesi sikhathi ukulingisa ubutjhelela nekariso ekufundeni.
- Lomsebenzi usiza abafundi ngokuthuthukisa ithando leendatjana nokufunda.
- Begodu kwakha ilwazimagama labo, ilwazi langaphambilini nememori yokusebenza. Woke la makghono aqakathekileko wokulalela.

UkuLalela nokuKhuluma: Yethula ummongo

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Iinthombe nezinto zamambala zoku-khangisa ummongo

INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Lungiselela ummongomkhangiso:** *Abangani bethu*
2. **Buza imibuzo evulekileko ukukhuthaza ilwazi langaphambilini labafundi.**
   - *Kuyini okwenza umuntu othileko abe mngani omuhle?*
   - *Ubenza kuphi abangani?*
   - *Ungamenza njani umngani omutjha?*
3. **Yenza umebhe wengqondo usebenzise imibuzo neempendulo zabafundi.**
4. **Ngezelela iimpendulo zakho kumebhe wengqondo ukunabisa ilwazi labafundi.**
5. **Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 58.**
6. **Tjela abafundi bakhombe ukunothisa ilimi kommongo.**
   a. Fundela ukunothiswa kwelimi phezulu.
   b. Abafundi bakufunde nawe, nofana bakutjho emva kwakho:
   Kuyobamnandi kuyokubamnandi
   Sesiphelele sisoke nomngani wami!
   Ngoba ngiyazi ukuthi uzobe ahlezi nami!
   Esikolweni!
   Kuyobamnandi kuyokubamnandi!
   Sesiphelele sisoke nomngani wami!
   Ngoba ngiyazi ukuthi uzobe ahlezi nami!
   Esikolweni!
7. **Cocisana nabafundi ngokunothisa ilimi.**
   a. Buza: Ningangitjela ukuthi lokhu kutjho ukuthini? Ningayifumana ipendulo yalokhu?
   b. Khuthaza abafundi ukwabelana ngemibono yabo.
   c. Nikela ihlathululo nofana ipendulo ngalendllela: Ingoma le imayelana nethabo esilifumanako lokha nasinabangani bethu. Isitjela bona kumnandi ukubanabangani abahlala, badlala nathi lokha nasisesikolweni. Ibuye ihlathulule bona abangani benza isikolo sibemnandi ngombana asibi sodwa.

AmatThada: Fundisa itjhada elitjha

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
IKhadi le-Frieze: *u*

linthombe / zinto ezithoma nge *u*

1. **Yethula itjhada elitjha:** *u*
   a. Itjho itjhada u-x3.
   b. Khombisa abafundi iKhadi le-Frieze bese ubafundela itjhada u-x3.
   c. Tjela abafudi ukuthi balalele bese babuyelele itjhada.
2. **Itjho amagama athoma ngo nofana sebenzisa itjhada:** *u*
   a. Buza: Ngubani ongatjho igama elithoma ngo nofana asebenzise itjhada, *u*?
   b. Bawa abafundi ukuthi batjho iinsetjenziswa ozibutheleleko, isib. *idugu, umengu*.
3. **Jayeza abafundi ngemisebenzi yeNcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda yangoMvulo.**
   a. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 60
   b. Biza umfundi ngamunye ukuzokusiza ukulingisa umsebenzi ngamunye.
   c. Lingisa ukuthi uwuqedelela njani omunye nomunye wemisebenzi etlolwe ebhodini.

Tjheja: Tjela abafundi ukuthi bazokwenza lemisebenzi nomlingani ngesikhathi sokuFunda ngesiQhema esiLawulwako.

Umtlolo wesandla: Fundisa ngokwakhiwa kwamaledere amancani

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
ITjhadi lomTlolo weSandla

1. **Lungiselela abafundi umtlolo wesandla.**
   a. Itjho: Asithabululeni imino yethu ngokujikelezisa iinhlakala zethu zibe yisiyingilizi, ukuya ngesinceleni begodu nokuya ngesidleni.
   b. Tjheja bewulungise ubujamo babafundi nokubamba kwabo ipensela.
2. **Khombisa abafundi ukuthi lakhiwa njani *u*.**
   a. Jama ufulathele abafundi.
   b. Yalela abafundi abatlola ngesincele ukubeka iinhloko zabo edeskeni.
   c. Sebenzisa isandla sakho sokudla ukwakha iledere: *u*
   d. Yalela abatlola ngesandla sokudla ukwakha igama nawe.
   e. Buyela nabafundi abatlola ngesincele.
3. **Yalela abafundi ukuzijayeza ukwakha:** *u*
   a. Tlola iledere emgogodlheni womlingani wakho, edeskeni, etjhwabatjhwabeni/esandeni.
4. **Yalela abafundi ukuzijayeza ukutlola:** *u*
   a. Itjho: Tlola iledere encwadini yakho yomsebenzi u-x3.
   b. Khambakhamba uzombazombe uhlole ukwakhiwa kweledere komunye nomunye umfundi.

Ukufunda ngokuhlanganyela: Yethula indatjana

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
IbuThelelo lemiTlolo, ikhasi elisise-Thulo 143

1. **Yethula indatjana.**
   a. Itjho: Iveke le sizokufunda indatjana yesihloko, *Inqaba kaMbuso eyakhiwe ngesanda*.
   b. Itjho: *Namhlanje sizokufunda indatjana ngomsana obizwa uMbuso othakase khulu ngokuya endaweni emagega nelwandle. Bekalokhu abhudanga ngokwakha inqaba yesanda ekulukazi nehle kunazo zoke. Ubuye wafumana ithunga nerharafu ezizomsiza lokha nakakhako! Kodwana kwenzeke okuthile okungakalindeleki enqabeni yakhe yesanda. Akhe sifunde sifumane kobana kwenzekani, nokuthi indatjana iphela bunjani*.
   c. Buza: Kukhona okwaziko mayelana nalokhu?
   d. khombisa abafundi iinthombe zendatjana.
2. **Yakha ilwazi labafundi langaphambilini.**
   a. Yabelana bewuhlathulule ilwazi langaphambilini elivezwa yindatjana.
   b. Khombisa abafundi lapho indatjana yenzeka khona usebenzisa umebhe wendatjana.
   c. Buza: Ninemibuzo mayelana nalendatjana?
3. **Hlathulula iqhiga lokuzwisisa.**
   a. Itjho, leveke sizokufunda ngokuthi senza njani uku: Ukurhononela.
   b. Hlathululela abafundi leliqhinga.

Ukufunda ngesiqhema esilawulwako: Sebenza nesiQhema 1 no-2

ISIKHATHI:
30 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda ngesiQhema esiLawulwako.**
   a. Qinisekisa ukuthi abafundi bayazazi iinqhema zabo zokufunda.
   b. Hlalisa abafundi ngababili neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo sokuFunda, iincwadi zabo zemisebenzi neempensela.
   c. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 60.
2. **Funda yoke imisebenzi yeNcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda yangalelolanga.**
   Khumbuza abafundi ngokuthi bafanele benzeni ukuqedelela omunye nomunye umsebenzi.
3. **Bizela isiQhema 1 ekundleni yesiQhema sakho sokuFunda ngokuLawulwako.**
   a. Hlalisa isiqhema neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo sokuFunda.
   b. Biza umfundi ngamunye ukuzokufunda amatjhada.
   c. Biza umfundi ngamunye ukuzokuqedelela imisebenzi yokutjhugululela ekulumeni.
   d. Biza umfundi ngamunye ukuzokufunda amagama nofana indima yeveke edlulileko.
   e. Nowutha abafundi abatlhoga isekelo.
   f. Nowutha amatjhada afuna ukuhlanganiswa.
   g. Buyisela isiQhema 1 emadeskeni waso bese ubiza isiQhema 2.

EkuPheleni kweLanga: Fundela Phezulu

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Iinsetjen-ziswa zikatitjhere siqu

- Sebenzisa iinsetjenziswa zakho: iiNcwadi eziKulu, iButhelelo leeNdatjana neeNcwadi zeeNdatjana zoke zilungile.
- Sebenzisa lesi sikhathi ukulingisa ubutjhelela nekariso ekufundeni.
- Lomsebenzi usiza abafundi ngokuthuthukisa ithando leendatjana nokufunda.
- Begodu kwakha ilwazimagama labo, ilwazi langaphambilini nememori yokusebenza. Woke la makghono aqakathekileko wokulalela.

UkuLalela nokuKhuluma: Fundisa ilwazimagama

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Ikarada lelwazi-magama, isithombe, izinto

INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Khumbuza abafundi ngommongo.**
   a. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 58.
   b. Funda nofana itjho ukunothiswa kwelimi godu.
   c. Khombisa abafundi irhelo lelwazimagama wommongo.
   d. Hlathulula ukuthi lamagama azosisiza ukuzwisisa nokukhuluma ngommongo.
   e. Bafundele irhelo lamagama.
2. **Sebanzisa i-KLTY ukufundisa ilwazimagama.**
   a. Fundisa ilwazimagama elilandelako:
      - *inqaba yesanda: inqaba encani namkha ibumbeko elenziwe ngesanda emanzi evamise ukwakhiwa ngezandla magega nelwandle, namkha ithunga nerharafu.*
      - *amanzi wolwandle: Anetswayana elivela elwandle.*
      - *inqaba: Isitja esizaliswe amanzi esizungeleze ikhasila. Asetjenziselwa ukuvimba izitha. Umsele wamanzi ozungeleze inqaba.*
3. **Sebanzisa amaqhinga we-KLTY afaneleko kwelinye nelinye igama:**
   K: Khomba isithombe nofana into yamambala
   L: Lingisa okusuka egameni
   T: Tjela abafundi ihlathululo yegama
   Y: Yitjho igama elisemutjhweni

AmatThada: Buyekeza bewuvanganise amatjhada amatjha

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Buyekeza itjhada elitjha:** *u*
   a. Itjho itjhada u-x3.
   b. Khombisa abafundi iKhadi le-Frieze bese ubafundela itjhada u-x3.
   c. Tjela abafudi ukuthi balalele bese babuyelele itjhada.
2. **Khombisa abafundi ukuthi kuquntulwa njani nofana kuvanganiswa njani usebenzisa leli tjhada.**
   a. Buyekeza amatjhada alandelako nabafundi: *l, m, a, u, n, i*
   b. Itjho igama elilandelako: *luma*
   c. Bawa umfundi ngamunye ukuthi alalele kuhle bese aquntule igama libe matjhada: *l-u-m-a*
   d. Bawa umfundi ukutjho elinye nelinye itjhada, elitlolwe ebhodini.
   e. Okulandelako, biza umfundi ohlukileko ukuzokuvanganisa amatjhada ukufunda igama.
   f. Lungisa abafundi lokha banobutjhapha ababanzako.
   g. Buyelela ngamagama: *bubula*
3. **Jayeza abafundi ngemisebenzi yeNcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda yangeLesibili.**
   a. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 61.
   b. Biza umfundi ngamunye ukuzokusiza ukulingisa umsebenzi ngamunye.
   c. Lingisa ukuthi uwuqedelela njani omunye nomunye wemisebenzi etlolwe ebhodini.

Tjheja: Tjela abafundi ukuthi bazokwenza lemisebenzi nomlingani ngesikhathi sokuFunda ngesiQhema esiLawulwako.

Umtlolo wesandla: Fundisa ngokwakhiwa kwamaledere amakhulu

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
ITjhadi lomTlolo weSandla

1. **Lungiselela abafundi umtlolo wesandla.**
   a. Itjho: Asithabululeni imino yethu ngokugobela imino yethu ngaphakathi nangaphandle.
   b. Tjheja bewulungise ubujamo babafundi nokubamba kwabo ipensela.
2. **Khombisa abafundi ukuthi lakhiwa njani: U**
   a. Jama ufulathele abafundi.
   b. Yalela abafundi abatlola ngesincele ukubeka iinhloko zabo edeskeni.
   c. Sebenzisa isandla sakho sokudla ukwakha iledere: U
   d. Yalela abatlola ngesandla sokudla ukwakha igama nawe.
   e. Buyela nabafundi abatlola ngesincele.
3. **Yalela abafundi ukuzijayeza ukwakha: U**
   - Tlola iledere emgogodlheni womlingani wakho, edeskeni, etjhwabatjhwabeni/esandeni.
4. **Yalela abafundi ukuzijayeza ukutlola: U**
   a. Itjho: Tlola iledere encwadini yakho yomsebenzi u-x3.
   b. Khambakhamba uzombazombe uhlole ukwakhiwa kweledere komunye nomunye umfundi.

Ukufunda ngokuhlanganyela: Yenza ukuFunda kwangaPhambili

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
IbuThelelo lemiTlolo, ekhasini 145

1. **Hlalisela abafundi ukuFunda kwangaPhambili kuhle.**
   a. Biza abafundi ukuzokuhlala emadeni nofana phasi.
   b. Hlala phambi kwabafundi neButhelelo lemiTlolo.
   c. Qinisekisa ukuthi boke abafundi bayakghona ukubona incwadi.
   d. Khumbuza abafundi ngokuziphatha okulindeleko ngesikhathi sokuFunda ngoKwabelana. Isib. hlala uphambanise iinyawo, beka izandla zakho emathangeni, lalela kuhle, phendula lokha ubizwako, phakamisa isandla ukubuza umbuzo.
2. **Yenza ukuFunda kwangaPhambilini ngalendlela:**
   a. Itjho isihloko sendatjana: *Inqaba kaMbuso eyakhiwe ngesanda*.
   b. Hlathulula ikghono lokucabangela. Itjho: Lokha sicabangelako, sisebenzisa isihloko neenthombe ukuzama ukwenza ngamandla ukuvezabona indatjana izokuba mayelana nani.
   c. Khombisa abafundi iinthombe ekhasini elinye nelinye.
   d. Buza: Ucabanga ukuthi kwenzekani lapha?
   e. Buza: Ucabanga ukuthi iinthombezi zihlobana njani?

Ukufunda ngesiqhema esilawulwako: Sebenza nesiQhema 3 no-4

ISIKHATHI:
30 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda ngesiQhema esiLawulwako.**
   a. Qinisekisa ukuthi abafundi bayazazi iinqhema zabo zokufunda.
   b. Hlalisa abafundi ngababili neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo sokuFunda, iincwadi zabo zemisebenzi neempensela.
   c. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 61.
2. **Funda yoke imisebenzi yeNcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda yangalelolanga.**
   Khumbuza abafundi ngokuthi bafanele benzeni ukuqedelela omunye nomunye umsebenzi.
3. **Bizela isiQhema 3 ekundleni yesiQhema sakho sokuFunda ngokuLawulwako.**
   a. Hlalisa isiqhema neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo sokuFunda.
   b. Biza umfundi ngamunye ukuzokufunda amatjhada.
   c. Biza umfundi ngamunye ukuzokuqedelela imisebenzi yokutjhugululela ekulumeni.
   d. Biza umfundi ngamunye ukuzokufunda amagama nofana indima yeveke edlulileko.
   e. Nowutha abafundi abatlhoga isekelo.
   f. Nowutha amatjhada afuna ukuhlanganiswa.
   g. Buyisela isiQhema 3 emadeskeni waso bese ubiza isiQhema 4.

EkuPheleni kweLanga: Fundela Phezulu

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Iinsetjen-ziswa zikatitjhere siqu

- Sebenzisa iinsetjenziswa zakho: iiNcwadi eziKulu, iButhelelo leeNdatjana neeNcwadi zeeNdatjana zoke zilungile.
- Sebenzisa lesi sikhathi ukulingisa ubutjhelela nekariso ekufundeni.
- Lomsebenzi usiza abafundi ngokuthuthukisa ithando leendatjana nokufunda.
- Begodu kwakha ilwazimagama labo, ilwazi langaphambilini nememori yokusebenza. Woke la makghono aqakathekileko wokulalela.

UkuLalela nokuKhuluma: Fundisa ilwazimagama bese ucoca ngesithombe sommongo

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Ikarada lelwazi-magama, isithombe, izinto

INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Sebanzisa i-KLTY ukufundisa ilwazimagama.**
   a. Fundisa ilwazimagama elilandelako:
      - *Ubungani: Abantu nangabe bayatjhejana, bayasizana, bayabelana begodu bathanda ukuhlala ndawonye. Liyakhula nangabe abantu banomusa, banamaqiniso, begodu bayalibalelana.*
      - *Ukuba nomusa: Ukuba nesisa kanye netjhejo kabanye abantu.*
      - *Ingozi: Into ethileko eyenzeka ngephoso. Iyikenzeki ngomnqopho othileko.*
   b. Sebanzisa amaqhinga we-KLTY afaneleko kwelinye nelinye igama.
2. **Yakha ilwazi labafundi langaphambilini.**
   a. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 62.
   b. Tjela abafundi ngelwazi elilandelako mayelana nesithombe:
      - *Umgani: ngilowo othanda ukudlala naye. Umngani mumuntu esimtjhejako.*
      - *Ukuba nomunsa kuqakathekile ebunganini, Umusa singawubonisa abangani bethu ngokwabelana nabo, ukudlala nabo, kanye nangokubalalela.*
      - *Kesinye isikhathi abangani bayavumelana bebaphikisane. Kesinye isikhathi abangani bayasilingana. Nasineentjhijilo nabangani singakulungisa lokho.*
3. **Coca ngesithombe.**
   a. Sebenzisa imibuzo elandelako ukucocisana ngesithombe ngalendlela:
      - Buza umbuzo wokuthoma.
      - Yalela abafundi ukuthi bacocisane ngombuzo nabalingani babo.
      - Biza abafundi abambalwa ukuzokwabelana ngeempendulo zabo.
      - Yakha ilwazi langaphambilini labafundi ngokulungisa ukungazwisisi kanye nangokwabelana ngelwazi eliphathelene nommongo.
      - Buyelela ikambiso le ngayo yoke imibuzo.
4. **Imibuzo:**
   a. *Wazi ngani nangabe omunye mngani wakho?*
   b. *Uzokwazi njani nangabe omunye mngani wakho?*
   c. *Bathanda ukwenzani abantu nabavakatjhela abangani babo?*

AmatThada: Fundisa itjhada elitjha

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJENZISWA:
IKhadi le-Frieze: *c*

linthombe / zinto ezithoma nge *c*

1. **Yethula itjhada elitjha:** *c*
   a. Itjho itjhada u-x3.
   b. Khombisa abafundi iKhadi le-Frieze bese ubafundela itjhada u-x3.
   c. Tjela abafudi ukuthi balalele bese babuyelele itjhada.
2. **Itjho amagama athoma ngo nofana sebenzisa itjhada:** *c*
   a. Buza: Ngubani ongatjho igama elithoma ngo nofana asebenzise itjhada, *c*?
   b. Bawa abafundi ukuthi batjho iinsetjenziswa ozibutheleleko, isib. *icici, icasi*.
3. **Jayeza abafundi ngemisebenzi yeNcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda yangeLesithathu.**
   a. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 63.
   b. Biza umfundi ngamunye ukuzokusiza ukulingisa umsebenzi ngamunye.
   c. Lingisa ukuthi uwuqedelela njani omunye nomunye wemisebenzi etlolwe ebhodini.

Tjheja: Tjela abafundi ukuthi bazokwenza lemisebenzi nomlingani ngesikhathi sokuFunda ngesiQhema esiLawulwako.

Umtlolo wesandla: Fundisa ngokwakhiwa kwamaledere amancani

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
ITjhadi lomTlolo weSandla

1. **Lungiselela abafundi umtlolo wesandla.**
   a. Itjho: Asithabululeni imino yethu ngokutjhwabanisa iphepha begodu sibuye sililule.
   b. Tjheja bewulungise ubujamo babafundi nokubamba kwabo ipensela.
2. **Khombisa abafundi ukuthi lakhiwa njani:** *c*.
   a. Jama ufulathele abafundi.
   b. Yalela abafundi abatlola ngesincele ukubeka iinhloko zabo edeskeni.
   c. Sebenzisa isandla sakho sokudla ukwakha iledere: *c*
   d. Yalela abatlola ngesandla sokudla ukwakha igama nawe.
   e. Buyela nabafundi abatlola ngesincele.
3. **Yalela abafundi ukuzijayeza ukwakha:** *c*
   a. Tlola iledere emgogodlheni womlingani wakho, edeskeni, etjhwabatjhwabeni/esandeni.
4. **Yalela abafundi ukuzijayeza ukutlola:** *c*
   a. Itjho: Tlola iledere encwadini yakho yomsebenzi u-x3.
   b. Khambakhamba uzombazombe uhlole ukwakhiwa kweledere komunye nomunye umfundi.

Ukufunda ngokuhlanganyela: Yenza ukuFunda kokuThoma

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
IbuThelelo lemiTlolo, ekhasini 145

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda kokuThoma.**
   a. Hlalisa abafundi kuhle emadeni.
   b. Khumbuza abafundi ngokuziphatha okulindelekileko.
   c. Khumbuza abafundi ngesihloko sendatjana: *Inqaba kaMbuso eyakhiwe ngesanda*.
   d. Itjho: *Namhlanje sizokufunda indatjana ngomsana obizwa uMbuso othakase khulu ngokuya endaweni emagega nelwandle. Bekalokhu abhudanga ngokwakha inqaba yesanda ekulukazi nehle kunazo zoke. Ubuye wafumana ithunga nerharafu ezizomsiza lokha nakakhako! Kodwana kwenzeke okuthile okungakalindeleki enqabeni yakhe yesanda. Akhe sifunde sifumane kobana kwenzekani, nokuthi indatjana iphela bunjani*.

2. **Yenza ukuFunda kokuThoma ngalendlela:**
   a. Fundela elinye nelinye ikhasi lalendatjana phezulu, butjhelela nangokuzwalako.
   b. Khombisa abafundi iinthombe.
   c. Nakukghonekako jama bese uhlathululela abafundi.
   d. Khomba amagama welwazimagama ngendlela abekeke ngayo.
   e. Ekugcineni kwendatjana, buza imibuzo yokuFunda 1 ngalendlela:
      - Nqophisa umBuzo 1 nomBuzo 2 kumfundi ngamunye.
      - Nqophisa umBuzo 3 etlasini loke. Bawa abafundi. Ukucocisana nabalingani babo ngombuzo.
      - Biza abafundi abambalwa ukuzokwabelana ngeempendulo zabo.
   f. Khumbuza abafundi ngamaqhinga wokulalela.
      - Ithi, iveke le sifunda ngokuthi sicabangela njani: Ukurhononela.
      - Buza abafundi: Ngikuphi ukucabangela okuhle esingakwenza mayelana nalakhu, umtloli angakasitjeli khona? Ungacabangelani ngemicabango/imizwa yomlingisi?

Umtlolo: Lingisa umsebenzi kanye ne-KKL

ISIKHATHI:
20 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Itlhatlha lokutlola:

Umngani wami ngu...

Sithanda uku...

1. **Yethula umnqopho we-KKL.**
   a. Ithi, iveke le sizokunqophisa ku: Ukusebenzisa abondaweni ngefanelo emtjhweni ukuhlathulula ukuthi nini nofana kuphi.
   b. Tlola umutjho ebhodini: Sidlala endaweni yokudlalela.
   c. Khomba i-KKL: Undaweni uyasetjenziswa emtjhweni ukusitjela ukuthi nini nofana into ikuphi.
2. **Yethula umsebenzi wokutlola.**
   a. Itjho: iVeke le sizoku: Gwala isithombe bese utlola imitjho emibili.
   b. Itjho: Sizokugwala besitlole mayelana: Ngubani umngani wakho? Yini enithanda ukuyenza ndawonye.
3. **Hlathulula ipendulo yakho ngomlomo emsebenzini wokutlola ngesandla, ngaphambi kokutlola.**
   a. Itjho: Umngani wami ngu... befuthi sithanda uku...
4. **Lingisa umsebenzi ebhodini.**
   a. Gwala isithombe esirhabako esikhombisa: Isithombe sakho nomnganakho nenza esenzo esimnandi ndawonye.
   b. Khombisa abafundi ukuthi uqedelela njani itlhatlha lokutlola ngesandla.
   c. Khomba i-KKL: Undaweni uyasetjenziswa emtjhweni ukusitjela ukuthi nini nofana into ikuphi

Ukufunda ngesiqhema esilawulwako: Sebenza nesiQhema 5 no-6

ISIKHATHI:
30 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda ngesiQhema esiLawulwako.**
   a. Qinisekisa ukuthi abafundi bayazazi iinqhema zabo zokufunda.
   b. Hlalisa abafundi ngababili neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo sokuFunda, iincwadi zabo zemisebenzi neempensela.
   c. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 63.
2. **Funda yoke imisebenzi yeNcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda yangalelolanga.**
   Khumbuza abafundi ngokuthi bafanele benzeni ukuqedelela omunye nomunye umsebenzi.
3. **Bizela isiQhema 5 ekundleni yesiQhema sakho sokuFunda ngokuLawulwako.**
   a. Hlalisa isiqhema neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo sokuFunda.
   b. Biza umfundi ngamunye ukuzokufunda amatjhada.
   c. Biza umfundi ngamunye ukuzokuqedelela imisebenzi yokutjhugululela ekulumeni.
   d. Biza umfundi ngamunye ukuzokufunda amagama nofana indima yeveke edlulileko.
   e. Nowutha abafundi abatlhoga isekelo.
   f. Nowutha amatjhada afuna ukuhlanganiswa.
   g. Buyisela isiQhema 5 emadeskeni waso bese ubiza isiQhema 6.

EkuPheleni kweLanga: Fundela Phezulu

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Iinsetjen-ziswa zikatitjhere siqu

- Sebenzisa iinsetjenziswa zakho: iiNcwadi eziKulu, iButhelelo leeNdatjana neeNcwadi zeeNdatjana zoke zilungile.
- Sebenzisa lesi sikhathi ukulingisa ubutjhelela nekariso ekufundeni.
- Lomsebenzi usiza abafundi ngokuthuthukisa ithando leendatjana nokufunda.
- Begodu kwakha ilwazimagama labo, ilwazi langaphambilini nememori yokusebenza. Woke la makghono aqakathekileko wokulalela.

AmatThada: Buyekeza bewuvanganise amatjhada amatjha

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Buyekeza itjhada elitjha:** *c*
   a. Itjho itjhada u-x3.
   b. Khombisa abafundi iKhadi le-Frieze bese ubafundela itjhada u-x3.
   c. Tjela abafudi ukuthi balalele bese babuyelele itjhada.
2. **Khombisa abafundi ukuthi kuquntulwa njani nofana kuvanganiswa njani usebenzisa leli tjhada.**
   a. Buyekeza amatjhada alandelako nabafundi: *i, c, o, l, m, e*
   b. Itjho igama elilandelako: *icici*
   c. Bawa umfundi ngamunye ukuthi alalele kuhle bese aquntule igama libe matjhada: *i-c-i-c-i*
   d. Bawa umfundi ukutjho elinye nelinye itjhada, elitlolwe ebhodini.
   e. Okulandelako, biza umfundi ohlukileko ukuzokuvanganisa amatjhada ukufunda igama.
   f. Lungisa abafundi lokha banobutjhapha ababanzako.
   g. Buyelela ngamagama: *coca*
3. **Jayeza abafundi ngemisebenzi yeNcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda yangeLesine.**
   a. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 64.
   b. Biza umfundi ngamunye ukuzokusiza ukulingisa umsebenzi ngamunye.
   c. Lingisa ukuthi uwuqedelela njani omunye nomunye wemisebenzi etlolwe ebhodini.

Tjheja: Tjela abafundi ukuthi bazokwenza lemisebenzi nomlingani ngesikhathi sokuFunda ngesiQhema esiLawulwako.

Umtlolo wesandla: Fundisa ngokwakhiwa kwamaledere amakhulu

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
ITjhadi lomTlolo weSandla

1. **Lungiselela abafundi umtlolo wesandla.**
   a. Itjho: Asithabululeni imino yethu ngokudengezelisa izandla zethu.
   b. Tjheja bewulungise ubujamo babafundi nokubamba kwabo ipensela.
2. **Khombisa abafundi ukuthi lakhiwa njani: C**
   a. Jama ufulathele abafundi.
   b. Yalela abafundi abatlola ngesincele ukubeka iinhloko zabo edeskeni.
   c. Sebenzisa isandla sakho sokudla ukwakha iledere: C.
   d. Yalela abatlola ngesandla sokudla ukwakha igama nawe.
   e. Buyela nabafundi abatlola ngesincele.
3. **Yalela abafundi ukuzijayeza ukwakha: C**
   - Tlola iledere emgogodlheni womlingani wakho, edeskeni, etjhwabatjhwabeni/esandeni.
4. **Yalela abafundi ukuzijayeza ukutlola: C**
   a. Itjho: Tlola iledere encwadini yakho yomsebenzi u-x3.
   b. Khambakhamba uzombazombe uhlole ukwakhiwa kweledere komunye nomunye umfundi.

Ukufunda ngokuhlanganyela: Yenza ukuFunda kwesiBili

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
IbuThelelo lemiTlolo, ekhasini 145

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda kwesiBili.**
   a. Hlalisa abafundi kuhle emadeni.
   b. Khumbuza abafundi ngokuziphatha okulindelekileko.
   c. Khumbuza abafundi ngesihloko sendatjana: *Inqaba kaMbuso eyakhiwe ngesanda*
   d. Khumbuza abafundi ngamaqhinga wokulalela.
      - Khumbuza abafundi ngamaqhinga wokulalela.
      - Ithi, iveke le sifunda ngokuthi sicabangela njani: Ukurhononela.
      - Ithi, khumbulani, sikhulumisene ngalokhu izolo, lokha nginibuzako: Ngikuphi ukucabangela okuhle esingakwenza mayelana nalakhu, umtloli angakasitjeli khona? Ungacabangelani ngemicabango/imizwa yomlingisi?

2. **Yenza ukuFunda kwesiBili ngalendlela:**
   a. Fundela elinye nelinye ikhasi lalendatjana phezulu, butjhelela nangokuzwalako.
   b. Khombisa abafundi isithombe.
   c. Sebenzisa iimbonelo ezisekhasini lesingeniso ukulingisa amano wokukuzwisisa.
   d. Ekugcineni kwendatjana, buza imibuzo yokuFunda 2 ngalendlela:
      - Nqophisa umBuzo 1 nomBuzo 2 kumfundi ngamunye.
      - Nqophisa umBuzo 3 etlasini loke. Bawa abafundi. Ukucocisana nabalingani babo ngombuzo.
      - Biza abafundi abambalwa ukuzokwabelana ngeempendulo zabo.

Umtlolo: Ukuhlela nokutlama

ISIKHATHI:
20 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Itlhatlha lokutlola:

Umngani wami ngu...

Sithanda uku...

1. **Yethula kabutjha umsebenzi wokutlola.**
   a. Itjho: Khumbula ukuthi iveke le sizokugwala bese sitlola mayelana: Ngubani umngani wakho? Yini enithanda ukuyenza ndawonye.
2. **Yalela abafundi ukuthi bacabange ngemitlolo yabo.**
   a. Itjho: Vala amehlo bese ucabanga ngokuthi uzoliphendula njani itlhatlha lokutlola.
   b. Itjho: Yabelana ngombono wakho nomlingani wakho.
   c. Cabanga ngokungeneleleko bese utlola amagama asebenzako ebhodini, Isib. jinka, gijima, funda, yeqa
3. **Yalela abafundi ukuthi bathome ukutlola eencwadini zabo zomsebenzi.**
   a. Itjho: Kwanjesi gwala bese utlola phasi imibono yakho.
   b. Khumbuza abafundi nge-KKL: Undaweni uyasetjenziswa emtjhweni ukusitjela ukuthi nini nofana into ikuphi.
4. **Khambakhamba uzombazombe ikumba yokufundela ukusiza umfundi ngamunye.**
   a. Bawa abafundi bakutjele imibono yabo.
   b. Siza abafundi abanobunzima bokuthoma umsebenzi wokutlola.

Ukufunda ngesiqhema esilawulwako: Sebenza nesiQhema 7 no-8

ISIKHATHI: 30 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA: INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda ngesiQhema esiLawulwako.**
   a. Qinisekisa ukuthi abafundi bayazazi iinqhema zabo zokufunda.
   b. Hlalisa abafundi ngababili neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo sokuFunda, iincwadi zabo zemisebenzi neempensela.
   c. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 64.
2. **Funda yoke imisebenzi yeNcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda yangalelolanga.**
   Khumbuza abafundi ngokuthi bafanele benzeni ukuqedelela omunye nomunye umsebenzi.
3. **Bizela isiQhema 7 ekundleni yesiQhema sakho sokuFunda ngokuLawulwako.**
   a. Hlalisa isiqhema neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo sokuFunda.
   b. Biza umfundi ngamunye ukuzokufunda amatjhada.
   c. Biza umfundi ngamunye ukuzokuqedelela imisebenzi yokutjhugululela ekulumeni.
   d. Biza umfundi ngamunye ukuzokufunda amagama nofana indima yeveke edlulileko.
   e. Nowutha abafundi abatlhoga isekelo.
   f. Nowutha amatjhada afuna ukuhlanganiswa.
   g. Buyisela isiQhema 7 emadeskeni waso bese ubiza isiQhema 8.

EkuPheleni kweLanga: Fundela Phezulu

ISIKHATHI: 15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA: Iinsetjen-ziswa zikatitjhere siqu

- Sebenzisa iinsetjenziswa zakho: iiNcwadi eziKulu, iButhelelo leeNdatjana neeNcwadi zeeNdatjana zoke zilungile.
- Sebenzisa lesi sikhathi ukulingisa ubutjhelela nekariso ekufundeni.
- Lomsebenzi usiza abafundi ngokuthuthukisa ithando leendatjana nokufunda.
- Begodu kwakha ilwazimagama labo, ilwazi langaphambilini nememori yokusebenza. Woke la makghono aqakathekileko wokulalela.

UkuLalela nokuKhuluma: Cocisanani ngendatjana yokuFunda ngoKwabelana

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
IPhahla locucoca:

Lendatjana beyi-mayelana...

Ngiyithande lokha...

Ngifunde ukuthi...

1. **Lungiselela abafundi ukucocisana ngesiqhema.**
   a. Hlela abafundi ngeenqhema ezi-4.
   b. Nikela umfundi ngamunye 'isigojwana sokukhuluma nofana ilitjhe'.
   c. Itjho: Ungakhuluma kwaphela lokha uphethe 'isigojwana sokukhuluma/ilitje'.
2. **Funda yoke imibuzo yokucocisana.**
   a. Khumbuza abafundi ngendatjana yokufunda ngokwabelana yeveke.
   b. Tlola iphahla lokucocisana ebhodini.
   c. Funda bewuhlathulule omunye nomunye umbuzo (isisizakuthoma umutjho).
   d. Tjela abafundi ukuthi elinye nelinye ilunga lesiqhema lifanele libe nedlhego yokuphendula umbuzo ngamunye.
   e. Khuthaza abafundi ukuthi bacabange ngeempendulo ezihlukahlukeneko.
3. **Yalela abafundi ukuthi bathome ngokucocisana.**
   a. Bawa abafundi abaphethe 'iingojwana zokukhuluma/amatje' bathome.
   b. Khambakhamba uzombazombe bese unikela ngesekelo elitlhogekako.
   c. Emizuzwini embalwa yokugcina, biza isiqhema sizokwabelana ngeependulo zaso.
4. **UkuziLungiselela komFundi**
   a. Tshwaya abafundi aba-3–4 bazokwenza iSethulo somLomo sangoMvulo.
   b. Tjela laba bafundi ukuthi balungise ini kwangoMvulo. (Qala i-SL yehlelo lesifundo sangoMvulo)

AmatThada: Isibizelo

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Incwadi Yokuhlola

1. **Hlalisa kuhle abafundi neencwadi zabo zemisebenzi, neempensela kanye namarula.**
   a. Tjela abafundi batlole isihloko, 'Isibizela' bese batlola iinomboro u-1–6 kumajini.
   b. Bizela amagama abafundi amathantathu alandelako ukuthi bawatlole iduze nenomboro 1–6: *ula, unini, unalo, cimela, icala, cobelela*
2. **Tjela abafundi ukuthi basebenzise ipensela emibalabala ukulungisa imisebenzi yabo.**
   a. Tlola amagama amathantathu ebhodini.
   b. Khonokho nawutlolako, biza elinye nelinye igama.
   c. Tjela abafundi ukuthi benzele amagama abawatjhaphileko iimbayana ngepensela emibalabala.
   d. Tjela abafundi ukuthi batlola kabutjha amagama ngendlela okungiyo.
3. **Tjheja ubunzima neragelophambili labafundi.**
4. **Jayeza abafundi ngemisebenzi yeNcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda yangeLesihlanu.**
   a. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 65.
   b. Biza umfundi ngamunye ukuzokusiza ukulingisa umsebenzi ngamunye.
   c. Lingisa ukuthi uwuqedelela njani omunye nomunye wemisebenzi etlolwe ebhodini.

Tjheja: Tjela abafundi ukuthi bazokwenza lemisebenzi nomlingani ngesikhathi sokuFunda ngesiQhema esiLawulwako.

Ukufunda ngokuhlanganyela: Yenza ukufunda kwangemuva

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
IbuThelelo lemiTlolo, ekhasini 145

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda kwangeMuva.**
   a. Khumbuza abafundi ngesihloko sendatjana: *Inqaba kaMbuso eyakhiwe ngesanda*
   b. Hlathulula umsebenzi. Itjho: Namhlanje siyokugwala bese silebula iingcenye esizithandako zendatjana.
2. **Lingisa umsebenzi ngalendlela:**
   a. Vala amehlo wakho bese wenze ngathi uyacabanga.
   b. Vula amehlo wakho bese uthi: Ingcenye engiyithandako yendatjana bekungesikhathi...
   c. Zama ukuthi ungakhethi ingcenye yendatjana esepepeneneni khulu esibonelweni sakho.
   d. Gwala isithombe ngokurhaba ebhodini. Njengoba ugwala, hlathulula ukuthi ugwalani.
   e. Faka 1–2 yamalebula.
3. **Yalela abafundi ukuthi baqedelele umsebenzi.**
   a. Tjela abafundi bavale amehlo wabo bese bacabanga ngengcenye abayithandako yendatjana.
   b. Itjho: Cabanga ngowakho umbono, ungakopi isibonelo sami.
   c. Okulandelako, tjela abafundi bavule amehlo wabo bese bacocisana nabalingani babo ngeempendulo zabo.
   d. Khonokho, uyalele abafundi ukuthi bagwale lengcenye yendatjana eencwadini zabo zemisebenzi.
   e. Siza abafundi ukufaka ilebula 1–2 emigwalweni yabo.
4. **Vumela abafundi ukuthi babelane ngomsebenzi wabo.**
   a. Nikela abafundi imizuzu embalwa ukuthi bakhombise abalingani babo imisebenzi yabo.
   b. Biza umfundi ukuzokwabelana umsebenzi wakhe netlasi.

Umtlolo: Ukutlama nokulungisa

ISIKHATHI:
20 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Itlhatlha lokutlola:

Umngani wami ngu...

Sithanda uku...

1. **Khumbuza abafundi ngomsebenzi wokutlola kanye neemfuneko.**
   a. Itjho: Namhlanjesi sizokuqedelela umsebenzi wethu wokutlola.
2. **Yethula ukwehlukanisa.**
   a. Khambakhamba uzombazombe ngekumbeni yokufundisa bese usiza abafundi abanobunzima.
   b. Nikela abafundi abakghonako ukukhuthaza okungezelelweko: Faka amunye umutjho emtlolweni wakho.
3. **Yalela abafundi ukufunda nokulungisa imitlolo yabo.**
   a. Itjho: Kwanjesi sikhathi sokufunda nokulungisa imitlolo yenu.
   b. Itjho: Khumbula ukuhlola ukuthi: Undaweni uyasetjenziswa emtjhweni ukusitjela ukuthi nini nofana into ikuphi.
4. **Lokha isikhathi sisavuma, bawa abafundi ukuthi babelane ngemitlolo yabo.**
   a. Abafundi bangabelana imitlolo yabo nabalingani babo.
   b. Abafundi abambalwa bangabelana imitlolo yabo netlasi.

Ukufunda ngesiqhema esilawulwako: Sebenza nesiQhema 9 no-10

ISIKHATHI:
30 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda ngesiQhema esiLawulwako.**
   a. Qinisekisa ukuthi abafundi bayazazi iinqhema zabo zokufunda.
   b. Hlalisa abafundi ngababili neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo sokuFunda, iincwadi zabo zemisebenzi neempensela.
   c. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 65.
2. **Funda yoke imisebenzi yeNcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda yangalelolanga.**
   Khumbuza abafundi ngokuthi bafanele benzeni ukuqedelela omunye nomunye umsebenzi.
3. **Bizela isiQhema 9 ekundleni yesiQhema sakho sokuFunda ngokuLawulwako.**
   a. Hlalisa isiqhema neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo sokuFunda.
   b. Biza umfundi ngamunye ukuzokufunda amatjhada.
   c. Biza umfundi ngamunye ukuzokuqedelela imisebenzi yokutjhugululela ekulumeni.
   d. Biza umfundi ngamunye ukuzokufunda amagama nofana indima yeveke edlulileko.
   e. Nowutha abafundi abatlhoga isekelo.
   f. Nowutha amatjhada afuna ukuhlanganiswa.
   g. Buyisela isiQhema 9 emadeskeni waso bese ubiza isiQhema 10.

EkuPheleni kweLanga: Fundela Phezulu

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Iinsetjen-ziswa zikatitjhere siqu

- Sebenzisa iinsetjenziswa zakho: iiNcwadi eziKulu, iButhelelo leeNdatjana neeNcwadi zeeNdatjana zoke zilungile.
- Sebenzisa lesi sikhathi ukulingisa ubutjhelela nekariso ekufundeni.
- Lomsebenzi usiza abafundi ngokuthuthukisa ithando leendatjana nokufunda.
- Begodu kwakha ilwazimagama labo, ilwazi langaphambilini nememori yokusebenza. Woke la makghono aqakathekileko wokulalela.

UkuLalela nokuKhuluma: Izethulo Zomlomo

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Akutlhogeki iinsetjen-ziswa

1. **Hlalisa abafundi bakwazi ukubukela abangani babo nabenza izethulo zomlomo.**
2. **Khumbuza abafundi ngomsebenzi olandelako: Yabelana ngeendaba zomuntu siqu**
   a. Sitjele ukuthi iindaba zakho zimayelana nani. Itjho:
   b. Namhlanje ngizonitjela mayelana...
   c. Khonokho yabelana ngeendaba zakho.
   d. Sitjele ukuthi yini okwenzekileko ngelandelwano elifaneleko.
   e. Sitjele ngamaphuzu aqakathekileko weendaba zakho.
   f. Swapelisa ngokusitjela ukuthi iindabo zakho zikwenze waphatheka njani.
3. **Khumbuza abafundi ngamakghono ezethulo ezilandelako:**
   a. Lokha wabelana ngeendaba zakho khumbula uku:
      - Sitjela ukuthi iindaba zakho zimayelana nani
      - Sitjele ukuthi zenzeke nini
      - Sitjele ukuthi zenzeke kubani
      - Itjho imitjho yakho ngelandelwano elifaneleko
      - Itjho izinto kanye – ungalokhu uzibuyelela
      - Khuluma ngelizwi eliphezulu, elizwakalako
4. **Biza abafundi abakhethiweko ngamunye ngamunye bona benze izethulo zabo.**
   a. Akha ukuzethemba komunye nomunye umfundi ngokubathokoza ngezethulo zabo nangokubanikela umbiko omuhle obuyako.
   b. Ekugcineni kwesifundo, nikela itlasi umbiko othileko obuyako ukwenza ngcono izethulo zabo. Isibonelo: Ngitlhagile ukuzwa abanye benu. Ngibawa nilinge ukuphakamisa amaphimbo wenu ezwakale-sifuna ukuzwa lokho okutjhoko.

AmatThada: Fundisa itjhada elitjha

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
IKhadi le-Frieze: *d*

linthombe / zinto ezithoma nge *d*

1. **Yethula itjhada elitjha:** *d*
   a. Itjho itjhada u-x3.
   b. Khombisa abafundi iKhadi le-Frieze bese ubafundela itjhada u-x3.
   c. Tjela abafudi ukuthi balalele bese babuyelele itjhada.
2. **Itjho amagama athoma ngo nofana sebenzisa itjhada:** *d*
   a. Buza: Ngubani ongatjho igama elithoma ngo nofana asebenzise itjhada, *d*?
   b. Bawa abafundi ukuthi batjho iinsetjenziswa ozibutheleleko, isib. *idondolo, idugu*.
3. **Jayeza abafundi ngemisebenzi yeNcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda yangoMvulo.**
   a. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 66.
   b. Biza umfundi ngamunye ukuzokusiza ukulingisa umsebenzi ngamunye.
   c. Lingisa ukuthi uwuqedelela njani omunye nomunye wemisebenzi etlolwe ebhodini.

Tjheja: Tjela abafundi ukuthi bazokwenza lemisebenzi nomlingani ngesikhathi sokuFunda ngesiQhema esiLawulwako.

Umtlolo wesandla: Fundisa ngokwakhiwa kwamaledere amancani

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
ITjhadi lomTlolo weSandla

1. **Lungiselela abafundi umtlolo wesandla.**
   a. Itjho: Asithabululeni imino yethu ngokwenza ngasuthi sidlala ipiyano.
   b. Tjheja bewulungise ubujamo babafundi nokubamba kwabo ipensela.
2. **Khombisa abafundi ukuthi lakhiwa njani:** *d*.
   a. Jama ufulathele abafundi.
   b. Yalela abafundi abatlola ngesincele ukubeka iinhloko zabo edeskeni.
   c. Sebenzisa isandla sakho sokudla ukwakha iledere: *d*
   d. Yalela abatlola ngesandla sokudla ukwakha igama nawe.
   e. Buyela nabafundi abatlola ngesincele.
3. **Yalela abafundi ukuzijayeza ukwakha:** *d*
   a. Tlola iledere emgogodlheni womlingani wakho, edeskeni, etjhwabatjhwabeni/esandeni.
4. **Yalela abafundi ukuzijayeza ukutlola:** *d*
   a. Itjho: Tlola iledere encwadini yakho yomsebenzi u-x3.
   b. Khambakhamba uzombazombe uhlole ukwakhiwa kweledere komunye nomunye umfundi.

Ukufunda ngokuhlanganyela: Yethula indatjana

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
IbuThelelo lemiTlolo, ikhasi elisise-Thulo 157

1. **Yethula indatjana.**
   a. Itjho: Iveke le sizokufunda indatjana yesihloko, *Ikomo neMusi*.
   b. Itjho: *Indatjana yanamhlanje iphathelene nendaba eyiqiniso ngobungani obungakavami - hlangana kwekomo nemusi! Kilendatjana, imusi ekulu yommango ifika eplasini lakaSomaplasi u-Abbott bese yakha ubungani nekomo, uDaisy. Zichitha isikhathi esinengi ndawonye zikarula utjani, zikhambakhamba kabuthaka, zangane bezithathe isithongwana. Kwesinye isikhathi sicabanga kobana singaba bangani nabanye abafana nathi kwaphela. Kodwana ubungani abusebenzi ngaleyo ndlela ngeenkhathi zoke!*.
   c. Buza: Kukhona okwaziko mayelana nalokhu?
   d. khombisa abafundi iinthombe zendatjana.

2. **Yakha ilwazi labafundi langaphambilini.**
   a. Yabelana bewuhlathulule ilwazi langaphambilini elivezwa yindatjana.
   b. Khombisa abafundi lapho indatjana yenzeka khona usebenzisa umebhe wendatjana.
   c. Buza: Ninemibuzo mayelana nalendatjana?

3. **Hlathulula iqhiga lokuzwisisa.**
   a. Itjho, leveke sizokufunda ngokuthi senza njani uku: Ukurhononela.
   b. Hlathululela abafundi leliqhinga.

Ukufunda ngesiqhema esilawulwako: Sebenza nesiQhema 1 no-2

ISIKHATHI:
30 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda ngesiQhema esiLawulwako.**
   a. Qinisekisa ukuthi abafundi bayazazi iinqhema zabo zokufunda.
   b. Hlalisa abafundi ngababili neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo sokuFunda, iincwadi zabo zemisebenzi neempensela.
   c. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 66.
2. **Funda yoke imisebenzi yeNcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda yangalelolanga.**
   Khumbuza abafundi ngokuthi bafanele benzeni ukuqedelela omunye nomunye umsebenzi.
3. **Bizela isiQhema 1 ekundleni yesiQhema sakho sokuFunda ngokuLawulwako.**
   a. Hlalisa isiqhema neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo sokuFunda.
   b. Biza umfundi ngamunye ukuzokufunda amatjhada.
   c. Biza umfundi ngamunye ukuzokuqedelela imisebenzi yokutjhugululela ekulumeni.
   d. Biza umfundi ngamunye ukuzokufunda amagama nofana indima yeveke edlulileko.
   e. Nowutha abafundi abatlhoga isekelo.
   f. Nowutha amatjhada afuna ukuhlanganiswa.
   g. Buyisela isiQhema 1 emadeskeni waso bese ubiza isiQhema 2.

EkuPheleni kweLanga: Fundela Phezulu

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Iinsetjen-ziswa zikatitjhere siqu

- Sebenzisa iinsetjenziswa zakho: iiNcwadi eziKulu, iButhelelo leeNdatjana neeNcwadi zeeNdatjana zoke zilungile.
- Sebenzisa lesi sikhathi ukulingisa ubutjhelela nekariso ekufundeni.
- Lomsebenzi usiza abafundi ngokuthuthukisa ithando leendatjana nokufunda.
- Begodu kwakha ilwazimagama labo, ilwazi langaphambilini nememori yokusebenza. Woke la makghono aqakathekileko wokulalela.

UkuLalela nokuKhuluma: Fundisa ilwazimagama

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Ikarada lelwazi-magama, isithombe, izinto

INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Khumbuza abafundi ngommongo.**
   a. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 58.
   b. Funda nofana itjho ukunothiswa kwelimi godu.
   c. Khombisa abafundi irhelo lelwazimagama wommongo.
   d. Hlathulula ukuthi lamagama azosisiza ukuzwisisa nokukhuluma ngommongo.
   e. Bafundele irhelo lamagama.
2. **Sebanzisa i-KLTY ukufundisa ilwazimagama.**
   a. Fundisa ilwazimagama elilandelako:
      - *imosi: Isilwana esikhulu esinemilenze emide kanye neempondo ezide esihlala emahlathini. Sidla amakari wemithi neentjalo, Azikandi eSewula Afrika.*
      - *Ngakajayeleki: Into ehlukileko kunaleyo oyaziko. Okungakavami.*
      - *Umuntu oveleleko: Leli ligama elinikelwa umuntu odumileko/ongusaziwako.*
3. **Sebanzisa amaqhinga we-KLTY afaneleko kwelinye nelinye igama:**
   K: Khomba isithombe nofana into yamambala
   L: Lingisa okusuka egameni
   T: Tjela abafundi ihlathululo yegama
   Y: Yitjho igama elisemutjhweni

AmatThada: Buyekeza bewuvanganise amatjhada amatjha

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Buyekeza itjhada elitjha:** *d*
   a. Itjho itjhada u-x3.
   b. Khombisa abafundi iKhadi le-Frieze bese ubafundela itjhada u-x3.
   c. Tjela abafudi ukuthi balalele bese babuyelele itjhada.
2. **Khombisa abafundi ukuthi kuquntulwa njani nofana kuvanganiswa njani usebenzisa leli tjhada.**
   a. Buyekeza amatjhada alandelako nabafundi: *u, m, a, d, i, l*
   b. Itjho igama elilandelako: *idada*
   c. Bawa umfundi ngamunye ukuthi alalele kuhle bese aquntule igama libe matjhada: *i-d-a-d-a*
   d. Bawa umfundi ukutjho elinye nelinye itjhada, elitlolwe ebhodini.
   e. Okulandelako, biza umfundi ohlukileko ukuzokuvanganisa amatjhada ukufunda igama.
   f. Lungisa abafundi lokha banobutjhapha ababanzako.
   g. Buyelela ngamagama: *dula*
3. **Jayeza abafundi ngemisebenzi yeNcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda yangeLesibili.**
   a. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 67.
   b. Biza umfundi ngamunye ukuzokusiza ukulingisa umsebenzi ngamunye.
   c. Lingisa ukuthi uwuqedelela njani omunye nomunye wemisebenzi etlolwe ebhodini.

Tjheja: Tjela abafundi ukuthi bazokwenza lemisebenzi nomlingani ngesikhathi sokuFunda ngesiQhema esiLawulwako.

Umtlolo wesandla: Fundisa ngokwakhiwa kwamaledere amakhulu

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
ITjhadi lomTlolo weSandla

1. **Lungiselela abafundi umtlolo wesandla.**
   a. Itjho: Asithabululeni imino yethu ngokugandelela izandla zethu sibumbe ifeyisi amahlandla ama-5, khonokho sizithabulule.
   b. Tjheja bewulungise ubujamo babafundi nokubamba kwabo ipensela.
2. **Khombisa abafundi ukuthi lakhiwa njani: D**
   a. Jama ufulathele abafundi.
   b. Yalela abafundi abatlola ngesincele ukubeka iinhloko zabo edeskeni.
   c. Sebenzisa isandla sakho sokudla ukwakha iledere: D.
   d. Yalela abatlola ngesandla sokudla ukwakha igama nawe.
   e. Buyela nabafundi abatlola ngesincele.
3. **Yalela abafundi ukuzijayeza ukwakha: D**
   - Tlola iledere emgogodlheni womlingani wakho, edeskeni, etjhwabatjhwabeni/esandeni.
4. **Yalela abafundi ukuzijayeza ukutlola: D**
   a. Itjho: Tlola iledere encwadini yakho yomsebenzi u-x3.
   b. Khambakhamba uzombazombe uhlole ukwakhiwa kweledere komunye nomunye umfundi.

Ukufunda ngokuhlanganyela: Yenza ukuFunda kwangaPhambili

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
IbuThelelo lemiTlolo, ekhasini 159

1. **Hlalisela abafundi ukuFunda kwangaPhambili kuhle.**
   a. Biza abafundi ukuzokuhlala emadeni nofana phasi.
   b. Hlala phambi kwabafundi neButhelelo lemiTlolo.
   c. Qinisekisa ukuthi boke abafundi bayakghona ukubona incwadi.
   d. Khumbuza abafundi ngokuziphatha okulindeleko ngesikhathi sokuFunda ngoKwabelana. Isib. hlala uphambanise iinyawo, beka izandla zakho emathangeni, lalela kuhle, phendula lokha ubizwako, phakamisa isandla ukubuza umbuzo.
2. **Yenza ukuFunda kwangaPhambilini ngalendlela:**
   a. Itjho isihloko sendatjana: *Ikomo neMusi*
   b. Hlathulula ikghono lokucabangela. Itjho: Lokha sicabangelako, sisebenzisa isihloko neenthombe ukuzama ukwenza ngamandla ukuvezabona indatjana izokuba mayelana nani.
   c. Khombisa abafundi iinthombe ekhasini elinye nelinye.
   d. Buza: Ucabanga ukuthi kwenzekani lapha?
   e. Buza: Ucabanga ukuthi iinthombezi zihlobana njani?

Ukufunda ngesiqhema esilawulwako: Sebenza nesiQhema 3 no-4

ISIKHATHI:
30 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda ngesiQhema esiLawulwako.**
   a. Qinisekisa ukuthi abafundi bayazazi iinqhema zabo zokufunda.
   b. Hlalisa abafundi ngababili neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo sokuFunda, iincwadi zabo zemisebenzi neempensela.
   c. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 67.
2. **Funda yoke imisebenzi yeNcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda yangalelolanga.**
   Khumbuza abafundi ngokuthi bafanele benzeni ukuqedelela omunye nomunye umsebenzi.
3. **Bizela isiQhema 3 ekundleni yesiQhema sakho sokuFunda ngokuLawulwako.**
   a. Hlalisa isiqhema neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo sokuFunda.
   b. Biza umfundi ngamunye ukuzokufunda amatjhada.
   c. Biza umfundi ngamunye ukuzokuqedelela imisebenzi yokutjhugululela ekulumeni.
   d. Biza umfundi ngamunye ukuzokufunda amagama nofana indima yeveke edlulileko.
   e. Nowutha abafundi abatlhoga isekelo.
   f. Nowutha amatjhada afuna ukuhlanganiswa.
   g. Buyisela isiQhema 3 emadeskeni waso bese ubiza isiQhema 4.

EkuPheleni kweLanga: Fundela Phezulu

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Iinsetjen-ziswa zikatitjhere siqu

- Sebenzisa iinsetjenziswa zakho: iiNcwadi eziKulu, iButhelelo leeNdatjana neeNcwadi zeeNdatjana zoke zilungile.
- Sebenzisa lesi sikhathi ukulingisa ubutjhelela nekariso ekufundeni.
- Lomsebenzi usiza abafundi ngokuthuthukisa ithando leendatjana nokufunda.
- Begodu kwakha ilwazimagama labo, ilwazi langaphambilini nememori yokusebenza. Woke la makghono aqakathekileko wokulalela.

UkuLalela nokuKhuluma: Ukucoca indatjana ngokuzitlamela

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Lungiselela abafundi ukucoca ngeendatjana abazakhele zona.**
   a. Hlela abafundi ngeenqhema ezi-4.
   b. Tjela abafundi bona bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo ekhasini 68.
2. **Yalela abafundi bona baqale esithombeni.**
   a. Buza: Ubona ini esithombeni?
3. **Tjela abafundi bona omunye nomunye kumele enze indatjana ngesithombe.**
4. **Tjela abafundi bona bazakhe njani iindatjana zabo: Itjho:**
   a. Nikela omunye nomunye umlingisi endatjaneni yakho ibizo.
   b. Yitjho bona indatjana yenzeka kuphi.
   c. Indatjana yakho kumele ibe nesingeniso, umzimba nesiphetho.
   d. Isithombe lesi sikhombisa kwaphela ingcenye yendatjana.
      - Isithombe singakhombisa isingeniso sendatjana yakho.
      - Isithombe singakhombisa umzimba wendatjana yakho.
      - Isithombe singakhombisa isiphetho sendatjana yakho.
   e. Ungathoma indatjana yakho ngokuthi:
      - Bekubusuku bokudlala imidlalo emndenini wakwa ____ newakwa...
      - Qobe ngoMgqibelo ekuseni umndeni wakwa ____ udlala newakwa...
5. **Layela abafundi bona baqedelele umsebenzi.**
   a. Nikela abafundi imizuzu embalwa bona bacabange ngendatjana yabo buthule.
   b. Khonokho, layela abafundi bona badlhegane ngokwethulela isiqhema iindatjana zabo. Ungazifumana uthanda ukusebenzisa 'iingojwana/amatjana wokukhuluma'.
   c. Ngesikhathi abafundi bakhuluma, khambakhamba uzombazombe ulalele.
6. **Phetha isifundo ngendlela elandelako:**
   a. Biza umfundi oyedwa azokwabelana ngendatjana yakhe netlasi namkha bawa 1–2 abafundi.
      - Buza: Indatjana ka-X beyimanqophana nani?
      - Buza: Yini oyithandileko ngayo?
   b. Nikela itlasi imibiko ebuyako evamileko ukwenza ncono iindatjana zabo. Isibonelo: Ngokuvamileko, ekuthomeni kwendatjana, siyatjho lapha indatjana yenzeka khona nokobana bobani abalingisi. Esikhathini esizako, zama ukufaka ilwazeli eendatjaneni zakho.

AmatThada: Fundisa itjhada elitjha

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJENZISWA:
IKhadi le-Frieze: *f*

linthombe / zinto ezithoma nge *f*

1. **Yethula itjhada elitjha:** *f*
   a. Itjho itjhada u-x3.
   b. Khombisa abafundi iKhadi le-Frieze bese ubafundela itjhada u-x3.
   c. Tjela abafudi ukuthi balalele bese babuyelele itjhada.
2. **Itjho amagama athoma ngo nofana sebenzisa itjhada:** *f*
   a. Buza: Ngubani ongatjho igama elithoma ngo nofana asebenzise itjhada, *f*?
   b. Bawa abafundi ukuthi batjho iinsetjenziswa ozibutheleleko, isib. *ifadugu, ifeyisi*.
3. **Jayeza abafundi ngemisebenzi yeNcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda yangeLesithathu.**
   a. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 69.
   b. Biza umfundi ngamunye ukuzokusiza ukulingisa umsebenzi ngamunye.
   c. Lingisa ukuthi uwuqedelela njani omunye nomunye wemisebenzi etlolwe ebhodini.

Tjheja: Tjela abafundi ukuthi bazokwenza lemisebenzi nomlingani ngesikhathi sokuFunda ngesiQhema esiLawulwako.

Umtlolo wesandla: Fundisa ngokwakhiwa kwamaledere amancani

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
ITjhadi lomTlolo weSandla

1. **Lungiselela abafundi umtlolo wesandla.**
   a. Itjho: Asithabululeni imino yethu ngokujikelezisa iinhlakala zethu zibe yisiyingilizi, ukuya ngesinceleni begodu nokuya ngesidleni.
   b. Tjheja bewulungise ubujamo babafundi nokubamba kwabo ipensela.
2. **Khombisa abafundi ukuthi lakhiwa njani: *f*.**
   a. Jama ufulathele abafundi.
   b. Yalela abafundi abatlola ngesincele ukubeka iinhloko zabo edeskeni.
   c. Sebenzisa isandla sakho sokudla ukwakha iledere: *f*
   d. Yalela abatlola ngesandla sokudla ukwakha igama nawe.
   e. Buyela nabafundi abatlola ngesincele.
3. **Yalela abafundi ukuzijayeza ukwakha:** *f*
   a. Tlola iledere emgogodlheni womlingani wakho, edeskeni, etjhwabatjhwabeni/esandeni.
4. **Yalela abafundi ukuzijayeza ukutlola:** *f*
   a. Itjho: Tlola iledere encwadini yakho yomsebenzi u-x3.
   b. Khambakhamba uzombazombe uhlole ukwakhiwa kweledere komunye nomunye umfundi.

Ukufunda ngokuhlanganyela: Yenza ukuFunda kokuThoma

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
IbuThelelo lemiTlolo, ekhasini 159

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda kokuThoma.**
   a. Hlalisa abafundi kuhle emadeni.
   b. Khumbuza abafundi ngokuziphatha okulindelekileko.
   c. Khumbuza abafundi ngesihloko sendatjana: *Ikomo neMusi*
   d. Itjho: *Indatjana yanamhlanje iphathelene nendaba eyiqiniso ngobungani obungakavami - hlangana kwekomo nemusi! Kilendatjana, imusi ekulu yommango ifika eplasini lakaSomaplasi u-Abbott bese yakha ubungani nekomo, uDaisy. Zichitha isikhathi esinengi ndawonye zikarula utjani, zikhambakhamba kabuthaka, zangane bezithathe isithongwana. Kwesinye isikhathi sicabanga kobana singaba bangani nabanye abafana nathi kwaphela. Kodwana ubungani abusebenzi ngaleyo ndlela ngeenkhathi zoke!*.
   e. Buza: Kukhona okwaziko mayelana nalokhu?

2. **Yenza ukuFunda kokuThoma ngalendlela:**
   a. Fundela elinye nelinye ikhasi lalendatjana phezulu, butjhelela nangokuzwalako.
   b. Khombisa abafundi iinthombe.
   c. Nakukghonekako jama bese uhlathululela abafundi.
   d. Khomba amagama welwazimagama ngendlela abekeke ngayo.
   e. Ekugcineni kwendatjana, buza imibuzo yokuFunda 1 ngalendlela:
      - Nqophisa umBuzo 1 nomBuzo 2 kumfundi ngamunye.
      - Nqophisa umBuzo 3 etlasini loke. Bawa abafundi. Ukucocisana nabalingani babo ngombuzo.
      - Biza abafundi abambalwa ukuzokwabelana ngeempendulo zabo.
   f. Khumbuza abafundi ngamaqhinga wokulalela.
      - Ithi, iveke le sifunda ngokuthi sicabangela njani: Ukurhononela.
      - Buza abafundi: Ngikuphi ukucabangela okuhle esingakwenza mayelana nalakhu, umtloli angakasitjeli khona? Ungacabangelani ngemicabango/imizwa yomlingisi?

Umtlolo: Lingisa umsebenzi kanye ne-KKL

ISIKHATHI:
20 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Ikhasi leNcwadi yokusebenza ye-DBE: 110 & 111

Itlhatlha lokutlola:

Abangani abanomusa ngaba...

Bathi...

1. **Yethula umnqopho we-KKL.**
   a. Ithi, iveke le sizokunqophisa ku: Ukuqinisekisa bona igama lokwenza (isenzo) lifana nokuthi ngubani owenzako (isihloko).
   b. Tlola umutjho ebhodini: Nginomusa. Abangani bami nabo banomusa.
   c. Khomba i-KKL: Ibizo lokwenza (isenzo) lifana nokuthi ngubani owenzako (isihloko).
2. **Yethula umsebenzi wokutlola.**
   a. Itjho: iVeke le sizoku: Gwala isithombe bese utlola imitjho emibili.
   b. Itjho: Sizokugwala besitlole mayelana: Yini okwenza umngani onomusa.
3. **Hlathulula ipendulo yakho ngomlomo emsebenzini wokutlola ngesandla, ngaphambi kokutlola.**
   a. Itjho: Ngicabanga ukuthi abangani abanomusa ba...
4. **Lingisa umsebenzi ebhodini.**
   a. Gwala isithombe esirhabako esikhombisa: Wena nomngani.
   b. Khombisa abafundi ukuthi uqedelela njani itlhatlha lokutlola ngesandla.
   c. Khomba i-KKL: Ibizo lokwenza (isenzo) lifana nokuthi ngubani owenzako (isihloko).

Ukufunda ngesiqhema esilawulwako: Sebenza nesiQhema 5 no-6

ISIKHATHI:
30 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda ngesiQhema esiLawulwako.**
   a. Qinisekisa ukuthi abafundi bayazazi iinqhema zabo zokufunda.
   b. Hlalisa abafundi ngababili neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo sokuFunda, iincwadi zabo zemisebenzi neempensela.
   c. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 69.
2. **Funda yoke imisebenzi yeNcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda yangalelolanga.**
   Khumbuza abafundi ngokuthi bafanele benzeni ukuqedelela omunye nomunye umsebenzi.
3. **Bizela isiQhema 5 ekundleni yesiQhema sakho sokuFunda ngokuLawulwako.**
   a. Hlalisa isiqhema neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo sokuFunda.
   b. Biza umfundi ngamunye ukuzokufunda amatjhada.
   c. Biza umfundi ngamunye ukuzokuqedelela imisebenzi yokutjhugululela ekulumeni.
   d. Biza umfundi ngamunye ukuzokufunda amagama nofana indima yeveke edlulileko.
   e. Nowutha abafundi abatlhoga isekelo.
   f. Nowutha amatjhada afuna ukuhlanganiswa.
   g. Buyisela isiQhema 5 emadeskeni waso bese ubiza isiQhema 6.

EkuPheleni kweLanga: Fundela Phezulu

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Iinsetjen-ziswa zikatitjhere siqu

- Sebenzisa iinsetjenziswa zakho: iiNcwadi eziKulu, iButhelelo leeNdatjana neeNcwadi zeeNdatjana zoke zilungile.
- Sebenzisa lesi sikhathi ukulingisa ubutjhelela nekariso ekufundeni.
- Lomsebenzi usiza abafundi ngokuthuthukisa ithando leendatjana nokufunda.
- Begodu kwakha ilwazimagama labo, ilwazi langaphambilini nememori yokusebenza. Woke la makghono aqakathekileko wokulalela.

AmatThada: Buyekeza bewuvanganise amatjhada amatjha

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Buyekeza itjhada elitjha:** *f*
   a. Itjho itjhada u-x3.
   b. Khombisa abafundi iKhadi le-Frieze bese ubafundela itjhada u-x3.
   c. Tjela abafudi ukuthi balalele bese babuyelele itjhada.
2. **Khombisa abafundi ukuthi kuquntulwa njani nofana kuvanganiswa njani usebenzisa leli tjhada.**
   a. Buyekeza amatjhada alandelako nabafundi: *u, n, f, a, l, e*
   b. Itjho igama elilandelako: *fulela*
   c. Bawa umfundi ngamunye ukuthi alalele kuhle bese aquntule igama libe matjhada: *f-u-l-e-l-a*
   d. Bawa umfundi ukutjho elinye nelinye itjhada, elitlolwe ebhodini.
   e. Okulandelako, biza umfundi ohlukileko ukuzokuvanganisa amatjhada ukufunda igama.
   f. Lungisa abafundi lokha banobutjhapha ababanzako.
   g. Buyelela ngamagama: *lilifa*
3. **Jayeza abafundi ngemisebenzi yeNcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda yangeLesine.**
   a. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 70.
   b. Biza umfundi ngamunye ukuzokusiza ukulingisa umsebenzi ngamunye.
   c. Lingisa ukuthi uwuqedelela njani omunye nomunye wemisebenzi etlolwe ebhodini.

Tjheja: Tjela abafundi ukuthi bazokwenza lemisebenzi nomlingani ngesikhathi sokuFunda ngesiQhema esiLawulwako.

Umtlolo wesandla: Fundisa ngokwakhiwa kwamaledere amakhulu

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
ITjhadi lomTlolo weSandla

1. **Lungiselela abafundi umtlolo wesandla.**
   a. Itjho: Asithabululeni imino yethu ngokugobela imino yethu ngaphakathi nangaphandle.
   b. Tjheja bewulungise ubujamo babafundi nokubamba kwabo ipensela.
2. **Khombisa abafundi ukuthi lakhiwa njani: F**
   a. Jama ufulathele abafundi.
   b. Yalela abafundi abatlola ngesincele ukubeka iinhloko zabo edeskeni.
   c. Sebenzisa isandla sakho sokudla ukwakha iledere: F.
   d. Yalela abatlola ngesandla sokudla ukwakha igama nawe.
   e. Buyela nabafundi abatlola ngesincele.
3. **Yalela abafundi ukuzijayeza ukwakha: F**
   - Tlola iledere emgogodlheni womlingani wakho, edeskeni, etjhwabatjhwabeni/esandeni.
4. **Yalela abafundi ukuzijayeza ukutlola: F**
   a. Itjho: Tlola iledere encwadini yakho yomsebenzi u-x3.
   b. Khambakhamba uzombazombe uhlole ukwakhiwa kweledere komunye nomunye umfundi.

Ukufunda ngokuhlanganyela: Yenza ukuFunda kwesiBili

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
IbuThelelo lemiTlolo, ekhasini 159

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda kwesiBili.**
   a. Hlalisa abafundi kuhle emadeni.
   b. Khumbuza abafundi ngokuziphatha okulindelekileko.
   c. Khumbuza abafundi ngesihloko sendatjana: *Ikomo neMusi*
   d. Khumbuza abafundi ngamaqhinga wokulalela.
      - Ithi, iveke le sifunda ngokuthi sicabangela njani: Ukurhononela
      - Ithi, khumbulani, sikhulumisene ngalokhu izolo, lokha nginibuzako: Ngikuphi ukucabangela okuhle esingakwenza mayelana nalakhu, umtloli angakasitjeli khona? Ungacabangelani ngemicabango/ imizwa yomlingisi?
2. **Yenza ukuFunda kwesiBili ngalendlela:**
   a. Fundela elinye nelinye ikhasi lalendatjana phezulu, butjhelela nangokuzwalako.
   b. Khombisa abafundi isithombe.
   c. Sebenzisa iimbonelo ezisekhasini lesingeniso ukulingisa amano wokukuzwisisa.
   d. Ekugcineni kwendatjana, buza imibuzo yokuFunda 2 ngalendlela:
      - Nqophisa umBuzo 1 nomBuzo 2 kumfundi ngamunye.
      - Nqophisa umBuzo 3 etlasini loke. Bawa abafundi. Ukucocisana nabalingani babo ngombuzo.
      - Biza abafundi abambalwa ukuzokwabelana ngeempendulo zabo.

Umtlolo: Ukuhlela nokutlama

ISIKHATHI: 20 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA: Ikhasi leNcwadi yokusebenza ye-DBE: 110 & 111

Itlhatlha lokutlola:

Abangani abanomusa ngaba...

Bathi...

1. **Yethula kabutjha umsebenzi wokutlola.**
   a. Itjho: Khumbula ukuthi iveke le sizokugwala bese sitlola mayelana: Yini okwenza umngani onomusa.
2. **Yalela abafundi ukuthi bacabange ngemitlolo yabo.**
   a. Itjho: Vala amehlo bese ucabanga ngokuthi uzoliphendula njani itlhatlha lokutlola.
   b. Itjho: Yabelana ngombono wakho nomlingani wakho.
   c. Cabanga ngokungeneleleko bese utlola amagama asebenzako ebhodini, Isib. Ukuba lisizo, ukutjheja, ukuthanda, Yeyi, ngingasiza.
3. **Layela abafundi bona bavule ikhasi okungilo encwadini yabo ye-DBE yokusebenzela.**
   a. Itjho: Kwanjesi gwala bese utlola phasi imibono yakho.
   b. Khumbuza abafundi nge-KKL: Ibizo lokwenza (isenzo) lifana nokuthi ngubani owenzako (isihloko).
4. **Khambakhamba uzombazombe ikumba yokufundela ukusiza umfundi ngamunye.**
   a. Bawa abafundi bakutjele imibono yabo.
   b. Siza abafundi abanobunzima bokuthoma umsebenzi wokutlola.

Ukufunda ngesiqhema esilawulwako: Sebenza nesiQhema 7 no-8

ISIKHATHI:
30 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda ngesiQhema esiLawulwako.**
   a. Qinisekisa ukuthi abafundi bayazazi iinqhema zabo zokufunda.
   b. Hlalisa abafundi ngababili neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo sokuFunda, iincwadi zabo zemisebenzi neempensela.
   c. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 70.
2. **Funda yoke imisebenzi yeNcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda yangalelolanga.**
   Khumbuza abafundi ngokuthi bafanele benzeni ukuqedelela omunye nomunye umsebenzi.
3. **Bizela isiQhema 7 ekundleni yesiQhema sakho sokuFunda ngokuLawulwako.**
   a. Hlalisa isiqhema neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo sokuFunda.
   b. Biza umfundi ngamunye ukuzokufunda amatjhada.
   c. Biza umfundi ngamunye ukuzokuqedelela imisebenzi yokutjhugululela ekulumeni.
   d. Biza umfundi ngamunye ukuzokufunda amagama nofana indima yeveke edlulileko.
   e. Nowutha abafundi abatlhoga isekelo.
   f. Nowutha amatjhada afuna ukuhlanganiswa.
   g. Buyisela isiQhema 7 emadeskeni waso bese ubiza isiQhema 8.

EkuPheleni kweLanga: Fundela Phezulu

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Iinsetjen-ziswa zikatitjhere siqu

- Sebenzisa iinsetjenziswa zakho: iiNcwadi eziKulu, iiButhelelo leeNdatjana neeNcwadi zeeNdatjana zoke zilungile.
- Sebenzisa lesi sikhathi ukulingisa ubutjhelela nekariso ekufundeni.
- Lomsebenzi usiza abafundi ngokuthuthukisa ithando leendatjana nokufunda.
- Begodu kwakha ilwazimagama labo, ilwazi langaphambilini nememori yokusebenza. Woke la makghono aqakathekileko wokulalela.

UkuLalela nokuKhuluma: Cocisanani ngendatjana yokuFunda ngoKwabelana

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
IPhahla locucoca:

Lendatjana beyi-mayelana...

Ngiyithande lokha...

Ngifunde ukuthi...

1. **Lungiselela abafundi ukucocisana ngesiqhema.**
   a. Hlela abafundi ngeenqhema ezi-4.
   b. Nikela umfundi ngamunye 'isigojwana sokukhuluma nofana ilitjhe'.
   c. Itjho: Ungakhuluma kwaphela lokha uphethe 'isigojwana sokukhuluma/ilitje'.
2. **Funda yoke imibuzo yokucocisana.**
   a. Khumbuza abafundi ngendatjana yokufunda ngokwabelana yeveke.
   b. Tlola iphahla lokucocisana ebhodini.
   c. Funda bewuhlathulule omunye nomunye umbuzo (isisizakuthoma umutjho).
   d. Tjela abafundi ukuthi elinye nelinye ilunga lesiqhema lifanele libe nedlhego yokuphendula umbuzo ngamunye.
   e. Khuthaza abafundi ukuthi bacabange ngeempendulo ezihlukahlukeneko.
3. **Yalela abafundi ukuthi bathome ngokucocisana.**
   a. Bawa abafundi abaphethe 'iingojwana zokukhuluma/amatje' bathome.
   b. Khambakhamba uzombazombe bese unikela ngesekelo elitlhogekako.
   c. Emizuzwini embalwa yokugcina, biza isiqhema sizokwabelana ngeependulo zaso.
4. **UkuziLungiselela komFundi**
   a. Tshwaya abafundi aba-3–4 bazokwenza iSethulo somLomo sangoMvulo.
   b. Tjela laba bafundi ukuthi balungise ini kwangoMvulo. (Qala i-SL yehlelo lesifundo sangoMvulo)

AmatThada: Isibizelo

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Incwadi Yokuhlola

1. **Hlalisa kuhle abafundi neencwadi zabo zemisebenzi, neempensela kanye namarula.**
   a. Tjela abafundi batlole isihloko, 'Isibizela' bese batlola iinomboro u-1–6 kumajini.
   b. Bizela amagama abafundi amathantathu alandelako ukuthi bawatlole iduze nenomboro 1–6: *iboda, idamu, idada, ife, fana, fulela*
2. **Tjela abafundi ukuthi basebenzise ipensela emibalabala ukulungisa imisebenzi yabo.**
   a. Tlola amagama amathantathu ebhodini.
   b. Khonokho nawutlolako, biza elinye nelinye igama.
   c. Tjela abafundi ukuthi benzele amagama abawatjhaphileko iimbayana ngepensela emibalabala.
   d. Tjela abafundi ukuthi batlola kabutjha amagama ngendlela okungiyo.
3. **Tjheja ubunzima neragelophambili labafundi.**
4. **Jayeza abafundi ngemisebenzi yeNcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda yangeLesihlanu.**
   a. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 71.
   b. Biza umfundi ngamunye ukuzokusiza ukulingisa umsebenzi ngamunye.
   c. Lingisa ukuthi uwuqedelela njani omunye nomunye wemisebenzi etlolwe ebhodini.

Tjheja: Tjela abafundi ukuthi bazokwenza lemisebenzi nomlingani ngesikhathi sokuFunda ngesiQhema esiLawulwako.

Ukufunda ngokuhlanganyela: Yenza ukufunda kwangemuva

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
IbuThelelo lemiTlolo, ekhasini 159

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda kwangeMuva.**
   a. Khumbuza abafundi ngesihloko sendatjana: *Ikomo neMusi*
   b. Hlathulula umsebenzi. Itjho: Namhlanje siyokurhunyeza indatjana.
2. **Lingisa umsebenzi ngalendlela:**
   a. Ithi: Lokha sirhunyeza indatjana, sifanele sithi:
      - Obekumayelana nendatjana
      - Engikuthande ngendatjana
      - Engikufunde endatjaneni
   b. Kafitjhazana hlukanisa iimpendulo zakho kulemibuzo.
   c. Zama ukuthi ungakhethi ingcenye yendaba esepepeneneni khulu esibonelweni sakho.
3. **Yalela abafundi ukuthi baqedelele umsebenzi.**
   a. Tjela abafundi bacabange ngeenrhunyezo zabo, bangakopi isibonelo sakho.
   b. Tjela abafundi bathome iimpendulo zabo ngalendlela:
      - Indatjana beyimayelana...
      - Ngithande...
      - Ngifunde...
   c. Okulandelako, yalela abafundi ukuthi babelane ngeenrhunyezo zabo nabalingani babo.
   d. Njengoba abafundi babelana ngeenrhunyezo zabo khambakhamba uzombazombe, unikele ngesekelo elitlhogekako.
   e. Ekugcineni kwesifundo, biza umfundi 1–2 ukuzokwabelana ngeerhunyezo zabo netlasi.
4. **Vumela abafundi ukuthi babelane ngomsebenzi wabo.**
   - Biza umfundi ukuzokwabelana umsebenzi wakhe netlasi.

Umtlolo: Ukutlama nokulungisa

ISIKHATHI: 20 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA: Ikhasi leNcwadi yokusebenza ye-DBE: 110 & 111

Itlhatlha lokutlola:

Abangani abanomusa ngaba...

Bathi...

1. **Khumbuza abafundi ngomsebenzi wokutlola kanye neemfuneko.**
   a. Itjho: Namhlanjesi sizokuqedelela umsebenzi wethu wokutlola.
2. **Yethula ukwehlukanisa.**
   a. Khambakhamba uzombazombe ngekumbeni yokufundisa bese usiza abafundi abanobunzima.
   b. Nikela abafundi abakghonako ukukhuthaza okungezelelweko: Faka amunye umutjho emtlolweni wakho.
3. **Yalela abafundi ukufunda nokulungisa imitlolo yabo.**
   a. Itjho: Kwanjesi sikhathi sokufunda nokulungisa imitlolo yenu.
   b. Itjho: Khumbula ukuhlola ukuthi: Ibizo lokwenza (isenzo) lifana nokuthi ngubani owenzako (isihloko).
4. **Lokha isikhathi sisavuma, bawa abafundi ukuthi babelane ngemitlolo yabo.**
   a. Abafundi bangabelana imitlolo yabo nabalingani babo.
   b. Abafundi abambalwa bangabelana imitlolo yabo netlasi.

Ukufunda ngesiqhema esilawulwako: Sebenza nesiQhema 9 no-10

ISIKHATHI:
30 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda ngesiQhema esiLawulwako.**
   a. Qinisekisa ukuthi abafundi bayazazi iinqhema zabo zokufunda.
   b. Hlalisa abafundi ngababili neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo sokuFunda, iincwadi zabo zemisebenzi neempensela.
   c. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 71.
2. **Funda yoke imisebenzi yeNcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda yangalelolanga.**
   Khumbuza abafundi ngokuthi bafanele benzeni ukuqedelela omunye nomunye umsebenzi.
3. **Bizela isiQhema 9 ekundleni yesiQhema sakho sokuFunda ngokuLawulwako.**
   a. Hlalisa isiqhema neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo sokuFunda.
   b. Biza umfundi ngamunye ukuzokufunda amatjhada.
   c. Biza umfundi ngamunye ukuzokuqedelela imisebenzi yokutjhugululela ekulumeni.
   d. Biza umfundi ngamunye ukuzokufunda amagama nofana indima yeveke edlulileko.
   e. Nowutha abafundi abatlhoga isekelo.
   f. Nowutha amatjhada afuna ukuhlanganiswa.
   g. Buyisela isiQhema 9 emadeskeni waso bese ubiza isiQhema 10.

EkuPheleni kweLanga: Fundela Phezulu

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Iinsetjen-ziswa zikatitjhere siqu

- Sebenzisa iinsetjenziswa zakho: iiNcwadi eziKulu, iiButhelelo leeNdatjana neeNcwadi zeeNdatjana zoke zilungile.
- Sebenzisa lesi sikhathi ukulingisa ubutjhelela nekariso ekufundeni.
- Lomsebenzi usiza abafundi ngokuthuthukisa ithando leendatjana nokufunda.
- Begodu kwakha ilwazimagama labo, ilwazi langaphambilini nememori yokusebenza. Woke la makghono aqakathekileko wokulalela.

UkuLalela nokuKhuluma: Yethula ummongo

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
linthombe nezinto zamambala zoku-khangisa ummongo

INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Lungiselela ummongomkhangiso:** *Sinamazizo*
2. **Buza imibuzo evulekileko ukukhuthaza ilwazi langaphambilini labafundi.**
   - *Ngimaphi amazizo ovamise ukuba nawo emini?*
   - *Ungamtjela njani umuntu othileko bona omunye uzizwa njani?*
   - *Kubayini kesinye isikhathi uba namazizo ahlukileko ngento efanako?*
3. **Yenza umebhe wengqondo usebenzise imibuzo neempendulo zabafundi.**
4. **Ngezelela iimpendulo zakho kumebhe wengqondo ukunabisa ilwazi labafundi.**
5. **Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 72.**
6. **Tjela abafundi bakhombe ukunothisa ilimi kommongo.**
   a. Fundela ukunothiswa kwelimi phezulu.
   b. Abafundi bakufunde nawe, nofana bakutjho emva kwakho:
   Ngithabile
   Ngivume, ngigide ngihleke
   Ngidanile
   Ngilile, ngithule ngidane
   Nanyana kunjalo ngiyakhula.
   Imizwa iyeza, imizwa ikhambe.
   Ngikwatile
   Ngirhuwelele, ngithule, ngilile
   Ngizokubona ngenze njani?
   Nanyana kunjalo ngiyakhula.
   Imizwa iyeza, imizwa ikhambe.
7. **Cocisana nabafundi ngokunothisa ilimi.**
   a. Buza: Ningangitjela ukuthi lokhu kutjho ukuthini? Ningayifumana ipendulo yalokhu?
   b. Khuthaza abafundi ukwabelana ngemibono yabo.
   c. Nikela ihlathululo nofana ipendulo ngalendllela:
   Ikondlo le imayelana nokusifundisa ngemizwa yethu. Iyatjho bona kesinye isikhathi sizizwa ngeendlela ezihlukileko, sidane sithabe, sikwate nofana silile. Kufanele kubenjalo ngombana lokho kusisiza sifunde besikhule.

AmatThada: Fundisa itjhada elitjha

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJENZISWA:
IKhadi le-Frieze: *g*

linthombe / zinto ezithoma nge *g*

1. **Yethula itjhada elitjha:** *g*
   a. Itjho itjhada u-x3.
   b. Khombisa abafundi iKhadi le-Frieze bese ubafundela itjhada u-x3.
   c. Tjela abafudi ukuthi balalele bese babuyelele itjhada.
2. **Itjho amagama athoma ngo nofana sebenzisa itjhada:** *g*
   a. Buza: Ngubani ongatjho igama elithoma ngo nofana asebenzise itjhada, *g*?
   b. Bawa abafundi ukuthi batjho iinsetjenziswa ozibutheleleko, isib. *igade, igagu*.
3. **Jayeza abafundi ngemisebenzi yeNcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda yangoMvulo.**
   a. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 74.
   b. Biza umfundi ngamunye ukuzokusiza ukulingisa umsebenzi ngamunye.
   c. Lingisa ukuthi uwuqedelela njani omunye nomunye wemisebenzi etlolwe ebhodini.

Tjheja: Tjela abafundi ukuthi bazokwenza lemisebenzi nomlingani ngesikhathi sokuFunda ngesiQhema esiLawulwako.

Umtlolo wesandla: Fundisa ngokwakhiwa kwamaledere amancani

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
ITjhadi lomTlolo weSandla

1. **Lungiselela abafundi umtlolo wesandla.**
   a. Itjho: Asithabululeni imino yethu ngokutjhwabanisa iphepha begodu sibuye sililule.
   b. Tjheja bewulungise ubujamo babafundi nokubamba kwabo ipensela.
2. **Khombisa abafundi ukuthi lakhiwa njani:** *g*.
   a. Jama ufulathele abafundi.
   b. Yalela abafundi abatlola ngesincele ukubeka iinhloko zabo edeskeni.
   c. Sebenzisa isandla sakho sokudla ukwakha iledere: *g*
   d. Yalela abatlola ngesandla sokudla ukwakha igama nawe.
   e. Buyela nabafundi abatlola ngesincele.
3. **Yalela abafundi ukuzijayeza ukwakha:** *g*
   a. Tlola iledere emgogodlheni womlingani wakho, edeskeni, etjhwabatjhwabeni/esandeni.
4. **Yalela abafundi ukuzijayeza ukutlola:** *g*
   a. Itjho: Tlola iledere encwadini yakho yomsebenzi u-x3.
   b. Khambakhamba uzombazombe uhlole ukwakhiwa kweledere komunye nomunye umfundi.

Ukufunda ngokuhlanganyela: Yethula indatjana

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
IbuThelelo lemiTlolo, ikhasi elisise-Thulo 169

1. **Yethula indatjana.**
   a. Itjho: Iveke le sizokufunda indatjana yesihloko, *UDan uneveke engasimnandi*.
   b. Itjho: *Namhlanje sifunda indatjana ehlekisako ngomsana obizwa uDan oneveke engasimnandi. Ngamalanga ulinga ukulungisa iphoso yakhe yelanga langaphambili, kodwana ngamalanga kuba khona okutjha okonakalako. UDan wekosi ulinga ngamandla, kodwana uhlala atjhapha. Nasisafunda indatjana le, singacabanga ngokuthi uDan uzizwa bunjani kileveke yakhe engasimnandi.*
   c. Buza: Kukhona okwaziko mayelana nalokhu?
   d. khombisa abafundi iinthombe zendatjana.
2. **Yakha ilwazi labafundi langaphambilini.**
   a. Yabelana bewuhlathulule ilwazi langaphambilini elivezwa yindatjana.
   b. Khombisa abafundi lapho indatjana yenzeka khona usebenzisa umebhe wendatjana.
   c. Buza: Ninemibuzo mayelana nalendatjana?
3. **Hlathulula iqhiga lokuzwisisa.**
   a. Itjho, leveke sizokufunda ngokuthi senza njani uku: Hlobanisa.
   b. Hlathululela abafundi leliqhinga.

Ukufunda ngesiqhema esilawulwako: Sebenza nesiQhema 1 no-2

ISIKHATHI:
30 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda ngesiQhema esiLawulwako.**
   a. Qinisekisa ukuthi abafundi bayazazi iinqhema zabo zokufunda.
   b. Hlalisa abafundi ngababili neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo sokuFunda, iincwadi zabo zemisebenzi neempensela.
   c. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 74.
2. **Funda yoke imisebenzi yeNcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda yangalelolanga.**
   Khumbuza abafundi ngokuthi bafanele benzeni ukuqedelela omunye nomunye umsebenzi.
3. **Bizela isiQhema 1 ekundleni yesiQhema sakho sokuFunda ngokuLawulwako.**
   a. Hlalisa isiqhema neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo sokuFunda.
   b. Biza umfundi ngamunye ukuzokufunda amatjhada.
   c. Biza umfundi ngamunye ukuzokuqedelela imisebenzi yokutjhugululela ekulumeni.
   d. Biza umfundi ngamunye ukuzokufunda amagama nofana indima yeveke edlulileko.
   e. Nowutha abafundi abatlhoga isekelo.
   f. Nowutha amatjhada afuna ukuhlanganiswa.
   g. Buyisela isiQhema 1 emadeskeni waso bese ubiza isiQhema 2.

EkuPheleni kweLanga: Fundela Phezulu

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Iinsetjen-ziswa zikatitjhere siqu

- Sebenzisa iinsetjenziswa zakho: iiNcwadi eziKulu, iButhelelo leeNdatjana neeNcwadi zeeNdatjana zoke zilungile.
- Sebenzisa lesi sikhathi ukulingisa ubutjhelela nekariso ekufundeni.
- Lomsebenzi usiza abafundi ngokuthuthukisa ithando leendatjana nokufunda.
- Begodu kwakha ilwazimagama labo, ilwazi langaphambilini nememori yokusebenza. Woke la makghono aqakathekileko wokulalela.

UkuLalela nokuKhuluma: Fundisa ilwazimagama

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Ikarada lelwazi-magama, isithombe, izinto

INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Khumbuza abafundi ngommongo.**
   a. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 72.
   b. Funda nofana itjho ukunothiswa kwelimi godu.
   c. Khombisa abafundi irhelo lelwazimagama wommongo.
   d. Hlathulula ukuthi lamagama azosisiza ukuzwisisa nokukhuluma ngommongo.
   e. Bafundele irhelo lamagama.
2. **Sebanzisa i-KLTY ukufundisa ilwazimagama.**
   a. Fundisa ilwazimagama elilandelako:
      - *Ukukhutjwa/ukurarejwa: Kunyana inyawo lakho likhutjwa namkha lirarejwa yinto ethileko ikuwise.*
      - *Phathisa iinhloni: ukuzizwa unamahloni namkha ungakahlaliseki ngenca yalokho okwenzekileko.*
      - *Umsebenzi wangemihla: Into oyenza ngendlela efanako imihla namalanga.*
3. **Sebanzisa amaqhinga we-KLTY afaneleko kwelinye nelinye igama:**
   K: Khomba isithombe nofana into yamambala
   L: Lingisa okusuka egameni
   T: Tjela abafundi ihlathululo yegama
   Y: Yitjho igama elisemutjhweni

AmatThada: Buyekeza bewuvanganise amatjhada amatjha

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Buyekeza itjhada elitjha:** *g*
   a. Itjho itjhada u-x3.
   b. Khombisa abafundi iKhadi le-Frieze bese ubafundela itjhada u-x3.
   c. Tjela abafudi ukuthi balalele bese babuyelele itjhada.
2. **Khombisa abafundi ukuthi kuquntulwa njani nofana kuvanganiswa njani usebenzisa leli tjhada.**
   a. Buyekeza amatjhada alandelako nabafundi: *g, u, a, b, o, d*
   b. Itjho igama elilandelako: *guga*
   c. Bawa umfundi ngamunye ukuthi alalele kuhle bese aquntule igama libe matjhada: *g-u-g-a*
   d. Bawa umfundi ukutjho elinye nelinye itjhada, elitlolwe ebhodini.
   e. Okulandelako, biza umfundi ohlukileko ukuzokuvanganisa amatjhada ukufunda igama.
   f. Lungisa abafundi lokha banobutjhapha ababanzako.
   g. Buyelela ngamagama: *goba*
3. **Jayeza abafundi ngemisebenzi yeNcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda yangeLesibili.**
   a. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 75.
   b. Biza umfundi ngamunye ukuzokusiza ukulingisa umsebenzi ngamunye.
   c. Lingisa ukuthi uwuqedelela njani omunye nomunye wemisebenzi etlolwe ebhodini.

Tjheja: Tjela abafundi ukuthi bazokwenza lemisebenzi nomlingani ngesikhathi sokuFunda ngesiQhema esiLawulwako.

Umtlolo wesandla: Fundisa ngokwakhiwa kwamaledere amakhulu

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
ITjhadi lomTlolo weSandla

1. **Lungiselela abafundi umtlolo wesandla.**
   a. Itjho: Asithabululeni imino yethu ngokudengezelisa izandla zethu.
   b. Tjheja bewulungise ubujamo babafundi nokubamba kwabo ipensela.
2. **Khombisa abafundi ukuthi lakhiwa njani: G**
   a. Jama ufulathele abafundi.
   b. Yalela abafundi abatlola ngesincele ukubeka iinhloko zabo edeskeni.
   c. Sebenzisa isandla sakho sokudla ukwakha iledere: G
   d. Yalela abatlola ngesandla sokudla ukwakha igama nawe.
   e. Buyela nabafundi abatlola ngesincele.
3. **Yalela abafundi ukuzijayeza ukwakha: G**
   - Tlola iledere emgogodlheni womlingani wakho, edeskeni, etjhwabatjhwabeni/esandeni.
4. **Yalela abafundi ukuzijayeza ukutlola: G**
   a. Itjho: Tlola iledere encwadini yakho yomsebenzi u-x3.
   b. Khambakhamba uzombazombe uhlole ukwakhiwa kweledere komunye nomunye umfundi.

Ukufunda ngokuhlanganyela: Yenza ukuFunda kwangaPhambili

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
IbuThelelo lemiTlolo, ekhasini 171

1. **Hlalisela abafundi ukuFunda kwangaPhambili kuhle.**
   a. Biza abafundi ukuzokuhlala emadeni nofana phasi.
   b. Hlala phambi kwabafundi neButhelelo lemiTlolo.
   c. Qinisekisa ukuthi boke abafundi bayakghona ukubona incwadi.
   d. Khumbuza abafundi ngokuziphatha okulindeleko ngesikhathi sokuFunda ngoKwabelana. Isib. hlala uphambanise iinyawo, beka izandla zakho emathangeni, lalela kuhle, phendula lokha ubizwako, phakamisa isandla ukubuza umbuzo.
2. **Yenza ukuFunda kwangaPhambilini ngalendlela:**
   a. Itjho isihloko sendatjana: *UDan uneveke engasimnandi.*
   b. Hlathulula ikghono lokucabangela. Itjho: Lokha sicabangelako, sisebenzisa isihloko neenthombe ukuzama ukwenza ngamandla ukuvezabona indatjana izokuba mayelana nani.
   c. Khombisa abafundi iinthombe ekhasini elinye nelinye.
   d. Buza: Ucabanga ukuthi kwenzekani lapha?
   e. Buza: Ucabanga ukuthi iinthombezi zihlobana njani?

Ukufunda ngesiqhema esilawulwako: Sebenza nesiQhema 3 no-4

ISIKHATHI:
30 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda ngesiQhema esiLawulwako.**
   a. Qinisekisa ukuthi abafundi bayazazi iinqhema zabo zokufunda.
   b. Hlalisa abafundi ngababili neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo sokuFunda, iincwadi zabo zemisebenzi neempensela.
   c. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 75.
2. **Funda yoke imisebenzi yeNcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda yangalelolanga.**
   Khumbuza abafundi ngokuthi bafanele benzeni ukuqedelela omunye nomunye umsebenzi.
3. **Bizela isiQhema 3 ekundleni yesiQhema sakho sokuFunda ngokuLawulwako.**
   a. Hlalisa isiqhema neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo sokuFunda.
   b. Biza umfundi ngamunye ukuzokufunda amatjhada.
   c. Biza umfundi ngamunye ukuzokuqedelela imisebenzi yokutjhugululela ekulumeni.
   d. Biza umfundi ngamunye ukuzokufunda amagama nofana indima yeveke edlulileko.
   e. Nowutha abafundi abatlhoga isekelo.
   f. Nowutha amatjhada afuna ukuhlanganiswa.
   g. Buyisela isiQhema 3 emadeskeni waso bese ubiza isiQhema 4.

EkuPheleni kweLanga: Fundela Phezulu

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Iinsetjen-ziswa zikatitjhere siqu

- Sebenzisa iinsetjenziswa zakho: iiNcwadi eziKulu, iButhelelo leeNdatjana neeNcwadi zeeNdatjana zoke zilungile.
- Sebenzisa lesi sikhathi ukulingisa ubutjhelela nekariso ekufundeni.
- Lomsebenzi usiza abafundi ngokuthuthukisa ithando leendatjana nokufunda.
- Begodu kwakha ilwazimagama labo, ilwazi langaphambilini nememori yokusebenza. Woke la makghono aqakathekileko wokulalela.

UkuLalela nokuKhuluma: Fundisa ilwazimagama bese ucoca ngesithombe sommongo

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Ikarada lelwazi-magama, isithombe, izinto

INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Sebanzisa i-KLTY ukufundisa ilwazimagama.**
   a. Fundisa ilwazimagama elilandelako:
      - *Amazizo: Amazizo yindlela umuntu azizwa ngayo ngaphakathi ehliziyweni yakhe.*
      - *Ukuphakama kwemizwa: Leli ngelinye igama elitjho amazizo.*
      - *Ilimi lomzimba: Nakunento oqalene nayo umzimba uyakutjengisa lokho. Ngokuhleka, ukudubhula.*

   b. Sebanzisa amaqhinga we-KLTY afaneleko kwelinye nelinye igama.
2. **Yakha ilwazi labafundi langaphambilini.**
   a. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 76.
   b. Tjela abafundi ngelwazi elilandelako mayelana nesithombe:
      - *Omunye nomunye umuntu unamazizo: afana nokuthaba, ukusilingeka, ukonakala emoyeni kanye nokuhlangahlangana. Ubuso bethu kanye nemizimba yethu kungawaveza amazizo wethu. Kuqakathekile ukukhuluma ngamazizo wethu.*
      - *Amazizo angatjhuguluka.*
      - *Abantu bangaba namazizo ahlukileko kawomunye, begodu nangesimo esifana nalesi. Kuqakathekile ukuzwisisa bona abantu kuyenzeka bazizwe behlukile kithi.*
3. **Coca ngesithombe.**
   a. Sebenzisa imibuzo elandelako ukucocisana ngesithombe ngalendlela:
      - Buza umbuzo wokuthoma.
      - Yalela abafundi ukuthi bacocisane ngombuzo nabalingani babo.
      - Biza abafundi abambalwa ukuzokwabelana ngeempendulo zabo.
      - Yakha ilwazi langaphambilini labafundi ngokulungisa ukungazwisisi kanye nangokwabelana ngelwazi eliphathelene nommongo.
      - Buyelela ikambiso le ngayo yoke imibuzo.
4. **Imibuzo:**
   a. *Bewuzazizwa njani nangabe bewuya emnyanyeni wokugidinga ilanga lokubelethwa?*
   b. *Bazizwa njani abantwana abasesethombeni ngokudla kwabo? Wazingani?*
   c. *Ukugidingwa kwelanga lokubelethwa kumele kube mnandi! Kubayini ucabanga bona abantwana kungenzeka bazizwe banesikhwele/umona, basilingekile, banamahloni, namkha besaba nakugidingwa ilanga lokubelethwa.*

AmatThada: Fundisa itjhada elitjha

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
IKhadi le-Frieze: *h*

linthombe / zinto ezithoma nge *h*

1. **Yethula itjhada elitjha:** *h*
   a. Itjho itjhada u-x3.
   b. Khombisa abafundi iKhadi le-Frieze bese ubafundela itjhada u-x3.
   c. Tjela abafudi ukuthi balalele bese babuyelele itjhada.
2. **Itjho amagama athoma ngo nofana sebenzisa itjhada:** *h*
   a. Buza: Ngubani ongatjho igama elithoma ngo nofana asebenzise itjhada, *h*?
   b. Bawa abafundi ukuthi batjho iinsetjenziswa ozibutheleleko, isib. *ihariga, uhagana*.
3. **Jayeza abafundi ngemisebenzi yeNcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda yangeLesithathu.**
   a. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 77.
   b. Biza umfundi ngamunye ukuzokusiza ukulingisa umsebenzi ngamunye.
   c. Lingisa ukuthi uwuqedelela njani omunye nomunye wemisebenzi etlolwe ebhodini.

Tjheja: Tjela abafundi ukuthi bazokwenza lemisebenzi nomlingani ngesikhathi sokuFunda ngesiQhema esiLawulwako.

Umtlolo wesandla: Fundisa ngokwakhiwa kwamaledere amancani

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
ITjhadi lomTlolo weSandla

1. **Lungiselela abafundi umtlolo wesandla.**
   a. Itjho: Asithabululeni imino yethu ngokwenza ngasuthi sidlala ipiyano.
   b. Tjheja bewulungise ubujamo babafundi nokubamba kwabo ipensela.
2. **Khombisa abafundi ukuthi lakhiwa njani:** *h*.
   a. Jama ufulathele abafundi.
   b. Yalela abafundi abatlola ngesincele ukubeka iinhloko zabo edeskeni.
   c. Sebenzisa isandla sakho sokudla ukwakha iledere: *h*
   d. Yalela abatlola ngesandla sokudla ukwakha igama nawe.
   e. Buyela nabafundi abatlola ngesincele.
3. **Yalela abafundi ukuzijayeza ukwakha:** *h*
   a. Tlola iledere emgogodlheni womlingani wakho, edeskeni, etjhwabatjhwabeni/esandeni.
4. **Yalela abafundi ukuzijayeza ukutlola:** *h*
   a. Itjho: Tlola iledere encwadini yakho yomsebenzi u-x3.
   b. Khambakhamba uzombazombe uhlole ukwakhiwa kweledere komunye nomunye umfundi.

Ukufunda ngokuhlanganyela: Yenza ukuFunda kokuThoma

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
IbuThelelo lemiTlolo, ekhasini 171

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda kokuThoma.**
   a. Hlalisa abafundi kuhle emadeni.
   b. Khumbuza abafundi ngokuziphatha okulindelekileko.
   c. Khumbuza abafundi ngesihloko sendatjana: *UDan uneveke engasimnandi*
   d. Itjho: *Namhlanje sifunda indatjana ehlekisako ngomsana obizwa uDan oneveke engasimnandi. Ngamalanga ulinga ukulungisa iphoso yakhe yelanga langaphambili, kodwana ngamalanga kuba khona okutjha okonakalako. UDan wekosi ulinga ngamandla, kodwana uhlala atjhapha. Nasisafunda indatjana le, singacabanga ngokuthi uDan uzizwa bunjani kileveke yakhe engasimnandi.*
2. **Yenza ukuFunda kokuThoma ngalendlela:**
   a. Fundela elinye nelinye ikhasi lalendatjana phezulu, butjhelela nangokuzwalako.
   b. Khombisa abafundi iinthombe.
   c. Nakukghonekako jama bese uhlathululela abafundi.
   d. Khomba amagama welwazimagama ngendlela abekeke ngayo.
   e. Ekugcineni kwendatjana, buza imibuzo yokuFunda 1 ngalendlela:
      - Nqophisa umBuzo 1 nomBuzo 2 kumfundi ngamunye.
      - Nqophisa umBuzo 3 etlasini loke. Bawa abafundi. Ukucocisana nabalingani babo ngombuzo.
      - Biza abafundi abambalwa ukuzokwabelana ngeempendulo zabo.
   f. Khumbuza abafundi ngamaqhinga wokulalela.
      - Ithi, iveke le sifunda ngokuthi sicabangela njani: Hlobanisa.
      - Buza abafundi: Ungahlobanisa endatjaneni le? Into enje yakhe yenzeka kuwe nofana komunye omaziko?

Umtlolo: Lingisa umsebenzi kanye ne-KKL

ISIKHATHI:
20 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Itlhatlha lokutlola:

Ngiizwa ngithabile nangi...

Ubuso bami buqaleka...

Umzimba wami uzwakala...

1. **Yethula umnqopho we-KKL.**
   a. Ithi, iveke le sizokunqophisa ku: Ukuqinisekisa bona igama lokwenza (isenzo) lifana nokuthi ngubani owenzako (isihloko).
   b. Tlola umutjho ebhodini: Ngigijimela esikolweni. Ugijimela esikolweni.
   c. Khomba i-KKL: Ibizo lokwenza (isenzo) lifana nokuthi ngubani owenzako (isihloko).
2. **Yethula umsebenzi wokutlola.**
   a. Itjho: iVeke le sizoku: Gwala isithombe bese utlola umitjho emithathu.
   b. Itjho: Sizokugwala besitlole mayelana: Into esenza sizizwe sithabile.
3. **Hlathulula ipendulo yakho ngomlomo emsebenzini wokutlola ngesandla, ngaphambi kokutlola.**
   a. Itjho: Ngizizwa ngithabile lokha...
4. **Lingisa umsebenzi ebhodini.**
   a. Gwala isithombe esirhabako esikhombisa: Wena ngokwakho, uqaleka uthabile nofana udanile.
   b. Khombisa abafundi ukuthi uqedelela njani itlhatlha lokutlola ngesandla.
   c. Khomba i-KKL: Ibizo lokwenza (isenzo) lifana nokuthi ngubani owenzako (isihloko).

Ukufunda ngesiqhema esilawulwako: Sebenza nesiQhema 5 no-6

ISIKHATHI:
30 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda ngesiQhema esiLawulwako.**
   a. Qinisekisa ukuthi abafundi bayazazi iinqhema zabo zokufunda.
   b. Hlalisa abafundi ngababili neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo sokuFunda, iincwadi zabo zemisebenzi neempensela.
   c. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 77.
2. **Funda yoke imisebenzi yeNcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda yangalelolanga.**
   Khumbuza abafundi ngokuthi bafanele benzeni ukuqedelela omunye nomunye umsebenzi.
3. **Bizela isiQhema 5 ekundleni yesiQhema sakho sokuFunda ngokuLawulwako.**
   a. Hlalisa isiqhema neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo sokuFunda.
   b. Biza umfundi ngamunye ukuzokufunda amatjhada.
   c. Biza umfundi ngamunye ukuzokuqedelela imisebenzi yokutjhugululela ekulumeni.
   d. Biza umfundi ngamunye ukuzokufunda amagama nofana indima yeveke edlulileko.
   e. Nowutha abafundi abatlhoga isekelo.
   f. Nowutha amatjhada afuna ukuhlanganiswa.
   g. Buyisela isiQhema 5 emadeskeni waso bese ubiza isiQhema 6.

EkuPheleni kweLanga: Fundela Phezulu

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Iinsetjen-ziswa zikatitjhere siqu

- Sebenzisa iinsetjenziswa zakho: iiNcwadi eziKulu, iButhelelo leeNdatjana neeNcwadi zeeNdatjana zoke zilungile.
- Sebenzisa lesi sikhathi ukulingisa ubutjhelela nekariso ekufundeni.
- Lomsebenzi usiza abafundi ngokuthuthukisa ithando leendatjana nokufunda.
- Begodu kwakha ilwazimagama labo, ilwazi langaphambilini nememori yokusebenza. Woke la makghono aqakathekileko wokulalela.

AmatThada: Buyekeza bewuvanganise amatjhada amatjha

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Buyekeza itjhada elitjha:** *h*
   a. Itjho itjhada u-x3.
   b. Khombisa abafundi iKhadi le-Frieze bese ubafundela itjhada u-x3.
   c. Tjela abafudi ukuthi balalele bese babuyelele itjhada.
2. **Khombisa abafundi ukuthi kuquntulwa njani nofana kuvanganiswa njani usebenzisa leli tjhada.**
   a. Buyekeza amatjhada alandelako nabafundi: *e, g, h, o, l, a*
   b. Itjho igama elilandelako: *halala*
   c. Bawa umfundi ngamunye ukuthi alalele kuhle bese aquntule igama libe matjhada: *h-a-l-a-l-a*
   d. Bawa umfundi ukutjho elinye nelinye itjhada, elitlolwe ebhodini.
   e. Okulandelako, biza umfundi ohlukileko ukuzokuvanganisa amatjhada ukufunda igama.
   f. Lungisa abafundi lokha banobutjhapha ababanzako.
   g. Buyelela ngamagama: *ihege*
3. **Jayeza abafundi ngemisebenzi yeNcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda yangeLesine.**
   a. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 78.
   b. Biza umfundi ngamunye ukuzokusiza ukulingisa umsebenzi ngamunye.
   c. Lingisa ukuthi uwuqedelela njani omunye nomunye wemisebenzi etlolwe ebhodini.

Tjheja: Tjela abafundi ukuthi bazokwenza lemisebenzi nomlingani ngesikhathi sokuFunda ngesiQhema esiLawulwako.

Umtlolo wesandla: Fundisa ngokwakhiwa kwamaledere amakhulu

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
ITjhadi lomTlolo weSandla

1. **Lungiselela abafundi umtlolo wesandla.**
   a. Itjho: Asithabululeni imino yethu ngokugandelela izandla zethu sibumbe ifeyisi amahlandla ama-5, khonokho sizithabulule.
   b. Tjheja bewulungise ubujamo babafundi nokubamba kwabo ipensela.
2. **Khombisa abafundi ukuthi lakhiwa njani: H**
   a. Jama ufulathele abafundi.
   b. Yalela abafundi abatlola ngesincele ukubeka iinhloko zabo edeskeni.
   c. Sebenzisa isandla sakho sokudla ukwakha iledere: H.
   d. Yalela abatlola ngesandla sokudla ukwakha igama nawe.
   e. Buyela nabafundi abatlola ngesincele.
3. **Yalela abafundi ukuzijayeza ukwakha: H**
   - Tlola iledere emgogodlheni womlingani wakho, edeskeni, etjhwabatjhwabeni/esandeni.
4. **Yalela abafundi ukuzijayeza ukutlola: H**
   a. Itjho: Tlola iledere encwadini yakho yomsebenzi u-x3.
   b. Khambakhamba uzombazombe uhlole ukwakhiwa kweledere komunye nomunye umfundi.

Ukufunda ngokuhlanganyela: Yenza ukuFunda kwesiBili

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
IbuThelelo lemiTlolo, ekhasini 171

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda kwesiBili.**
   a. Hlalisa abafundi kuhle emadeni.
   b. Khumbuza abafundi ngokuziphatha okulindelekileko.
   c. Khumbuza abafundi ngesihloko sendatjana: *UDan uneveke engasimnandi*
   d. Khumbuza abafundi ngamaqhinga wokulalela.
      - Khumbuza abafundi ngamaqhinga wokulalela.
      - Ithi, iveke le sifunda ngokuthi sicabangela njani: Hlobanisa.
      - Ithi, khumbulani, sikhulumisene ngalokhu izolo, lokha nginibuzako: Ungahlobanisa endatjaneni le? Into enje yakhe yenzeka kuwe nofana komunye omaziko?
2. **Yenza ukuFunda kwesiBili ngalendlela:**
   a. Fundela elinye nelinye ikhasi lalendatjana phezulu, butjhelela nangokuzwalako.
   b. Khombisa abafundi isithombe.
   c. Sebenzisa iimbonelo ezisekhasini lesingeniso ukulingisa amano wokukuzwisisa.
   d. Ekugcineni kwendatjana, buza imibuzo yokuFunda 2 ngalendlela:
      - Nqophisa umBuzo 1 nomBuzo 2 kumfundi ngamunye.
      - Nqophisa umBuzo 3 etlasini loke. Bawa abafundi. Ukucocisana nabalingani babo ngombuzo.
      - Biza abafundi abambalwa ukuzokwabelana ngeempendulo zabo.

Umtlolo: Ukuhlela nokutlama

ISIKHATHI:
20 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Itlhatlha lokutlola:

Ngiizwa ngithabile nangi...

Ubuso bami buqaleka...

Umzimba wami uzwakala...

1. **Yethula kabutjha umsebenzi wokutlola.**
   a. Itjho: Khumbula ukuthi iveke le sizokugwala bese sitlola mayelana: Into esenza sizizwe sithabile.
2. **Yalela abafundi ukuthi bacabange ngemitlolo yabo.**
   a. Itjho: Vala amehlo bese ucabanga ngokuthi uzoliphendula njani itlhatlha lokutlola.
   b. Itjho: Yabelana ngombono wakho nomlingani wakho.
   c. Cabanga ngokungeneleleko bese utlola amagama asebenzako ebhodini, Isib. Ukugijima, ukudansa, ukudlala, ukufunda, ukumomotheka, ngiqinile, ngikhululekile
3. **Yalela abafundi ukuthi bathome ukutlola eencwadini zabo zomsebenzi.**
   a. Itjho: Kwanjesi gwala bese utlola phasi imibono yakho.
   b. Khumbuza abafundi nge-KKL: Ibizo lokwenza (isenzo) lifana nokuthi ngubani owenzako (isihloko).
4. **Khambakhamba uzombazombe ikumba yokufundela ukusiza umfundi ngamunye.**
   a. Bawa abafundi bakutjele imibono yabo.
   b. Siza abafundi abanobunzima bokuthoma umsebenzi wokutlola.

Ukufunda ngesiqhema esilawulwako: Sebenza nesiQhema 7 no-8

ISIKHATHI:
30 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda ngesiQhema esiLawulwako.**
   a. Qinisekisa ukuthi abafundi bayazazi iinqhema zabo zokufunda.
   b. Hlalisa abafundi ngababili neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo sokuFunda, iincwadi zabo zemisebenzi neempensela.
   c. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 78.
2. **Funda yoke imisebenzi yeNcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda yangalelolanga.**
   Khumbuza abafundi ngokuthi bafanele benzeni ukuqedelela omunye nomunye umsebenzi.
3. **Bizela isiQhema 7 ekundleni yesiQhema sakho sokuFunda ngokuLawulwako.**
   a. Hlalisa isiqhema neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo sokuFunda.
   b. Biza umfundi ngamunye ukuzokufunda amatjhada.
   c. Biza umfundi ngamunye ukuzokuqedelela imisebenzi yokutjhugululela ekulumeni.
   d. Biza umfundi ngamunye ukuzokufunda amagama nofana indima yeveke edlulileko.
   e. Nowutha abafundi abatlhoga isekelo.
   f. Nowutha amatjhada afuna ukuhlanganiswa.
   g. Buyisela isiQhema 7 emadeskeni waso bese ubiza isiQhema 8.

EkuPheleni kweLanga: Fundela Phezulu

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Iinsetjen-ziswa zikatitjhere siqu

- Sebenzisa iinsetjenziswa zakho: iiNcwadi eziKulu, iiButhelelo leeNdatjana neeNcwadi zeeNdatjana zoke zilungile.
- Sebenzisa lesi sikhathi ukulingisa ubutjhelela nekariso ekufundeni.
- Lomsebenzi usiza abafundi ngokuthuthukisa ithando leendatjana nokufunda.
- Begodu kwakha ilwazimagama labo, ilwazi langaphambilini nememori yokusebenza. Woke la makghono aqakathekileko wokulalela.

UkuLalela nokuKhuluma: Cocisanani ngendatjana yokuFunda ngoKwabelana

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
IPhahla locucoca:

Lendatjana beyi-mayelana...

Ngim-thandile umlingisi... ngoba...

Ngifunde ukuthi...

1. **Lungiselela abafundi ukucocisana ngesiqhema.**
   a. Hlela abafundi ngeenqhema ezi-4.
   b. Nikela umfundi ngamunye 'isigojwana sokukhuluma nofana ilitjhe'.
   c. Itjho: Ungakhuluma kwaphela lokha uphethe 'isigojwana sokukhuluma/ ilitje'.
2. **Funda yoke imibuzo yokucocisana.**
   a. Khumbuza abafundi ngendatjana yokufunda ngokwabelana yeveke.
   b. Tlola iphahla lokucocisana ebhodini.
   c. Funda bewuhlathulule omunye nomunye umbuzo (isisizakuthoma umutjho).
   d. Tjela abafundi ukuthi elinye nelinye ilunga lesiqhema lifanele libe nedlhego yokuphendula umbuzo ngamunye.
   e. Khuthaza abafundi ukuthi bacabange ngeempendulo ezihlukahlukeneko.
3. **Yalela abafundi ukuthi bathome ngokucocisana.**
   a. Bawa abafundi abaphethe 'iingojwana zokukhuluma/amatje' bathome.
   b. Khambakhamba uzombazombe bese unikela ngesekelo elitlhogekako.
   c. Emizuzwini embalwa yokugcina, biza isiqhema sizokwabelana ngeependulo zaso.
4. **UkuziLungiselela komFundi**
   a. Tshwaya abafundi aba-3–4 bazokwenza iSethulo somLomo sangoMvulo.
   b. Tjela laba bafundi ukuthi balungise ini kwangoMvulo. (Qala i-SL yehlelo lesifundo sangoMvulo)

AmatThada: Isibizelo

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Incwadi Yokuhlola

1. **Hlalisa kuhle abafundi neencwadi zabo zemisebenzi, neempensela kanye namarula.**
   a. Tjela abafundi batlole isihloko, 'Isibizela' bese batlola iinomboro u-1–6 kumajini.
   b. Bizela amagama abafundi amathantathu alandelako ukuthi bawatlole iduze nenomboro 1–6: *Gogo, gula, ugubudu, iholo, ihogo, ihege*
2. **Tjela abafundi ukuthi basebenzise ipensela emibalabala ukulungisa imisebenzi yabo.**
   a. Tlola amagama amathantathu ebhodini.
   b. Khonokho nawutlolako, biza elinye nelinye igama.
   c. Tjela abafundi ukuthi benzele amagama abawatjhaphileko iimbayana ngepensela emibalabala.
   d. Tjela abafundi ukuthi batlola kabutjha amagama ngendlela okungiyo.
3. **Tjheja ubunzima neragelophambili labafundi.**
4. **Jayeza abafundi ngemisebenzi yeNcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda yangeLesihlanu.**
   a. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 79.
   b. Biza umfundi ngamunye ukuzokusiza ukulingisa umsebenzi ngamunye.
   c. Lingisa ukuthi uwuqedelela njani omunye nomunye wemisebenzi etlolwe ebhodini.

Tjheja: Tjela abafundi ukuthi bazokwenza lemisebenzi nomlingani ngesikhathi sokuFunda ngesiQhema esiLawulwako.

Ukufunda ngokuhlanganyela: Yenza ukufunda kwangemuva

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
IbuThelelo lemiTlolo, ekhasini 171

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda kwangeMuva.**
   a. Khumbuza abafundi ngesihloko sendatjana: *UDan uneveke engasimnandi*
   b. Hlathulula umsebenzi. Itjho: Namhlanje siyokugwala bese silebula iingcenye esizithandako zendatjana.
2. **Lingisa umsebenzi ngalendlela:**
   a. Vala amehlo wakho bese wenze ngathi uyacabanga.
   b. Vula amehlo wakho bese uthi: Ingcenye engiyithandako yendatjana bekungesikhathi...
   c. Zama ukuthi ungakhethi ingcenye yendatjana esepepeneneni khulu esibonelweni sakho.
   d. Gwala isithombe ngokurhaba ebhodini. Njengoba ugwala, hlathulula ukuthi ugwalani.
   e. Faka 1–2 yamalebula.
3. **Yalela abafundi ukuthi baqedelele umsebenzi.**
   a. Tjela abafundi bavale amehlo wabo bese bacabanga ngengcenye abayithandako yendatjana.
   b. Itjho: Cabanga ngowakho umbono, ungakopi isibonelo sami.
   c. Okulandelako, tjela abafundi bavule amehlo wabo bese bacocisana nabalingani babo ngeempendulo zabo.
   d. Khonokho, uyalele abafundi ukuthi bagwale lengcenye yendatjana eencwadini zabo zemisebenzi.
   e. Siza abafundi ukufaka ilebula 1–2 emigwalweni yabo.
4. **Vumela abafundi ukuthi babelane ngomsebenzi wabo.**
   a. Nikela abafundi imizuzu embalwa ukuthi bakhombise abalingani babo imisebenzi yabo.
   b. Biza umfundi ukuzokwabelana umsebenzi wakhe netlasi.

Umtlolo: Ukutlama nokulungisa

ISIKHATHI:
20 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Itlhatlha lokutlola:

Ngiizwa ngithabile nangi...

Ubuso bami buqaleka...

Umzimba wami uzwakala...

1. **Khumbuza abafundi ngomsebenzi wokutlola kanye neemfuneko.**
   a. Itjho: Namhlanjesi sizokuqedelela umsebenzi wethu wokutlola.
2. **Yethula ukwehlukanisa.**
   a. Khambakhamba uzombazombe ngekumbeni yokufundisa bese usiza abafundi abanobunzima.
   b. Nikela abafundi abakghonako ukukhuthaza okungezelelweko: Faka amunye umutjho emtlolweni wakho.
3. **Yalela abafundi ukufunda nokulungisa imitlolo yabo.**
   a. Itjho: Kwanjesi sikhathi sokufunda nokulungisa imitlolo yenu.
   b. Itjho: Khumbula ukuhlola ukuthi: Ibizo lokwenza (isenzo) lifana nokuthi ngubani owenzako (isihloko).
4. **Lokha isikhathi sisavuma, bawa abafundi ukuthi babelane ngemitlolo yabo.**
   a. Abafundi bangabelana imitlolo yabo nabalingani babo.
   b. Abafundi abambalwa bangabelana imitlolo yabo netlasi.

Ukufunda ngesiqhema esilawulwako: Sebenza nesiQhema 9 no-10

ISIKHATHI:
30 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda ngesiQhema esiLawulwako.**
   a. Qinisekisa ukuthi abafundi bayazazi iinqhema zabo zokufunda.
   b. Hlalisa abafundi ngababili neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo sokuFunda, iincwadi zabo zemisebenzi neempensela.
   c. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 79.
2. **Funda yoke imisebenzi yeNcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda yangalelolanga.**
   Khumbuza abafundi ngokuthi bafanele benzeni ukuqedelela omunye nomunye umsebenzi.
3. **Bizela isiQhema 9 ekundleni yesiQhema sakho sokuFunda ngokuLawulwako.**
   a. Hlalisa isiqhema neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo sokuFunda.
   b. Biza umfundi ngamunye ukuzokufunda amatjhada.
   c. Biza umfundi ngamunye ukuzokuqedelela imisebenzi yokutjhugululela ekulumeni.
   d. Biza umfundi ngamunye ukuzokufunda amagama nofana indima yeveke edlulileko.
   e. Nowutha abafundi abatlhoga isekelo.
   f. Nowutha amatjhada afuna ukuhlanganiswa.
   g. Buyisela isiQhema 9 emadeskeni waso bese ubiza isiQhema 10.

EkuPheleni kweLanga: Fundela Phezulu

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Iinsetjen-ziswa zikatitjhere siqu

- Sebenzisa iinsetjenziswa zakho: iiNcwadi eziKulu, iButhelelo leeNdatjana neeNcwadi zeeNdatjana zoke zilungile.
- Sebenzisa lesi sikhathi ukulingisa ubutjhelela nekariso ekufundeni.
- Lomsebenzi usiza abafundi ngokuthuthukisa ithando leendatjana nokufunda.
- Begodu kwakha ilwazimagama labo, ilwazi langaphambilini nememori yokusebenza. Woke la makghono aqakathekileko wokulalela.

UkuLalela nokuKhuluma: Izethulo Zomlomo

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Abafundi abakhe-thiweko ukuletha into nofana isithombe ‘uku-Khombisa nokuTjela’

1. **Hlalisa abafundi bakwazi ukubukela abangani babo nabenza izethulo zomlomo.**
2. **Khumbuza abafundi ngomsebenzi olandelako: Khombisa bese uyatjela**
   a. Phakamisa into nofana isithombe oze naso ukuzosikhombisa.
   b. Sitjela mayelana nento leyo nofana isithombeso. Itjho:
      - Namhlanje ngizonitjela mayelana...
      - Yi... (ubungako, umbala, ubudisi, ubunjalo, njll.)
      - Isetjenziselwa...
      - Ngiyawuthanda ngoba...
   c. Khonokho, buza itlasi: Ikhona imibuzo?
   d. Nange kukhona onombuzo, zama ngamandla ukuwuphendula.
3. **Khumbuza abafundi ngamakghono ezethulo ezilandelako:**
   a. Lokha wenza isethulo, khumbula uku:
      - Bamba into yakho nofana isithombe sakho ukuze omunye nomunye akwazi ukusibona
      - Itjho imitjho yakho ngelandelwano elifaneleko
      - Itjho izinto kanye – ungalokhu uzibuyelela
      - Khuluma ngelizwi eliphezulu, elizwakalako
4. **Biza abafundi abakhethiweko ngamunye ngamunye bona benze izethulo zabo.**
   a. Akha ukuzethemba komunye nomunye umfundi ngokubathokoza ngezethulo zabo nangokubanikela umbiko omuhle obuyako.
   b. Ekugcineni kwesifundo, nikela itlasi umbiko othileko obuyako ukwenza ngcono izethulo zabo. Isibonelo: Ngitlhagile ukuzwa abanye benu. Ngibawa nilinge ukuphakamisa amaphimbo wenu ezwakale-sifuna ukuzwa lokho okutjhoko.

AmatThada: Fundisa itjhada elitjha

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJENZISWA:
IKhadi le-Frieze: *j*

linthombe / zinto ezithoma nge *j*

1. **Yethula itjhada elitjha:** *j*
   a. Itjho itjhada u-x3.
   b. Khombisa abafundi iKhadi le-Frieze bese ubafundela itjhada u-x3.
   c. Tjela abafudi ukuthi balalele bese babuyelele itjhada.
2. **Itjho amagama athoma ngo nofana sebenzisa itjhada:** *j*
   a. Buza: Ngubani ongatjho igama elithoma ngo nofana asebenzise itjhada, *j*?
   b. Bawa abafundi ukuthi batjho iinsetjenziswa ozibutheleleko, isib. *ijemu, ijasi*.
3. **Jayeza abafundi ngemisebenzi yeNcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda yangoMvulo.**
   a. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 80.
   b. Biza umfundi ngamunye ukuzokusiza ukulingisa umsebenzi ngamunye.
   c. Lingisa ukuthi uwuqedelela njani omunye nomunye wemisebenzi etlolwe ebhodini.

Tjheja: Tjela abafundi ukuthi bazokwenza lemisebenzi nomlingani ngesikhathi sokuFunda ngesiQhema esiLawulwako.

Umtlolo wesandla: Fundisa ngokwakhiwa kwamaledere amancani

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
ITjhadi lomTlolo weSandla

1. **Lungiselela abafundi umtlolo wesandla.**
   a. Itjho: Asithabululeni imino yethu ngokujikelezisa iinhlakala zethu zibe yisiyingilizi, ukuya ngesinceleni begodu nokuya ngesidleni.
   b. Tjheja bewulungise ubujamo babafundi nokubamba kwabo ipensela.
2. **Khombisa abafundi ukuthi lakhiwa njani: *j*.**
   a. Jama ufulathele abafundi.
   b. Yalela abafundi abatlola ngesincele ukubeka iinhloko zabo edeskeni.
   c. Sebenzisa isandla sakho sokudla ukwakha iledere: *j*
   d. Yalela abatlola ngesandla sokudla ukwakha igama nawe.
   e. Buyela nabafundi abatlola ngesincele.
3. **Yalela abafundi ukuzijayeza ukwakha:** *j*
   a. Tlola iledere emgogodlheni womlingani wakho, edeskeni, etjhwabatjhwabeni/esandeni.
4. **Yalela abafundi ukuzijayeza ukutlola:** *j*
   a. Itjho: Tlola iledere encwadini yakho yomsebenzi u-x3.
   b. Khambakhamba uzombazombe uhlole ukwakhiwa kweledere komunye nomunye umfundi.

Ukufunda ngokuhlanganyela: Yethula indatjana

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
IbuThelelo lemiTlolo, ikhasi elisise-Thulo 185

1. **Yethula indatjana.**
   a. Itjho: Iveke le sizokufunda indatjana yesihloko, *UZweli uzizwa akhathazekile*.
   b. Itjho: *Namhlanje sifunda ngomsana obizwa uZweli ozwa ngokungakalindeleki kobana lilanga lakanina lokubelethwa. Uzizwa anamazizo amanengi ahlukileko. Uzizwa amangele, ngombana bekangazi kobana lilanga lakhe lokubelethwa. Uzizwa akhathazekile ngombana akanamali yokumthengela isipho. Uzizwa angakathabi ngombana ufuna ukwenzela unina okuthile okukhethekileko begodu akacabangi bona angakghona. Sizakucabanga ngokuthi amazizo kaZweli atjhuguluka bunjani endatjaneni le.*
   c. Buza: Kukhona okwaziko mayelana nalokhu?
   d. khombisa abafundi iinthombe zendatjana.
2. **Yakha ilwazi labafundi langaphambilini.**
   a. Yabelana bewuhlathulule ilwazi langaphambilini elivezwa yindatjana.
   b. Khombisa abafundi lapho indatjana yenzeka khona usebenzisa umebhe wendatjana.
   c. Buza: Ninemibuzo mayelana nalendatjana?
3. **Hlathulula iqhiga lokuzwisisa.**
   a. Itjho, leveke sizokufunda ngokuthi senza njani uku: Hlobanisa.
   b. Hlathululela abafundi leliqhinga.

Ukufunda ngesiqhema esilawulwako: Sebenza nesiQhema 1 no-2

ISIKHATHI:
30 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda ngesiQhema esiLawulwako.**
   a. Qinisekisa ukuthi abafundi bayazazi iinqhema zabo zokufunda.
   b. Hlalisa abafundi ngababili neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo sokuFunda, iincwadi zabo zemisebenzi neempensela.
   c. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 80.
2. **Funda yoke imisebenzi yeNcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda yangalelolanga.**
   Khumbuza abafundi ngokuthi bafanele benzeni ukuqedelela omunye nomunye umsebenzi.
3. **Bizela isiQhema 1 ekundleni yesiQhema sakho sokuFunda ngokuLawulwako.**
   a. Hlalisa isiqhema neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo sokuFunda.
   b. Biza umfundi ngamunye ukuzokufunda amatjhada.
   c. Biza umfundi ngamunye ukuzokuqedelela imisebenzi yokutjhugululela ekulumeni.
   d. Biza umfundi ngamunye ukuzokufunda amagama nofana indima yeveke edlulileko.
   e. Nowutha abafundi abatlhoga isekelo.
   f. Nowutha amatjhada afuna ukuhlanganiswa.
   g. Buyisela isiQhema 1 emadeskeni waso bese ubiza isiQhema 2.

EkuPheleni kweLanga: Fundela Phezulu

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Iinsetjen-ziswa zikatitjhere siqu

- Sebenzisa iinsetjenziswa zakho: iiNcwadi eziKulu, iButhelelo leeNdatjana neeNcwadi zeeNdatjana zoke zilungile.
- Sebenzisa lesi sikhathi ukulingisa ubutjhelela nekariso ekufundeni.
- Lomsebenzi usiza abafundi ngokuthuthukisa ithando leendatjana nokufunda.
- Begodu kwakha ilwazimagama labo, ilwazi langaphambilini nememori yokusebenza. Woke la makghono aqakathekileko wokulalela.

UkuLalela nokuKhuluma: Fundisa ilwazimagama

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Ikarada lelwazi-magama, isithombe, izinto

INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Khumbuza abafundi ngommongo.**
   a. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 72.
   b. Funda nofana itjho ukunothiswa kwelimi godu.
   c. Khombisa abafundi irhelo lelwazimagama wommongo.
   d. Hlathulula ukuthi lamagama azosisiza ukuzwisisa nokukhuluma ngommongo.
   e. Bafundele irhelo lamagama.
2. **Sebanzisa i-KLTY ukufundisa ilwazimagama.**
   a. Fundisa ilwazimagama elilandelako:
      - *Ukukhathazeka: Ukuzizwa uthukile namkha ucabanga bona kunento embi ezokwehlela.*
      - *Ukuzizwa utjhaphulukile: Ukukhupha umoya khulu ngesikhathi uzizwa ungcono.*
      - *Ukutjhaphuluka eenhlungwini: Ukuzizwa uthabile, ngebanga lokusuka kwezinto ezikuzwisa ubuhlungu*
3. **Sebanzisa amaqhinga we-KLTY afaneleko kwelinye nelinye igama:**
   K: Khomba isithombe nofana into yamambala
   L: Lingisa okusuka egameni
   T: Tjela abafundi ihlathululo yegama
   Y: Yitjho igama elisemutjhweni

AmatThada: Buyekeza bewuvanganise amatjhada amatjha

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Buyekeza itjhada elitjha:** *j*
   a. Itjho itjhada u-x3.
   b. Khombisa abafundi iKhadi le-Frieze bese ubafundela itjhada u-x3.
   c. Tjela abafudi ukuthi balalele bese babuyelele itjhada.
2. **Khombisa abafundi ukuthi kuquntulwa njani nofana kuvanganiswa njani usebenzisa leli tjhada.**
   a. Buyekeza amatjhada alandelako nabafundi: *a, d, j, i, m, g*
   b. Itjho igama elilandelako: *gijima*
   c. Bawa umfundi ngamunye ukuthi alalele kuhle bese aquntule igama libe matjhada: *g-i-j-i-m-a*
   d. Bawa umfundi ukutjho elinye nelinye itjhada, elitlolwe ebhodini.
   e. Okulandelako, biza umfundi ohlukileko ukuzokuvanganisa amatjhada ukufunda igama.
   f. Lungisa abafundi lokha banobutjhapha ababanzako.
   g. Buyelela ngamagama: *jima*
3. **Jayeza abafundi ngemisebenzi yeNcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda yangeLesibili.**
   a. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 81.
   b. Biza umfundi ngamunye ukuzokusiza ukulingisa umsebenzi ngamunye.
   c. Lingisa ukuthi uwuqedelela njani omunye nomunye wemisebenzi etlolwe ebhodini.

Tjheja: Tjela abafundi ukuthi bazokwenza lemisebenzi nomlingani ngesikhathi sokuFunda ngesiQhema esiLawulwako.

Umtlolo wesandla: Fundisa ngokwakhiwa kwamaledere amakhulu

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
ITjhadi lomTlolo weSandla

1. **Lungiselela abafundi umtlolo wesandla.**
   a. Itjho: Asithabululeni imino yethu ngokugobela imino yethu ngaphakathi nangaphandle.
   b. Tjheja bewulungise ubujamo babafundi nokubamba kwabo ipensela.
2. **Khombisa abafundi ukuthi lakhiwa njani: J**
   a. Jama ufulathele abafundi.
   b. Yalela abafundi abatlola ngesincele ukubeka iinhloko zabo edeskeni.
   c. Sebenzisa isandla sakho sokudla ukwakha iledere: J.
   d. Yalela abatlola ngesandla sokudla ukwakha igama nawe.
   e. Buyela nabafundi abatlola ngesincele.
3. **Yalela abafundi ukuzijayeza ukwakha: J**
   - Tlola iledere emgogodlheni womlingani wakho, edeskeni, etjhwabatjhwabeni/esandeni.
4. **Yalela abafundi ukuzijayeza ukutlola: J**
   a. Itjho: Tlola iledere encwadini yakho yomsebenzi u-x3.
   b. Khambakhamba uzombazombe uhlole ukwakhiwa kweledere komunye nomunye umfundi.

Ukufunda ngokuhlanganyela: Yenza ukuFunda kwangaPhambili

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
IbuThelelo lemiTlolo, ekhasini 187

1. **Hlalisela abafundi ukuFunda kwangaPhambili kuhle.**
   a. Biza abafundi ukuzokuhlala emadeni nofana phasi.
   b. Hlala phambi kwabafundi neButhelelo lemiTlolo.
   c. Qinisekisa ukuthi boke abafundi bayakghona ukubona incwadi.
   d. Khumbuza abafundi ngokuziphatha okulindeleko ngesikhathi sokuFunda ngoKwabelana. Isib. hlala uphambanise iinyawo, beka izandla zakho emathangeni, lalela kuhle, phendula lokha ubizwako, phakamisa isandla ukubuza umbuzo.
2. **Yenza ukuFunda kwangaPhambilini ngalendlela:**
   a. Itjho isihloko sendatjana: *UZweli uzizwa akhathazekile*.
   b. Hlathulula ikghono lokucabangela. Itjho: Lokha sicabangelako, sisebenzisa isihloko neenthombe ukuzama ukwenza ngamandla ukuvezabona indatjana izokuba mayelana nani.
   c. Khombisa abafundi iinthombe ekhasini elinye nelinye.
   d. Buza: Ucabanga ukuthi kwenzekani lapha?
   e. Buza: Ucabanga ukuthi iinthombezi zihlobana njani?

Ukufunda ngesiqhema esilawulwako: Sebenza nesiQhema 3 no-4

ISIKHATHI:
30 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda ngesiQhema esiLawulwako.**
   a. Qinisekisa ukuthi abafundi bayazazi iinqhema zabo zokufunda.
   b. Hlalisa abafundi ngababili neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo sokuFunda, iincwadi zabo zemisebenzi neempensela.
   c. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 81.
2. **Funda yoke imisebenzi yeNcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda yangalelolanga.**
   Khumbuza abafundi ngokuthi bafanele benzeni ukuqedelela omunye nomunye umsebenzi.
3. **Bizela isiQhema 3 ekundleni yesiQhema sakho sokuFunda ngokuLawulwako.**
   a. Hlalisa isiqhema neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo sokuFunda.
   b. Biza umfundi ngamunye ukuzokufunda amatjhada.
   c. Biza umfundi ngamunye ukuzokuqedelela imisebenzi yokutjhugululela ekulumeni.
   d. Biza umfundi ngamunye ukuzokufunda amagama nofana indima yeveke edlulileko.
   e. Nowutha abafundi abatlhoga isekelo.
   f. Nowutha amatjhada afuna ukuhlanganiswa.
   g. Buyisela isiQhema 3 emadeskeni waso bese ubiza isiQhema 4.

EkuPheleni kweLanga: Fundela Phezulu

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Iinsetjen-ziswa zikatitjhere siqu

- Sebenzisa iinsetjenziswa zakho: iiNcwadi eziKulu, iButhelelo leeNdatjana neeNcwadi zeeNdatjana zoke zilungile.
- Sebenzisa lesi sikhathi ukulingisa ubutjhelela nekariso ekufundeni.
- Lomsebenzi usiza abafundi ngokuthuthukisa ithando leendatjana nokufunda.
- Begodu kwakha ilwazimagama labo, ilwazi langaphambilini nememori yokusebenza. Woke la makghono aqakathekileko wokulalela.

UkuLalela nokuKhuluma: Ukucoca indatjana ngokuzitlamela

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Lungiselela abafundi ukucoca ngeendatjana abazakhele zona.**
   a. Hlela abafundi ngeenqhema ezi-4.
   b. Tjela abafundi bona bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo ekhasini 82.
2. **Yalela abafundi bona baqale esithombeni.**
   a. Buza: Ubona ini esithombeni?
3. **Tjela abafundi bona omunye nomunye kumele enze indatjana ngesithombe.**
4. **Tjela abafundi bona bazakhe njani iindatjana zabo: Itjho:**
   a. Nikela omunye nomunye umlingisi endatjaneni yakho ibizo.
   b. Yitjho bona indatjana yenzeka kuphi.
   c. Indatjana yakho kumele ibe nesingeniso, umzimba nesiphetho.
   d. Isithombe lesi sikhombisa kwaphela ingcenye yendatjana.
      - Isithombe singakhombisa isingeniso sendatjana yakho.
      - Isithombe singakhombisa umzimba wendatjana yakho.
      - Isithombe singakhombisa isiphetho sendatjana yakho.
   e. Ungathoma indatjana yakho ngokuthi:
      - Ngelinye ilanga, ugogo weza nencwadi…
      - Qobe malanga ebusuku, uGogo no ____ bafunda ndawonye…
5. **Layela abafundi bona baqedelele umsebenzi.**
   a. Nikela abafundi imizuzu embalwa bona bacabange ngendatjana yabo buthule.
   b. Khonokho, layela abafundi bona badlhegane ngokwethulela isiqhema iindatjana zabo. Ungazifumana uthanda ukusebenzisa ‘iingojwana/amatjana wokukhuluma’.
   c. Ngesikhathi abafundi bakhuluma, khambakhamba uzombazombe ulalele.
6. **Phetha isifundo ngendlela elandelako:**
   a. Biza umfundi oyedwa azokwabelana ngendatjana yakhe netlasi namkha bawa 1–2 abafundi.
      - Buza: Indatjana ka-X beyimanqophana nani?
      - Buza: Yini oyithandileko ngayo?
   b. Nikela itlasi imibiko ebuyako evamileko ukwenza ncono iindatjana zabo. Isibonelo: Ngokuvamileko, ekuthomeni kwendatjana, siyatjho lapha indatjana yenzeka khona nokobana bobani abalingisi. Esikhathini esizako, zama ukufaka ilwazeli eendatjaneni zakho.

AmatThada: Fundisa itjhada elitjha

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJENZISWA:
IKhadi le-Frieze: *k*

linthombe / zinto ezithoma nge *k*

1. **Yethula itjhada elitjha:** *k*
   a. Itjho itjhada u-x3.
   b. Khombisa abafundi iKhadi le-Frieze bese ubafundela itjhada u-x3.
   c. Tjela abafudi ukuthi balalele bese babuyelele itjhada.
2. **Itjho amagama athoma ngo nofana sebenzisa itjhada:** *k*
   a. Buza: Ngubani ongatjho igama elithoma ngo nofana asebenzise itjhada, *k*?
   b. Bawa abafundi ukuthi batjho iinsetjenziswa ozibutheleleko, isib. *ikama, ikelo*.
3. **Jayeza abafundi ngemisebenzi yeNcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda yangeLesithathu.**
   a. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 83.
   b. Biza umfundi ngamunye ukuzokusiza ukulingisa umsebenzi ngamunye.
   c. Lingisa ukuthi uwuqedelela njani omunye nomunye wemisebenzi etlolwe ebhodini.

Tjheja: Tjela abafundi ukuthi bazokwenza lemisebenzi nomlingani ngesikhathi sokuFunda ngesiQhema esiLawulwako.

Umtlolo wesandla: Fundisa ngokwakhiwa kwamaledere amancani

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
ITjhadi lomTlolo weSandla

1. **Lungiselela abafundi umtlolo wesandla.**
   a. Itjho: Asithabululeni imino yethu ngokutjhwabanisa iphepha begodu sibuye sililule.
   b. Tjheja bewulungise ubujamo babafundi nokubamba kwabo ipensela.
2. **Khombisa abafundi ukuthi lakhiwa njani: *k*.**
   a. Jama ufulathele abafundi.
   b. Yalela abafundi abatlola ngesincele ukubeka iinhloko zabo edeskeni.
   c. Sebenzisa isandla sakho sokudla ukwakha iledere: *k*
   d. Yalela abatlola ngesandla sokudla ukwakha igama nawe.
   e. Buyela nabafundi abatlola ngesincele.
3. **Yalela abafundi ukuzijayeza ukwakha:** *k*
   a. Tlola iledere emgogodlheni womlingani wakho, edeskeni, etjhwabatjhwabeni/esandeni.
4. **Yalela abafundi ukuzijayeza ukutlola:** *k*
   a. Itjho: Tlola iledere encwadini yakho yomsebenzi u-x3.
   b. Khambakhamba uzombazombe uhlole ukwakhiwa kweledere komunye nomunye umfundi.

Ukufunda ngokuhlanganyela: Yenza ukuFunda kokuThoma

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
IbuThelelo lemiTlolo, ekhasini 187

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda kokuThoma.**
   a. Hlalisa abafundi kuhle emadeni.
   b. Khumbuza abafundi ngokuziphatha okulindelekileko.
   c. Khumbuza abafundi ngesihloko sendatjana: *UZweli uzizwa akhathazekile*
   d. Itjho: *Namhlanje sifunda ngomsana obizwa uZweli ozwa ngokungakalindeleki kobana lilanga lakanina lokubelethwa. Uzizwa anamazizo amanengi ahlukileko. Uzizwa amangele, ngombana bekangazi kobana lilanga lakhe lokubelethwa. Uzizwa akhathazekile ngombana akanamali yokumthengela isipho. Uzizwa angakathabi ngombana ufuna ukwenzela unina okuthile okukhethekileko begodu akacabangi bona angakghona. Sizakucabanga ngokuthi amazizo kaZweli atjhuguluka bunjani endatjaneni le.*
   e. Buza: Kukhona okwaziko mayelana nalokhu?

2. **Yenza ukuFunda kokuThoma ngalendlela:**
   a. Fundela elinye nelinye ikhasi lalendatjana phezulu, butjhelela nangokuzwalako.
   b. Khombisa abafundi iinthombe.
   c. Nakukghonekako jama bese uhlathululela abafundi.
   d. Khomba amagama welwazimagama ngendlela abekeke ngayo.
   e. Ekugcineni kwendatjana, buza imibuzo yokuFunda 1 ngalendlela:
      - Nqophisa umBuzo 1 nomBuzo 2 kumfundi ngamunye.
      - Nqophisa umBuzo 3 etlasini loke. Bawa abafundi. Ukucocisana nabalingani babo ngombuzo.
      - Biza abafundi abambalwa ukuzokwabelana ngeempendulo zabo.
   f. Khumbuza abafundi ngamaqhinga wokulalela.
      - Ithi, iveke le sifunda ngokuthi sicabangela njani: Hlobanisa.
      - Buza abafundi: Ungahlobanisa endatjaneni le? Into enje yakhe yenzeka kuwe nofana komunye omaziko?

Umtlolo: Lingisa umsebenzi kanye ne-KKL

ISIKHATHI: 20 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA: Ikhasi leNcwadi yokusebenza ye-DBE: 106 & 107

Itlhatlha lokutlola:

Umqaliso wami mayelana...

Ngiyawu-thanda ngoba...

Ungenza ngizizwe...

1. **Yethula umnqopho we-KKL.**
   a. Ithi, iveke le sizokunqophisa ku: Ukwakha amabizo asebunengini lokha kunezinto ezingaphezu kweyodwa.
   b. Tlola umutjho ebhodini: Ngibona iinyamazana ku-TV yami
   c. Khomba i-KKL: Ibizo elisebunengini lakhiwe kuhle ukukhombisa izinto ezingaphezu kweyodwa.
2. **Yethula umsebenzi wokutlola.**
   a. Itjho: iVeke le sizoku: Gwala isithombe bese utlola umitjho emithathu.
   b. Itjho: Sizokugwala besitlole mayelana: Umqalisa esifuna ukuwubukela.
3. **Hlathulula ipendulo yakho ngomlomo emsebenzini wokutlola ngesandla, ngaphambi kokutlola.**
   a. Itjho: Umqalisa engifuna ukuwubukela umayelana...
4. **Lingisa umsebenzi ebhodini.**
   a. Gwala isithombe esirhabako esikhombisa: Into ofuna ukuyibukela ku-TV.
   b. Khombisa abafundi ukuthi uqedelela njani itlhatlha lokutlola ngesandla.
   c. Khomba i-KKL: Ibizo elisebunengini lakhiwe kuhle ukukhombisa izinto ezingaphezu kweyodwa

Ukufunda ngesiqhema esilawulwako: Sebenza nesiQhema 5 no-6

ISIKHATHI:
30 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda ngesiQhema esiLawulwako.**
   a. Qinisekisa ukuthi abafundi bayazazi iinqhema zabo zokufunda.
   b. Hlalisa abafundi ngababili neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo sokuFunda, iincwadi zabo zemisebenzi neempensela.
   c. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 83.
2. **Funda yoke imisebenzi yeNcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda yangalelolanga.**
   Khumbuza abafundi ngokuthi bafanele benzeni ukuqedelela omunye nomunye umsebenzi.
3. **Bizela isiQhema 5 ekundleni yesiQhema sakho sokuFunda ngokuLawulwako.**
   a. Hlalisa isiqhema neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo sokuFunda.
   b. Biza umfundi ngamunye ukuzokufunda amatjhada.
   c. Biza umfundi ngamunye ukuzokuqedelela imisebenzi yokutjhugululela ekulumeni.
   d. Biza umfundi ngamunye ukuzokufunda amagama nofana indima yeveke edlulileko.
   e. Nowutha abafundi abatlhoga isekelo.
   f. Nowutha amatjhada afuna ukuhlanganiswa.
   g. Buyisela isiQhema 5 emadeskeni waso bese ubiza isiQhema 6.

EkuPheleni kweLanga: Fundela Phezulu

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Iinsetjen-ziswa zikatitjhere siqu

- Sebenzisa iinsetjenziswa zakho: iiNcwadi eziKulu, iButhelelo leeNdatjana neeNcwadi zeeNdatjana zoke zilungile.
- Sebenzisa lesi sikhathi ukulingisa ubutjhelela nekariso ekufundeni.
- Lomsebenzi usiza abafundi ngokuthuthukisa ithando leendatjana nokufunda.
- Begodu kwakha ilwazimagama labo, ilwazi langaphambilini nememori yokusebenza. Woke la makghono aqakathekileko wokulalela.

AmatThada: Buyekeza bewuvanganise amatjhada amatjha

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Buyekeza itjhada elitjha:** *k*
   a. Itjho itjhada u-x3.
   b. Khombisa abafundi iKhadi le-Frieze bese ubafundela itjhada u-x3.
   c. Tjela abafudi ukuthi balalele bese babuyelele itjhada.
2. **Khombisa abafundi ukuthi kuquntulwa njani nofana kuvanganiswa njani usebenzisa leli tjhada.**
   a. Buyekeza amatjhada alandelako nabafundi: *a, m, k, n, o, l*
   b. Itjho igama elilandelako: *kala*
   c. Bawa umfundi ngamunye ukuthi alalele kuhle bese aquntule igama libe matjhada: *k-a-l-a*
   d. Bawa umfundi ukutjho elinye nelinye itjhada, elitlolwe ebhodini.
   e. Okulandelako, biza umfundi ohlukileko ukuzokuvanganisa amatjhada ukufunda igama.
   f. Lungisa abafundi lokha banobutjhapha ababanzako.
   g. Buyelela ngamagama: *ikolo*
3. **Jayeza abafundi ngemisebenzi yeNcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda yangeLesine.**
   a. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 84.
   b. Biza umfundi ngamunye ukuzokusiza ukulingisa umsebenzi ngamunye.
   c. Lingisa ukuthi uwuqedelela njani omunye nomunye wemisebenzi etlolwe ebhodini.

Tjheja: Tjela abafundi ukuthi bazokwenza lemisebenzi nomlingani ngesikhathi sokuFunda ngesiQhema esiLawulwako.

Umtlolo wesandla: Fundisa ngokwakhiwa kwamaledere amakhulu

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
ITjhadi lomTlolo weSandla

1. **Lungiselela abafundi umtlolo wesandla.**
   a. Itjho: Asithabululeni imino yethu ngokudengezelisa izandla zethu.
   b. Tjheja bewulungise ubujamo babafundi nokubamba kwabo ipensela.
2. **Khombisa abafundi ukuthi lakhiwa njani: K**
   a. Jama ufulathele abafundi.
   b. Yalela abafundi abatlola ngesincele ukubeka iinhloko zabo edeskeni.
   c. Sebenzisa isandla sakho sokudla ukwakha iledere: K.
   d. Yalela abatlola ngesandla sokudla ukwakha igama nawe.
   e. Buyela nabafundi abatlola ngesincele.
3. **Yalela abafundi ukuzijayeza ukwakha: K**
   - Tlola iledere emgogodlheni womlingani wakho, edeskeni, etjhwabatjhwabeni/esandeni.
4. **Yalela abafundi ukuzijayeza ukutlola: K**
   a. Itjho: Tlola iledere encwadini yakho yomsebenzi u-x3.
   b. Khambakhamba uzombazombe uhlole ukwakhiwa kweledere komunye nomunye umfundi.

Ukufunda ngokuhlanganyela: Yenza ukuFunda kwesiBili

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
IbuThelelo lemiTlolo, ekhasini 187

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda kwesiBili.**
   a. Hlalisa abafundi kuhle emadeni.
   b. Khumbuza abafundi ngokuziphatha okulindelekileko.
   c. Khumbuza abafundi ngesihloko sendatjana: *UZweli* uzizwa akhathazekile
   d. Khumbuza abafundi ngamaqhinga wokulalela.
      - Ithi, iveke le sifunda ngokuthi sicabangela njani: Hlobanisa
      - Ithi, khumbulani, sikhulumisene ngalokhu izolo, lokha nginibuzako: Ungahlobanisa endatjaneni le? Into enje yakhe yenzeka kuwe nofana komunye omaziko?
2. **Yenza ukuFunda kwesiBili ngalendlela:**
   a. Fundela elinye nelinye ikhasi lalendatjana phezulu, butjhelela nangokuzwalako.
   b. Khombisa abafundi isithombe.
   c. Sebenzisa iimbonelo ezisekhasini lesingeniso ukulingisa amano wokukuzwisisa.
   d. Ekugcineni kwendatjana, buza imibuzo yokuFunda 2 ngalendlela:
      - Nqophisa umBuzo 1 nomBuzo 2 kumfundi ngamunye.
      - Nqophisa umBuzo 3 etlasini loke. Bawa abafundi. Ukucocisana nabalingani babo ngombuzo.
      - Biza abafundi abambalwa ukuzokwabelana ngeempendulo zabo.

Umtlolo: Ukuhlela nokutlama

ISIKHATHI: 20 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA: Ikhasi leNcwadi yokusebenza ye-DBE: 106 & 107

Itlhatlha lokutlola:

Umqaliso wami mayelana...

Ngiyawu-thanda ngoba...

Ungenza ngizizwe...

1. **Yethula kabutjha umsebenzi wokutlola.**
   a. Itjho: Khumbula ukuthi iveke le sizokugwala bese sitlola mayelana: Umqalisa esifuna ukuwubukela.
2. **Yalela abafundi ukuthi bacabange ngemitlolo yabo.**
   a. Itjho: Vala amehlo bese ucabanga ngokuthi uzoliphendula njani itlhatlha lokutlola.
   b. Itjho: Yabelana ngombono wakho nomlingani wakho.
   c. Cabanga ngokungeneleleko bese utlola amagama asebenzako ebhodini, Isib. Adayinasoso, iinlwana, iinkutani ezikulu, ubumnandi, umkariso, okwethusako
3. **Layela abafundi bona bavule ikhasi okungilo encwadini yabo ye-DBE yokusebenzela.**
   a. Itjho: Kwanjesi gwala bese utlola phasi imibono yakho.
   b. Khumbuza abafundi nge-KKL: Ibizo elisebunengini lakhiwe kuhle ukukhombisa izinto ezingaphezu kweyodwa.
4. **Khambakhamba uzombazombe ikumba yokufundela ukusiza umfundi ngamunye.**
   a. Bawa abafundi bakutjele imibono yabo.
   b. Siza abafundi abanobunzima bokuthoma umsebenzi wokutlola.

Ukufunda ngesiqhema esilawulwako: Sebenza nesiQhema 7 no-8

ISIKHATHI:
30 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda ngesiQhema esiLawulwako.**
   a. Qinisekisa ukuthi abafundi bayazazi iinqhema zabo zokufunda.
   b. Hlalisa abafundi ngababili neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo sokuFunda, iincwadi zabo zemisebenzi neempensela.
   c. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 84.
2. **Funda yoke imisebenzi yeNcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda yangalelolanga.**
   Khumbuza abafundi ngokuthi bafanele benzeni ukuqedelela omunye nomunye umsebenzi.
3. **Bizela isiQhema 7 ekundleni yesiQhema sakho sokuFunda ngokuLawulwako.**
   a. Hlalisa isiqhema neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo sokuFunda.
   b. Biza umfundi ngamunye ukuzokufunda amatjhada.
   c. Biza umfundi ngamunye ukuzokuqedelela imisebenzi yokutjhugululela ekulumeni.
   d. Biza umfundi ngamunye ukuzokufunda amagama nofana indima yeveke edlulileko.
   e. Nowutha abafundi abatlhoga isekelo.
   f. Nowutha amatjhada afuna ukuhlanganiswa.
   g. Buyisela isiQhema 7 emadeskeni waso bese ubiza isiQhema 8.

EkuPheleni kweLanga: Fundela Phezulu

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Iinsetjen-ziswa zikatitjhere siqu

- Sebenzisa iinsetjenziswa zakho: iiNcwadi eziKulu, iiButhelelo leeNdatjana neeNcwadi zeeNdatjana zoke zilungile.
- Sebenzisa lesi sikhathi ukulingisa ubutjhelela nekariso ekufundeni.
- Lomsebenzi usiza abafundi ngokuthuthukisa ithando leendatjana nokufunda.
- Begodu kwakha ilwazimagama labo, ilwazi langaphambilini nememori yokusebenza. Woke la makghono aqakathekileko wokulalela.

UkuLalela nokuKhuluma: Cocisanani ngendatjana yokuFunda ngoKwabelana

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
IPhahla locucoca:

Lendatjana beyi-mayelana...

Ngiyithande lokha...

Ngifunde ukuthi...

1. **Lungiselela abafundi ukucocisana ngesiqhema.**
   a. Hlela abafundi ngeenqhema ezi-4.
   b. Nikela umfundi ngamunye 'isigojwana sokukhuluma nofana ilitjhe'.
   c. Itjho: Ungakhuluma kwaphela lokha uphethe 'isigojwana sokukhuluma/ilitje'.
2. **Funda yoke imibuzo yokucocisana.**
   a. Khumbuza abafundi ngendatjana yokufunda ngokwabelana yeveke.
   b. Tlola iphahla lokucocisana ebhodini.
   c. Funda bewuhlathulule omunye nomunye umbuzo (isisizakuthoma umutjho).
   d. Tjela abafundi ukuthi elinye nelinye ilunga lesiqhema lifanele libe nedlhego yokuphendula umbuzo ngamunye.
   e. Khuthaza abafundi ukuthi bacabange ngeempendulo ezihlukahlukeneko.
3. **Yalela abafundi ukuthi bathome ngokucocisana.**
   a. Bawa abafundi abaphethe 'iingojwana zokukhuluma/amatje' bathome.
   b. Khambakhamba uzombazombe bese unikela ngesekelo elitlhogekako.
   c. Emizuzwini embalwa yokugcina, biza isiqhema sizokwabelana ngeependulo zaso.
4. **UkuziLungiselela komFundi**
   a. Tshwaya abafundi aba-3–4 bazokwenza iSethulo somLomo sangoMvulo.
   b. Tjela laba bafundi ukuthi balungise ini kwangoMvulo. (Qala i-SL yehlelo lesifundo sangoMvulo)

AmatThada: Isibizelo

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Incwadi Yokuhlola

1. **Hlalisa kuhle abafundi neencwadi zabo zemisebenzi, neempensela kanye namarula.**
   a. Tjela abafundi batlole isihloko, 'Isibizela' bese batlola iinomboro u-1–6 kumajini.
   b. Bizela amagama abafundi amathantathu alandelako ukuthi bawatlole iduze nenomboro 1–6: *jama, ijaji, juguja, kela, ikolo, naka*
2. **Tjela abafundi ukuthi basebenzise ipensela emibalabala ukulungisa imisebenzi yabo.**
   a. Tlola amagama amathantathu ebhodini.
   b. Khonokho nawutlolako, biza elinye nelinye igama.
   c. Tjela abafundi ukuthi benzele amagama abawatjhaphileko iimbayana ngepensela emibalabala.
   d. Tjela abafundi ukuthi batlola kabutjha amagama ngendlela okungiyo.
3. **Tjheja ubunzima neragelophambili labafundi.**
4. **Jayeza abafundi ngemisebenzi yeNcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda yangeLesihlanu.**
   a. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 85.
   b. Biza umfundi ngamunye ukuzokusiza ukulingisa umsebenzi ngamunye.
   c. Lingisa ukuthi uwuqedelela njani omunye nomunye wemisebenzi etlolwe ebhodini.

Tjheja: Tjela abafundi ukuthi bazokwenza lemisebenzi nomlingani ngesikhathi sokuFunda ngesiQhema esiLawulwako.

Ukufunda ngokuhlanganyela: Yenza ukufunda kwangemuva

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
IbuThelelo lemiTlolo, ekhasini 187

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda kwangeMuva.**
   a. Khumbuza abafundi ngesihloko sendatjana: *UZweli uzizwa akhathazekile*
   b. Hlathulula umsebenzi. Itjho: Namhlanje siyokukhuluma ngengcenye esiyithandako yendatjana.
2. **Lingisa umsebenzi ngalendlela:**
   a. Vala amehlo wakho bese wenze ngathi uyacabanga.
   b. Ithi: Akhe ngicabange – ngifanele nginitjele ingcenye engiyithandako yendatjana ngewami amagama.
   c. Vula amehlo bese utjela abafundi ngengcenye oyithandako yendatjana.
   d. Zama ukuthi ungakhethi ingcenye yendatjana esepepeneneni khulu esibonelweni sakho.
   e. Itjho lengcenye yendatjana ngelandelwano okungilo.
   f. Faka imininingwana eqakathekileko. njengamabizo wabalingisi.
3. **Yalela abafundi ukuthi baqedelele umsebenzi.**
   a. Tjela abafundi bavale amehlo wabo bese bacabanga ngengcenye abayithandako yendatjana.
   b. Itjho: Cabanga ngowakho umbono, ungakopi isibonelo sami.
   c. Okulandelako, tjela abafundi bavule amehlo wabo badlhegane ngokutjela abalingani babo ingcenye abayithandako yendatjana.
   d. Njengoba abafundi bakhuluma ngendatjana, khambakhamba uzombazombe bese unikela ngesekelo elifunekako.
   e. Ekugcineni kwesifundo, biza umfundi 1–2 ukuzokukhuluma ngengcenye yendatjana abayithandako etlasini.
4. **Vumela abafundi ukuthi babelane ngomsebenzi wabo.**
   a. Nikela abafundi imizuzu embalwa ukuthi bakhombise abalingani babo imisebenzi yabo.
   b. Biza umfundi ukuzokwabelana umsebenzi wakhe netlasi.

Umtlolo: Ukutlama nokulungisa

ISIKHATHI: 20 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA: Ikhasi leNcwadi yokusebenza ye-DBE: 106 & 107

Itlhatlha lokutlola:

Umqaliso wami mayelana...

Ngiyawu-thanda ngoba...

Ungenza ngizizwe...

1. **Khumbuza abafundi ngomsebenzi wokutlola kanye neemfuneko.**
   a. Itjho: Namhlanjesi sizokuqedelela umsebenzi wethu wokutlola.
2. **Yethula ukwehlukanisa.**
   a. Khambakhamba uzombazombe ngekumbeni yokufundisa bese usiza abafundi abanobunzima.
   b. Nikela abafundi abakghonako ukukhuthaza okungezelelweko: Faka amunye umutjho emtlolweni wakho.
3. **Yalela abafundi ukufunda nokulungisa imitlolo yabo.**
   a. Itjho: Kwanjesi sikhathi sokufunda nokulungisa imitlolo yenu.
   b. Itjho: Khumbula ukuhlola ukuthi: Ibizo elisebunengini lakhiwe kuhle ukukhombisa izinto ezingaphezu kweyodwa.
4. **Lokha isikhathi sisavuma, bawa abafundi ukuthi babelane ngemitlolo yabo.**
   a. Abafundi bangabelana imitlolo yabo nabalingani babo.
   b. Abafundi abambalwa bangabelana imitlolo yabo netlasi.

Ukufunda ngesiqhema esilawulwako: Sebenza nesiQhema 9 no-10

ISIKHATHI:
30 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda ngesiQhema esiLawulwako.**
   a. Qinisekisa ukuthi abafundi bayazazi iinqhema zabo zokufunda.
   b. Hlalisa abafundi ngababili neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo sokuFunda, iincwadi zabo zemisebenzi neempensela.
   c. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 85.
2. **Funda yoke imisebenzi yeNcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda yangalelolanga.**
   Khumbuza abafundi ngokuthi bafanele benzeni ukuqedelela omunye nomunye umsebenzi.
3. **Bizela isiQhema 9 ekundleni yesiQhema sakho sokuFunda ngokuLawulwako.**
   a. Hlalisa isiqhema neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo sokuFunda.
   b. Biza umfundi ngamunye ukuzokufunda amatjhada.
   c. Biza umfundi ngamunye ukuzokuqedelela imisebenzi yokutjhugululela ekulumeni.
   d. Biza umfundi ngamunye ukuzokufunda amagama nofana indima yeveke edlulileko.
   e. Nowutha abafundi abatlhoga isekelo.
   f. Nowutha amatjhada afuna ukuhlanganiswa.
   g. Buyisela isiQhema 9 emadeskeni waso bese ubiza isiQhema 10.

EkuPheleni kweLanga: Fundela Phezulu

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Iinsetjen-ziswa zikatitjhere siqu

- Sebenzisa iinsetjenziswa zakho: iiNcwadi eziKulu, iButhelelo leeNdatjana neeNcwadi zeeNdatjana zoke zilungile.
- Sebenzisa lesi sikhathi ukulingisa ubutjhelela nekariso ekufundeni.
- Lomsebenzi usiza abafundi ngokuthuthukisa ithando leendatjana nokufunda.
- Begodu kwakha ilwazimagama labo, ilwazi langaphambilini nememori yokusebenza. Woke la makghono aqakathekileko wokulalela.

UkuLalela nokuKhuluma: Yethula ummongo

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
linthombe nezinto zamambala zoku-khangisa ummongo

INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Lungiselela ummongomkhangiso:** *Senza isayensi*
2. **Buza imibuzo evulekileko ukukhuthaza ilwazi langaphambilini labafundi.**
   - *Kuyini esele ukwazi ngesayensi?*
   - *Ngimiphi imibuzo onayo ngendlela izinto ezisebenza ngayo?*
   - *Ungayifumana njani ipendulo ephathelene nento esakurarileko?*
3. **Yenza umebhe wengqondo usebenzise imibuzo neempendulo zabafundi.**
4. **Ngezelela iimpendulo zakho kumebhe wengqondo ukunabisa ilwazi labafundi.**
5. **Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 86.**
6. **Tjela abafundi bakhombe ukunothisa ilimi kommongo.**
   a. Fundela ukunothiswa kwelimi phezulu.
   b. Abafundi bakufunde nawe, nofana bakutjho emva kwakho:
   “Into eqakathekileko kukobana ungalisi ukubuza.” – Albert Einstein.
7. **Cocisana nabafundi ngokunothisa ilimi.**
   a. Buza: Ningangitjela ukuthi lokhu kutjho ukuthini? Ningayifumana ipendulo yalokhu?
   b. Khuthaza abafundi ukwabelana ngemibono yabo.
   c. Nikela ihlathululo nofana ipendulo ngalendllela:
   Ibinzana lamagameli lihlathulula bona kuyafuneka sibenetjisakalo sibuze imibuzo mayelana nezinto ezenzeka emaphilwenethu. Ngesayensi kuyafuneka bona sizibuze bona “kubayini?”, “kwenzeke bunjani lokho?”. Nasibuza imibuzo, silemuka nezinto ezitjha besizwisise iphaseli ngcono. Abososayensi abaphuma phambili abalisi ukubuza nokufuna ukufunda kabanzi.

AmatThada: Fundisa itjhada elitjha

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJENZISWA:
IKhadi le-Frieze: *p*

linthombe / zinto ezithoma nge *p*

1. **Yethula itjhada elitjha:** *p*
   a. Itjho itjhada u-x3.
   b. Khombisa abafundi iKhadi le-Frieze bese ubafundela itjhada u-x3.
   c. Tjela abafudi ukuthi balalele bese babuyelele itjhada.
2. **Itjho amagama athoma ngo nofana sebenzisa itjhada:** *p*
   a. Buza: Ngubani ongatjho igama elithoma ngo nofana asebenzise itjhada, *p*?
   b. Bawa abafundi ukuthi batjho iinsetjenziswa ozibutheleleko, isib. *unompopi, ipeni*.
3. **Jayeza abafundi ngemisebenzi yeNcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda yangoMvulo.**
   a. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 88.
   b. Biza umfundi ngamunye ukuzokusiza ukulingisa umsebenzi ngamunye.
   c. Lingisa ukuthi uwuqedelela njani omunye nomunye wemisebenzi etlolwe ebhodini.

Tjheja: Tjela abafundi ukuthi bazokwenza lemisebenzi nomlingani ngesikhathi sokuFunda ngesiQhema esiLawulwako.

Umtlolo wesandla: Fundisa ngokwakhiwa kwamaledere amancani

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJENZISWA:
ITjhadi lomTlolo weSandla

1. **Lungiselela abafundi umtlolo wesandla.**
   a. Itjho: Asithabululeni imino yethu ngokwenza ngasuthi sidlala ipiyano.
   b. Tjheja bewulungise ubujamo babafundi nokubamba kwabo ipensela.
2. **Khombisa abafundi ukuthi lakhiwa njani:** *p*
   a. Jama ufulathele abafundi.
   b. Yalela abafundi abatlola ngesincele ukubeka iinhloko zabo edeskeni.
   c. Sebenzisa isandla sakho sokudla ukwakha iledere: *p*
   d. Yalela abatlola ngesandla sokudla ukwakha igama nawe.
   e. Buyela nabafundi abatlola ngesincele.
3. **Yalela abafundi ukuzijayeza ukwakha:** *p*
   a. Tlola iledere emgogodlheni womlingani wakho, edeskeni, etjhwabatjhwabeni/esandeni.
4. **Yalela abafundi ukuzijayeza ukutlola:** *p*
   a. Itjho: Tlola iledere encwadini yakho yomsebenzi u-x3.
   b. Khambakhamba uzombazombe uhlole ukwakhiwa kweledere komunye nomunye umfundi.

Ukufunda ngokuhlanganyela: Yethula indatjana

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
IbuThelelo lemiTlolo, ikhasi elisise-Thulo 199

1. **Yethula indatjana.**
   a. Itjho: Iveke le sizokufunda indatjana yesihloko, *Umjovo wokuthoma*.
   b. Itjho: *Namhlanje sizokufunda ngokuthi umjovo wokwelapha wokuthoma watlanywa bunjani. Kade, ubulwelwe obubizwa nge Smallpox babulala iingidigidi zabantu ngaphambi kokutlanywa kwemijovo yokwelapha. Namhlanje, ayisekho ngebanga lomjovo yokwelapha. U-Edward Jenner kwakungudodrhodera owayelela okhunye okungakavami wabuza imibuzo. Wasebenzisa ukuqala nokuhlola ukufumana okuthileko okuqakathekileko. Sizokufunda okunengi ngemibuzo ayibuzako nokuthi wayiphendula bunjani endatjaneni yethu.*
   c. Buza: Kukhona okwaziko mayelana nalokhu?
   d. khombisa abafundi iinthombe zendatjana.

2. **Yakha ilwazi labafundi langaphambilini.**
   a. Yabelana bewuhlathulule ilwazi langaphambilini elivezwa yindatjana.
   b. Khombisa abafundi lapho indatjana yenzeka khona usebenzisa umebhe wendatjana.
   c. Buza: Ninemibuzo mayelana nalendatjana?

3. **Hlathulula iqhiga lokuzwisisa.**
   a. Itjho, leveke sizokufunda ngokuthi senza njani uku: Ukuhlaziya.
   b. Hlathululela abafundi leliqhinga.

Ukufunda ngesiqhema esilawulwako: Sebenza nesiQhema 1 no-2

ISIKHATHI:
30 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda ngesiQhema esiLawulwako.**
   a. Qinisekisa ukuthi abafundi bayazazi iinqhema zabo zokufunda.
   b. Hlalisa abafundi ngababili neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo sokuFunda, iincwadi zabo zemisebenzi neempensela.
   c. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 88.
2. **Funda yoke imisebenzi yeNcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda yangalelolanga.**
   Khumbuza abafundi ngokuthi bafanele benzeni ukuqedelela omunye nomunye umsebenzi.
3. **Bizela isiQhema 1 ekundleni yesiQhema sakho sokuFunda ngokuLawulwako.**
   a. Hlalisa isiqhema neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo sokuFunda.
   b. Biza umfundi ngamunye ukuzokufunda amatjhada.
   c. Biza umfundi ngamunye ukuzokuqedelela imisebenzi yokutjhugululela ekulumeni.
   d. Biza umfundi ngamunye ukuzokufunda amagama nofana indima yeveke edlulileko.
   e. Nowutha abafundi abatlhoga isekelo.
   f. Nowutha amatjhada afuna ukuhlanganiswa.
   g. Buyisela isiQhema 1 emadeskeni waso bese ubiza isiQhema 2.

EkuPheleni kweLanga: Fundela Phezulu

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Iinsetjen-ziswa zikatitjhere siqu

- Sebenzisa iinsetjenziswa zakho: iiNcwadi eziKulu, iButhelelo leeNdatjana neeNcwadi zeeNdatjana zoke zilungile.
- Sebenzisa lesi sikhathi ukulingisa ubutjhelela nekariso ekufundeni.
- Lomsebenzi usiza abafundi ngokuthuthukisa ithando leendatjana nokufunda.
- Begodu kwakha ilwazimagama labo, ilwazi langaphambilini nememori yokusebenza. Woke la makghono aqakathekileko wokulalela.

UkuLalela nokuKhuluma: Fundisa ilwazimagama

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Ikarada lelwazi-magama, isithombe, izinto

INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Khumbuza abafundi ngommongo.**
   a. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 86.
   b. Funda nofana itjho ukunothiswa kwelimi godu.
   c. Khombisa abafundi irhelo lelwazimagama wommongo.
   d. Hlathulula ukuthi lamagama azosisiza ukuzwisisa nokukhuluma ngommongo.
   e. Bafundele irhelo lamagama.
2. **Sebanzisa i-KLTY ukufundisa ilwazimagama.**
   a. Fundisa ilwazimagama elilandelako:
      - *Isayensi: Ukufunda ngephasi ngokutjheja, ubuze imibuzo kanye nokuhlola imibono, bekuyafundiswa.*
      - *Injektjheni: Umuthi okhethekileko womgcabo ogogobaja iinhlungu, osiza umzimba ngokulwisa izifo.*
      - *Isifo/ubulwele: Ukugula okwenza umzimba wakho bona ube buhlungu.*
3. **Sebanzisa amaqhinga we-KLTY afaneleko kwelinye nelinye igama:**
   K: Khomba isithombe nofana into yamambala
   L: Lingisa okusuka egameni
   T: Tjela abafundi ihlathululo yegama
   Y: Yitjho igama elisemutjhweni

AmatThada: Buyekeza bewuvanganise amatjhada amatjha

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Buyekeza itjhada elitjha:** *p*
   a. Itjho itjhada u-x3.
   b. Khombisa abafundi iKhadi le-Frieze bese ubafundela itjhada u-x3.
   c. Tjela abafudi ukuthi balalele bese babuyelele itjhada.
2. **Khombisa abafundi ukuthi kuquntulwa njani nofana kuvanganiswa njani usebenzisa leli tjhada.**
   a. Buyekeza amatjhada alandelako nabafundi: *i, p, e, n, a, l*
   b. Itjho igama elilandelako: *ipani*
   c. Bawa umfundi ngamunye ukuthi alalele kuhle bese aquntule igama libe matjhada: *i-p-a-n-i*
   d. Bawa umfundi ukutjho elinye nelinye itjhada, elitlolwe ebhodini.
   e. Okulandelako, biza umfundi ohlukileko ukuzokuvanganisa amatjhada ukufunda igama.
   f. Lungisa abafundi lokha banobutjhapha ababanzako.
   g. Buyelela ngamagama: *popola*
3. **Jayeza abafundi ngemisebenzi yeNcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda yangeLesibili.**
   a. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 89.
   b. Biza umfundi ngamunye ukuzokusiza ukulingisa umsebenzi ngamunye.
   c. Lingisa ukuthi uwuqedelela njani omunye nomunye wemisebenzi etlolwe ebhodini.

Tjheja: Tjela abafundi ukuthi bazokwenza lemisebenzi nomlingani ngesikhathi sokuFunda ngesiQhema esiLawulwako.

Umtlolo wesandla: Fundisa ngokwakhiwa kwamaledere amakhulu

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
ITjhadi lomTlolo weSandla

1. **Lungiselela abafundi umtlolo wesandla.**
   a. Itjho: Asithabululeni imino yethu ngokugandelela izandla zethu sibumbe ifeyisi amahlandla ama-5, khonokho sizithabulule.
   b. Tjheja bewulungise ubujamo babafundi nokubamba kwabo ipensela.
2. **Khombisa abafundi ukuthi lakhiwa njani: P**
   a. Jama ufulathele abafundi.
   b. Yalela abafundi abatlola ngesincele ukubeka iinhloko zabo edeskeni.
   c. Sebenzisa isandla sakho sokudla ukwakha iledere: P.
   d. Yalela abatlola ngesandla sokudla ukwakha igama nawe.
   e. Buyela nabafundi abatlola ngesincele.
3. **Yalela abafundi ukuzijayeza ukwakha: P**
   - Tlola iledere emgogodlheni womlingani wakho, edeskeni, etjhwabatjhwabeni/esandeni.
4. **Yalela abafundi ukuzijayeza ukutlola: P**
   a. Itjho: Tlola iledere encwadini yakho yomsebenzi u-x3.
   b. Khambakhamba uzombazombe uhlole ukwakhiwa kweledere komunye nomunye umfundi.

Ukufunda ngokuhlanganyela: Yenza ukuFunda kwangaPhambili

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
IbuThelelo lemiTlolo, ekhasini 201

1. **Hlalisela abafundi ukuFunda kwangaPhambili kuhle.**
   a. Biza abafundi ukuzokuhlala emadeni nofana phasi.
   b. Hlala phambi kwabafundi neButhelelo lemiTlolo.
   c. Qinisekisa ukuthi boke abafundi bayakghona ukubona incwadi.
   d. Khumbuza abafundi ngokuziphatha okulindeleko ngesikhathi sokuFunda ngoKwabelana. Isib. hlala uphambanise iinyawo, beka izandla zakho emathangeni, lalela kuhle, phendula lokha ubizwako, phakamisa isandla ukubuza umbuzo.
2. **Yenza ukuFunda kwangaPhambilini ngalendlela:**
   a. Itjho isihloko sendatjana: *Umjovo wokuthoma*.
   b. Hlathulula ikghono lokucabangela. Itjho: Lokha sicabangelako, sisebenzisa isihloko neenthombe ukuzama ukwenza ngamandla ukuvezabona indatjana izokuba mayelana nani.
   c. Khombisa abafundi iinthombe ekhasini elinye nelinye.
   d. Buza: Ucabanga ukuthi kwenzekani lapha?
   e. Buza: Ucabanga ukuthi iinthombezi zihlobana njani?

Ukufunda ngesiqhema esilawulwako: Sebenza nesiQhema 3 no-4

ISIKHATHI:
30 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda ngesiQhema esiLawulwako.**
   a. Qinisekisa ukuthi abafundi bayazazi iinqhema zabo zokufunda.
   b. Hlalisa abafundi ngababili neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo sokuFunda, iincwadi zabo zemisebenzi neempensela.
   c. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 89.
2. **Funda yoke imisebenzi yeNcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda yangalelolanga.**
   Khumbuza abafundi ngokuthi bafanele benzeni ukuqedelela omunye nomunye umsebenzi.
3. **Bizela isiQhema 3 ekundleni yesiQhema sakho sokuFunda ngokuLawulwako.**
   a. Hlalisa isiqhema neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo sokuFunda.
   b. Biza umfundi ngamunye ukuzokufunda amatjhada.
   c. Biza umfundi ngamunye ukuzokuqedelela imisebenzi yokutjhugululela ekulumeni.
   d. Biza umfundi ngamunye ukuzokufunda amagama nofana indima yeveke edlulileko.
   e. Nowutha abafundi abatlhoga isekelo.
   f. Nowutha amatjhada afuna ukuhlanganiswa.
   g. Buyisela isiQhema 3 emadeskeni waso bese ubiza isiQhema 4.

EkuPheleni kweLanga: Fundela Phezulu

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Iinsetjen-ziswa zikatitjhere siqu

- Sebenzisa iinsetjenziswa zakho: iiNcwadi eziKulu, iButhelelo leeNdatjana neeNcwadi zeeNdatjana zoke zilungile.
- Sebenzisa lesi sikhathi ukulingisa ubutjhelela nekariso ekufundeni.
- Lomsebenzi usiza abafundi ngokuthuthukisa ithando leendatjana nokufunda.
- Begodu kwakha ilwazimagama labo, ilwazi langaphambilini nememori yokusebenza. Woke la makghono aqakathekileko wokulalela.

UkuLalela nokuKhuluma: Fundisa ilwazimagama bese ucoca ngesithombe sommongo

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Ikarada lelwazi-magama, isithombe, izinto

INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Sebanzisa i-KLTY ukufundisa ilwazimagama.**
   a. Fundisa ilwazimagama elilandelako:
      - *Usosayensi: Umuntu owenza isayensi.*
      - *ukusungula/ukutlama: Ukwenza into etje angakhenge kheyenzeke ngaphambilini.*
      - *Ukutjheja: Ukuqalisisa into ngokutjheja kanye nokuyelelisisa lokho okwenzekako.*
   b. Sebanzisa amaqhinga we-KLTY afaneleko kwelinye nelinye igama.
2. **Yakha ilwazi labafundi langaphambilini.**
   a. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 90.
   b. Tjela abafundi ngelwazi elilandelako mayelana nesithombe:
      - *Isayensi idzimelele ekubuzeni imibuzo. Ukulinga ukufumana iimpendulo kanye nokufunda izinto ezitja.*
      - *Abososayensi bayafunisela, begodu bahlole imibono yabo, Abososayensi, bavamise ukusebenzisa isitjengiso-mbono, ukuhlola imibono yabo.*
      - *Abososayensi bayaqalisiza (baqalisisa ngetjhejo) begodu bafunde ngokuqala lokho okwenzakalako. Kesinye isikhathi abososayensi bafumana amabonelo-phambili aliqiniso. Kanti kesinye isikhathi bayafumanisa bona begade bangakaqinisi begodu bafunde into etjana.*
3. **Coca ngesithombe.**
   a. Sebenzisa imibuzo elandelako ukucocisana ngesithombe ngalendlela:
      - Buza umbuzo wokuthoma.
      - Yalela abafundi ukuthi bacocisane ngombuzo nabalingani babo.
      - Biza abafundi abambalwa ukuzokwabelana ngeempendulo zabo.
      - Yakha ilwazi langaphambilini labafundi ngokulungisa ukungazwisisi kanye nangokwabelana ngelwazi eliphathelene nommongo.
      - Buyelela ikambiso le ngayo yoke imibuzo.
4. **Imibuzo:**
   a. *Ngiziphi iintlabagelo zezesayensi ozibonako esithombeni lesi?*
   b. *Wakhe wazenza zesayensi ngaphambilini? Kwakunjani?*
   c. *Kunento ethileko oyifundileko ekuqaleni kwakho (nawuqalileko) ngetjhejisiso? Sitjela ngalokhu.*

AmatThada: Fundisa itjhada elitjha

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJENZISWA:
IKhadi le-Frieze: *w*

linthombe / zinto ezithoma nge *w*

1. **Yethula itjhada elitjha:** *w*
   a. Itjho itjhada u-x3.
   b. Khombisa abafundi iKhadi le-Frieze bese ubafundela itjhada u-x3.
   c. Tjela abafudi ukuthi balalele bese babuyelele itjhada.
2. **Itjho amagama athoma ngo nofana sebenzisa itjhada:** *w*
   a. Buza: Ngubani ongatjho igama elithoma ngo nofana asebenzise itjhada, *w*?
   b. Bawa abafundi ukuthi batjho iinsetjenziswa ozibutheleleko, isib. *iwatjhi, inyawo*.
3. **Jayeza abafundi ngemisebenzi yeNcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda yangeLesithathu.**
   a. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 91.
   b. Biza umfundi ngamunye ukuzokusiza ukulingisa umsebenzi ngamunye.
   c. Lingisa ukuthi uwuqedelela njani omunye nomunye wemisebenzi etlolwe ebhodini.

Tjheja: Tjela abafundi ukuthi bazokwenza lemisebenzi nomlingani ngesikhathi sokuFunda ngesiQhema esiLawulwako.

Umtlolo wesandla: Fundisa ngokwakhiwa kwamaledere amancani

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
ITjhadi lomTlolo weSandla

1. **Lungiselela abafundi umtlolo wesandla.**
   a. Itjho: Asithabululeni imino yethu ngokujikelezisa iinhlakala zethu zibe yisiyingilizi, ukuya ngesinceleni begodu nokuya ngesidleni.
   b. Tjheja bewulungise ubujamo babafundi nokubamba kwabo ipensela.
2. **Khombisa abafundi ukuthi lakhiwa njani:** *w*.
   a. Jama ufulathele abafundi.
   b. Yalela abafundi abatlola ngesincele ukubeka iinhloko zabo edeskeni.
   c. Sebenzisa isandla sakho sokudla ukwakha iledere: *w*
   d. Yalela abatlola ngesandla sokudla ukwakha igama nawe.
   e. Buyela nabafundi abatlola ngesincele.
3. **Yalela abafundi ukuzijayeza ukwakha:** *w*
   a. Tlola iledere emgogodlheni womlingani wakho, edeskeni, etjhwabatjhwabeni/esandeni.
4. **Yalela abafundi ukuzijayeza ukutlola:** *w*
   a. Itjho: Tlola iledere encwadini yakho yomsebenzi u-x3.
   b. Khambakhamba uzombazombe uhlole ukwakhiwa kweledere komunye nomunye umfundi.

Ukufunda ngokuhlanganyela: Yenza ukuFunda kokuThoma

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
IbuThelelo lemiTlolo, ekhasini 201

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda kokuThoma.**
   a. Hlalisa abafundi kuhle emadeni.
   b. Khumbuza abafundi ngokuziphatha okulindelekileko.
   c. Khumbuza abafundi ngesihloko sendatjana: *Umjovo wokuthoma*
   d. Itjho: *Namhlanje sizokufunda ngokuthi umjovo wokwelapha wokuthoma watlanywa bunjani. Kade, ubulwelwe obubizwa nge Smallpox babulala iingidigidi zabantu ngaphambi kokutlanywa kwemijovo yokwelapha. Namhlanje, ayisekho ngebanga lomjovo yokwelapha. U-Edward Jenner kwakungudodrhodera owayelela okhunye okungakavami wabuza imibuzo. Wasebenzisa ukuqala nokuhlola ukufumana okuthileko okuqakathekileko. Sizokufunda okunengi ngemibuzo ayibuzako nokuthi wayiphendula bunjani endatjaneni yethu.*

2. **Yenza ukuFunda kokuThoma ngalendlela:**
   a. Fundela elinye nelinye ikhasi lalendatjana phezulu, butjhelela nangokuzwalako.
   b. Khombisa abafundi iinthombe.
   c. Nakukghonekako jama bese uhlathululela abafundi.
   d. Khomba amagama welwazimagama ngendlela abekeke ngayo.
   e. Ekugcineni kwendatjana, buza imibuzo yokuFunda 1 ngalendlela:
      - Nqophisa umBuzo 1 nomBuzo 2 kumfundi ngamunye.
      - Nqophisa umBuzo 3 etlasini loke. Bawa abafundi. Ukucocisana nabalingani babo ngombuzo.
      - Biza abafundi abambalwa ukuzokwabelana ngeempendulo zabo.
   f. Khumbuza abafundi ngamaqhinga wokulalela.
      - Ithi, iveke le sifunda ngokuthi sicabangela njani: Ukuhlaziya.
      - Buza abafundi: Ngikuphi ukucabangela okuhle esingakwenza mayelana nalakhu, umtloli angakasitjeli khona? Ungacabangelani ngemicabango/imizwa yomlingisi?

Umtlolo: Lingisa umsebenzi kanye ne-KKL

ISIKHATHI:
20 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Itlhatlha lokutlola:

Ngibona i...
I...

Ngiyarareka...

1. **Yethula umnqopho we-KKL.**
   a. Ithi, iveke le sizokunqophisa ku: Ukusebenzisa ungci ekugcineni komutjho.
   b. Tlola umutjho ebhodini: Ngithanda ukuba sendabukweni.
   c. Khomba i-KKL: Umutjho ugcina ngongci.
2. **Yethula umsebenzi wokutlola.**
   a. Itjho: iVeke le sizoku: Gwala isithombe bese utlola umitjho emithathu.
   b. Itjho: Sizokugwala besitlole mayelana: Into esiyibona endabukweni.
3. **Hlathulula ipendulo yakho ngomlomo emsebenzini wokutlola ngesandla, ngaphambi kokutlola.**
   a. Itjho: Lokha ngihlola ngefesidere ngibona...
4. **Lingisa umsebenzi ebhodini.**
   a. Gwala isithombe esirhabako esikhombisa: Into oyibona ngaphandle kwefesidere
   b. Khombisa abafundi ukuthi uqedelela njani itlhatlha lokutlola ngesandla.
   c. Khomba i-KKL: Umutjho ugcina ngongci

Ukufunda ngesiqhema esilawulwako: Sebenza nesiQhema 5 no-6

ISIKHATHI:
30 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda ngesiQhema esiLawulwako.**
   a. Qinisekisa ukuthi abafundi bayazazi iinqhema zabo zokufunda.
   b. Hlalisa abafundi ngababili neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo sokuFunda, iincwadi zabo zemisebenzi neempensela.
   c. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 91.
2. **Funda yoke imisebenzi yeNcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda yangalelolanga.**
   Khumbuza abafundi ngokuthi bafanele benzeni ukuqedelela omunye nomunye umsebenzi.
3. **Bizela isiQhema 5 ekundleni yesiQhema sakho sokuFunda ngokuLawulwako.**
   a. Hlalisa isiqhema neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo sokuFunda.
   b. Biza umfundi ngamunye ukuzokufunda amatjhada.
   c. Biza umfundi ngamunye ukuzokuqedelela imisebenzi yokutjhugululela ekulumeni.
   d. Biza umfundi ngamunye ukuzokufunda amagama nofana indima yeveke edlulileko.
   e. Nowutha abafundi abatlhoga isekelo.
   f. Nowutha amatjhada afuna ukuhlanganiswa.
   g. Buyisela isiQhema 5 emadeskeni waso bese ubiza isiQhema 6.

EkuPheleni kweLanga: Fundela Phezulu

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Iinsetjen-ziswa zikatitjhere siqu

- Sebenzisa iinsetjenziswa zakho: iiNcwadi eziKulu, iButhelelo leeNdatjana neeNcwadi zeeNdatjana zoke zilungile.
- Sebenzisa lesi sikhathi ukulingisa ubutjhelela nekariso ekufundeni.
- Lomsebenzi usiza abafundi ngokuthuthukisa ithando leendatjana nokufunda.
- Begodu kwakha ilwazimagama labo, ilwazi langaphambilini nememori yokusebenza. Woke la makghono aqakathekileko wokulalela.

AmatThada: Buyekeza bewuvanganise amatjhada amatjha

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Buyekeza itjhada elitjha:** *w*
   a. Itjho itjhada u-x3.
   b. Khombisa abafundi iKhadi le-Frieze bese ubafundela itjhada u-x3.
   c. Tjela abafudi ukuthi balalele bese babuyelele itjhada.
2. **Khombisa abafundi ukuthi kuquntulwa njani nofana kuvanganiswa njani usebenzisa leli tjhada.**
   a. Buyekeza amatjhada alandelako nabafundi: *o, m, a, w, i, n*
   b. Itjho igama elilandelako: *iwoma*
   c. Bawa umfundi ngamunye ukuthi alalele kuhle bese aquntule igama libe matjhada: *i-w-o-m-a*
   d. Bawa umfundi ukutjho elinye nelinye itjhada, elitlolwe ebhodini.
   e. Okulandelako, biza umfundi ohlukileko ukuzokuvanganisa amatjhada ukufunda igama.
   f. Lungisa abafundi lokha banobutjhapha ababanzako.
   g. Buyelela ngamagama: *wena*
3. **Jayeza abafundi ngemisebenzi yeNcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda yangeLesine.**
   a. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 92.
   b. Biza umfundi ngamunye ukuzokusiza ukulingisa umsebenzi ngamunye.
   c. Lingisa ukuthi uwuqedelela njani omunye nomunye wemisebenzi etlolwe ebhodini.

Tjheja: Tjela abafundi ukuthi bazokwenza lemisebenzi nomlingani ngesikhathi sokuFunda ngesiQhema esiLawulwako.

Umtlolo wesandla: Fundisa ngokwakhiwa kwamaledere amakhulu

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
ITjhadi lomTlolo weSandla

1. **Lungiselela abafundi umtlolo wesandla.**
   a. Itjho: Asithabululeni imino yethu ngokugobela imino yethu ngaphakathi nangaphandle.
   b. Tjheja bewulungise ubujamo babafundi nokubamba kwabo ipensela.
2. **Khombisa abafundi ukuthi lakhiwa njani: W**
   a. Jama ufulathele abafundi.
   b. Yalela abafundi abatlola ngesincele ukubeka iinhloko zabo edeskeni.
   c. Sebenzisa isandla sakho sokudla ukwakha iledere: W.
   d. Yalela abatlola ngesandla sokudla ukwakha igama nawe.
   e. Buyela nabafundi abatlola ngesincele.
3. **Yalela abafundi ukuzijayeza ukwakha: W**
   - Tlola iledere emgogodlheni womlingani wakho, edeskeni, etjhwabatjhwabeni/esandeni.
4. **Yalela abafundi ukuzijayeza ukutlola: W**
   a. Itjho: Tlola iledere encwadini yakho yomsebenzi u-x3.
   b. Khambakhamba uzombazombe uhlole ukwakhiwa kweledere komunye nomunye umfundi.

Ukufunda ngokuhlanganyela: Yenza ukuFunda kwesiBili

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
IbuThelelo lemiTlolo, ekhasini 201

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda kwesiBili.**
   a. Hlalisa abafundi kuhle emadeni.
   b. Khumbuza abafundi ngokuziphatha okulindelekileko.
   c. Khumbuza abafundi ngesihloko sendatjana: *Umjovo wokuthoma*
   d. Khumbuza abafundi ngamaqhinga wokulalela.
      - Ithi, iveke le sifunda ngokuthi sicabangela njani: Ukuhlaziya
      - Ithi, khumbulani, sikhulumisene ngalokhu izolo, lokha nginibuzako: Ngikuphi ukucabangela okuhle esingakwenza mayelana nalakhu, umtloli angakasitjeli khona? Ungacabangelani ngemicabango/ imizwa yomlingisi?
2. **Yenza ukuFunda kwesiBili ngalendlela:**
   a. Fundela elinye nelinye ikhasi lalendatjana phezulu, butjhelela nangokuzwalako.
   b. Khombisa abafundi isithombe.
   c. Sebenzisa iimbonelo ezisekhasini lesingeniso ukulingisa amano wokukuzwisisa.
   d. Ekugcineni kwendatjana, buza imibuzo yokuFunda 2 ngalendlela:
      - Nqophisa umBuzo 1 nomBuzo 2 kumfundi ngamunye.
      - Nqophisa umBuzo 3 etlasini loke. Bawa abafundi. Ukucocisana nabalingani babo ngombuzo.
      - Biza abafundi abambalwa ukuzokwabelana ngeempendulo zabo.

Umtlolo: Ukuhlela nokutlama

ISIKHATHI:
20 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Itlhatlha lokutlola:

Ngibona i...
I...

Ngiyarareka...

1. **Yethula kabutjha umsebenzi wokutlola.**
   a. Itjho: Khumbula ukuthi iveke le sizokugwala bese sitlola mayelana: Into esiyibona endabukweni.
2. **Yalela abafundi ukuthi bacabange ngemitlolo yabo.**
   a. Itjho: Vala amehlo bese ucabanga ngokuthi uzoliphendula njani itlhatlha lokutlola.
   b. Itjho: Yabelana ngombono wakho nomlingani wakho.
   c. Cabanga ngokungeneleleko bese utlola amagama asebenzako ebhodini, Isib. umuthi, inyoni, ilifu, ithuthumbo, ubukhazikhazi, ubuhle, ubukhulu.
3. **Yalela abafundi ukuthi bathome ukutlola eencwadini zabo zomsebenzi.**
   a. Itjho: Kwanjesi gwala bese utlola phasi imibono yakho.
   b. Khumbuza abafundi nge-KKL: Umutjho ugcina ngongci.
4. **Khambakhamba uzombazombe ikumba yokufundela ukusiza umfundi ngamunye.**
   a. Bawa abafundi bakutjele imibono yabo.
   b. Siza abafundi abanobunzima bokuthoma umsebenzi wokutlola.

Ukufunda ngesiqhema esilawulwako: Sebenza nesiQhema 7 no-8

ISIKHATHI:
30 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda ngesiQhema esiLawulwako.**
   a. Qinisekisa ukuthi abafundi bayazazi iinqhema zabo zokufunda.
   b. Hlalisa abafundi ngababili neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo sokuFunda, iincwadi zabo zemisebenzi neempensela.
   c. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 92.
2. **Funda yoke imisebenzi yeNcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda yangalelolanga.**
   Khumbuza abafundi ngokuthi bafanele benzeni ukuqedelela omunye nomunye umsebenzi.
3. **Bizela isiQhema 7 ekundleni yesiQhema sakho sokuFunda ngokuLawulwako.**
   a. Hlalisa isiqhema neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo sokuFunda.
   b. Biza umfundi ngamunye ukuzokufunda amatjhada.
   c. Biza umfundi ngamunye ukuzokuqedelela imisebenzi yokutjhugululela ekulumeni.
   d. Biza umfundi ngamunye ukuzokufunda amagama nofana indima yeveke edlulileko.
   e. Nowutha abafundi abatlhoga isekelo.
   f. Nowutha amatjhada afuna ukuhlanganiswa.
   g. Buyisela isiQhema 7 emadeskeni waso bese ubiza isiQhema 8.

EkuPheleni kweLanga: Fundela Phezulu

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Iinsetjen-ziswa zikatitjhere siqu

- Sebenzisa iinsetjenziswa zakho: iiNcwadi eziKulu, iButhelelo leeNdatjana neeNcwadi zeeNdatjana zoke zilungile.
- Sebenzisa lesi sikhathi ukulingisa ubutjhelela nekariso ekufundeni.
- Lomsebenzi usiza abafundi ngokuthuthukisa ithando leendatjana nokufunda.
- Begodu kwakha ilwazimagama labo, ilwazi langaphambilini nememori yokusebenza. Woke la makghono aqakathekileko wokulalela.

UkuLalela nokuKhuluma:

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
IPhahla locucoca:

Lendatjana beyi-mayelana...

Ngim-thandile umlingisi... ngoba...

Ngifunde ukuthi...

1. **Lungiselela abafundi ukucocisana ngesiqhema.**
   a. Hlela abafundi ngeenqhema ezi-4.
   b. Nikela umfundi ngamunye 'isigojwana sokukhuluma nofana ilitjhe'.
   c. Itjho: Ungakhuluma kwaphela lokha uphethe 'isigojwana sokukhuluma/ ilitje'.
2. **Funda yoke imibuzo yokucocisana.**
   a. Khumbuza abafundi ngendatjana yokufunda ngokwabelana yeveke.
   b. Tlola iphahla lokucocisana ebhodini.
   c. Funda bewuhlathulule omunye nomunye umbuzo (isisizakuthoma umutjho).
   d. Tjela abafundi ukuthi elinye nelinye ilunga lesiqhema lifanele libe nedlhego yokuphendula umbuzo ngamunye.
   e. Khuthaza abafundi ukuthi bacabange ngeempendulo ezihlukahlukeneko.
3. **Yalela abafundi ukuthi bathome ngokucocisana.**
   a. Bawa abafundi abaphethe 'iingojwana zokukhuluma/amatje' bathome.
   b. Khambakhamba uzombazombe bese unikela ngesekelo elitlhogekako.
   c. Emizuzwini embalwa yokugcina, biza isiqhema sizokwabelana ngeependulo zaso.
4. **UkuziLungiselela komFundi**
   a. Tshwaya abafundi aba-3–4 bazokwenza iSethulo somLomo sangoMvulo.
   b. Tjela laba bafundi ukuthi balungise ini kwangoMvulo. (Qala i-SL yehlelo lesifundo sangoMvulo)

AmatThada: Isibizelo

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Incwadi Yokuhlola

1. **Hlalisa kuhle abafundi neencwadi zabo zemisebenzi, neempensela kanye namarula.**
   a. Tjela abafundi batlole isihloko, 'Isibizela' bese batlola iinomboro u-1–6 kumajini.
   b. Bizela amagama abafundi amathantathu alandelako ukuthi bawatlole iduze nenomboro 1–6: *ipeni, ipukani, ipaka, wani, iwele, wami*
2. **Tjela abafundi ukuthi basebenzise ipensela emibalabala ukulungisa imisebenzi yabo.**
   a. Tlola amagama amathantathu ebhodini.
   b. Khonokho nawutlolako, biza elinye nelinye igama.
   c. Tjela abafundi ukuthi benzele amagama abawatjhaphileko iimbayana ngepensela emibalabala.
   d. Tjela abafundi ukuthi batlola kabutjha amagama ngendlela okungiyo.
3. **Tjheja ubunzima neragelophambili labafundi.**
4. **Jayeza abafundi ngemisebenzi yeNcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda yangeLesihlanu.**
   a. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 92.
   b. Biza umfundi ngamunye ukuzokusiza ukulingisa umsebenzi ngamunye.
   c. Lingisa ukuthi uwuqedelela njani omunye nomunye wemisebenzi etlolwe ebhodini.

Tjheja: Tjela abafundi ukuthi bazokwenza lemisebenzi nomlingani ngesikhathi sokuFunda ngesiQhema esiLawulwako.

Ukufunda ngokuhlanganyela: Yenza ukufunda kwangemuva

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
IbuThelelo lemiTlolo, ekhasini 201

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda kwangeMuva.**
   a. Khumbuza abafundi ngesihloko sendatjana: *Umjovo wokuthoma*
   b. Hlathulula umsebenzi. Itjho: Namhlanje siyokulingisa lendatjana ngeenqhema.
2. **Lingisa umsebenzi ngalendlela:**
   a. Itjho: Lokha silingisa indatjana sifanele sizame uku:
      - Khumbula ukuthi umlingisi wethu wenzani begodu uthini
      - Khuluma bewenze njengomlingisi wethu
      - Sebenzisa amanye wamagama afana newomlingisi wethu
   b. Kafitjhazana khombisa abafundi ukuthi bewuzokwenza njani njengomunye wabalingisi bethu.
   c. Zama ungakhethi umlingisi omkhulu njengesibonelo sakho.
3. **Yalela abafundi ukuthi baqedelele umsebenzi.**
   a. Bala ukuthi bangaki abalingisi abasendatjaneni.
   b. Hlukanisa itlasi ngeenqhema zaleso sibalo. Njengokuthi, nange kunabalingisi aba-5, hlukanisa itlasi ngeenqhema ezi-5.
   c. Nikela omunye nomunye umfundi esiqhemeni umlingisi.
   d. Isa itlasi ngaphandle nofana ekundleni ebanzi evulekileko.
   e. Tjela iinqhema zilingise okuvela endatjaneni. Kufanele zi:
      - Khumbula ukuthi umlingisi wabo wenzani begodu uthini
      - Khuluma bewenze njengomlingisi wabo
      - Sebenzisa amanye wamagama afana newomlingisi wabo
   f. Njengoba abafundi balingisa okuvela endatjaneni, khambakhamba uzombazombe bese unikela ngesekelo elitlhogekako.
4. **Vumela abafundi ukuthi babelane ngomsebenzi wabo.**
   a. Nikela abafundi imizuzu embalwa ukuthi bakhombise abalingani babo imisebenzi yabo.
   b. Biza umfundi ukuzokwabelana umsebenzi wakhe netlasi.

Umtlolo: Ukutlama nokulungisa

ISIKHATHI:
20 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Itlhatlha lokutlola:

Ngibona i...
I...

Ngiyarareka...

1. **Khumbuza abafundi ngomsebenzi wokutlola kanye neemfuneko.**
   a. Itjho: Namhlanjesi sizokuqedelela umsebenzi wethu wokutlola.
2. **Yethula ukwehlukanisa.**
   a. Khambakhamba uzombazombe ngekumbeni yokufundisa bese usiza abafundi abanobunzima.
   b. Nikela abafundi abakghonako ukukhuthaza okungezelelweko: Faka amunye umutjho emtlolweni wakho.
3. **Yalela abafundi ukufunda nokulungisa imitlolo yabo.**
   a. Itjho: Kwanjesi sikhathi sokufunda nokulungisa imitlolo yenu.
   b. Itjho: Khumbula ukuhlola ukuthi: Umutjho ugcina ngongci.
4. **Lokha isikhathi sisavuma, bawa abafundi ukuthi babelane ngemitlolo yabo.**
   a. Abafundi bangabelana imitlolo yabo nabalingani babo.
   b. Abafundi abambalwa bangabelana imitlolo yabo netlasi.

Ukufunda ngesiqhema esilawulwako: Sebenza nesiQhema 9 no-10

ISIKHATHI:
30 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda ngesiQhema esiLawulwako.**
   a. Qinisekisa ukuthi abafundi bayazazi iinqhema zabo zokufunda.
   b. Hlalisa abafundi ngababili neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo sokuFunda, iincwadi zabo zemisebenzi neempensela.
   c. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 93.
2. **Funda yoke imisebenzi yeNcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda yangalelolanga.**
   Khumbuza abafundi ngokuthi bafanele benzeni ukuqedelela omunye nomunye umsebenzi.
3. **Bizela isiQhema 9 ekundleni yesiQhema sakho sokuFunda ngokuLawulwako.**
   a. Hlalisa isiqhema neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo sokuFunda.
   b. Biza umfundi ngamunye ukuzokufunda amatjhada.
   c. Biza umfundi ngamunye ukuzokuqedelela imisebenzi yokutjhugululela ekulumeni.
   d. Biza umfundi ngamunye ukuzokufunda amagama nofana indima yeveke edlulileko.
   e. Nowutha abafundi abatlhoga isekelo.
   f. Nowutha amatjhada afuna ukuhlanganiswa.
   g. Buyisela isiQhema 9 emadeskeni waso bese ubiza isiQhema 10.

EkuPheleni kweLanga: Fundela Phezulu

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
linsetjen-ziswa zikatitjhere siqu

- Sebenzisa iinsetjenziswa zakho: iiNcwadi eziKulu, iButhelelo leeNdatjana neeNcwadi zeeNdatjana zoke zilungile.
- Sebenzisa lesi sikhathi ukulingisa ubutjhelela nekariso ekufundeni.
- Lomsebenzi usiza abafundi ngokuthuthukisa ithando leendatjana nokufunda.
- Begodu kwakha ilwazimagama labo, ilwazi langaphambilini nememori yokusebenza. Woke la makghono aqakathekileko wokulalela.

UkuLalela nokuKhuluma: Izethulo Zomlomo

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Akutlhogeki iinsetjen-ziswa

1. **Hlalisa abafundi bakwazi ukubukela abangani babo nabenza izethulo zomlomo.**
2. **Khumbuza abafundi ngomsebenzi olandelako: Yabelana ngeendaba zomuntu siqu**
   a. Sitjele ukuthi iindaba zakho zimayelana nani. Itjho:
      - Namhlanje ngizonitjela mayelana...
      - Khonokho yabelana ngeendaba zakho.
      - Sitjele ukuthi yini okwenzekileko ngelandelwano elifaneleko.
      - Sitjele ngamaphuzu aqakathekileko weendaba zakho.
      - Swapelisa ngokusitjela ukuthi iindabo zakho zikwenze waphatheka njani.
3. **Khumbuza abafundi ngamakghono ezethulo ezilandelako:**
   a. Lokha wabelana ngeendaba zakho khumbula uku:
      - Sitjela ukuthi iindaba zakho zimayelana nani
      - Sitjele ukuthi zenzeke nini
      - Sitjele ukuthi zenzeke kubani
      - Itjho imitjho yakho ngelandelwano elifaneleko
      - Itjho izinto kanye – ungalokhu uzibuyelela
      - Khuluma ngelizwi eliphezulu, elizwakalako
4. **Biza abafundi abakhethiweko ngamunye ngamunye bona benze izethulo zabo.**
   a. Akha ukuzethemba komunye nomunye umfundi ngokubathokoza ngezethulo zabo nangokubanikela umbiko omuhle obuyako.
   b. Ekugcineni kwesifundo, nikela itlasi umbiko othileko obuyako ukwenza ngcono izethulo zabo. Isibonelo: Ngitlhagile ukuzwa abanye benu. Ngibawa nilinge ukuphakamisa amaphimbo wenu ezwakale-sifuna ukuzwa lokho okutjhoko.

AmatThada: Buyekeza woke amatjhada afundiswe kuThemu 2

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
IThemu 2 Amakhadi wamaTjhada we-Frieze

INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Hlalisa kuhle abafundi emadeni nofana phasi phambi kwakho.**
   a. Tjela abafundi balalele amabizo wabo.
   b. Khonokho nawubiza ibizo lomfundi, bafanele bafunde itjhada ekhadini le-frieze.
   c. Biza ibizo lomunye umfundi. Lomfundi ufanele atjho igama elithoma nofana elisebenzisa itjhadelo.
   d. Yenza lokhu msinyana kwamambala. Yenza lokhu kube njengomdlalo omnandi kodwana utjheja abafundi abanobunzima.
   e. Nange umfundi enza ubutjhapha, ithi 'Lalela kuhle' bese utjho itjhada.
2. **Jayeza abafundi ngemisebenzi yeNcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda yangoMvulo.**
   a. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 94.
   b. Biza umfundi ngamunye ukuzokusiza ukulingisa umsebenzi ngamunye.
   c. Lingisa ukuthi uwuqedelela njani omunye nomunye wemisebenzi etlolwe ebhodini.

Tjheja: Tjela abafundi ukuthi bazokwenza lemisebenzi nomlingani ngesikhathi sokuFunda ngesiQhema esiLawulwako.

Umtlolo wesandla: Buyekeza woke amaledere afundiswe kuThemu 2

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Incwadi Yokuhlola

1. **Lungiselela abafundi umtlolo wesandla.**
   a. Itjho: Asithabululeni imino yethu ngokutjhwabanisa iphepha begodu sibuye sililule.
   b. Tjheja bewulungise ubujamo babafundi nokubamba kwabo ipensela.
2. **Lingisa ukwakhiwa kwawo woke amaledere amancani afundiswe kuThemu 2.**
   a. Tlola ngelinye nelinye iledere elincani ebhodini.
   b. Njengoba utlola, hlathulula ihlangothi lokuthoma, itjhuba elinqotjhiweko nalapho kuphelelwa khona.
   c. Tjela abafundi ukuthi batlole umuda welinye nelinye iledere eencwadini zabo zomsebenzi, batjhiye isikhala esimumuno, phakathi kwelinye nelinye iledere.
   d. Tjela abafundi baqinisekise ukuthi bayakwazi ukwakha iledere elinye nelinye ngefanelo.
3. **Hlola indlela abafundi abakha ngayo amaledere amancani.**
   a. Khonokho abafundi nabatlolako khambakhamba, uzombeleze bese uhlola indlela abakha ngayo amaledere.
   b. Nikela isekelo elitlhogekako.
   c. Tjheja abafundi abasenobunzima bokutlola amaledere ngefanelo.

Ukufunda ngokuhlanganyela: Yethula indatjana

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
IbuThelelo lemiTlolo, ikhasi elisise-Thulo 209

1. **Yethula indatjana.**
   a. Itjho: Iveke le sizokufunda indatjana yesihloko, *Umsebenzi wokulinga wakaLimani*.
   b. Itjho: *Namhlanje sizokufunda indatjana ngomntazana obizwa uLimani, ofunda ukuthi iintjalo zizinto eziphilako begodu zitlhoga umoya, amanzi, nehlabathi ukuze ziphile. Uhlela umsebenzi wokulinga wezesayensi ukuhlola kobana kwenzekani lokha isitjalo singakufumani esikutlhogako. Lendatjana izasisiza ukwazi kobana soke singaba bososayensi bunjani.*
   c. Buza: Kukhona okwaziko mayelana nalokhu?
   d. khombisa abafundi iinthombe zendatjana.
2. **Yakha ilwazi labafundi langaphambilini.**
   a. Yabelana bewuhlathulule ilwazi langaphambilini elivezwa yindatjana.
   b. Khombisa abafundi lapho indatjana yenzeka khona usebenzisa umebhe wendatjana.
   c. Buza: Ninemibuzo mayelana nalendatjana?
3. **Hlathulula iqhiga lokuzwisisa.**
   a. Itjho, leveke sizokufunda ngokuthi senza njani uku: Hlobanisa.
   b. Hlathululela abafundi leliqhinga.

Ukufunda ngesiqhema esilawulwako: Sebenza nesiQhema 1 no-2

ISIKHATHI:
30 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda ngesiQhema esiLawulwako.**
   a. Qinisekisa ukuthi abafundi bayazazi iinqhema zabo zokufunda.
   b. Hlalisa abafundi ngababili neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo sokuFunda, iincwadi zabo zemisebenzi neempensela.
   c. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 94.
2. **Funda yoke imisebenzi yeNcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda yangalelolanga.**
   Khumbuza abafundi ngokuthi bafanele benzeni ukuqedelela omunye nomunye umsebenzi.
3. **Bizela isiQhema 1 ekundleni yesiQhema sakho sokuFunda ngokuLawulwako.**
   a. Hlalisa isiqhema neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo sokuFunda.
   b. Biza umfundi ngamunye ukuzokufunda amatjhada.
   c. Biza umfundi ngamunye ukuzokuqedelela imisebenzi yokutjhugululela ekulumeni.
   d. Biza umfundi ngamunye ukuzokufunda amagama nofana indima yeveke edlulileko.
   e. Nowutha abafundi abatlhoga isekelo.
   f. Nowutha amatjhada afuna ukuhlanganiswa.
   g. Buyisela isiQhema 1 emadeskeni waso bese ubiza isiQhema 2.

EkuPheleni kweLanga: Fundela Phezulu

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Iinsetjen-ziswa zikatitjhere siqu

- Sebenzisa iinsetjenziswa zakho: iiNcwadi eziKulu, iButhelelo leeNdatjana neeNcwadi zeeNdatjana zoke zilungile.
- Sebenzisa lesi sikhathi ukulingisa ubutjhelela nekariso ekufundeni.
- Lomsebenzi usiza abafundi ngokuthuthukisa ithando leendatjana nokufunda.
- Begodu kwakha ilwazimagama labo, ilwazi langaphambilini nememori yokusebenza. Woke la makghono aqakathekileko wokulalela.

UkuLalela nokuKhuluma: Fundisa ilwazimagama

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Ikarada lelwazi-magama, isithombe, izinto

INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Khumbuza abafundi ngommongo.**
   a. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 86.
   b. Funda nofana itjho ukunothiswa kwelimi godu.
   c. Khombisa abafundi irhelo lelwazimagama wommongo.
   d. Hlathulula ukuthi lamagama azosisiza ukuzwisisa nokukhuluma ngommongo.
   e. Bafundele irhelo lamagama.
2. **Sebanzisa i-KLTY ukufundisa ilwazimagama.**
   a. Fundisa ilwazimagama elilandelako:
      - *Isitjengiso-mbono: Ukuhlola namkha linga ukuhlola bona umbono uliqiniso namkha awa.*
      - *Irekhodi: Ukutlola lokho okubonako namkha okufundako.*
      - *Okuphilako: Abantu, iinlwana, kanye neentjalo, koke kuyaphila. Sidinga ummoya, amanzi, kanye nokudla ukuze sikwazi ukuphila. Siyakhula begodu siyatjhuguluka.*
3. **Sebanzisa amaqhinga we-KLTY afaneleko kwelinye nelinye igama:**
   K: Khomba isithombe nofana into yamambala
   L: Lingisa okusuka egameni
   T: Tjela abafundi ihlathululo yegama
   Y: Yitjho igama elisemutjhweni

AmatThada: Buyekeza woke amatjhada afundiswe kuThemu 2

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
IThemu 2 Amakhadi wamaTjhada we-Frieze

INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Hlalisa kuhle abafundi emadeni nofana phasi phambi kwakho.**
   a. Tjela abafundi balalele amabizo wabo.
   b. Khonokho nawubiza ibizo lomfundi, bafanele bafunde itjhada ekhadini le-frieze.
   c. Biza ibizo lomunye umfundi. Lomfundi ufanele atjho igama elithoma nofana elisebenzisa itjhadelo.
   d. Yenza lokhu msinyana kwamambala. Yenza lokhu kube njengomdlalo omnandi kodwana utjheja abafundi abanobunzima.
   e. Nange umfundi enza ubutjhapha, ithi 'Lalela kuhle' bese utjho itjhada.
2. **Jayeza abafundi ngemisebenzi yeNcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda yangeLesibili.**
   a. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 95.
   b. Biza umfundi ngamunye ukuzokusiza ukulingisa umsebenzi ngamunye.
   c. Lingisa ukuthi uwuqedelela njani omunye nomunye wemisebenzi etlolwe ebhodini.

Tjheja: Tjela abafundi ukuthi bazokwenza lemisebenzi nomlingani ngesikhathi sokuFunda ngesiQhema esiLawulwako.

Umtlolo wesandla: Buyekeza woke amaledere afundiswe kuThemu 2

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Incwadi Yokuhlola

1. **Lungiselela abafundi umtlolo wesandla.**
   a. Itjho: Asithabululeni imino yethu ngokudengezelisa izandla zethu.
   b. Tjheja bewulungise ubujamo babafundi nokubamba kwabo ipensela.
2. **Lingisa ukwakhiwa kwawo woke amaledere amakhulu afundiswe kuThemu 2.**
   a. Tlola ngelinye nelinye iledere elikhulu ebhodini.
   b. Njengoba utlola, hlathulula ihlangothi lokuthoma, itjhuba elinqotjhiweko nalapho kuphelelwa khona.
   c. Tjela abafundi ukuthi batlole umuda welinye nelinye iledere eencwadini zabo zomsebenzi, batjhiye isikhala esimumuno, phakathi kwelinye nelinye iledere.
   d. Tjela abafundi baqinisekise ukuthi bayakwazi ukwakha iledere elinye nelinye ngefanelo.
3. **Hlola indlela abafundi abakha ngayo amaledere amakhulu.**
   a. Khonokho abafundi nabatlolako khambakhamba, uzombeleze bese uhlola indlela abakha ngayo amaledere.
   b. Nikela isekelo elitlhogekako.
   c. Tjheja abafundi abasenobunzima bokutlola amaledere ngefanelo.

Ukufunda ngokuhlanganyela: Yenza ukuFunda kwangaPhambili

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
IbuThelelo lemiTlolo, ekhasini 211

1. **Hlalisela abafundi ukuFunda kwangaPhambili kuhle.**
   a. Biza abafundi ukuzokuhlala emadeni nofana phasi.
   b. Hlala phambi kwabafundi neButhelelo lemiTlolo.
   c. Qinisekisa ukuthi boke abafundi bayakghona ukubona incwadi.
   d. Khumbuza abafundi ngokuziphatha okulindeleko ngesikhathi sokuFunda ngoKwabelana. Isib. hlala uphambanise iinyawo, beka izandla zakho emathangeni, lalela kuhle, phendula lokha ubizwako, phakamisa isandla ukubuza umbuzo.
2. **Yenza ukuFunda kwangaPhambilini ngalendlela:**
   a. Itjho isihloko sendatjana: *Umsebenzi wokulinga wakaLimani*
   b. Hlathulula ikghono lokucabangela. Itjho: Lokha sicabangelako, sisebenzisa isihloko neenthombe ukuzama ukwenza ngamandla ukuvezabona indatjana izokuba mayelana nani.
   c. Khombisa abafundi iinthombe ekhasini elinye nelinye.
   d. Buza: Ucabanga ukuthi kwenzekani lapha?
   e. Buza: Ucabanga ukuthi iinthombezi zihlobana njani?

Ukufunda ngesiqhema esilawulwako: Sebenza nesiQhema 3 no-4

ISIKHATHI:
30 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda ngesiQhema esiLawulwako.**
   a. Qinisekisa ukuthi abafundi bayazazi iinqhema zabo zokufunda.
   b. Hlalisa abafundi ngababili neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo sokuFunda, iincwadi zabo zemisebenzi neempensela.
   c. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 95.
2. **Funda yoke imisebenzi yeNcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda yangalelolanga.**
   Khumbuza abafundi ngokuthi bafanele benzeni ukuqedelela omunye nomunye umsebenzi.
3. **Bizela isiQhema 3 ekundleni yesiQhema sakho sokuFunda ngokuLawulwako.**
   a. Hlalisa isiqhema neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo sokuFunda.
   b. Biza umfundi ngamunye ukuzokufunda amatjhada.
   c. Biza umfundi ngamunye ukuzokuqedelela imisebenzi yokutjhugululela ekulumeni.
   d. Biza umfundi ngamunye ukuzokufunda amagama nofana indima yeveke edlulileko.
   e. Nowutha abafundi abatlhoga isekelo.
   f. Nowutha amatjhada afuna ukuhlanganiswa.
   g. Buyisela isiQhema 3 emadeskeni waso bese ubiza isiQhema 4.

EkuPheleni kweLanga: Fundela Phezulu

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Iinsetjen-ziswa zikatitjhere siqu

- Sebenzisa iinsetjenziswa zakho: iiNcwadi eziKulu, iButhelelo leeNdatjana neeNcwadi zeeNdatjana zoke zilungile.
- Sebenzisa lesi sikhathi ukulingisa ubutjhelela nekariso ekufundeni.
- Lomsebenzi usiza abafundi ngokuthuthukisa ithando leendatjana nokufunda.
- Begodu kwakha ilwazimagama labo, ilwazi langaphambilini nememori yokusebenza. Woke la makghono aqakathekileko wokulalela.

UkuLalela nokuKhuluma: Ukucoca indatjana ngokuzitlamela

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Lungiselela abafundi ukucoca ngeendatjana abazakhele zona.**
   a. Hlela abafundi ngeenqhema ezi-4.
   b. Tjela abafundi bona bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo ekhasini 96.
2. **Yalela abafundi bona baqale esithombeni.**
   a. Buza: Ubona ini esithombeni?
3. **Tjela abafundi bona omunye nomunye kumele enze indatjana ngesithombe.**
4. **Tjela abafundi bona bazakhe njani iindatjana zabo: Itjho:**
   a. Nikela omunye nomunye umlingisi endatjaneni yakho ibizo.
   b. Yitjho bona indatjana yenzeka kuphi.
   c. Indatjana yakho kumele ibe nesingeniso, umzimba nesiphetho.
   d. Isithombe lesi sikhombisa kwaphela ingcenye yendatjana.
      - Isithombe singakhombisa isingeniso sendatjana yakho.
      - Isithombe singakhombisa umzimba wendatjana yakho.
      - Isithombe singakhombisa isiphetho sendatjana yakho.
   e. Ungathoma indatjana yakho ngokuthi:
      - Bekungemva kwelanga...
      - Umma wabuza u ____ ngelanga lakhe esikolweni begodu...
5. **Layela abafundi bona baqedelele umsebenzi.**
   a. Nikela abafundi imizuzu embalwa bona bacabange ngendatjana yabo buthule.
   b. Khonokho, layela abafundi bona badlhegane ngokwethulela isiqhema iindatjana zabo. Ungazifumana uthanda ukusebenzisa 'iingojwana/amatjana wokukhuluma'.
   c. Ngesikhathi abafundi bakhuluma, khambakhamba uzombazombe ulalele.
6. **Phetha isifundo ngendlela elandelako:**
   a. Biza umfundi oyedwa azokwabelana ngendatjana yakhe netlasi namkha bawa 1–2 abafundi.
      - Buza: Indatjana ka-X beyimanqophana nani?
      - Buza: Yini oyithandileko ngayo?
   b. Nikela itlasi imibiko ebuyako evamileko ukwenza ncono iindatjana zabo. Isibonelo: Ngokuvamileko, ekuthomeni kwendatjana, siyatjho lapha indatjana yenzeka khona nokobana bobani abalingisi. Esikhathini esizako, zama ukufaka ilwazeli eendatjaneni zakho.

AmatThada: Dlala imidlalo yamatjhada: Iketani yamagama

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Iphepha le-A4 ebantwaneni

1. **Hlalisa abafundi kuhle ukuze uzokufumana itjhejo.**
2. **Bonisa umdlalo ebafundini ebhodini.**
   a. Tlola ebhodini.
   b. Tjela abafundi badlale ngababili.
   c. Umlingani 1 ufanele asebenzise itjhada ebhodini ukutlola igama.
   d. Umlingani 2 ufanele athathe amaledere amabili wokugcina bese athome igama elitjha.
   e. Abalingani bafanele baragele phambili nokudlala kuze kufike lapho iphepha labo selizele amagama.
3. **Nikela ngababili isiquntu sephepha bese utlola itjhada lokuthoma ebhodini: b**
4. **Khambakhamba uzombazombe bese usekela abafundi ngendlela balitlhoga ngakhona isizo.**
   a. Emva kwemizuzu e-10, bawa abafundi balalele.
   b. Bawa amapara ambalwa ukufundela amagama wabo phezulu. Njengoba bazabe bafunda, tlola amagama ebhodini bese uhlola ukuthi iketani yabo yakhekhe kuhle.
   c. Buka abafundi emizameni yabo.

Tjheja: Umsebenzi lo kulula ukuwenza ngamapensela anemibala.

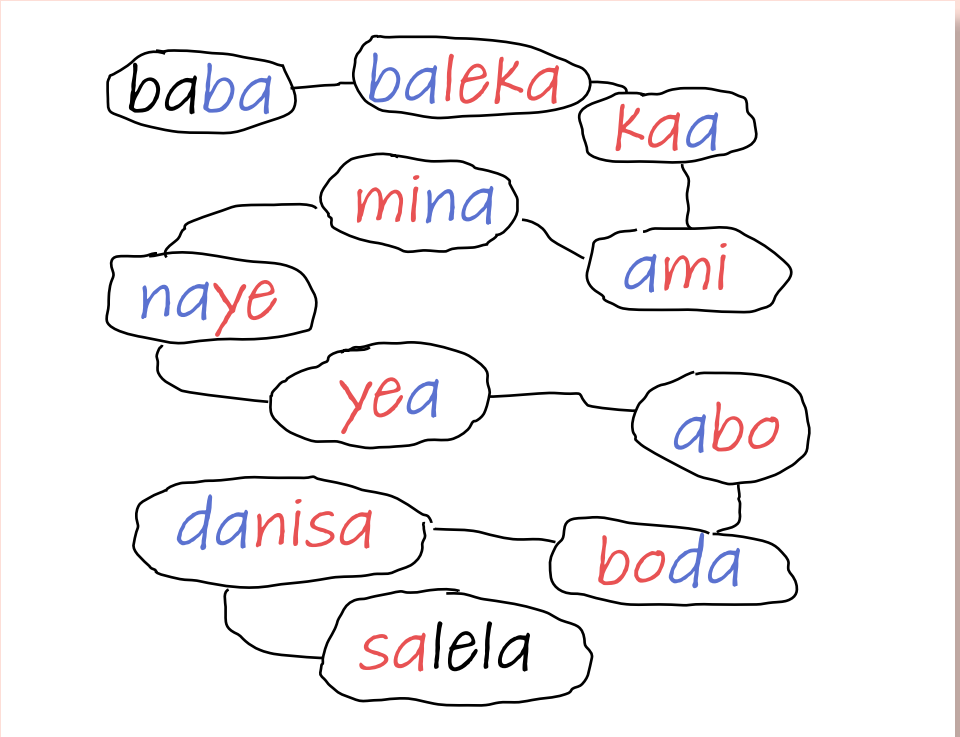

5. **Jayeza abafundi ngemisebenzi yeNcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda yangeLesithathu.**
   a. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 97.
   b. Biza umfundi ngamunye ukuzokusiza ukulingisa umsebenzi ngamunye.
   c. Lingisa ukuthi uwuqedelela njani omunye nomunye wemisebenzi etlolwe ebhodini.

Tjheja: Tjela abafundi ukuthi bazokwenza lemisebenzi nomlingani ngesikhathi sokuFunda ngesiQhema esiLawulwako.

Umtlolo wesandla: Kopulula imitjho

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Incwadi Yokuhlola

1. **Lungiselela abafundi umtlolo wesandla.**
   a. Itjho: Asithabululeni imino yethu ngokwenza ngasuthi sidlala ipiyano.
   b. Tjheja bewulungise ubujamo babafundi nokubamba kwabo ipensela.
2. **Tlola imitjho elandelako ebhodini:**
   - Laba balola la.
   - Umalume ulimele.

   a. Yalela abafundi bona bakopululele imitjho eencwadini zabo zemisebenzi.
   b. Bafanele batlole kuhle nangokunemba ngendlela abangakghona ngakhona.
3. **Hlola ikghono labafundi lokukopulula imitjho.**
   a. Khonokho abafundi nabatlolako khambakhamba uzombeleze bese utjheje abafundi abanobunzima:
      - Ukukopulula imitjho ngendlela enembako
      - Ukwakha amaledere namagama ngefanelo nangendlela ehle
      - Ukuqeda imitjho ngesikhathi esibekiweko

Ukufunda ngokuhlanganyela: Yenza ukuFunda kokuThoma

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
IbuThelelo lemiTlolo, ekhasini 211

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda kokuThoma.**
   a. Hlalisa abafundi kuhle emadeni.
   b. Khumbuza abafundi ngokuziphatha okulindelekileko.
   c. Khumbuza abafundi ngesihloko sendatjana: *Umsebenzi wokulinga wakaLimani*
   d. Itjho: *Namhlanje sizokufunda indatjana ngomntazana obizwa uLimani, ofunda ukuthi iintjalo zizinto eziphilako begodu zitlhoga umoya, amanzi, nehlabathi ukuze ziphile. Uhlela umsebenzi wokulinga wezesayensi ukuhlola kobana kwenzekani lokha isitjalo singakufumani esikutlhogako. Lendatjana izasisiza ukwazi kobana soke singaba bososayensi bunjani.*
   e. Buza: Kukhona okwaziko mayelana nalokhu?
2. **Yenza ukuFunda kokuThoma ngalendlela:**
   a. Fundela elinye nelinye ikhasi lalendatjana phezulu, butjhelela nangokuzwalako.
   b. Khombisa abafundi iinthombe.
   c. Nakukghonekako jama bese uhlathululela abafundi.
   d. Khomba amagama welwazimagama ngendlela abekeke ngayo.
   e. Ekugcineni kwendatjana, buza imibuzo yokuFunda 1 ngalendlela:
      - Nqophisa umBuzo 1 nomBuzo 2 kumfundi ngamunye.
      - Nqophisa umBuzo 3 etlasini loke. Bawa abafundi. Ukucocisana nabalingani babo ngombuzo.
      - Biza abafundi abambalwa ukuzokwabelana ngeempendulo zabo.
   f. Khumbuza abafundi ngamaqhinga wokulalela.
      - Ithi, iveke le sifunda ngokuthi sicabangela njani: Hlobanisa.
      - Buza abafundi: Ungahlobanisa endatjaneni le? Into enje yakhe yenzeka kuwe nofana komunye omaziko?

Umtlolo: Lingisa umsebenzi kanye ne-KKL

ISIKHATHI: 20 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA: Ikhasi leNcwadi yokusebenza ye-DBE: 118 & 119

Itlhatlha lokutlola:

Ngifuna ukubona... ezu.

Zi...

Ngiyarareka...

1. **Yethula umnqopho we-KKL.**
   a. Ithi, iveke le sizokunqophisa ku: Ukusebenzisa abondaweni ngefanelo emtjhweni ukuhlathulula ukuthi nini nofana kuphi.
   b. Tlola umutjho ebhodini: Ngifuna ukubona amabhubezi ezu. Ngiyathemba angekhejini.
   c. Khomba i-KKL: Undaweni uyasetjenziswa emtjhweni ukusitjela ukuthi nini nofana into ikuphi.
2. **Yethula umsebenzi wokutlola.**
   a. Itjho: iVeke le sizoku: Gwala isithombe bese utlola umitjho emithathu.
   b. Itjho: Sizokugwala besitlole mayelana: Engifuna ukukubona ezu.
   c. Itjho: Ngifuna ukubona... ezu ngoba...
3. **Lingisa umsebenzi ebhodini.**
   a. Gwala isithombe esirhabako esikhombisa: Inyamazana ngezu.
   b. Khombisa abafundi ukuthi uqedelela njani itlhatlha lokutlola ngesandla.
   c. Khomba i-KKL: Undaweni uyasetjenziswa emtjhweni ukusitjela ukuthi nini nofana into ikuphi

Ukufunda ngesiqhema esilawulwako: Sebenza nesiQhema 5 no-6

ISIKHATHI:
30 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda ngesiQhema esiLawulwako.**
   a. Qinisekisa ukuthi abafundi bayazazi iinqhema zabo zokufunda.
   b. Hlalisa abafundi ngababili neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo sokuFunda, iincwadi zabo zemisebenzi neempensela.
   c. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 97.
2. **Funda yoke imisebenzi yeNcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda yangalelolanga.**
   Khumbuza abafundi ngokuthi bafanele benzeni ukuqedelela omunye nomunye umsebenzi.
3. **Bizela isiQhema 5 ekundleni yesiQhema sakho sokuFunda ngokuLawulwako.**
   a. Hlalisa isiqhema neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo sokuFunda.
   b. Biza umfundi ngamunye ukuzokufunda amatjhada.
   c. Biza umfundi ngamunye ukuzokuqedelela imisebenzi yokutjhugululela ekulumeni.
   d. Biza umfundi ngamunye ukuzokufunda amagama nofana indima yeveke edlulileko.
   e. Nowutha abafundi abatlhoga isekelo.
   f. Nowutha amatjhada afuna ukuhlanganiswa.
   g. Buyisela isiQhema 5 emadeskeni waso bese ubiza isiQhema 6.

EkuPheleni kweLanga: Fundela Phezulu

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Iinsetjen-ziswa zikatitjhere siqu

- Sebenzisa iinsetjenziswa zakho: iiNcwadi eziKulu, iiButhelelo leeNdatjana neeNcwadi zeeNdatjana zoke zilungile.
- Sebenzisa lesi sikhathi ukulingisa ubutjhelela nekariso ekufundeni.
- Lomsebenzi usiza abafundi ngokuthuthukisa ithando leendatjana nokufunda.
- Begodu kwakha ilwazimagama labo, ilwazi langaphambilini nememori yokusebenza. Woke la makghono aqakathekileko wokulalela.

AmatThada: Dlala imidlalo yamatjhada: Iketani yamagama

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Iphepha le-A4 ebantwaneni

1. **Hlalisa abafundi kuhle ukuze uzokufumana itjhejo.**
2. **Bonisa umdlalo ebafundini ebhodini.**
   a. Tlola ebhodini.
   b. Tjela abafundi badlale ngababili.
   c. Umlingani 1 ufanele asebenzise itjhada ebhodini ukutlola igama.
   d. Umlingani 2 ufanele athathe amaledere amabili wokugcina bese athome igama elitjha.
   e. Abalingani bafanele baragele phambili nokudlala kuze kufike lapho iphepha labo selizele amagama.
3. **Nikela ngababili isiquntu sephepha bese utlola itjhada lokuthoma ebhodini: b**
4. **Khambakhamba uzombazombe bese usekela abafundi ngendlela balitlhoga ngakhona isizo.**
   a. Emva kwemizuzu e-10, bawa abafundi balalele.
   b. Bawa amapara ambalwa ukufundela amagama wabo phezulu. Njengoba bazabe bafunda, tlola amagama ebhodini bese uhlola ukuthi iketani yabo yakhekhe kuhle.
   c. Buka abafundi emizameni yabo.

Tjheja: Umsebenzi lo kulula ukuwenza ngamapensela anemibala.

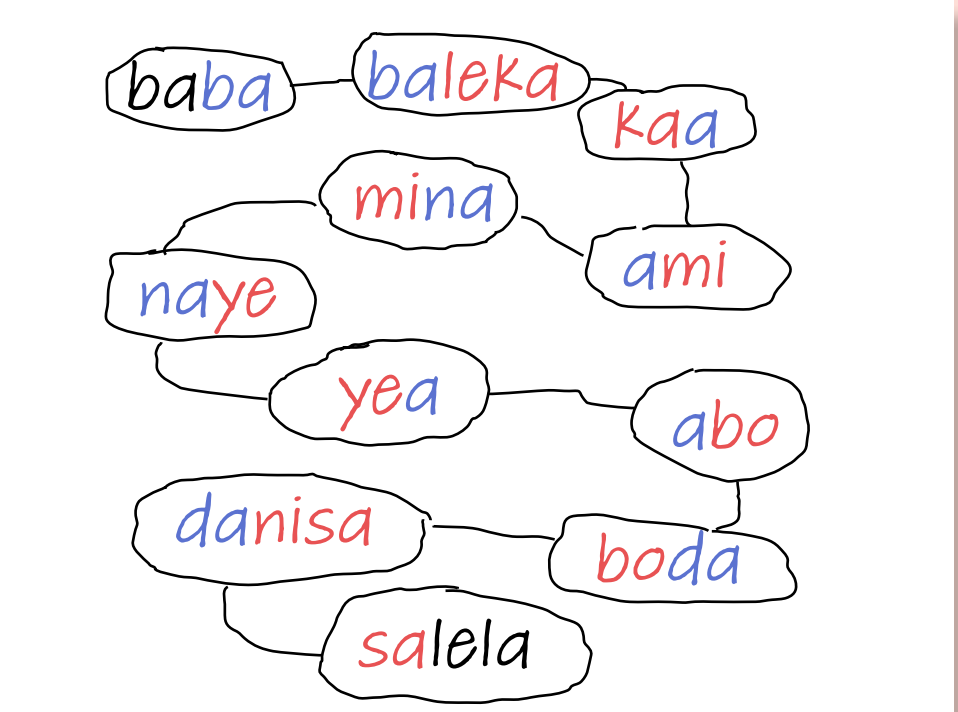

5. **Jayeza abafundi ngemisebenzi yeNcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda yangeLesine.**
   a. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 98.
   b. Biza umfundi ngamunye ukuzokusiza ukulingisa umsebenzi ngamunye.
   c. Lingisa ukuthi uwuqedelela njani omunye nomunye wemisebenzi etlolwe ebhodini.

Tjheja: Tjela abafundi ukuthi bazokwenza lemisebenzi nomlingani ngesikhathi sokuFunda ngesiQhema esiLawulwako.

Umtlolo wesandla: Kopulula imitjho

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Incwadi Yokuhlola

1. **Lungiselela abafundi umtlolo wesandla.**
   a. Itjho: Asithabululeni imino yethu ngokugandelela izandla zethu sibumbe ifeyisi amahlandla ama-5, khonokho sizithabulule.
   b. Tjheja bewulungise ubujamo babafundi nokubamba kwabo ipensela.
2. **Tlola imitjho elandelako ebhodini:**
   - Ubaba ufuna ifubani.
   - Idada liwela edakeni.

   a. Yalela abafundi bona bakopululele imitjho eencwadini zabo zemisebenzi.
   b. Bafanele batlole kuhle nangokunemba ngendlela abangakghona ngakhona.
3. **Hlola ikghono labafundi lokukopulula imitjho.**
   a. Khonokho abafundi nabatlolako khambakhamba uzombeleze bese utjheje abafundi abanobunzima:
      - Ukukopulula imitjho ngendlela enembako
      - Ukwakha amaledere namagama ngefanelo nangendlela ehle
      - Ukuqeda imitjho ngesikhathi esibekiweko

Ukufunda ngokuhlanganyela: Yenza ukuFunda kwesiBili

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
IbuThelelo lemiTlolo, ekhasini 211

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda kwesiBili.**
   a. Hlalisa abafundi kuhle emadeni.
   b. Khumbuza abafundi ngokuziphatha okulindelekileko.
   c. Khumbuza abafundi ngesihloko sendatjana: *Umsebenzi wokulinga wakaLimani*
   d. Khumbuza abafundi ngamaqhinga wokulalela.
      - Ithi, iveke le sifunda ngokuthi sicabangela njani: Hlobanisa
      - Ithi, khumbulani, sikhulumisene ngalokhu izolo, lokha nginibuzako: Ungahlobanisa endatjaneni le? Into enje yakhe yenzeka kuwe nofana komunye omaziko?
2. **Yenza ukuFunda kwesiBili ngalendlela:**
   a. Fundela elinye nelinye ikhasi lalendatjana phezulu, butjhelela nangokuzwalako.
   b. Khombisa abafundi isithombe.
   c. Sebenzisa iimbonelo ezisekhasini lesingeniso ukulingisa amano wokukuzwisisa.
   d. Ekugcineni kwendatjana, buza imibuzo yokuFunda 2 ngalendlela:
      - Nqophisa umBuzo 1 nomBuzo 2 kumfundi ngamunye.
      - Nqophisa umBuzo 3 etlasini loke. Bawa abafundi. Ukucocisana nabalingani babo ngombuzo.
      - Biza abafundi abambalwa ukuzokwabelana ngeempendulo zabo.

Umtlolo: Ukuhlela nokutlama

ISIKHATHI:
20 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Ikhasi leNcwadi yokusebenza ye-DBE: 118 & 119

Itlhatlha lokutlola:

Ngifuna ukubona... ezu.

Zi...

Ngiyarareka...

1. **Yethula kabutjha umsebenzi wokutlola.**
   a. Itjho: Khumbula ukuthi iveke le sizokugwala bese sitlola mayelana: Engifuna ukukubona ezu.
2. **Yalela abafundi ukuthi bacabange ngemitlolo yabo.**
   a. Itjho: Vala amehlo bese ucabanga ngokuthi uzoliphendula njani itlhatlha lokutlola.
   b. Itjho: Yabelana ngombono wakho nomlingani wakho.
   c. Cabanga ngokungeneleleko bese utlola amagama asebenzako ebhodini, Isib. indlovu, ingwe, idlulamithi, igorila, kulu, ncani, noboya, mnandi, lambile, thabile
3. **Layela abafundi bona bavule ikhasi okungilo encwadini yabo ye-DBE yokusebenzela.**
   a. Itjho: Kwanjesi gwala bese utlola phasi imibono yakho.
   b. Khumbuza abafundi nge-KKL: Undaweni uyasetjenziswa emtjhweni ukusitjela ukuthi nini nofana into ikuphi.
4. **Khambakhamba uzombazombe ikumba yokufundela ukusiza umfundi ngamunye.**
   a. Bawa abafundi bakutjele imibono yabo.
   b. Siza abafundi abanobunzima bokuthoma umsebenzi wokutlola.

Ukufunda ngesiqhema esilawulwako: Sebenza nesiQhema 7 no-8

ISIKHATHI:
30 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda ngesiQhema esiLawulwako.**
   a. Qinisekisa ukuthi abafundi bayazazi iinqhema zabo zokufunda.
   b. Hlalisa abafundi ngababili neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo sokuFunda, iincwadi zabo zemisebenzi neempensela.
   c. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 98.
2. **Funda yoke imisebenzi yeNcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda yangalelolanga.**
   Khumbuza abafundi ngokuthi bafanele benzeni ukuqedelela omunye nomunye umsebenzi.
3. **Bizela isiQhema 7 ekundleni yesiQhema sakho sokuFunda ngokuLawulwako.**
   a. Hlalisa isiqhema neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo sokuFunda.
   b. Biza umfundi ngamunye ukuzokufunda amatjhada.
   c. Biza umfundi ngamunye ukuzokuqedelela imisebenzi yokutjhugululela ekulumeni.
   d. Biza umfundi ngamunye ukuzokufunda amagama nofana indima yeveke edlulileko.
   e. Nowutha abafundi abatlhoga isekelo.
   f. Nowutha amatjhada afuna ukuhlanganiswa.
   g. Buyisela isiQhema 7 emadeskeni waso bese ubiza isiQhema 8.

EkuPheleni kweLanga: Fundela Phezulu

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Iinsetjen-ziswa zikatitjhere siqu

- Sebenzisa iinsetjenziswa zakho: iiNcwadi eziKulu, iiButhelelo leeNdatjana neeNcwadi zeeNdatjana zoke zilungile.
- Sebenzisa lesi sikhathi ukulingisa ubutjhelela nekariso ekufundeni.
- Lomsebenzi usiza abafundi ngokuthuthukisa ithando leendatjana nokufunda.
- Begodu kwakha ilwazimagama labo, ilwazi langaphambilini nememori yokusebenza. Woke la makghono aqakathekileko wokulalela.

UkuLalela nokuKhuluma: Cocisanani ngendatjana yokuFunda ngoKwabelana

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
IPhahla locucoca:

Lendatjana beyi-mayelana...

Ngim-thandile umlingisi... ngoba...

Ngifunde ukuthi...

1. **Lungiselela abafundi ukucocisana ngesiqhema.**
   a. Hlela abafundi ngeenqhema ezi-4.
   b. Nikela umfundi ngamunye 'isigojwana sokukhuluma nofana ilitjhe'.
   c. Itjho: Ungakhuluma kwaphela lokha uphethe 'isigojwana sokukhuluma/ ilitje'.
2. **Funda yoke imibuzo yokucocisana.**
   a. Khumbuza abafundi ngendatjana yokufunda ngokwabelana yeveke.
   b. Tlola iphahla lokucocisana ebhodini.
   c. Funda bewuhlathulule omunye nomunye umbuzo (isisizakuthoma umutjho).
   d. Tjela abafundi ukuthi elinye nelinye ilunga lesiqhema lifanele libe nedlhego yokuphendula umbuzo ngamunye.
   e. Khuthaza abafundi ukuthi bacabange ngeempendulo ezihlukahlukeneko.
3. **Yalela abafundi ukuthi bathome ngokucocisana.**
   a. Bawa abafundi abaphethe 'iingojwana zokukhuluma/amatje' bathome.
   b. Khambakhamba uzombazombe bese unikela ngesekelo elitlhogekako.
   c. Emizuzwini embalwa yokugcina, biza isiqhema sizokwabelana ngeependulo zaso.
4. **UkuziLungiselela komFundi**
   a. Tshwaya abafundi aba-3–4 bazokwenza iSethulo somLomo sangoMvulo.
   b. Tjela laba bafundi ukuthi balungise ini kwangoMvulo (Qala i-SL yehlelo lesifundo sangoMvulo)

AmatThada: Isibizelo

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Incwadi Yokuhlola

1. **Hlalisa kuhle abafundi neencwadi zabo zemisebenzi, neempensela kanye namarula.**
   a. Tjela abafundi batlole isihloko, 'Isibizela' bese batlola iinomboro u-1–6 kumajini.
   b. Bizela amagama abafundi amathantathu alandelako ukuthi bawatlole iduze nenomboro 1–6: *kama, limala, gedeka, majadu, cima, fukama*
2. **Tjela abafundi ukuthi basebenzise ipensela emibalabala ukulungisa imisebenzi yabo.**
   a. Tlola amagama amathantathu ebhodini.
   b. Khonokho nawutlolako, biza elinye nelinye igama.
   c. Tjela abafundi ukuthi benzele amagama abawatjhaphileko iimbayana ngepensela emibalabala.
   d. Tjela abafundi ukuthi batlola kabutjha amagama ngendlela okungiyo.
3. **Tjheja ubunzima neragelophambili labafundi.**
4. **Jayeza abafundi ngemisebenzi yeNcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda yangeLesihlanu.**
   a. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 99.
   b. Biza umfundi ngamunye ukuzokusiza ukulingisa umsebenzi ngamunye.
   c. Lingisa ukuthi uwuqedelela njani omunye nomunye wemisebenzi etlolwe ebhodini.

Tjheja: Tjela abafundi ukuthi bazokwenza lemisebenzi nomlingani ngesikhathi sokuFunda ngesiQhema esiLawulwako.

Ukufunda ngokuhlanganyela: Yenza ukufunda kwangemuva

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
IbuThelelo lemiTlolo, ekhasini 211

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda kwangeMuva.**
   a. Khumbuza abafundi ngesihloko sendatjana: *Umsebenzi wokulinga wakaLimani*
   b. Hlathulula umsebenzi. Itjho: Namhlanje siyokugwala bese silebula iingcenye esizithandako zendatjana.
2. **Lingisa umsebenzi ngalendlela:**
   a. Vala amehlo wakho bese wenze ngathi uyacabanga.
   b. Vula amehlo wakho bese uthi: Ingcenye engiyithandako yendatjana bekungesikhathi...
   c. Zama ukuthi ungakhethi ingcenye yendatjana esepepeneneni khulu esibonelweni sakho.
   d. Gwala isithombe ngokurhaba ebhodini. Njengoba ugwala, hlathulula ukuthi ugwalani.
   e. Faka 1–2 yamalebula.
3. **Yalela abafundi ukuthi baqedelele umsebenzi.**
   a. Tjela abafundi bavale amehlo wabo bese bacabanga ngengcenye abayithandako yendatjana.
   b. Itjho: Cabanga ngowakho umbono, ungakopi isibonelo sami.
   c. Okulandelako, tjela abafundi bavule amehlo wabo bese bacocisana nabalingani babo ngeempendulo zabo.
   d. Khonokho, uyalele abafundi ukuthi bagwale lengcenye yendatjana eencwadini zabo zemisebenzi.
   e. Siza abafundi ukufaka ilebula 1–2 emigwalweni yabo.
4. **Vumela abafundi ukuthi babelane ngomsebenzi wabo.**
   a. Nikela abafundi imizuzu embalwa ukuthi bakhombise abalingani babo imisebenzi yabo.
   b. Biza umfundi ukuzokwabelana umsebenzi wakhe netlasi.

Umtlolo: Ukutlama nokulungisa

ISIKHATHI: 20 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA: Ikhasi leNcwadi yokusebenza ye-DBE: 118 & 119

Itlhatlha lokutlola:

Ngifuna ukubona... ezu.

Zi...

Ngiyarareka...

1. **Khumbuza abafundi ngomsebenzi wokutlola kanye neemfuneko.**
   a. Itjho: Namhlanjesi sizokuqedelela umsebenzi wethu wokutlola.
2. **Yethula ukwehlukanisa.**
   a. Khambakhamba uzombazombe ngekumbeni yokufundisa bese usiza abafundi abanobunzima.
   b. Nikela abafundi abakghonako ukukhuthaza okungezelelweko: Faka amunye umutjho emtlolweni wakho.
3. **Yalela abafundi ukufunda nokulungisa imitlolo yabo.**
   a. Itjho: Kwanjesi sikhathi sokufunda nokulungisa imitlolo yenu.
   b. Itjho: Khumbula ukuhlola ukuthi: Undaweni uyasetjenziswa emtjhweni ukusitjela ukuthi nini nofana into ikuphi.
4. **Lokha isikhathi sisavuma, bawa abafundi ukuthi babelane ngemitlolo yabo.**
   a. Abafundi bangabelana imitlolo yabo nabalingani babo.
   b. Abafundi abambalwa bangabelana imitlolo yabo netlasi.

Ukufunda ngesiqhema esilawulwako: Sebenza nesiQhema 9 no-10

ISIKHATHI:
30 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

1. **Lungiselela abafundi ukuFunda ngesiQhema esiLawulwako.**
   a. Qinisekisa ukuthi abafundi bayazazi iinqhema zabo zokufunda.
   b. Hlalisa abafundi ngababili neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo sokuFunda, iincwadi zabo zemisebenzi neempensela.
   c. Yalela abafundi ukuthi bavule iiNcwadi zabo zokuFunda ezisiSikelo sokuFunda ekhasini 99.
2. **Funda yoke imisebenzi yeNcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda yangalelolanga.**
   Khumbuza abafundi ngokuthi bafanele benzeni ukuqedelela omunye nomunye umsebenzi.
3. **Bizela isiQhema 9 ekundleni yesiQhema sakho sokuFunda ngokuLawulwako.**
   a. Hlalisa isiqhema neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo sokuFunda.
   b. Biza umfundi ngamunye ukuzokufunda amatjhada.
   c. Biza umfundi ngamunye ukuzokuqedelela imisebenzi yokutjhugululela ekulumeni.
   d. Biza umfundi ngamunye ukuzokufunda amagama nofana indima yeveke edlulileko.
   e. Nowutha abafundi abatlhoga isekelo.
   f. Nowutha amatjhada afuna ukuhlanganiswa.
   g. Buyisela isiQhema 9 emadeskeni waso bese ubiza isiQhema 10.

EkuPheleni kweLanga: Fundela Phezulu

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Iinsetjen-ziswa zikatitjhere siqu

- Sebenzisa iinsetjenziswa zakho: iiNcwadi eziKulu, iButhelelo leeNdatjana neeNcwadi zeeNdatjana zoke zilungile.
- Sebenzisa lesi sikhathi ukulingisa ubutjhelela nekariso ekufundeni.
- Lomsebenzi usiza abafundi ngokuthuthukisa ithando leendatjana nokufunda.
- Begodu kwakha ilwazimagama labo, ilwazi langaphambilini nememori yokusebenza. Woke la makghono aqakathekileko wokulalela.

UkuLalela nokuKhuluma: Dlala imidlalo yelwazimagama: Yenza namkha Dweba

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Itjhogo kanye nebhodo yokutlolela

1. **Yenza irhelo lalo loke ilwazimagama azizenzo namkha amabizo ukusukela kuThemu 1.**
2. **Tjela abafundi bona uyokubuyekeza ilwazimagama abalifunde ngalethemu.**
3. **Nikela abafundi iinlayelo ezilandelako:**
   a. Siyokudlala ‘uKwenza namkha ukuDweba’.
   b. Ngizakukhetha umfundi bona ‘aphathe’.
   c. Umfundi uza ngaphambi kwetlasi bese ngimhlebela igama eendlebeni zakhe.
   d. Ngemva kwalokho umfundi kumele enze ngokuya kwegama NAMKHA adwebe isithombe segama ebhodini.
   e. Inengi labafundi kumele khonokho baphakamise izandla ukufunisela igama.
   f. Umuntu ‘ophetheko’ ubiza abafundi bona baphendule.
   g. Umuntu ophendula kuhle khonokho kuba nguye ophathako. Beza ngaphambili bese ngibahlebela igama eendlebenzi zabo.
4. **Biza umfundi wokuthoma bona aphathe bese uthoma umdlalo.**

AmatThada: Tlola amagama atjhugululelwe ekulumeni

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Akutlhogeki iinsetjen-ziswa

1. Tlola amafonimi ama-5 abafundi asele bawafundile namkha bawabuyekezile ebhodini.
2. Hlathululela bona bazokudlala umdlalo wamatjhada wokuzithabisa.
3. Hlathulula bona bazokutlola amagama, imitjho namkha nanyana kuyindatjana ngokusebenzisa KWAPHELA lawomatjhada.
4. Yenza umutjho omfitjhani owodwa njengesibonelo bese uwutlola ebhodini (Namkha tlola amagama nangabe umutjho angekhe ukghonakale.)
5. Bawa abafundi bona batjhege nangabe amagama namkha imitjho yakho ilungile:
   a. Ngabe ithoma ngegabhadlhela?
   b. Ngabe iphetha ngongqi, unobuza namkha itshwayo lesibabazo?
   c. Usebenzise amafonimi ama-5 kwaphela ebhodini?
6. Okulandelako, nikela abafundi imizuzu embalwa ukutlola amagama namkha imitjho yabo.
7. Tjela abafundi bona batjhintjisane ngeencwadi bese omunye nomunye atjhejele omunye umsebenzi wakhe.
8. Biza abafundi abathole amagama namkha imitjho kuhle ngobunengi bona bafundele umsebenzi wabo phezulu.
9. Ngesikhathi bafunda, tlola amagama namkha imitjho ebhodini.
10. Qinisekisa umsebenzi wabo ukubona bona basebenzise amafonimi ama-5 kwaphela.
11. Khuthaza boke abafundi ngomsebenzi wabo omuhle.

Umtlolo wesandla: Lingisa indlela umtlolo wakho ukhutjhwa /ugadangiswa ngayo

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Isibonelo sikatitjhere: somsebenzi wokutlola

Sebenzisela isikhathi lesi kubafundi baragela phambili ngokwenza izethulo zemitlolo yabo.

1. **Ngaphambi kwetlasini, lungisa ibhodi mayelana nalesi isifundo.**
   a. Ethemini khetha owodwa wemisebenzi yokutlola. Dweba bewutlole isibonelo sakho somsebenzi ebhodini.
   b. Ethemini faka iphoso ye-KKL, efana: lledere lokuthoma lomutjho akusilo igabhadlhela.
2. **Yethula irhwebo lokukhupha iincwadi kubafundi.**
   a. Itjho: Leveke sizokukhupha/sizokugadangisa umtlolo wethu wethemu.
   b. Itjho: Nasikhupha/Nasigadangisa umtlolo wethu, siwenza ube sebujameni obulungele ukwatjelwana nabanye abantu. Sikhetha umsebenzi wethu omuhle, khulu siwenza ube nobuthakgha bewuhlwengiswe, bese siwabelana nabanye abantu bona bawufunde bebawuthabele.
   c. Khombisa umtlamo wakho ebhodini. Hlathulula bona lo msebenzi wakho wokutlola okhethelwe ukukhutjhwa/ukugadangiswa.
3. **Lingisa ukukhupha/ukugadangisa ebhodini.**
   a. Dweda godu bewutlole umtlolo wakhoebhodini. Yenza lokhu ngobuthakgha bewufake phakathi imininingwana edluleleko.
   b. Fundela umtlamo womtlolo wakho phezulu.
   c. Khombisa ubutjhapho obenzileko ku-KKL. Itjho: Ngenze iphoso. lledere lokuthoma lomutjho akusilo igabhadlhela. Lokhu ngingakulungisa nangikhuphako/nangigadangisako.
   d. Tlola umutjho ngobuthakgha godu.
   e. Khombisa i-KKL elungisiweko: lledere lokuthoma lomutjho liligabhadlhela.

Ukufunda ngokuhlanganyela: Lingisa indlela umtlolo wakho ukhutjhwa /ugadangiswa ngayo

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Isibonelo sikatitjhere: somsebenzi wokutlola

Sebenzisela isikhathi lesi kubafundi baragela phambili ngokwenza izethulo zemitlolo yabo.

Iragelo phambili elisukela esifundweni sangaphambilini.

Ukufunda ngesiqhema esilawulwako: UkudlulisaukuHlola kokuFunda ngokuTjhelela

ISIKHATHI:
30 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

Incwadi Yokuhlola

1. **Hlalisa kuhle abafundi neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo.**
   a. Tjela abafundi bavule iincwadi zabo zokufunda ezisisekelo sokufunda ekhasini lokuthoma.
   b. Tjela abafundi ukuthi basebenze nabalingani babo.
   c. Tjela abafundi bahlole ukuthi bayakwazi ukufunda woke amatjhada.
   d. Tjela abafundi ukuthi badlhegane ngokufunda woke amagama kanye nemitlolo godu.
2. **Biza umfundi ngamunye ukuzokwenza iinhlahlubo ze-HTF.**
   a. Sebenzisa iinhlahlubo zeThemu 1 ze-HFT ezinikelweko eNcwajaneni yokuHlola.
   b. Landela imilayo yeenhlahlubo ze-HFT eziseNcwajaneni yokuHlola.
   c. Rekhoda imiphumela yomunye nomunye umfundi.
   d. Sebenzisa lemiphumela ukwenza ngcono iinqhema zokufunda zamakghono afanako.
   e. Begodu sebenzisa lemiphumela ukunowutha imiraro efanelwe ilungiswe ethemini elandelako.

EkuPheleni kweLanga: Fundela Phezulu

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Iinsetjen-ziswa zikatitjhere siqu

- Sebenzisa iinsetjenziswa zakho: iiNcwadi eziKulu, iButhelelo leeNdatjana neeNcwadi zeeNdatjana zoke zilungile.
- Sebenzisa lesi sikhathi ukulingisa ubutjhelela nekariso ekufundeni.
- Lomsebenzi usiza abafundi ngokuthuthukisa ithando leendatjana nokufunda.
- Begodu kwakha ilwazimagama labo, ilwazi langaphambilini nememori yokusebenza. Woke la makghono aqakathekileko wokulalela.

UkuLalela nokuKhuluma: Dlala imidlalo yelwazimagama: Yenza namkha Dweba

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Itjhogo kanye nebhodo yokutlolela

1. **Yenza irhelo lalo loke ilwazimagama azizenzo namkha amabizo ukusukela kuThemu 1.**
2. **Tjela abafundi bona uyokubuyekeza ilwazimagama abalifunde ngalethemu.**
3. **Nikela abafundi iinlayelo ezilandelako:**
   a. Siyokudlala ‘uKwenza namkha ukuDweba’.
   b. Ngizakukhetha umfundi bona ‘aphathe’.
   c. Umfundi uza ngaphambi kwetlasi bese ngimhlebela igama eendlebeni zakhe.
   d. Ngemva kwalokho umfundi kumele enze ngokuya kwegama NAMKHA adwebe isithombe segama ebhodini.
   e. Inengi labafundi kumele khonokho baphakamise izandla ukufunisela igama.
   f. Umuntu ‘ophetheko’ ubiza abafundi bona baphendule.
   g. Umuntu ophendula kuhle khonokho kuba nguye ophathako. Beza ngaphambili bese ngibahlebela igama eendlebenzi zabo.
4. **Biza umfundi wokuthoma bona aphathe bese uthoma umdlalo.**

AmatThada: Tlola amagama atjhugululelwe ekulumeni

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Akutlhogeki iinsetjen-ziswa

1. Tlola amafonimi asi-6 abafundi abawafundileko namkha abawabuyekeze ebhodini.
2. Hlathululela bona bazokudlala umdlalo wamatjhada wokuzithabisa.
3. Hlathulula bona bazokutlola amagama, imitjho namkha nanyana kuyindatjana ngokusebenzisa KWAPHELA lawomatjhada.
4. Yenza umutjho omfitjhani owodwa njengesibonelo bese uwutlola ebhodini (Namkha tlola amagama nangabe umutjho angekhe ukghonakale.)
5. Bawa abafundi bona batjhege nangabe amagama namkha imitjho yakho ilungile:
   a. Ngabe ithoma ngegabhadlhela?
   b. Ngabe iphetha ngongqi, unobuza namkha itshwayo lesibabazo?
   c. Usebenzise amafonimi asi-6 kwaphela ebhodini?
6. Okulandelako, nikela abafundi imizuzu embalwa ukutlola amagama namkha imitjho yabo.
7. Tjela abafundi bona batjhintjisane ngeencwadi bese omunye nomunye atjhejele omunye umsebenzi wakhe.
8. Biza abafundi abathole amagama namkha imitjho kuhle ngobunengi bona bafundele umsebenzi wabo phezulu.
9. Ngesikhathi bafunda, tlola amagama namkha imitjho ebhodini.
10. Hlolisisa ukuze ubone kobana basebenzise amafonimi asi-6 kwaphela.
11. Khuthaza boke abafundi ngomsebenzi wabo omuhle.

Umtlolo wesandla: Abafundi bayatjengisa bese bayakhetha

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
lincwadi ZabaFundi Zokutlolela

Amaphepha we-A4

Sebenzisela isikhathi lesi kubafundi baragela phambili ngokwenza izethulo zemitlolo yabo.

1. **Ngaphambi kwetlasi, lungisela umtlamo okhutjhiweko/ogadangisiweko ephepheni elitjhaphulukileko.**
   a. Khopha umdwebo wakho okhutjhiweko/ogadangisiweko nomtlolo osephepheni elitjhaphulukileko ukukhombisa abafundi.
   b. Qinisekisa ukuthi ubulunga itlhatlha lomtlolo owukhuphileko ukuze ulisebenzise ekwethuleni isifundo.
2. **Layela abafundi bona batjengise ngemitlolo yabo yethemu.**
   a. Nikela abafundi isikhathi sokufunda imitlolo yabo yethemu.
   b. Buza: Khuyini ebekumsebenzi wakho womtlolo oyintandokazi kilethemu?
   c. Biza abafundi abambalwa wabelane nabo umsebenzi womtlolo oyintandokazi yabo kilethemu.
3. **Layela abafundi bona bakhethe isiquntu somtlolo wokukhutjhwa/ wokugadangiswa.**
   a. Buza: Ngisiphi isiquntu somtlolo ozosikhupha/ozosigadangisa bewabelane ngaso kilethumu?
   b. Nikela abafundi Isikhathi sokukhetha bona ngimuphi umsebenzi womtlolo abazowukhupha/abazowugadangisa.
   c. Layela abafundi bona batjele umlingani ngomsebenzi womtlolo abazowukhupha/ abazowugadangisa.
4. **Layela abafundi ukukhuphela ephepheni elitjhaphulukileko, ukwenza bona umsebenzabo ukwazi ukukhangiswa.**
   a. Itjho: Nasikhuphako/Nasigadangisako, asitloli eencwadini zethu ngendlela ejayelekileko. Sitlola esiquntwini sephepha elitjhaphulukileko, ukwenzela bona sikwazi ukwabelana ngomsebenzi wethu bulula.
   b. Khombisa abafundi iimbonelo zakho zokukhupha/zokugadangisa umsebenzi ephepheni elitjhaphulukileko.
   c. Ukunikela ngamaphepha atjhaphulukileko wokukhuphela/ wokugadangisa.
5. **Layela abafundi ngokuthoma ukukhupha/ukugadangisa.**
   a. Itjho: Kwanjesi thoma ukukhupha/ukugadangisa umsebenzi wakho. Khumbula ukuwenza ngobuthakgha nangokuhlwenga, ukwenzela bona ulungele ukwatjelwana nabanye.

Ukufunda ngokuhlanganyela: Abafundi bayatjengisa bese bayakhetha

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Iincwadi ZabaFundi Zokutlolela

Amaphepha we-A4

Sebenzisela isikhathi lesi kubafundi baragela phambili ngokwenza izethulo zemitlolo yabo.

Iragelo phambili elisukela esifundweni sangaphambilini.

Ukufunda ngesiqhema esilawulwako: UkudlulisaukuHlola kokuFunda ngokuTjhelela

ISIKHATHI:
30 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

Incwadi Yokuhlola

1. **Hlalisa kuhle abafundi neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo.**
   a. Tjela abafundi bavule iincwadi zabo zokufunda ezisisekelo sokufunda ekhasini lokuthoma.
   b. Tjela abafundi ukuthi basebenze nabalingani babo.
   c. Tjela abafundi bahlole ukuthi bayakwazi ukufunda woke amatjhada.
   d. Tjela abafundi ukuthi badlhegane ngokufunda woke amagama kanye nemitlolo godu.
2. **Biza umfundi ngamunye ukuzokwenza iinhlahlubo ze-HTF.**
   a. Sebenzisa iinhlahlubo zeThemu 1 ze-HFT ezinikelweko eNcwajaneni yokuHlola.
   b. Landela imilayo yeenhlahlubo ze-HFT eziseNcwajaneni yokuHlola.
   c. Rekhoda imiphumela yomunye nomunye umfundi.
   d. Sebenzisa lemiphumela ukwenza ngcono iinqhema zokufunda zamakghono afanako.
   e. Begodu sebenzisa lemiphumela ukunowutha imiraro efanelwe ilungiswe ethemini elandelako.

EkuPheleni kweLanga: Fundela Phezulu

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Iinsetjen-ziswa zikatitjhere siqu

- Sebenzisa iinsetjenziswa zakho: iiNcwadi eziKulu, iButhelelo leeNdatjana neeNcwadi zeeNdatjana zoke zilungile.
- Sebenzisa lesi sikhathi ukulingisa ubutjhelela nekariso ekufundeni.
- Lomsebenzi usiza abafundi ngokuthuthukisa ithando leendatjana nokufunda.
- Begodu kwakha ilwazimagama labo, ilwazi langaphambilini nememori yokusebenza. Woke la makghono aqakathekileko wokulalela.

UkuLalela nokuKhuluma: Dlala imidlalo yelwazimagama: Yenza namkha Dweba

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Itjhogo kanye nebhodo yokutlolela

1. **Yenza irhelo lalo loke ilwazimagama azizenzo namkha amabizo ukusukela kuThemu 1.**
2. **Tjela abafundi bona uyokubuyekeza ilwazimagama abalifunde ngalethemu.**
3. **Nikela abafundi iinlayelo ezilandelako:**
   a. Siyokudlala ‘uKwenza namkha ukuDweba’.
   b. Ngizakukhetha umfundi bona ‘aphathe’.
   c. Umfundi uza ngaphambi kwetlasi bese ngimhlebela igama eendlebeni zakhe.
   d. Ngemva kwalokho umfundi kumele enze ngokuya kwegama NAMKHA adwebe isithombe segama ebhodini.
   e. Inengi labafundi kumele khonokho baphakamise izandla ukufunisela igama.
   f. Umuntu ‘ophetheko’ ubiza abafundi bona baphendule.
   g. Umuntu ophendula kuhle khonokho kuba nguye ophathako. Beza ngaphambili bese ngibahlebela igama eendlebenzi zabo.
4. **Biza umfundi wokuthoma bona aphathe bese uthoma umdlalo.**

AmatThada: Tlola amagama atjhugululelwe ekulumeni

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Akutlhogeki iinsetjen-ziswa

1. Tlola amafonimi ali-7 abafundi asele bawafundile namkha asele bawabuyekezile ebhodini.
2. Hlathululela bona bazokudlala umdlalo wamatjhada wokuzithabisa.
3. Hlathulula bona bazokutlola amagama, imitjho namkha nanyana kuyindatjana ngokusebenzisa KWAPHELA lawomatjhada.
4. Yenza umutjho omfitjhani owodwa njengesibonelo bese uwutlola ebhodini (Namkha tlola amagama nangabe umutjho angekhe ukghonakale.)
5. Bawa abafundi bona batjhege nangabe amagama namkha imitjho yakho ilungile:
   a. Ngabe ithoma ngegabhadlhela?
   b. Ngabe iphetha ngongqi, unobuza namkha itshwayo lesibabazo?
   c. Usebenzise amafonimi ali-7 kwaphela ebhodini?
6. Okulandelako, nikela abafundi imizuzu embalwa ukutlola amagama namkha imitjho yabo.
7. Tjela abafundi bona batjhintjisane ngeencwadi bese omunye nomunye atjhejele omunye umsebenzi wakhe.
8. Biza abafundi abathole amagama namkha imitjho kuhle ngobunengi bona bafundele umsebenzi wabo phezulu.
9. Ngesikhathi bafunda, tlola amagama namkha imitjho ebhodini.
10. Hlolisisa ukuze ubone kobana basebenzise amafonimi ali-7 kwaphela.
11. Khuthaza boke abafundi ngomsebenzi wabo omuhle.

Umtlolo wesandla: Abafundi bakhupha/bagadangisa umtlolo wabo

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Iincwadi ZabaFundi Zokutlolela

Amaphepha we-A4

Sebenzisela isikhathi lesi kubafundi baragela phambili ngokwenza izethulo zemitlolo yabo.

1. **Layela abafundi ukukhupha/ukugadangisa godu.**
   a. Itjho: Namhlanjesi sizokuqeda ukukhupha/ukugadangisa isiquntu somtlolo wethu.
   b. Itjho: Nasikhupha/Nasigadangisa umtlolo wethu, siwenza ube sebujameni obulungele ukwatjelwana nabanye abantu. Sikhetha umsebenzi wethu omuhle khlu, siwenza ube nobuthakgha bewuhlwengiswe, bese siwabelana nabanye abantu bona bawifunde bebawuthabele.
2. **Layela abafundi ukuragele phambili ngokukhupha/ngokugadangisa.**
   a. Itjho: Kwanjesi ragela phambili ngokukhupha/ngokugadangisa umsebenzi wakho kusukela izolo. Khumbula ukuwenza ngobuthakgha nangokuhlwengileko, ukwenza kube sebujameni bokungahlukaniselwana nabanye.
3. **Khambakhamba uzombazombe ikumba yokufundela ukusiza umfundi ngamunye.**
   a. Siza abafundi abatlhagako ngokukhetha bese bakhupha/bagadangisa isiquntu somtlolo wabo.

Ukufunda ngokuhlanganyela: Abafundi bakhupha/bagadangisa umtlolo wabo

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Iincwadi ZabaFundi Zokutlolela Amaphepha we-A4

Sebenzisela isikhathi lesi kubafundi baragela phambili ngokwenza izethulo zemitlolo yabo.

Iragelo phambili elisukela esifundweni sangaphambilini.

Umtlolo: Abafundi bakhupha/bagadangisa umtlolo wabo

ISIKHATHI:
20 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Iincwadi ZabaFundi Zokutlolela

Amaphepha we-A4

Sebenzisela isikhathi lesi kubafundi baragela phambili ngokwenza izethulo zemitlolo yabo.

Iragelo phambili elisukela esifundweni sangaphambilini.

Ukufunda ngesiqhema esilawulwako: UkudlulisaukuHlola kokuFunda ngokuTjhelela

ISIKHATHI:
30 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

Incwadi Yokuhlola

1. **Hlalisa kuhle abafundi neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo.**
   a. Tjela abafundi bavule iincwadi zabo zokufunda ezisisekelo sokufunda ekhasini lokuthoma.
   b. Tjela abafundi ukuthi basebenze nabalingani babo.
   c. Tjela abafundi bahlole ukuthi bayakwazi ukufunda woke amatjhada.
   d. Tjela abafundi ukuthi badlhegane ngokufunda woke amagama kanye nemitlolo godu.
2. **Biza umfundi ngamunye ukuzokwenza iinhlahlubo ze-HTF.**
   a. Sebenzisa iinhlahlubo zeThemu 1 ze-HFT ezinikelweko eNcwajaneni yokuHlola.
   b. Landela imilayo yeenhlahlubo ze-HFT eziseNcwajaneni yokuHlola.
   c. Rekhoda imiphumela yomunye nomunye umfundi.
   d. Sebenzisa lemiphumela ukwenza ngcono iinqhema zokufunda zamakghono afanako.
   e. Begodu sebenzisa lemiphumela ukunowutha imiraro efanelwe ilungiswe ethemini elandelako.

EkuPheleni kweLanga: Fundela Phezulu

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Iinsetjen-ziswa zikatitjhere siqu

- Sebenzisa iinsetjenziswa zakho: iiNcwadi eziKulu, iButhelelo leeNdatjana neeNcwadi zeeNdatjana zoke zilungile.
- Sebenzisa lesi sikhathi ukulingisa ubutjhelela nekariso ekufundeni.
- Lomsebenzi usiza abafundi ngokuthuthukisa ithando leendatjana nokufunda.
- Begodu kwakha ilwazimagama labo, ilwazi langaphambilini nememori yokusebenza. Woke la makghono aqakathekileko wokulalela.

AmatThada: Tlola amagama atjhugululelwe ekulumeni

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Akutlhogeki iinsetjen-ziswa

1. Tlola amafonimi abu-8 abafundi asele bawafundile namkha asele bawabuyekezile ebhodini.
2. Hlathululela bona bazokudlala umdlalo wamatjhada wokuzithabisa.
3. Hlathulula bona bazokutlola amagama, imitjho namkha nanyana kuyindatjana ngokusebenzisa KWAPHELA lawomatjhada.
4. Yenza umutjho omfitjhani owodwa njengesibonelo bese uwutlola ebhodini (Namkha tlola amagama nangabe umutjho angekhe ukghonakale.)
5. Bawa abafundi bona batjhege nangabe amagama namkha imitjho yakho ilungile:
   a. Ngabe ithoma ngegabhadlhela?
   b. Ngabe iphetha ngongqi, unobuza namkha itshwayo lesibabazo?
   c. Usebenzise amafonimi abu-8 kwaphela ebhodini?
6. Okulandelako, nikela abafundi imizuzu embalwa ukutlola amagama namkha imitjho yabo.
7. Tjela abafundi bona batjhintjisane ngeencwadi bese omunye nomunye atjhejele omunye umsebenzi wakhe.
8. Biza abafundi abathole amagama namkha imitjho kuhle ngobunengi bona bafundele umsebenzi wabo phezulu.
9. Ngesikhathi bafunda, tlola amagama namkha imitjho ebhodini.
10. Hlolisisa ukuze ubone kobana basebenzise amafonimi abu-8 kwaphela.
11. Khuthaza boke abafundi ngomsebenzi wabo omuhle.

Umtlolo wesandla: Lingisa ukwethulwa komtlolo wakho

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Umtlolo wabafundi okhu-tjhiweko

Sebenzisela isikhathi lesi kubafundi baragela phambili ngokwenza izethulo zemitlolo yabo.

1. **Layela ukunikelwa kwabafundi.**
   a. Itjho: Leveke sizokunikela ngomtlolo wethu okhutjhiweko/ogadangisiweko.
   b. Itjho: Nasethula imitlolo yethu, siyabelana nabanye. Sihlathulula imidwebo yethu bese sifunda umtlolo wethu. Sikhulumela phezulu nangokuzwakalako ukwenzela bona nabanye bezwe.
   c. Itjho: Nasiqeda ukukhuluma, singazikhambakhambela sizombazombe nekumba yokufundela ukukhombisa abanye imidwebo yethu.
   d. Itjho: Ngesikhathi abanye benza izethulo, silalele ngokuyelela. Sivamise ukukhombisa umusa bese sibetha izandla nabaqedileko.
2. **Lingisela itlasi isethulo.**
   a. Phakamisa umtlamo wakho okhutjhiweko/ogadangisiweko ukubonisa woke umuntu.
   b. Hlathulula msinyana umdwebo wakho bese ufunda umtlolo wakho. Lingisa ukukhulumela phezulu nangokuzwakala kuhle ukwenzela bona omunye nomunye ezwe.
   c. Layela abafundi bona bakuwahlele izandla nawuqedako.
3. **Khambakhamba uzombazombe ikumba yokufundela bese ukhombisa omunye nomunye umdwebo wakho.**
4. **Layela abafundi ukulungiselela ukwethula.**
   a. Itjho: Cabanga ngomutjho wokuhlathulula umdwebo wakho bese uzijayeza ukufunda umtlolo wakho.
5. **Nikela abafundi imizuzu embalwa yokucabanga nokufunda.**
6. **Layela abafundi ukwethulela umlingani.**
   a. Layela amafundi bona bahlathulule umdwebo wabo bese bafundela umlingani umtlolo.

Ukufunda ngokuhlanganyela: Lingisa ukwethulwa komtlolo wakho

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Umtlolo wabafundi okhu-tjhiweko

Sebenzisela isikhathi lesi kubafundi baragela phambili ngokwenza izethulo zemitlolo yabo.

Ukuragela phambili kwesifundo sangaphambili.

Umtlolo: Lingisa ukwethulwa komtlolo wakho

ISIKHATHI:
20 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Umtlolo wabafundi okhu-tjhiweko

Sebenzisela isikhathi lesi kubafundi baragela phambili ngokwenza izethulo zemitlolo yabo.

Ukuragela phambili kwesifundo sangaphambili.

Ukufunda ngesiqhema esilawulwako: UkudlulisaukuHlola kokuFunda ngokuTjhelela

ISIKHATHI:
30 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

Incwadi Yokuhlola

1. **Hlalisa kuhle abafundi neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo.**
   a. Tjela abafundi bavule iincwadi zabo zokufunda ezisisekelo sokufunda ekhasini lokuthoma.
   b. Tjela abafundi ukuthi basebenze nabalingani babo.
   c. Tjela abafundi bahlole ukuthi bayakwazi ukufunda woke amatjhada.
   d. Tjela abafundi ukuthi badlhegane ngokufunda woke amagama kanye nemitlolo godu.
2. **Biza umfundi ngamunye ukuzokwenza iinhlahlubo ze-HTF.**
   a. Sebenzisa iinhlahlubo zeThemu 1 ze-HFT ezinikelweko eNcwajaneni yokuHlola.
   b. Landela imilayo yeenhlahlubo ze-HFT eziseNcwajaneni yokuHlola.
   c. Rekhoda imiphumela yomunye nomunye umfundi.
   d. Sebenzisa lemiphumela ukwenza ngcono iinqhema zokufunda zamakghono afanako.
   e. Begodu sebenzisa lemiphumela ukunowutha imiraro efanelwe ilungiswe ethemini elandelako.

EkuPheleni kweLanga: Fundela Phezulu

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Iinsetjen-ziswa zikatitjhere siqu

- Sebenzisa iinsetjenziswa zakho: iiNcwadi eziKulu, iButhelelo leeNdatjana neeNcwadi zeeNdatjana zoke zilungile.
- Sebenzisa lesi sikhathi ukulingisa ubutjhelela nekariso ekufundeni.
- Lomsebenzi usiza abafundi ngokuthuthukisa ithando leendatjana nokufunda.
- Begodu kwakha ilwazimagama labo, ilwazi langaphambilini nememori yokusebenza. Woke la makghono aqakathekileko wokulalela.

UkuLalela nokuKhuluma: Dlala imidlalo yelwazimagama: Yenza namkha Dweba

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Itjhogo kanye nebhodo yokutlolela

1. **Yenza irhelo lalo loke ilwazimagama azizenzo namkha amabizo ukusukela kuThemu 1.**
2. **Tjela abafundi bona uyokubuyekeza ilwazimagama abalifunde ngalethemu.**
3. **Nikela abafundi iinlayelo ezilandelako:**
   a. Siyokudlala ‘uKwenza namkha ukuDweba’.
   b. Ngizakukhetha umfundi bona ‘aphathe’.
   c. Umfundi uza ngaphambi kwetlasi bese ngimhlebela igama eendlebeni zakhe.
   d. Ngemva kwalokho umfundi kumele enze ngokuya kwegama NAMKHA adwebe isithombe segama ebhodini.
   e. Inengi labafundi kumele khonokho baphakamise izandla ukufunisela igama.
   f. Umuntu ‘ophetheko’ ubiza abafundi bona baphendule.
   g. Umuntu ophendula kuhle khonokho kuba nguye ophathako. Beza ngaphambili bese ngibahlebela igama eendlebenzi zabo.
4. **Biza umfundi wokuthoma bona aphathe bese uthoma umdlalo.**

AmatThada: Tlola amagama atjhugululelwe ekulumeni

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Akutlhogeki iinsetjen-ziswa

1. Tlola amafonimi ama-10 abafundi asele bawafundile namkha bawabuyekezile ebhodini.
2. Hlathululela bona bazokudlala umdlalo wamatjhada wokuzithabisa.
3. Hlathulula bona bazokutlola amagama, imitjho namkha nanyana kuyindatjana ngokusebenzisa KWAPHELA lawomatjhada.
4. Yenza umutjho omfitjhani owodwa njengesibonelo bese uwutlola ebhodini (Namkha tlola amagama nangabe umutjho angekhe ukghonakale.)
5. Bawa abafundi bona batjhege nangabe amagama namkha imitjho yakho ilungile:
   a. Ngabe ithoma ngegabhadlhela?
   b. Ngabe iphetha ngongqi, unobuza namkha itshwayo lesibabazo?
   c. Usebenzise amafonimi ama-10 kwaphela ebhodini?
6. Okulandelako, nikela abafundi imizuzu embalwa ukutlola amagama namkha imitjho yabo.
7. Tjela abafundi bona batjhintjisane ngeencwadi bese omunye nomunye atjhejele omunye umsebenzi wakhe.
8. Biza abafundi abathole amagama namkha imitjho kuhle ngobunengi bona bafundele umsebenzi wabo phezulu.
9. Ngesikhathi bafunda, tlola amagama namkha imitjho ebhodini.
10. Qinisekisa umsebenzi wabo ukubona bona basebenzise amafonimi ama-10 kwaphela.
11. Khuthaza boke abafundi ngomsebenzi wabo omuhle.

Ukufunda ngokuhlanganyela: Abafundi bethula umtlolo wabo

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Umtlolo wabafundi okhu-tjhiweko

Sebenzisela isikhathi lesi kubafundi baragela phambili ngokwenza izethulo zemitlolo yabo.

1. **Yethulela godu abafundi umnikelo.**
   a. Itjho: Khumbula bona leveke sizokunikela umtlolo wethu okhutjhiweko/ogadangisiweko.
   b. Itjho: Nasinikela ngemitlolo yethu ekhutjhiweko/egadangisiweko, siyabelana nabanye. Sihlathulula imidwebo yethu bese sifunda umtlolo. Sikhulumela phezulu nangokuzwakalako ukwenzela bona nabanye bezwe.
   c. Itjho: Nasiqeda ukukhuluma, singazikhambakhambela sizombazombe nekumba yokufundela ukukhombisa abanye imidwebo yethu.
2. **Itjho: Ngesikhathi abanye benza izethulo, silalele ngokuyelela. Sivamise ukukhombisa umusa bese sibetha izandla nabaqedileko.**
3. **Biza abafundi bazokwenzela itlasi izethulo.**
   a. Biza abafundi ngamunye beze ngaphambili ekumbeni yokufundela bazokwenza izethulo.
   b. Nikela umfundi ngamunye ngamunye umzuzu 1–2 ukuzokuhlathulula umdwebo wabo bese bafunda umtlolo wabo.
   c. Nasele baqedile, kumele bakhambakhambe bazombazombe bese bakhombisa isithombe sabo.
   d. Ngesikhathi abafundi nabenza izethulo, qinisekisa bona itlasi lilalele ngokuyelela. Bakhumbuze ukubethela omunye nomunye umfundi owenze isethulo izandla.

Umtlolo: Abafundi baragela phambili nokwethula imitlolo yabo

ISIKHATHI: 20 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:

Umtlolo wabafundi okhu-tjhiweko

Sebenzisela isikhathi lesi kubafundi baragela phambili ngokwenza izethulo zemitlolo yabo.

1. **Ragela phambili ngokubiza abafundi bona bazokwenzela itlasi izethulo.**
   a. Biza abafundi ngamunye beze ngaphambili ekumbeni yokufundela bazokwenza izethulo.
   b. Nikela umfundi ngamunye ngamunye umzuzu 1–2 ukuzokuhlathulula umdwebo wabo bese bafunda umtlolo wabo.
   c. Nasele baqedile, kumele bakhambakhambe bazombazombe bese bakhombisa isithombe sabo.
2. **Ngesikhathi abafundi nabenza izethulo, qinisekisa bona itlasi lilalele ngokuyelela. Bakhumbuze ukubethela omunye nomunye umfundi owenze isethulo izandla.**
3. **Yenza umqaliso wawo woke umsebenzi wabafundi okhutjhiweko/ ogadangisiweko encwadini yetlasi namkha ebhodini yezaziso.**

Ukufunda ngesiqhema esilawulwako: UkudlulisaukuHlola kokuFunda ngokuTjhelela

ISIKHATHI: 30 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda

Incwadi Yokuhlola

1. **Hlalisa kuhle abafundi neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo.**
   a. Tjela abafundi bavule iincwadi zabo zokufunda ezisisekelo sokufunda ekhasini lokuthoma.
   b. Tjela abafundi ukuthi basebenze nabalingani babo.
   c. Tjela abafundi bahlole ukuthi bayakwazi ukufunda woke amatjhada.
   d. Tjela abafundi ukuthi badlhegane ngokufunda woke amagama kanye nemitlolo godu.
2. **Biza umfundi ngamunye ukuzokwenza iinhlahlubo ze-HTF.**
   a. Sebenzisa iinhlahlubo zeThemu 1 ze-HFT ezinikelweko eNcwajaneni yokuHlola.
   b. Landela imilayo yeenhlahlubo ze-HFT eziseNcwajaneni yokuHlola.
   c. Rekhoda imiphumela yomunye nomunye umfundi.
   d. Sebenzisa lemiphumela ukwenza ngcono iinqhema zokufunda zamakghono afanako.
   e. Begodu sebenzisa lemiphumela ukunowutha imiraro efanelwe ilungiswe ethemini elandelako.

EkuPheleni kweLanga: Fundela Phezulu

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Iinsetjen-ziswa zikatitjhere siqu

- Sebenzisa iinsetjenziswa zakho: iiNcwadi eziKulu, iButhelelo leeNdatjana neeNcwadi zeeNdatjana zoke zilungile.
- Sebenzisa lesi sikhathi ukulingisa ubutjhelela nekariso ekufundeni.
- Lomsebenzi usiza abafundi ngokuthuthukisa ithando leendatjana nokufunda.
- Begodu kwakha ilwazimagama labo, ilwazi langaphambilini nememori yokusebenza. Woke la makghono aqakathekileko wokulalela.

UkuLalela nokuKhuluma: Dlala imidlalo yelwazimagama: Ibizo namkha isenzo?

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Akutlhogeki iinsetjen-ziswa

1. **Yenza irhelo lalo loke ilwazimagama azizenzo namkha amabizo ukusukela kuThemu 1.**
2. **Tjela abafundi bona amabizo magama athiya igama bese izenzo ziyenza namkha amagama enzako.**
3. **Nikela abafundi iinlayelo ezilandelako:**
   a. Siyokudlala 'i-bizo namkha i-senzo'.
   b. Ngizakutjho igama.
   c. Nangabe libizo, kumele uphakamise umuno owodwa.
   d. Nangabe sisenzo, kumele uphakamise imino emibili.
   e. Ngemva kwalokho nizakusebenza ngamapara ukwenza umutjho ngegama, elibonisa elikutjhoko.
   f. Ngizakubiza amapara ahlukileko bona azokutjho imitjho yawo.
4. **Yitjho igama lokuthoma bese uthoma umdlalo.**

AmatThada: Yakha bewukhangise amagama

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Ibumba lokudlala, isingabumba, iimvalo zama-bhodlela, iwulu, iphasta, njll.

1. Khamba uye endaweni evulekileko.
2. Khombisa abafundi lapha indawo yabo yokusebenza ikhona.
3. Khombisa abafundi lapha indawo yabo yokukhangisa ikhona.
4. Yahlukanisa abafundi ngeenqhema zaku-2–4.
5. Nikela ngeensetjenziswa ezikhona kesinye nesinye isiqhema.
6. Tjela esinye nesinye isiqhema bona sicabange ngegama abangakwazi ukulitlola.
7. Okulandelako, tjela iinqhema zakhe igama ngeensetjenziswa.
8. Nasele iinqhema zakhe igama lazo, kumele zilikhangise endaweni yokukhangisa.
9. Vumela abafundi bakhambakhambe bazombazombe bese bafunda amagama womunye nomunye.
10. Thokoza abafundi bese ubatjela bona bacwengise.

Umtlolo wesandla: Abafundi baragela phambili nokwethula imitlolo yabo

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Umtlolo wabafundi okhu-tjhiweko

Sebenzisela isikhathi lesi kubafundi baragela phambili ngokwenza izethulo zemitlolo yabo.

1. **Ragela phambili ngokubiza abafundi bona bazokwenzela itlasi izethulo.**
   a. Biza abafundi ngamunye beze ngaphambili ekumbeni yokufundela bazokwenza izethulo.
   b. Nikela umfundi ngamunye ngamunye umzuzu 1–2 ukuzokuhlathulula umdwebo wabo bese bafunda umtlolo wabo.
   c. Nasele baqedile, kumele bakhambakhambe bazombazombe bese bakhombisa isithombe sabo.
2. **Ngesikhathi abafundi nabenza izethulo, qinisekisa bona itlasi lilalele ngokuyelela. Bakhumbuze ukubethela omunye nomunye umfundi owenze isethulo izandla.**
3. **Yenza umqaliso wawo woke umsebenzi wabafundi okhutjhiweko/ ogadangisiweko encwadini yetlasi namkha ebhodini yezaziso.**

Ukufunda ngokuhlanganyela: Abafundi baragela phambili nokwethula imitlolo yabo

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Umtlolo wabafundi okhu-tjhiweko

Sebenzisela isikhathi lesi kubafundi baragela phambili ngokwenza izethulo zemitlolo yabo.

1. **Ragela phambili ngokubiza abafundi bona bazokwenzela itlasi izethulo.**
   a. Biza abafundi ngamunye beze ngaphambili ekumbeni yokufundela bazokwenza izethulo.
   b. Nikela umfundi ngamunye ngamunye umzuzu 1–2 ukuzokuhlathulula umdwebo wabo bese bafunda umtlolo wabo.
   c. Nasele baqedile, kumele bakhambakhambe bazombazombe bese bakhombisa isithombe sabo.
2. **Ngesikhathi abafundi nabenza izethulo, qinisekisa bona itlasi lilalele ngokuyelela. Bakhumbuze ukubethela omunye nomunye umfundi owenze isethulo izandla.**
3. **Yenza umqaliso wawo woke umsebenzi wabafundi okhutjhiweko/ ogadangisiweko encwadini yetlasi namkha ebhodini yezaziso.**

Ukufunda ngesiqhema esilawulwako: UkudlulisaukuHlola kokuFunda ngokuTjhelela

ISIKHATHI:
30 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda Incwadi Yokuhlola

1. **Hlalisa kuhle abafundi neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo.**
   a. Tjela abafundi bavule iincwadi zabo zokufunda ezisisekelo sokufunda ekhasini lokuthoma.
   b. Tjela abafundi ukuthi basebenze nabalingani babo.
   c. Tjela abafundi bahlole ukuthi bayakwazi ukufunda woke amatjhada.
   d. Tjela abafundi ukuthi badlhegane ngokufunda woke amagama kanye nemitlolo godu.
2. **Biza umfundi ngamunye ukuzokwenza iinhlahlubo ze-HTF.**
   a. Sebenzisa iinhlahlubo zeThemu 1 ze-HFT ezinikelweko eNcwajaneni yokuHlola.
   b. Landela imilayo yeenhlahlubo ze-HFT eziseNcwajaneni yokuHlola.
   c. Rekhoda imiphumela yomunye nomunye umfundi.
   d. Sebenzisa lemiphumela ukwenza ngcono iinqhema zokufunda zamakghono afanako.
   e. Begodu sebenzisa lemiphumela ukunowutha imiraro efanelwe ilungiswe ethemini elandelako.

EkuPheleni kweLanga: Fundela Phezulu

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Iinsetjen-ziswa zikatitjhere siqu

- Sebenzisa iinsetjenziswa zakho: iiNcwadi eziKulu, iButhelelo leeNdatjana neeNcwadi zeeNdatjana zoke zilungile.
- Sebenzisa lesi sikhathi ukulingisa ubutjhelela nekariso ekufundeni.
- Lomsebenzi usiza abafundi ngokuthuthukisa ithando leendatjana nokufunda.
- Begodu kwakha ilwazimagama labo, ilwazi langaphambilini nememori yokusebenza. Woke la makghono aqakathekileko wokulalela.

UkuLalela nokuKhuluma: Dlala imidlalo yelwazimagama: Ibizo namkha isenzo?

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Akutlhogeki iinsetjen-ziswa

1. **Yenza irhelo lalo loke ilwazimagama azizenzo namkha amabizo ukusukela kuThemu 1.**
2. **Tjela abafundi bona amabizo magama athiya igama bese izenzo ziyenza namkha amagama enzako.**
3. **Nikela abafundi iinlayelo ezilandelako:**
   a. Siyokudlala 'i-bizo namkha i-senzo'.
   b. Ngizakutjho igama.
   c. Nangabe libizo, kumele uphakamise umuno owodwa.
   d. Nangabe sisenzo, kumele uphakamise imino emibili.
   e. Ngemva kwalokho nizakusebenza ngamapara ukwenza umutjho ngegama, elibonisa elikutjhoko.
   f. Ngizakubiza amapara ahlukileko bona azokutjho imitjho yawo.
4. **Yitjho igama lokuthoma bese uthoma umdlalo.**

AmatThada: Yakha bewukhangise amagama

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Ibumba lokudlala, isingabumba, iimvalo zama-bhodlela, iwulu, iphasta, njll.

1. Khamba uye endaweni evulekileko.
2. Khombisa abafundi lapha indawo yabo yokusebenza ikhona.
3. Khombisa abafundi lapha indawo yabo yokukhangisa ikhona.
4. Yahlukanisa abafundi ngeenqhema zaku-2–4.
5. Nikela ngeensetjenziswa ezikhona kesinye nesinye isiqhema.
6. Tjela esinye nesinye isiqhema bona sicabange ngegama abangakwazi ukulitlola.
7. Okulandelako, tjela iinqhema zakhe igama ngeensetjenziswa.
8. Nasele iinqhema zakhe igama lazo, kumele zilikhangise endaweni yokukhangisa.
9. Vumela abafundi bakhambakhambe bazombazombe bese bafunda amagama womunye nomunye.
10. Thokoza abafundi bese ubatjela bona bacwengise.

Umtlolo wesandla: Abafundi baragela phambili nokwethula imitlolo yabo

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Umtlolo wabafundi okhu-tjhiweko

Sebenzisela isikhathi lesi kubafundi baragela phambili ngokwenza izethulo zemitlolo yabo.

1. **Ragela phambili ngokubiza abafundi bona bazokwenzela itlasi izethulo.**
   a. Biza abafundi ngamunye beze ngaphambili ekumbeni yokufundela bazokwenza izethulo.
   b. Nikela umfundi ngamunye ngamunye umzuzu 1–2 ukuzokuhlathulula umdwebo wabo bese bafunda umtlolo wabo.
   c. Nasele baqedile, kumele bakhambakhambe bazombazombe bese bakhombisa isithombe sabo.
2. **Ngesikhathi abafundi nabenza izethulo, qinisekisa bona itlasi lilalele ngokuyelela. Bakhumbuze ukubethela omunye nomunye umfundi owenze isethulo izandla.**
3. **Yenza umqaliso wawo woke umsebenzi wabafundi okhutjhiweko/ ogadangisiweko encwadini yetlasi namkha ebhodini yezaziso.**

Ukufunda ngokuhlanganyela: Abafundi baragela phambili nokwethula imitlolo yabo

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Umtlolo wabafundi okhu-tjhiweko

Sebenzisela isikhathi lesi kubafundi baragela phambili ngokwenza izethulo zemitlolo yabo.

1. **Ragela phambili ngokubiza abafundi bona bazokwenzela itlasi izethulo.**
   a. Biza abafundi ngamunye beze ngaphambili ekumbeni yokufundela bazokwenza izethulo.
   b. Nikela umfundi ngamunye ngamunye umzuzu 1–2 ukuzokuhlathulula umdwebo wabo bese bafunda umtlolo wabo.
   c. Nasele baqedile, kumele bakhambakhambe bazombazombe bese bakhombisa isithombe sabo.
2. **Ngesikhathi abafundi nabenza izethulo, qinisekisa bona itlasi lilalele ngokuyelela. Bakhumbuze ukubethela omunye nomunye umfundi owenze isethulo izandla.**
3. **Yenza umqaliso wawo woke umsebenzi wabafundi okhutjhiweko/ ogadangisiweko encwadini yetlasi namkha ebhodini yezaziso.**

Ukufunda ngesiqhema esilawulwako: UkudlulisaukuHlola kokuFunda ngokuTjhelela

ISIKHATHI:
30 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda Incwadi Yokuhlola

1. **Hlalisa kuhle abafundi neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo.**
   a. Tjela abafundi bavule iincwadi zabo zokufunda ezisisekelo sokufunda ekhasini lokuthoma.
   b. Tjela abafundi ukuthi basebenze nabalingani babo.
   c. Tjela abafundi bahlole ukuthi bayakwazi ukufunda woke amatjhada.
   d. Tjela abafundi ukuthi badlhegane ngokufunda woke amagama kanye nemitlolo godu.
2. **Biza umfundi ngamunye ukuzokwenza iinhlahlubo ze-HTF.**
   a. Sebenzisa iinhlahlubo zeThemu 1 ze-HFT ezinikelweko eNcwajaneni yokuHlola.
   b. Landela imilayo yeenhlahlubo ze-HFT eziseNcwajaneni yokuHlola.
   c. Rekhoda imiphumela yomunye nomunye umfundi.
   d. Sebenzisa lemiphumela ukwenza ngcono iinqhema zokufunda zamakghono afanako.
   e. Begodu sebenzisa lemiphumela ukunowutha imiraro efanelwe ilungiswe ethemini elandelako.

EkuPheleni kweLanga: Fundela Phezulu

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Iinsetjen-ziswa zikatitjhere siqu

- Sebenzisa iinsetjenziswa zakho: iiNcwadi eziKulu, iButhelelo leeNdatjana neeNcwadi zeeNdatjana zoke zilungile.
- Sebenzisa lesi sikhathi ukulingisa ubutjhelela nekariso ekufundeni.
- Lomsebenzi usiza abafundi ngokuthuthukisa ithando leendatjana nokufunda.
- Begodu kwakha ilwazimagama labo, ilwazi langaphambilini nememori yokusebenza. Woke la makghono aqakathekileko wokulalela.

UkuLalela nokuKhuluma: Dlala imidlalo yelwazimagama: Ibizo namkha isenzo?

ISIKHATHI: 15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA: Akutlhogeki iinsetjen-ziswa.

1. **Yenza irhelo lalo loke ilwazimagama azizenzo namkha amabizo ukusukela kuThemu 1.**
2. **Tjela abafundi bona amabizo magama athiya igama bese izenzo ziyenza namkha amagama enzako.**
3. **Nikela abafundi iinlayelo ezilandelako:**
   a. Siyokudlala 'i-bizo namkha i-senzo'.
   b. Ngizakutjho igama.
   c. Nangabe libizo, kumele uphakamise umuno owodwa.
   d. Nangabe sisenzo, kumele uphakamise imino emibili.
   e. Ngemva kwalokho nizakusebenza ngamapara ukwenza umutjho ngegama, elibonisa elikutjhoko.
   f. Ngizakubiza amapara ahlukileko bona azokutjho imitjho yawo.
4. **Yitjho igama lokuthoma bese uthoma umdlalo.**

AmatThada: Yakha bewukhangise amagama

ISIKHATHI: 15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA: Ibumba lokudlala, isingabumba, iimvalo zama-bhodlela, iwulu, iphasta, njll.

1. Khamba uye endaweni evulekileko.
2. Khombisa abafundi lapha indawo yabo yokusebenza ikhona.
3. Khombisa abafundi lapha indawo yabo yokukhangisa ikhona.
4. Yahlukanisa abafundi ngeenqhema zaku-2–4.
5. Nikela ngeensetjenziswa ezikhona kesinye nesinye isiqhema.
6. Tjela esinye nesinye isiqhema bona sicabange ngegama abangakwazi ukulitlola.
7. Okulandelako, tjela iinqhema zakhe igama ngeensetjenziswa.
8. Nasele iinqhema zakhe igama lazo, kumele zilikhangise endaweni yokukhangisa.
9. Vumela abafundi bakhambakhambe bazombazombe bese bafunda amagama womunye nomunye.
10. Thokoza abafundi bese ubatjela bona bacwengise.

Umtlolo wesandla: Abafundi baragela phambili nokwethula imitlolo yabo

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Umtlolo wabafundi okhu-tjhiweko

Sebenzisela isikhathi lesi kubafundi baragela phambili ngokwenza izethulo zemitlolo yabo.

1. **Ragela phambili ngokubiza abafundi bona bazokwenzela itlasi izethulo.**
   a. Biza abafundi ngamunye beze ngaphambili ekumbeni yokufundela bazokwenza izethulo.
   b. Nikela umfundi ngamunye ngamunye umzuzu 1–2 ukuzokuhlathulula umdwebo wabo bese bafunda umtlolo wabo.
   c. Nasele baqedile, kumele bakhambakhambe bazombazombe bese bakhombisa isithombe sabo.
2. **Ngesikhathi abafundi nabenza izethulo, qinisekisa bona itlasi lilalele ngokuyelela. Bakhumbuze ukubethela omunye nomunye umfundi owenze isethulo izandla.**
3. **Yenza umqaliso wawo woke umsebenzi wabafundi okhutjhiweko/ ogadangisiweko encwadini yetlasi namkha ebhodini yezaziso.**

Ukufunda ngokuhlanganyela: Abafundi baragela phambili nokwethula imitlolo yabo

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Umtlolo wabafundi okhu-tjhiweko

Sebenzisela isikhathi lesi kubafundi baragela phambili ngokwenza izethulo zemitlolo yabo.

1. **Ragela phambili ngokubiza abafundi bona bazokwenzela itlasi izethulo.**
   a. Biza abafundi ngamunye beze ngaphambili ekumbeni yokufundela bazokwenza izethulo.
   b. Nikela umfundi ngamunye ngamunye umzuzu 1–2 ukuzokuhlathulula umdwebo wabo bese bafunda umtlolo wabo.
   c. Nasele baqedile, kumele bakhambakhambe bazombazombe bese bakhombisa isithombe sabo.
2. **Ngesikhathi abafundi nabenza izethulo, qinisekisa bona itlasi lilalele ngokuyelela. Bakhumbuze ukubethela omunye nomunye umfundi owenze isethulo izandla.**
3. **Yenza umqaliso wawo woke umsebenzi wabafundi okhutjhiweko/ ogadangisiweko encwadini yetlasi namkha ebhodini yezaziso.**

Umtlolo: Abafundi baragela phambili nokwethula imitlolo yabo

ISIKHATHI:
20 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Umtlolo wabafundi okhu-tjhiweko

Sebenzisela isikhathi lesi kubafundi baragela phambili ngokwenza izethulo zemitlolo yabo.

1. **Ragela phambili ngokubiza abafundi bona bazokwenzela itlasi izethulo.**
   a. Biza abafundi ngamunye beze ngaphambili ekumbeni yokufundela bazokwenza izethulo.
   b. Nikela umfundi ngamunye ngamunye umzuzu 1–2 ukuzokuhlathulula umdwebo wabo bese bafunda umtlolo wabo.
   c. Nasele baqedile, kumele bakhambakhambe bazombazombe bese bakhombisa isithombe sabo.
2. **Ngesikhathi abafundi nabenza izethulo, qinisekisa bona itlasi lilalele ngokuyelela. Bakhumbuze ukubethela omunye nomunye umfundi owenze isethulo izandla.**
3. **Yenza umqaliso wawo woke umsebenzi wabafundi okhutjhiweko/ogadangisiweko encwadini yetlasi namkha ebhodini yezaziso.**

Ukufunda ngesiqhema esilawulwako: UkudlulisaukuHlola kokuFunda ngokuTjhelela

ISIKHATHI:
30 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda Incwadi Yokuhlola

1. **Hlalisa kuhle abafundi neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo.**
   a. Tjela abafundi bavule iincwadi zabo zokufunda ezisisekelo sokufunda ekhasini lokuthoma.
   b. Tjela abafundi ukuthi basebenze nabalingani babo.
   c. Tjela abafundi bahlole ukuthi bayakwazi ukufunda woke amatjhada.
   d. Tjela abafundi ukuthi badlhegane ngokufunda woke amagama kanye nemitlolo godu.
2. **Biza umfundi ngamunye ukuzokwenza iinhlahlubo ze-HTF.**
   a. Sebenzisa iinhlahlubo zeThemu 1 ze-HFT ezinikelweko eNcwajaneni yokuHlola.
   b. Landela imilayo yeenhlahlubo ze-HFT eziseNcwajaneni yokuHlola.
   c. Rekhoda imiphumela yomunye nomunye umfundi.
   d. Sebenzisa lemiphumela ukwenza ngcono iinqhema zokufunda zamakghono afanako.
   e. Begodu sebenzisa lemiphumela ukunowutha imiraro efanelwe ilungiswe ethemini elandelako.

EkuPheleni kweLanga: Fundela Phezulu

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Iinsetjen-ziswa zikatitjhere siqu

- Sebenzisa iinsetjenziswa zakho: iiNcwadi eziKulu, iButhelelo leeNdatjana neeNcwadi zeeNdatjana zoke zilungile.
- Sebenzisa lesi sikhathi ukulingisa ubutjhelela nekariso ekufundeni.
- Lomsebenzi usiza abafundi ngokuthuthukisa ithando leendatjana nokufunda.
- Begodu kwakha ilwazimagama labo, ilwazi langaphambilini nememori yokusebenza. Woke la makghono aqakathekileko wokulalela.

AmatThada: Yakha bewukhangise amagama

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Ibumba lokudlala, isingabumba, iimvalo zama-bhodlela, iwulu, iphasta, njll.

1. Khamba uye endaweni evulekileko.
2. Khombisa abafundi lapha indawo yabo yokusebenza ikhona.
3. Khombisa abafundi lapha indawo yabo yokukhangisa ikhona.
4. Yahlukanisa abafundi ngeenqhema zaku-2–4.
5. Nikela ngeensetjenziswa ezikhona kesinye nesinye isiqhema.
6. Tjela esinye nesinye isiqhema bona sicabange ngegama abangakwazi ukulitlola.
7. Okulandelako, tjela iinqhema zakhe igama ngeensetjenziswa.
8. Nasele iinqhema zakhe igama lazo, kumele zilikhangise endaweni yokukhangisa.
9. Vumela abafundi bakhambakhambe bazombazombe bese bafunda amagama womunye nomunye.
10. Thokoza abafundi bese ubatjela bona bacwengise.

Umtlolo wesandla: Abafundi baragela phambili nokwethula imitlolo yabo

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Umtlolo wabafundi okhu-tjhiweko

Sebenzisela isikhathi lesi kubafundi baragela phambili ngokwenza izethulo zemitlolo yabo.

1. **Ragela phambili ngokubiza abafundi bona bazokwenzela itlasi izethulo.**
   a. Biza abafundi ngamunye beze ngaphambili ekumbeni yokufundela bazokwenza izethulo.
   b. Nikela umfundi ngamunye ngamunye umzuzu 1–2 ukuzokuhlathulula umdwebo wabo bese bafunda umtlolo wabo.
   c. Nasele baqedile, kumele bakhambakhambe bazombazombe bese bakhombisa isithombe sabo.
2. **Ngesikhathi abafundi nabenza izethulo, qinisekisa bona itlasi lilalele ngokuyelela. Bakhumbuze ukubethela omunye nomunye umfundi owenze isethulo izandla.**
3. **Yenza umqaliso wawo woke umsebenzi wabafundi okhutjhiweko/ogadangisiweko encwadini yetlasi namkha ebhodini yezaziso.**

Ukufunda ngokuhlanganyela: Abafundi baragela phambili nokwethula imitlolo yabo

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Umtlolo wabafundi okhu-tjhiweko

Sebenzisela isikhathi lesi kubafundi baragela phambili ngokwenza izethulo zemitlolo yabo.

1. **Ragela phambili ngokubiza abafundi bona bazokwenzela itlasi izethulo.**
   a. Biza abafundi ngamunye beze ngaphambili ekumbeni yokufundela bazokwenza izethulo.
   b. Nikela umfundi ngamunye ngamunye umzuzu 1–2 ukuzokuhlathulula umdwebo wabo bese bafunda umtlolo wabo.
   c. Nasele baqedile, kumele bakhambakhambe bazombazombe bese bakhombisa isithombe sabo.
2. **Ngesikhathi abafundi nabenza izethulo, qinisekisa bona itlasi lilalele ngokuyelela. Bakhumbuze ukubethela omunye nomunye umfundi owenze isethulo izandla.**
3. **Yenza umqaliso wawo woke umsebenzi wabafundi okhutjhiweko/ ogadangisiweko encwadini yetlasi namkha ebhodini yezaziso.**

Umtlolo: Abafundi baragela phambili nokwethula imitlolo yabo

ISIKHATHI:
20 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Umtlolo wabafundi okhu-tjhiweko

Sebenzisela isikhathi lesi kubafundi baragela phambili ngokwenza izethulo zemitlolo yabo.

1. **Ragela phambili ngokubiza abafundi bona bazokwenzela itlasi izethulo.**
   a. Biza abafundi ngamunye beze ngaphambili ekumbeni yokufundela bazokwenza izethulo.
   b. Nikela umfundi ngamunye ngamunye umzuzu 1–2 ukuzokuhlathulula umdwebo wabo bese bafunda umtlolo wabo.
   c. Nasele baqedile, kumele bakhambakhambe bazombazombe bese bakhombisa isithombe sabo.
2. **Ngesikhathi abafundi nabenza izethulo, qinisekisa bona itlasi lilalele ngokuyelela. Bakhumbuze ukubethela omunye nomunye umfundi owenze isethulo izandla.**
3. **Yenza umqaliso wawo woke umsebenzi wabafundi okhutjhiweko/ ogadangisiweko encwadini yetlasi namkha ebhodini yezaziso.**

Ukufunda ngesiqhema esilawulwako: UkudlulisaukuHlola kokuFunda ngokuTjhelela

ISIKHATHI:
30 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda Incwadi Yokuhlola

1. **Hlalisa kuhle abafundi neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo.**
   a. Tjela abafundi bavule iincwadi zabo zokufunda ezisisekelo sokufunda ekhasini lokuthoma.
   b. Tjela abafundi ukuthi basebenze nabalingani babo.
   c. Tjela abafundi bahlole ukuthi bayakwazi ukufunda woke amatjhada.
   d. Tjela abafundi ukuthi badlhegane ngokufunda woke amagama kanye nemitlolo godu.
2. **Biza umfundi ngamunye ukuzokwenza iinhlahlubo ze-HTF.**
   a. Sebenzisa iinhlahlubo zeThemu 1 ze-HFT ezinikelweko eNcwajaneni yokuHlola.
   b. Landela imilayo yeenhlahlubo ze-HFT eziseNcwajaneni yokuHlola.
   c. Rekhoda imiphumela yomunye nomunye umfundi.
   d. Sebenzisa lemiphumela ukwenza ngcono iinqhema zokufunda zamakghono afanako.
   e. Begodu sebenzisa lemiphumela ukunowutha imiraro efanelwe ilungiswe ethemini elandelako.

EkuPheleni kweLanga: Fundela Phezulu

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Iinsetjen-ziswa zikatitjhere siqu

- Sebenzisa iinsetjenziswa zakho: iiNcwadi eziKulu, iButhelelo leeNdatjana neeNcwadi zeeNdatjana zoke zilungile.
- Sebenzisa lesi sikhathi ukulingisa ubutjhelela nekariso ekufundeni.
- Lomsebenzi usiza abafundi ngokuthuthukisa ithando leendatjana nokufunda.
- Begodu kwakha ilwazimagama labo, ilwazi langaphambilini nememori yokusebenza. Woke la makghono aqakathekileko wokulalela.

UkuLalela nokuKhuluma: Dlala imidlalo yelwazimagama: Ibizo namkha isenzo?

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Akutlhogeki iinsetjen-ziswa.

1. **Yenza irhelo lalo loke ilwazimagama azizenzo namkha amabizo ukusukela kuThemu 1.**
2. **Tjela abafundi bona amabizo magama athiya igama bese izenzo ziyenza namkha amagama enzako.**
3. **Nikela abafundi iinlayelo ezilandelako:**
   a. Siyokudlala 'i-bizo namkha i-senzo'.
   b. Ngizakutjho igama.
   c. Nangabe libizo, kumele uphakamise umuno owodwa.
   d. Nangabe sisenzo, kumele uphakamise imino emibili.
   e. Ngemva kwalokho nizakusebenza ngamapara ukwenza umutjho ngegama, elibonisa elikutjhoko.
   f. Ngizakubiza amapara ahlukileko bona azokutjho imitjho yawo.
4. **Yitjho igama lokuthoma bese uthoma umdlalo.**

AmatThada: Yakha bewukhangise amagama

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Ibumba lokudlala, isingabumba, iimvalo zama-bhodlela, iwulu, iphasta, njll.

1. Khamba uye endaweni evulekileko.
2. Khombisa abafundi lapha indawo yabo yokusebenza ikhona.
3. Khombisa abafundi lapha indawo yabo yokukhangisa ikhona.
4. Yahlukanisa abafundi ngeenqhema zaku-2–4.
5. Nikela ngeensetjenziswa ezikhona kesinye nesinye isiqhema.
6. Tjela esinye nesinye isiqhema bona sicabange ngegama abangakwazi ukulitlola.
7. Okulandelako, tjela iinqhema zakhe igama ngeensetjenziswa.
8. Nasele iinqhema zakhe igama lazo, kumele zilikhangise endaweni yokukhangisa.
9. Vumela abafundi bakhambakhambe bazombazombe bese bafunda amagama womunye nomunye.
10. Thokoza abafundi bese ubatjela bona bacwengise.

Ukufunda ngokuhlanganyela: Abafundi baragela phambili nokwethula imitlolo yabo

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Umtlolo wabafundi okhu-tjhiweko

Sebenzisela isikhathi lesi kubafundi baragela phambili ngokwenza izethulo zemitlolo yabo.

1. **Ragela phambili ngokubiza abafundi bona bazokwenzela itlasi izethulo.**
   a. Biza abafundi ngamunye beze ngaphambili ekumbeni yokufundela bazokwenza izethulo.
   b. Nikela umfundi ngamunye ngamunye umzuzu 1–2 ukuzokuhlathulula umdwebo wabo bese bafunda umtlolo wabo.
   c. Nasele baqedile, kumele bakhambakhambe bazombazombe bese bakhombisa isithombe sabo.
2. **Ngesikhathi abafundi nabenza izethulo, qinisekisa bona itlasi lilalele ngokuyelela. Bakhumbuze ukubethela omunye nomunye umfundi owenze isethulo izandla.**
3. **Yenza umqaliso wawo woke umsebenzi wabafundi okhutjhiweko/ ogadangisiweko encwadini yetlasi namkha ebhodini yezaziso.**

Umtlolo: Abafundi baragela phambili nokwethula imitlolo yabo

ISIKHATHI:
20 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Umtlolo wabafundi okhu-tjhiweko

Sebenzisela isikhathi lesi kubafundi baragela phambili ngokwenza izethulo zemitlolo yabo.

1. **Ragela phambili ngokubiza abafundi bona bazokwenzela itlasi izethulo.**
   a. Biza abafundi ngamunye beze ngaphambili ekumbeni yokufundela bazokwenza izethulo.
   b. Nikela umfundi ngamunye ngamunye umzuzu 1–2 ukuzokuhlathulula umdwebo wabo bese bafunda umtlolo wabo.
   c. Nasele baqedile, kumele bakhambakhambe bazombazombe bese bakhombisa isithombe sabo.
2. **Ngesikhathi abafundi nabenza izethulo, qinisekisa bona itlasi lilalele ngokuyelela. Bakhumbuze ukubethela omunye nomunye umfundi owenze isethulo izandla.**
3. **Yenza umqaliso wawo woke umsebenzi wabafundi okhutjhiweko/ ogadangisiweko encwadini yetlasi namkha ebhodini yezaziso.**

Ukufunda ngesiqhema esilawulwako: UkudlulisaukuHlola kokuFunda ngokuTjhelela

ISIKHATHI:
30 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
INcwadi yokuFunda esiSekelo sokuFunda Incwadi Yokuhlola

1. **Hlalisa kuhle abafundi neeNcwadi zabo zokuFunda ezisiSekelo.**
   a. Tjela abafundi bavule iincwadi zabo zokufunda ezisisekelo sokufunda ekhasini lokuthoma.
   b. Tjela abafundi ukuthi basebenze nabalingani babo.
   c. Tjela abafundi bahlole ukuthi bayakwazi ukufunda woke amatjhada.
   d. Tjela abafundi ukuthi badlhegane ngokufunda woke amagama kanye nemitlolo godu.
2. **Biza umfundi ngamunye ukuzokwenza iinhlahlubo ze-HTF.**
   a. Sebenzisa iinhlahlubo zeThemu 1 ze-HFT ezinikelweko eNcwajaneni yokuHlola.
   b. Landela imilayo yeenhlahlubo ze-HFT eziseNcwajaneni yokuHlola.
   c. Rekhoda imiphumela yomunye nomunye umfundi.
   d. Sebenzisa lemiphumela ukwenza ngcono iinqhema zokufunda zamakghono afanako.
   e. Begodu sebenzisa lemiphumela ukunowutha imiraro efanelwe ilungiswe ethemini elandelako.

EkuPheleni kweLanga: Fundela Phezulu

ISIKHATHI:
15 imizuzu

IINSETJEN-ZISWA:
Iinsetjen-ziswa zikatitjhere siqu

- Sebenzisa iinsetjenziswa zakho: iiNcwadi eziKulu, iButhelelo leeNdatjana neeNcwadi zeeNdatjana zoke zilungile.
- Sebenzisa lesi sikhathi ukulingisa ubutjhelela nekariso ekufundeni.
- Lomsebenzi usiza abafundi ngokuthuthukisa ithando leendatjana nokufunda.
- Begodu kwakha ilwazimagama labo, ilwazi langaphambilini nememori yokusebenza. Woke la makghono aqakathekileko wokulalela.

NHLRP | National Home Language Reading Programme